SERGE BRUSSOLO

BULEVARDUL BANCHIZELOR

LUCMAN

Serge Brussolo

Bulevardul Banchizelor

Boulevard des banquises
1989

Despre Autor

Serge Brussolo (n. 31 mai 1951, Paris) este un scriitor francez.

Biografie

Serge Brussolo s-a născut la Paris, în 1951, într-o familie săracă. Tatăl, era muncitor şi parior pătimaș la cursele de cai. Mama, casnică şi romantică, îi citea în copilărie povești din mitologia greacă sau egipteană, imprimându-i astfel nu numai gustul pentru lectură, dar şi pentru scris. Locuiau toţi trei într-o cameră de servitori de la mansarda unui imobil luxos dintr-un cartier cu pretenții al Parisului. Primele sale lecturi au fost albumele de benzi desenate cu Tintin şi Blake şi Mortimer, împrumutate de la prietenii săi mai înstăriți.

A trecut repede la Modesty Blase, acea „doamnă a crimei” cu multiple talente şi trecut tenebros, benzi desenate pe care le citea în paralel cu romanele foto *Satanik* sau cărțile polițiste a lui James Hadley Chase.

În anii ’60, familia sa se mută într-un bloc social (HLM[1]) dintr-un cartier muncitoresc de la periferia

1 Lb. franceză: *habitation à loyer modéré.* Case cu chirii moderate.

Parisului. Vecinătatea unei baze a armatei americane îi înveselește însă copilăria: împreună cu alți copii scotocea prin pubelele americanilor descoperind şi citind cu indicibilă bucurie (în original, cu ajutorul dicționarului!) comics-uri altfel intruvabile în Franța acelor ani, precum *Dick Tracy*, *Batman*, *Superman*, *The Shadow* etc.

Astfel, de pe la 10–11 ani, a început să scrie „romane", de câte 10 pagini, pe care le citea colegilor. În liceu avea reputația făcută: unii profesori îl disprețuiau și-i spuneau că n-o să facă nimic în viață; alții însă îl admirau și-i prevesteau o carieră de scriitor. Ajuns – în mod natural – student la litere, îşi trimite scrierile pe la diverse publicații şi debutează astfel, la 21 de ani, în paginile unui fanzin obscur. Perseverează, de altfel nu ştia şi nu voia să facă altceva, şi în 1978 primește Marele Premiu al SF-ului francez pentru nuvela *Funnyway*. În sfârșit, după zeci de refuzuri, editurile încep să-l ia în seamă şi Denoël îi deschide porțile, publicându-i în 1980 romanul *Vue en coupe d'un ville malade*. Urmează alte 150 de romane.

În anii '80, Serge Brussolo a revoluționat prin stilul lui original și distinctiv literatura science-fiction franceză. Considerat de unii critici o enigmă imposibil de clasificat, Brussolo, un scriitor unic şi baroc, este creatorul unor universuri literare halucinante, construite cu ajutorul unei doze specifice de violență și sexualitate, care i-au adus un public format din cititori pe cât de fideli pe atât de pasionați.

Opera lui a fost la început publicată în fanzine. Primul lui text publicat a fost *L'Evadé*/Evadatul apărut în periodicul *L'Aube enclavée* în 1972. *Funnyway* (Funnyway, în Jurnalul SF nr. 163), o altă nuvelă, publicată în 1978, a fost recompensată în 1979 cu Marele Premiu al Literaturii Science-Fiction

Franceze/*Le Grand Prix de la Science-fiction Française*. Câțiva ani mai târziu, în 1981, Brussolo câștiga același premiu, însă la categoria roman, cu *Vue en coupe d'une ville malade*/Vedere în secțiune a unui oraș bolnav. Un alt roman, *Les Semeurs d'abâmes*/Semănătorii de abisuri (publicat în 1983) va fi recompensat cu Premiul Apollo în 1984. Un număr mare de romane au fost publicate în colecția *Anticipation* a editurii Fleuve Noir și în colecția *Présence du futur* a editurii Denoël.

După ce inițial a scris numai science-fiction, Brussolo a abordat mai târziu alte genuri literare, precum romanul istoric sau cel aparținând genului thriller. Este, de asemenea, autorul unei serii de cărți pentru copii și tineret intitulată *Peggy Sue et les fantômes*.

I

Era probabil miezul nopții când Sarah se simți fulgerată de presentimentul unei catastrofe iminente. Într-o secundă, simți cum sângele îi îngheață în vene, pielea deveni rece și inima începu să-i bubuie în urechi. Avu impresia că mușchiul cardiac lovea coastele, umflându-se în interiorul pieptului, împingându-i plămânii într-un colț al cutiei toracice. Da, inima i se mărea ca o bășică de cauciuc racordată la o pompă care o luase razna. Curând, avea să-i disloce cartilajele, să-i împrăștie oasele.

Culcată pe spate, mototolea între degete așternutul umed al cușetei. Peretele subțire de fier îi transmitea palpitația valurilor, captată de tablele prinse cu buloane în dreptul liniei de plutire. Zgomotul, foarte apropiat, ușor deformat de rezonanța metalică, provoca în cabină un ecou lichid înspăimântător. Ca și cum în cocă ar fi apărut o spărtură, prin care punțile inferioare se umpleau de o spumă cu clăbuci mari. Sarah vru să se ridice, dar corpul său căpătase cu ocazia somnului densitatea marmurei. Zăcea greoi pe cușetă, neputând să se miște.

„Ne vom scufunda!”

Realitatea invada dur mintea tinerei femei. Știa că un instinct obscur o prevenise în puterea somnului și că în acel moment vasul se îndrepta spre moarte. Trebuia să profite de acel atu fragil acordat de premoniție, să dea fuga să-i anunțe pe ceilalți pasageri și să ceară să fie

coborâte neîntârziat bărcile la apă. Dar o vor asculta? Fiecare secundă care trecea o apropia și mai mult de pericol. Trebuia să se ridice, să se smulgă din strânsoarea așternutului, a cuverturilor groase și aspre și să pornească prin labirintul punților în căutarea căpitanului. După ce aruncă cuverturile de pe ea, simți imediat frigul care domnea în cabină. Câte grade erau afară? Minus zece? Minus cincisprezece? Pielea deveni rigidă sub mângâierea aerului rece ca gheața și simți un impuls care o împingea să se ghemuiască sub cuverturi, în căldura patului.

Nu! Nu, era o capcană! Un șiretlic menit să o rețină. Trebuia să învingă obstacolul frigului și să dea alarma. Clătinându-se din cauza ruliului, își trase pe ea costumul matlasat, dar toropeala îi încetinea mișcările, lipsindu-le de precizie. Când deschise ușa cabinei, frigul îi lipi pe față o mască de chiciură și se trase înapoi simțind că se sufocă. Își auzi dinții clănțănind cu un zgomot ciudat de porțelan. Se spărgeau? Poate că ar fi trebuit să-și îndese în gură gumă de mestecat, așa cum oblojești cu paie un vas de ceramică, înainte de a-l pune într-o ladă și a-l expedia într-o călătorie lungă?

Făcu câțiva pași la întâmplare, căutând pasarela care ducea la puntea superioară. Se simți lovită de un vânt tăios. Un fel de furtună de lame de ras care îți cresta obrajii și buzele, te tranșa lent, tăind carnea, ajungând până la os...

Se forță să meargă mai departe. Balustrada de metal a pasarelei părea cioplită din gheață. Când o atinse cu degetele, crezu că pielea va rămâne lipită de suprafața ei. Noaptea era atât de întunecoasă, încât nu puteai zări marea. Pierdut în tenebre, vasul se reducea la un biet triunghi înconjurat de luminile de poziție. Un mic spațiu cu echilibru instabil, mereu în pericol. Ceva infim și extrem de fragil, care putea fi distrus dintr-o secundă în alta. Sarah bâjbâia, agățându-se de balustradă. Fiecare deviere bruscă o simțea ca pe o lovitură. Unde era

bastingajul? Unde începea noaptea? Îi era teamă să nu-i scape mâna, să nu fie luată de o rafală venită din beznă, să nu fie măturată de valul de întuneric și să dispară în abis.

Se opri brusc, adulmecând aerul. I se părea că miroase a rugină veche, a metal ros de rugină, și gândul îi zbură fără să vrea la toate epavele care zăceau pe fundul mării. Se aflau acolo, la câteva sute de metri sub cocă, desenând un peisaj neregulat de munți de fier prinși în buloane, de etrave ridicate în sus ca niște faleze. Vechiul cimitir spărgea mâlul cu geografia sa tăioasă, iar cadavrele transatlanticelor se umflau lent, de-a lungul timpului, în curenții submarini înroșiți de oxidare.

Da, aerul mirosea a rugină, a jeg, o veche fantomă de fier. Chiar și peștii evitau acea zonă a naufragiilor, în mijlocul căreia nu puteau înota fără ca o bucată de fier să nu le taie brusc aripioarele. Epavele simțiseră apropierea vasului. Îl chemau, încercau să-l atragă în adâncuri, voiau să-l spargă, să-l vadă scufundându-se, ducându-se la fund într-o volbură de spumă, în vârtejul argintiu al bulelor de aer ieșind din coca spartă. Nu-l mai puteau tolera mult timp plutind pe valuri, deplasându-se pe deasupra catargelor și coșurilor lor acoperite de sedimente...

Sarah se prinse bine de bastingaj. Îi era teamă de ceea ce avea să se întâmple în mod inevitabil. În trei minute, ceva va țâșni din valuri: un obstacol, un vechi stârv de fier ieșit înadins din adâncuri. Da, o epavă avea să iasă la suprafață, un fus de rugină ascuțit ca un pinten. Cadavrul unui *U-boot* încă plin cu marinari mumificați... sau o torpilă, veche de vreo cincizeci de ani, care încă mai funcționa în mod inexplicabil. O mină-geamandură mare, plină de țepii detonatorilor, arici de bronz cu ace mortale...

Sarah ar fi vrut să urle de groază, dar frigul îi usca gura, făcea din buzele ei carne vie. Reuși să înainteze câțiva pași spre timonerie, dar vântul o îmbrânci înapoi.

Și, brusc, simți mirosul. Un miros de lemn putred, infect, așa cum plutește în apropierea bărcilor mari eșuate pe plajele-depozite de gunoaie de pe unele coaste. Un iz de lemn îmbibat de apă și de viermi de mâl. Ceva spongios, în care sălășluiau putrefacția și moartea. Venea direct spre ei, perpendicular, precedat de un clipocit greu, cavernos. Sarah căzu în genunchi, în parte să scape de biciuirea vântului, în parte să se ascundă. Băgă două degete în gură, să oprească clănțănitul dinților, și se ghemui lângă inelul de plută al unei geamanduri mari.

Atunci, lucrul acela ieși din întuneric. Era un drakkar măcinat, ros, a cărui proră avea forma unui șarpe lung. O ambarcațiune de coșmar înaintând propulsată de cioturi de rame, cu pânza făcută zdrențe, însoțită de un miros groaznic de stârv.

Sarah își mușcă arătătorul până la sânge să nu geamă de groază. Vasul-fantomă manevra pentru a aluneca de-a lungul cocii vasului. De fiecare când era lovit de un val, se desprindeau fărâme din el și o suflare de putreziciune se degaja din rănile lemnului, ca și cum fibrele fiecărei scânduri din care era făcut ar fi fost pline de puroi. Șarpele lung care forma prora se unduia în noapte, atingând coca pachebotului, ștergând hublourile cu limba lui bifurcată. Ochii săi morți scrutau geamul, observau pasagerii adormiți, încercau să izoleze o pradă. Sarah înțelese că trebuia să facă ceva. Zvâcni, dându-se înapoi, și se rostogoli pe culoar. Lovind cu pumnii în ușile cabinelor, încercă să-i trezească pe călători, dar, în mod ciudat, strigătele ei nu aveau niciun efect, ca și cum toată lumea de la bordul pachebotului ar fi fost cuprinsă de un somn nenatural.

— Treziți-vă! striga ea, rupându-și unghiile în lemnul ușilor.

Dar strigătele sale se transformau în norișori inutili de abur, fără să provoace nicio mișcare.

Disperată, lovi cu umărul într-o ușă. Broasca slabă

cedă și se trezi în mijlocul cabinei. Atunci, observă cu oroare că șarpele de la proră spărsese hubloul lovindu-l cu capul, împroșcându-l pe cel care dormea cu cioburi de sticlă, fără să-l trezească însă din inconștiență. Reptila își strecurase gâtul lung în cabină, și maxilarele sale de lemn clămpăneau, dezvelind o mulțime de piroane. Sarah se târî pe coate, încercând să se depărteze de animalul monstruos, dar nu părea să fie ea ținta arătării de la proră. Era clar că ființa jinduia după cel care dormea, întins fără apărare sub cuverturi, netulburat de zgomotul hubloului spart. Tânăra femeie strigă din nou, un țipăt din cele grotești pe care le ai în somn. Reptila de lemn deschisese gura și se aplecă peste necunoscutul ghemuit în căldura cuverturilor. Sarah auzi șocul cuielor intrând în carnea celui care dormea și-și reținu greața. Se avântă pe coridor.

În momentul în care încerca să ajungă iar pe punte, zări fantomele care porniseră la abordaj. Războinici translucizi cu consistență incertă se cățărau peste bastingaj cu mișcări lente de limacși, ca și cum textura corpului ar fi secretat un fel de mucus argintiu, înaintau cu încetinitorul într-o ceață albăstruie, care învăluia formele și făcea din ei ectoplasme tremurătoare, adăpostind înlăuntrul lor ciudate schimburi de gaze.

Sarah căzu în genunchi, convinsă că se vor năpusti asupra ei și îi vor tăia gâtul, dar o ocoliră alene, ca și cum faptul că era trează îi făcea să nu aibă nicio putere asupra ei.

„Sunt porniți doar împotriva celor care dorm! își zise ea, cu o ușurare rușinată. Îi vor ataca doar pe cei care n-au fost în stare să deschidă ochii când încă mai era timp!”

Războinicii de ceață o ocoleau pentru a pătrunde pe culoar. Cu gesturi lente, aparent lipsite de cea mai mică violență, forțau ușile și spărgeau broaștele. Emana din ei forța nonșalantă a unui elefant somnambul, un fel de lentoare înspăimântătoare, pe care nimic nu o putea

opri sau înlătura.

„Îmi pierd mințile! își zicea Sarah. Nu-i nimic. Toate astea nu există. E doar un vis, un vis care se va risipi de la o secundă la alta.”

Dar nu se trezea și mucusul secretat de spectre îi năclăia mâinile ca o spermă albăstruie străbătută de scântei. Acum intrau în cabine, se apropiau de cei care dormeau, aruncau cuverturile, le smulgeau pijamalele și cămășile de noapte, dezgolindu-le corpurile abandonate somnului. Din ceață țâșniră tăișuri, dar nu se auzi niciun strigăt. Călătorii dezmembrați, castrați alunecau pe podea în ritmul ruliului, fără să deschidă ochii. Ai fi zis că nu erau interesați de ceea ce se întâmpla, iar ochii lor, cu încăpățânare închiși, păreau că spun numai: „Important e să dormi bine!”

Sarah ar fi vrut să-i scuture, să le strige la ureche: „O să muriți!” Ar fi vrut să le învingă indiferența. Dar sângele o speria. Spectrele se mișcau peste tot, despicând, tăind, într-o tăcere venită parcă din altă lume. Pachebotul se transformase într-o sală de operații enormă, oferită raidului unei bande de chirurgi nebuni. Un abator cu victime care consimțeau în mod ciudat să fie ciopârțite. Războinicii nopții măcelăreau la întâmplare, tăind călători și așternuturi, în timp ce chipul reptilian al prorei continua să spargă hublourile, să intre în cabine și să sfărâme capetele celor care dormeau.

Sarah se retrăsese într-un colț, cu pumnii strânși. Din când în când, închidea ochii, încercând prin acest subterfugiu jalnic să scape de oroarea imaginilor, dar zgomotele continuau să îngrozească, asemeni unor țâșnituri purulente și mocirloase.

„Toate astea sunt imposibile”, își repeta ea.

Acum, teama se retrăgea încetișor și Sarah începea să privească măcelul cu o anumită detașare clinică. Absența țipetelor, a horcăiturilor, a urletelor de durere făcea ca scena să fie lipsită de orice realitate. Și totuși,

putea să urmărească mișcarea tăișurilor imprimând urme stacojii în gâturile frumoaselor pasagere. Era oarecum fascinant să vezi traseul acelor lame atât de bine ascuțite, al acelor săbii sub tăișul cărora carnea ceda brusc cu o delicatețe cleioasă. „Treabă de măcelar, își zise ea. Treabă FRUMOASĂ de măcelar.”

Până la urmă, se întrebă dacă nu cumva victimele barbarilor simțeau o reală satisfacție lăsându-se astfel tăiate de o lamă cu un profil perfect; dacă, în atitudinea lor de abandon, nu exista o anumită… complicitate?

Lamele șuierau, dezvăluind misterele ascunse în corpurile toropite de somn. Pântecele mărturiseau cumplita și fascinanta lor fragilitate. Sarah dădu din cap. Îi era teamă nu de acel măcel, ci de sentimentele ciudate pe care i le stârnea, îi era teamă să nu cedeze tentației și să se alăture călăilor, să-i implore să-i împrumute o armă, un cuțit mare și să… În partea din față a vasului, chipul reptilian al prorei tocmai termina de mestecat un copil. Această imagine, prea îngrozitoare ca să nu fie în parte grotescă, provocă un fior dureros pe șira spinării tinerei femei. Brusc, știu că într-adevăr visa și că mintea, un moment victimă a magiei visului, avea să se trezească foarte curând. Chipul de la prora, ros de viermi, se întorsese spre ea, având șuvițe de carne agățate de piroanele gurii.

„Nu exiști! zise Sarah, apăsând pe fiecare silabă. Degeaba încerci să mă sperii.”

Dar cuvintele se transformau pe marginea buzelor în suspine vagi. Anatema se preschimbă în șoaptă. Când șarpele de lemn deschise gura, tânăra femeie fu lovită de mirosul fetid de sânge și de mucegai care se degaja din sculptură.

— Totuși, tu ne-ai chemat, bombăni chipul de la proră, cu o voce cavernoasă, pentru tine am venit…

— Nu! strigă Sarah. Nu! Nu-i adevărat!

Și acest ultim strigăt reuși să o trezească. Spiritul reveni brusc în corp și se simți copleșită de o mulțime

de senzații: contactul aspru cu așternutul, mirosul aerului închis din cabină, zgomotul valurilor de cealaltă parte a peretelui...

Scoase o mână din pat și bâjbâi în căutarea veiozei. Coșmarul o lăsase gâfâind, epuizată, cu inima bătând cu putere. Se simți strivită în adâncul cușetei, împinsă în saltea de un picamăr invizibil. Lumina galbenă a veiozei îi risipi puțin spaima și, după un minut, reuși să respire mult mai liniștit.

— Doar un vis, murmură ea, nu te mai gândi, acum se va risipi foarte repede. Până mâine vei uita de el.

Dar știa că nu era adevărat și că detaliile, până și cele mai infime, ale coșmarului îi vor stărui în memorie zile întregi, chinuind-o fără încetare, ca pulsația unui dinte bolnav sau ca senzația dureroasă a unui furuncul care se formează. Împinse, agasată, broșurile turistice îngrămădite pe noptieră. Pe una dintre ele se putea vedea un drakkar, prora având forma unei figuri reptiliene. Dădu din umeri și se strădui să râdă, gândindu-se la concluziile pe care le-ar fi tras un psiholog freudian din acele imagini cu șarpele intrând în interiorul unui hublou și cu lamele care hăcuiau corpurile victimelor adormite! De cât timp nu mai făcuse dragoste? Nu mai știa cu exactitate. În rest, în stare de veghe, își spunea mereu că nu simțea deloc nevoia. Oare inconștientul era de aceeași părere? Coșmarul părea să dovedească altceva. Se întoarse pe o parte, cuprinsă de o ușoară greață. Zgomotul valurilor care loveau coca i se păru brusc insuportabil. Se uită la ceas. În mai puțin de o oră, vasul va ajunge la coasta acelei insule cu nume imposibil de pronunțat, era inutil să mai încerce să adoarmă.

II

Gara fusese construită în faleză, prin îndepărtarea blocurilor dure. Era un fel de grotă, vopsită în alb și plantată acolo, în pragul unei câmpii ale cărei margini se pierdeau în ceață. În pofida ghidului de conversație tocit cu conștiinciozitate, Sarah nu înțelegea nimic din pancartele scorojite de vântul sărat al mării. Nervozitatea îi sporea nevoia de a urina și căută zadarnic literele WC care – oriunde în lume – reușiseră de mult timp să se impună, în ciuda barierei limbilor. Totuși, peste tot unde privea, zărea doar panouri unde se înșirau ciudatele onomatopee ale unui idiom imposibil de pronunțat. Era ca și cum ar fi fost agățate acolo, la capătul unor lanțuri ruginite, bulele luate dintr-un album de benzi desenate, acele filactere[2] unde personajele se încăpățânează să zică „Aarrgh” și unde obiectele produc sunete la fel de neverosimile precum „Xxlunnș” sau „Skruiiici”.

Descifrând aceste șiruri de litere înzestrate cu treme[3], începeai să-ți pui întrebări despre anatomia laringelui localnicilor. Ce gură putea să articuleze fără să sufere acele ghirlande de K, acele W lipite de M sau de G? Sarah considera că străinii, preocupați să învețe limba, luau probabil rapid drumul spitalului, cu coardele vocale

---

2 Inscripție în formă de banderolă (pe monumente).

3 Semn diacritic format din două puncte care se așază orizontal deasupra unei vocale, în unele limbi, pentru a indica o anumită pronunțare a sunetului respectiv.

rupte, cerul gurii deformat și dinții strâmbi. Îl examină pe șeful gării, cu burdihanul strâns într-o uniformă de catifea neagră. Fața lui nu prezenta nicio urmă suspectă, tendoanele gâtului nu ieșeau în evidență ca niște varice de groază. Nu, practica limbii nu-i adusese nicio diformitate, dar, firește, se obișnuise. Învățase din fragedă pruncie să mestece fier și să scuipe cuvinte în formă de angrenaje, de roți dințate. La Paris, Georges Sarella, editorul ei, spusese cu fermitate: „Nu-ți bate capul cu probleme de limbă, toți o rup pe englezește. Americanii au ocupat timp de cincisprezece ani partea de nord al insulei. Instalaseră acolo o stație meteo. Vei reuși foarte bine să te faci înțeleasă.”

Sarah avusese încredere în el dar acum căzuse pe gânduri. Își imagina bebeluși sugând buloane în loc de suzetă. Dacă cineva i s-ar fi adresat, poate că ar fi trebuit să-și astupe urechile ca să-și protejeze timpanele de vacarmul groaznic care ieșea din gura autohtonilor? Își va petrece întreaga vacanță cu dopuri de ceară în urechi?

Se scutură, să alunge neliniștea extravagantă născută de lipsa somnului și de oboseala călătoriei. Puțin mai înainte, vasul îi lăsase pe debarcaderul tapisat cu cauciucuri antediluviene, și un marinar se limitase să mormăie, arătând spre faleză:

— Gara... acolo sus. Trenul traversează insula, până la Gottherdal. Trebuie să vă urcați în el, nu există alt mijloc de transport.

Sarah apucase strâns valiza și pornise spre faleză, amuzată de gândul că un tren poate să stea cocoțat acolo sus, pe marginea hăului. În total erau vreo zece călători, insulari însoțiți de servitori, care se întorceau dintr-un sejur scurt pe continent. Mergeau lent, încotoșmănați în mantii îmblănite sau haine de blană, toate negre, purtând pe cap o tocă de astrahan sau căciuli de blană care semănau cu niște rozătoare grosolan golite de măruntaie. Înaintau cu grația greoaie

a unui urs ridicat pe picioarele din spate și toți aveau un rictus disprețuitor, pe care ai fi putut să-l iei ca o urmare neplăcută a răului de mare care-i chinuise în cursul călătoriei. În urma lor veneau servitorii, cărând valizele, negre și ele. În mâini aveau mănuși albe. Procesiunea avea ceva anacronic și Sarah nu-și putuse reține zâmbetul. Totuși, în vârful falezei, vântul îi tăiase respirația și regretase că nu avea și ea o blană de urs, în care s-ar fi putut înfășură. Pe pereții și acoperișul gării creșteau mușchi, ca și cum câmpia s-ar fi hotărât să digere acea excrescență ce tulbura planeitatea geografiei sale. Sala de așteptare și ghișeele miroseau a pământ reavăn și a mucegai. Poate a ciupercă? Sarah se grăbise să iasă pe peron. I se păruse că vede smocuri de iarbă între dalele dezlipite din jurul distribuitorilor de dulciuri. Probabil că, între două trenuri, iepurii invadau gara și rodeau biletele și sacii poștali depozitați în curte. Din cauza lor, corespondența sosea la Gottherdal mutilată, roasă, căci niciun înveliș nu rezista lăcomiei acestor urecheați. Ar fi trebuit ca fiecare misivă să fie închisă în tuburi de fier și s-ar fi impus ca fiecare scrisoare de dragoste să fie stropită cu o substanță repulsivă sau…

Sarah simțea frigul. Abia acum începea să-și dea seama că Polul se afla drept în fața ei, la două mii cinci sute de kilometri…

— La stânga e Marea Barents, la dreapta, Islanda, n-ai cum să te rătăcești, îi zisese Georges Sarella, rânjind.

Astăzi Sarah îl blestema. Valizele se aliniau pe peron, cuburi negre cu monogramă sau blazon. Servitorii obosiți profitau de acest scurt moment de calm pentru a-și schimba mănușile murdărite pe traseu. O făceau cu rapiditate, având grijă să nu-i vadă nimeni, ca și cum s-ar fi dedat unei ocupații rușinoase. Sarah, uluită, îi privea cum scoteau din buzunare un plic de celofan cu mănuși imaculate, îl deschideau și făceau schimbarea cu o dexteritate de prestidigitator.

— Obiceiuri învechite, îi spusese Georges, întinzându-i documentația săracă, o mică aristocrație insulară care trăiește la marginea progresului. Foarte diferit de noi. Cred că aspectul ăsta de secol nouăsprezece va plăcea cititorilor noștri.

Sarah examină valizele împodobite de blazoanele aurii. Zărea licorni, sirene, dragoni, ale căror cozi se încolăceau în jurul unor scuturi cu simboluri obscure. Toate formele heraldice își dăduseră întâlnire pe acel peron de gară bătut de vânt, unde iarba creștea printre traversele liniei ferate. Tânăra femeie oftă și răsuflarea ei se preschimbă într-un norișor de abur. Era vară? Era iarnă? Pe continent i se spusese că timpul era „incredibil de frumos pentru acea perioadă", dar aici, cocoțată pe acea faleză, simțea că punctele de reper dispar. Chiar și culoarea cerului avea ceva insolit. Era mai mult o pânză vopsită decât un orizont adevărat. În orice caz, ceva gros și zgrunțuros pe care, la un moment dat, poate că l-ai fi putut *atinge cu degetul*...

De altfel, nicăieri nu avusese acea impresie de „zid", de orizont astupat, ca un zid ivindu-se din valuri. Un brasero[4] fumega la capătul cheiului. Oamenii în haine de blană formau un cerc în jurul cuvei cu jar. Din când în când, își frecau mâinile, și inelele mari cu blazon, care le îngreunau degetele, luceau în soare. În cursul călătoriei, Sarah văzuse tot timpul agitându-se acele mâini păroase, cu unghii îngrijite, dar prea groase, prea pătrate ca să aparțină descendenților unei familii aristocratice. De fiecare dată, observase prezența acelor inele mari, baroce, cu monograme complicate, ale căror litere se încolăceau ca iedera în jurul unor coroane cu simboluri vagi. Cine erau acești baroni, acești conți cu obrajii congestionați? Din ce curte în exil făceau parte?

Sarah avea impresia că-i femeie prea puțin preocupată să-și păstreze rangul. Apucă valiza și o urcă pe scara vagonului. Acum, bărbații îmbrăcați în blană îi certau pe

4 Recipient metalic portativ folosit pentru încălzit.

servitori, considerând probabil că se mișcau prea încet.

— Să te ajut, zise deodată femeia brunetă, apropiindu-se de Sarah. Mă cheamă Judith van Schuler, am călătorit pe același vas.

Avea o voce răgușită cu un vag accent greu de sesizat. Sarah îi era recunoscătoare că luase inițiativa. Urcară în vagonul cu un culoar prea îngust și cu perdele mici la ferestre.

— Ai zice că e o casă pentru păpuși, spuse Sarah.

— Eu i-aș zice un dric de păpușă, o corectă Judith van Schuler. Ai văzut ce culoare au pereții?

Sarah se strâmbă. Totul era negru: mocheta, pielea scaunelor, catifeaua pereților. Se așezară. Pe peron, unul dintre aristocrați își pălmuise servitorul. Judith se aplecă și atinse cu degetul genunchiul tinerei femei.

— Să nu te lași impresionată, murmură ea. Teatrul ăsta e doar pentru noi. Le place la nebunie să facă pe stăpânii în prezența străinilor... și cu atât mai mult a străinelor. Sunt niște burghezi, nimic mai mult. Negustori de pește îmbogățiți, mici regi ai heringului afumat. La Gottherdal locuiesc toți notabilii insulei, vei întâlni aici multe dintre aceste personaje. Îi revigorează spectacolul degenerării noastre. Noi două am călătorit singure. Uzanța ar fi cerut să fim însoțite de una-două cameriste și de un mic câine. Câinii mici sunt foarte apreciați aici.

Se instală pe banchetă și scoase din buzunar o tabacheră cu țigări de foi subțiri.

— Îndrăznești să fumezi? glumi Sarah. Ne vei ruina definitiv imaginea.

— Nu, o corectă iar Judith. Dintotdeauna, femeile și bărbații au fumat mult pe această insulă, doar ca să ascundă mirosul de pește.

După ce călătorii se îmbarcară, trenul se puse în mișcare, gâfâind și scoțând aburi. Înainta cu o încetineală incredibilă, ca și cum locomotiva nu avea deloc putere. Sarah se foi, totul se petrecea ca în visele

ei, unde alergai fără să înaintezi cu adevărat. Peisajul defila cu încetinitorul dincolo de fereastră. Își zise că ar fi înaintat mai repede dacă ar fi mers pe lângă tren. Judith fuma, privind în gol, și Sarah nu îndrăznea să reia conversația. Ar fi putut să spună: „Nu sunt turistă, am venit să scriu o carte despre Gottherdal pentru un editor parizian. Nu mă simt prea în largul meu. Nici măcar nu auzisem vreodată de această insulă înainte de a primi avansul!”

Dar prefera să tacă. Totuși, era adevărat că îi dăduseră să facă treaba asta ca să scape de ea. Ca s-o „consoleze” pentru manuscrisul refuzat de Georges Sarella din cauza caracterului său „necomercial”.

— Faci ce vrei, îi spusese el. Gottherdal e Veneția ghețurilor de la Pol. Scrie-mi ceva romantic, ceva nebun. Gândește-te la Mary Shelley: monstrul lui Frankestein rătăcind pe banchiză! Dă drumul condeiului fără reținere, ai acolo toate temele adolescentine care-ți plac la nebunie: pământul de la capătul lumii, punctul suprem al Polului, atracția magnetică, marele dinamism. Vreau ceva *à la* Byron la umbra aisbergurilor.

— Byron nu suporta frigul, îi replicase Sarah.

Dar Georges nu-i dăduse atenție. Și acum se afla acolo, cu mașina de scris în valiză, o mașină de scris mică și veche, cu unele litere care refuzau uneori să răspundă impulsurilor claviaturii.

— Gândește-te la comparația ce se poate face, zisese Sarella. Veneția, orașul putreziciunilor; Gottherdal, cetatea ghețurilor, unde nimic nu poate să putrezească. Frigul suspendă putrefacția. Mamuții, prizonieri ai banchizelor, mâncați de eschimoși, mii de ani mai târziu! Byron se simțea la Veneția uzat fizic la douăzeci și opt de ani; la Gottherdal, oamenii trăiesc până la o sută de ani, hrănindu-se cu iaurt și viețuind în bătaia vânturilor Arcticii!

— Delirezi! conchisese Sarah.

Dar acceptase.

„O să am ceva de făcut”, își zicea ea, urcând în avion. „O să am ceva de făcut”, își zisese iar, punând piciorul pe debarcader. Nimic nu o reținea la Paris. Nicio carte, niciun bărbat. Era singură, fără planuri, fără vreo iubire. „Rugineam”, își zise ea, lipindu-și obrazul de geam. „Mișcarea îmi face bine.”

Puțin mai târziu, un chelner în haină albă trecu pe culoar anunțând, în trei limbi, că se deschisese barul. Judith își luă geanta și se ridică.

— Vii? zise ea. Asta ne va scuti să numărăm firele de iarbă de pe balast.

— De ce mergem atât de încet? întrebă Sarah mirată. Locomotiva pare zdravănă.

— Nu cred că e vorba de o problemă mecanică. Face parte din ritual. Cred că înțeleg ce se întâmplă. În realitate, n-ar trebui să fim aici. Presupun că simt prezența noastră ca pe o jenă teribilă.

— Despre ce vorbești?

— Mergem spre o întâlnire mai puțin obișnuită. Toți acești bărbați care ne însoțesc nu sunt simpli călători. Au fost convocați.

— Nu înțeleg! șopti Sarah.

— Fă-te mică și hai la bar! zise cu hotărâre Judith. Voi încerca să-ți explic acolo.

Porniră pe culoar în direcția vagonului-restaurant. Bărbații îmbrăcați în negru, instalați în compartimentele vecine, le urmăreau înaintarea cu o privire furibundă, și Sarah se simțea din ce în ce mai stingherită. Barul, cu lambriuri din acaju, era luminat de lămpi mici de cupru cu abajur din opalină. O sobă mare cu picioarele prinse în șuruburi de podea trona într-un colț al vagonului. Chelnerul se arătă vizibil nemulțumit de sosirea străinelor și nu-și putu reține o strâmbătură dezaprobatoare. Apucă nervos un șervet ce imita damascul și începu să lustruiască tejgheaua, mormăind cuvinte neclare. Cele două femei se așezară lângă soba ușor înroșită.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Sarah. Am făcut ceva rău?

— Tulburăm o ceremonie tipic masculină, pe care străinii au rareori ocazia s-o surprindă, răspunse Judith. Taci și cască bine ochii.

Un tânăr îmbrăcat în negru ocupa centrul vagonului. Așezat la o masă de marmură, cu bustul țeapăn, golea păhărele mici de rachiu, pe care le ducea la gură cu o mișcare scurtă. Când paharul atingea buzele, dădea capul pe spate, ca să-l golească pe nerăsuflate, apoi îl așeza la loc pe masă... și o lua de la capăt. Pantomima sa, complet mecanică, părea ciudat de inumană. Privindu-l, aveai impresia că ai în față unul dintre acele automate care se agită cu disperare în vitrinele marilor magazine în preajma Crăciunului.

— Nu te uita așa la el, șopti Judith. La Gottherdal, femeile nu-i privesc niciodată pe bărbați în ochi. Asta înseamnă o invitație sexuală.

Tânărul nu le dădea nicio atenție. Era palid, aproape livid, și un tic nervos îi deforma gura. Chelnerul se apropie de cele două femei și așează în fața fiecăreia un pahar cu ceai aburind.

— Dar n-am comandat nimic, zise Sarah.

Judith dădu din umeri.

— Aici, doamnele nobile nu beau niciodată altceva în public. Dacă ne-ar fi întrebat ce vrem să bem, ar fi fost o injurie... sau un mod ocolit de a ne umili.

Ușa de la capătul vagonului se deschise brusc și intrară trei bărbați îmbrăcați în haine de blană. Se grupară în jurul celui care bea și începură cu el o discuție cu glas scăzut, punctată de mârâituri înăbușite. Nu se așezară, ca și cum ceremonialul în vigoare le interzicea să se plaseze la același nivel cu interlocutorul lor. Acesta lăsase paharul jos și, cu un geamăt dureros, scoase din vestă un cartonaș, pe care se putea zări un scris mare cu volute demodate. Ceilalți se aplecară asupra a ceea ce părea a fi un anunț mortuar sau o invitație și mormăiră mai tare. Unii își manifestau o mânie reținută,

alții se strâmbau de indignare. După un moment, tânărul mototoli cartonașul cu furie și-l aruncă la celălalt capăt al vagonului, unde căzu la câțiva centimetri de piciorul stâng al tinerei femei. Sarah se cufundă în contemplarea paharului cu ceai, a cărui suprafață era ușor agitată. În cursul călătoriilor sale, surprinsese multe ceremonii de neînțeles și de fiecare dată percepuse vag ostilitatea autohtonilor jenați de privirile ei. În vreo două rânduri fusese chiar insultată sau amenințată cu pumnul. Una dintre prietenele ei luase bătaie pentru că încercase să fotografieze o procesiune într-o mică provincie din sudul Indiei. Și, chiar în acel moment, ghicea furia bărbaților, ura lor. Se vedea că fac un efort considerabil să nu se repeadă la cele două intruse, să le apuce de păr și să le îmbrâncească pe culoar. Doar calitatea lor de străine le mai proteja pentru câteva momente. De ce Judith făcea să dureze această situație cu o plăcere răutăcioasă? Ai fi zis că se străduia să-i provoace pe acei necunoscuți al căror miros, stârnit de căldura sobei, devenea cu fiecare secundă mai greu. Paharele de ceai de pe masă erau goale. Chelnerul părăsi barul și veni să le ia. Totuși, în loc să le clătească în vasul obișnuit, le aruncă ostentativ în coșul de gunoi din cupru, așezat alături de tejghea. Sarah își reținu tresărirea. Vru să se aplece spre Judith și să murmure: „Gata, s-o ștergem de-aici! Nu vezi c-o să se sfârșească rău?”

Trenul mergea din ce în ce mai încet. Tânărul palid scoase din buzunarul vestei un ceas mare și-l așeză pe masă. Ceilalți bărbați se uitară țintă la limbile lui. În câteva minute, atmosfera devenise extraordinar de apăsătoare. Sarah căuta zadarnic o explicație rațională, construind în grabă o mulțime de scenarii, dar niciunul nu părea potrivit. Se gândi la acele imagini lipsite de legendă, pe care psihologii le arată pacienților și le cer să inventeze o poveste pornind de la personajele, locurile sau acțiunile reprezentate pe bucata de carton. Și ea făcea la fel cu acel tablou viu, acea pantomimă de

neînțeles, care emana ostilitate, neliniște și... moarte. Ușa se deschise și intră un bărbat mic de statură în redingotă. Era îmbrăcat desuet, funebru și se străduia să-și țină pe cap un melon puțin cam mare. Asta îl făcea să-și poarte capul ciudat de țeapăn, mergând ca un automat, accentuând astfel caracterul ireal al scenei. După ce-i salută pe toți, așeză pe masa de marmură o valijoară de acaju, ținută până atunci sub braț. Tânărul palid trase fermoarele și ridică încet capacul, scoțând la iveală două revolvere de un negru-albăstrui cu țeava foarte lungă. Sarah se înfiora, dar mâna lui Judith se așeză peste mâna ei, cerându-i să stea calmă. Tânărul închisese deja valijoară. Ca și cum ar fi ascultat de zgomotul fermoarelor, trenul se opri. Sarah se întoarse spre geam. Se aflau în plin câmp, înecați în ceață. Nicio gară, niciun semnal nu justifica această oprire bruscă. Tânărul se ridică deodată și părăsi vagonul, urmat de persoanele îmbrăcate cu haine de blană. Se instalase o stare încordată, care deforma fizionomiile. Chiar și chelnerul își părăsise postul să urmeze grupul de complotiști misterioși. Sarah îi văzu pe fereastră traversând balastul și intrând în ceață. Alte persoane veniră în întâmpinarea lor, și tinerei femei i se păru că zărește un bărbat cu păr roșu și profil de vulpe, aplecându-se peste valijoară cu arme. Totul se derulă atât de repede, încât se îndoi după aceea de realitatea scenei. Băgă de seamă că șeful trenului intrase în vagon și trăgea cu rapiditate perdelele opace din fața fiecărei ferestre.

— Doamnelor, zise el într-o engleză ezitantă, îmi pare rău, dar e un obicei propriu nouă. Vă cer să rămâneți în acest vagon și să nu încercați să priviți la ce se întâmplă afară.

Sarah făcu ochii mari, dar Judith dădu afirmativ din cap. Mulțumit, șeful trenului continuă să tragă perdelele la ferestre. După ce ieși, Sarah vru să dea la o parte perdeaua, dar Judith nu o lăsă.

— Nu, zise ea, ar fi ca și cum ai face o gaură într-un sicriu ca să te uiți la defunct. Familiei nu i-ar fi pe plac.

O imagine continua s-o obsedeze pe tânăra femeie: acel profil de bărbat roșcovan apărut din ceață și acea mână albă, lungă, plină de pistrui care apuca unul dintre revolvere. O scenă de gravură englezească, ușor melodramatică și cumplită în același timp.

Judith luase cartonașul mototolit și-l netezea pe colțul mesei.

— Ce e asta? întrebă Sarah.

— O invitație oficială, scrisă de mână. Vezi... aici... A greșit bucla de sus a majusculei acestui cuvânt care înseamnă „Domnule”.

— Și?

— Și e o jignire. O umilire. Pentru asta se bat.

— Se bat... vrei să spui, *se duelează*?

— Da, cei din Gottherdal au un simț al onoarei hiperdezvoltat. Notabilii se dau în vânt după aceste dueluri secrete în plin câmp. O vorbă pe un ton prea ridicat în adunarea pescăriilor, o invectivă în consiliul municipal e de ajuns ca să ducă la pălmuire, provocare, martori.

Sarah își trecu mâna peste față.

— Niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte..., bâigui ea.

— Haide, zise Judith, rânjind, oamenii se duelează chiar și în Franța. Mai ales oamenii politici. Sunt dueluri „mediatizate”, dar mai sunt și celelalte. Duelurile secrete, despre care presa nu vorbește niciodată. Aici e la fel; am nimerit într-un moment nepotrivit, asta e tot. Dacă n-am fi fost străine, nu ne-ar fi lăsat să urcăm în tren.

— O majusculă greșită? repetă Sarah. O adevărată nebunie! Ești sigură că nu-i o comedie organizată pentru turiști... O chestie de felul celor ce au loc în parcurile de distracții din Statele Unite: atacul băncii, duelul din *saloon*?

Judith scutură din cap.

— Nu. Nu se prefac. De aceea te sfătuiesc să nu ridici perdeaua. Sunt violenți. Foști pescari îmbogățiți care fac pe notabilii, pe aristocrații, pe regii vikingi!

— Dar toate acele blazoane și servitorii?

— Mâna de lucru nu-i scumpă pe insulă. Poți și tu, dacă vrei, să apelezi la serviciile unei subrete cu mănuși albe în timpul șederii tale aici. Puțini turiști rezistă acestei tentații.

De un minut, vorbeau mai încet, ezitând asupra cuvintelor, trăgând cu urechea la focul de armă care urma să răsune. Asta conferea vorbelor un ton stângaci și puțin cam fals, de care amândouă erau perfect conștiente.

— La Gottherdal nu se glumește cu respectabilitatea, îi zise încetișor Judith. Unii proprietari agricoli se poartă pe domeniul lor ca feudalii. N-aș băga mâna în foc că au renunțat la spânzuratul braconierilor.

— Glumești?

— Nici eu nu știu prea multe.

Rămaseră tăcute, cu nervii încordați, cu mâinile așezate pe fața de masă, ca și cum ar fi așteptat manifestarea unui spirit. Sarah își simțea palmele asudate.

— Pentru o majusculă? murmură ea încă o dată.

Judith dădu din umeri.

— Știi, poate că majuscula aia a fost deformată în mod intenționat. Cine știe? Un om influent și care trage bine cu arma a văzut în asta un mijloc de a se debarasa de un rival. A fost de ajuns să scrie greșit o literă.

— Și poliția?

— Nu se va face nicio anchetă. Dacă unul dintre acei dueliști va muri în înfruntare, se va vorbi de „accident de vânătoare”... sau de „împușcare în timp ce curăța arma”. Multe legi desuete supraviețuiesc încă la Gottherdal. N-ai citit pliantele? Aici e „capătul lumii”. Ultimul popas civilizat înaintea Polului.

— O bucată din secolul al XIX-lea conservată între

ghețuri?

— Frumoasă formulare. Ar trebui să scrii pliante turistice.

Tăcură. Penumbra vagonului devenea apăsătoare pentru Sarah. Fiecare zgomot venit de afară răsuna în urechile ei ca un foc de armă. Judith zâmbi cu tristețe.

— Știi, murmură ea, o detunătură reală nu seamănă deloc cu acele explozii cu care ne-a obișnuit cinematograful. E un pocnet sec, fără amploare, nu prea diferit de zgomotul pe care-l fac pistoalele cu capse ale copiilor. Și mai e și ceața, ecranul copacilor... Poate că s-a și terminat!

Vrând parcă să-i confirme spusele, locomotiva eliberă un jet prelung de abur și se puse iar în mișcare. Sarah își mușcă ușor buza de jos, frustrată, rușinată că dorise să audă acel zgomot, că-l așteptase cu o nerăbdare nesănătoasă.

„N-au tras, își zise ea ca să se liniștească, s-au împăcat în ultimul moment. A fost doar o înscenare de lăudăroși. Nimic altceva."

Trenul lua viteză, despicând ceața și scoțând scântei. Pe măsuța de marmură, paharul gol al tânărului palid tremura în ritmul zdruncinăturilor. Judith ridică perdeaua, care se înfășură deasupra ferestrei. O lumină albă pătrunse în vagon. Unde se afla acum necunoscutul cu față palidă? Zăcea în iarbă, cu o gaură în cap? Oare unul dintre martori îl acoperise cu haina lui din blană de urs?

„De ce să fi murit el, și nu celălalt?" se întrebă ea agasată.

Dar un bărbat cu cap de vulpe putea să moară? Părul lui roșcat se temea oare de vântul fierbinte al gloanțelor? I se părea că nu. Oftă și se așeză mai bine pe scaun, așteptând ca fața de masă să-i absoarbă sudoarea palmelor.

Tot restul traseului, Sarah nu îndrăzni să mai deschidă gura. Judith stătea și ea țeapănă, cufundată într-un fel

de vis interior, care conferea pupilelor sale strălucirea fixă și artificială a unor ochi de porțelan, cu care erau înzestrate păpușile din secolul trecut.

III

La capătul călătoriei, cele două femei descoperiră gara, cu grinzile sale, cu geamurile mari și aparența de seră enormă. O traversară în mijlocul ecourilor stârnite de tocurile lor. Lumina lugubră răspândea parcă un fel de ceață peste sălile de așteptare, ghișee, cufundând construcția într-o penumbră submarină cu reflexe verzui.

Orașul se întindea dincolo de acest post de frontieră, lagună ramificată într-un șir de lacuri interioare și canale. Sarah avu impresia că înainta pe marginea unui pământ dislocat, a unui continent pornit în derivă. În acel loc, insula se fărâmița într-o mulțime de insulițe pe care se înălțau palate pe piloți înfipți în nămol. Clădirile, bondoace și umflate, semănau cu niște pontoane legate la mal din timpuri imemoriale. Erau pacheboturi din piatră cenușie, caravele[5] fără catarge cu pupa supraîncărcată de o ornamentație barocă. O *armada* construită nu cu ajutorul scândurilor, ci din cărămizi și blocuri de marmură. Acele mari vase cu chila prea grea se împotmoliseră până la urmă în nămolul canalelor. Orașul fusese construit în jurul acestui loc unde navele eșuau, al acelui cimitir de ambarcațiuni, înconjurând bărcile mari paralizate de o rețea de cheiuri și debarcadere. Înrădăcinate, prinse în capcană, navele nemișcate se metamorfozaseră în case. Obloanele

5 Corabie cu pânze, rapidă, folosită în trecut (de spanioli și de portughezi) pentru călătorii lungi.

înlocuiseră sabordurile. În cocă fuseseră tăiate uși. Timpul și puzderia de ornamente făcuseră restul, aplicând, strat după strat, o mască urbană peste structurile de epave împotmolite în mâlul Gottherdalului.

Poate că, într-o zi, va năvăli aici marea și va strica dispunerea cheiurilor, va fărâmița trotuarele și străzile. Fardul stucului va crăpa din cauza zdruncinăturilor, măștile vor cădea și vasele-fantomă vor ieși la lumină, arătându-și coca putredă și catargele mutilate. Se vor ivi din ceața de moloz, cu scândurile lor umflate, înnegrite de anii de clandestinitate. Vor aluneca bord lângă bord, se vor ciocni între ele într-o serie de abordaje stângace, se vor avaria unul pe altul, se vor sparge reciproc în vârtejul de nămol care va agita laguna. Cele mai vechi vor exploda, butoaie distruse cu chilele acoperite de depuneri marine. Apoi marea le va purta pe valurile refluxului, rostogolind carcasele, dislocând ultimele cartiere ale orașului, ștergând Gottherdalul de pe hartă. Foarte repede, nu ar mai rămâne nimic din cetatea lagunară, decât un colț de coastă proaspăt știrbit... O gaură pe hartă.

Sarah se opri o clipă în capătul de sus al treptelor care duceau la debarcader. Bărci mari cu motor așteptau legănându-se pe apa neagră a acelui Canal Grande. O ceață groasă învăluia laguna, făcând din fiecare casă o masă de umbră pe care ai fi putut cu ușurință să o iei drept un cargobot. Sarah, încruntată, nu reușea să se lămurească dacă se afla într-un oraș... sau într-un șantier naval populat cu vase în bazine de carenaj. Judith îi făcu semn să urce la bordul uneia dintre ambarcațiuni.

— E mijlocul cel mai rapid de a ajunge în cartierul hotelurilor, îi zise ea pășind pe pasarelă. Pe jos, ar trebui să trecem pe punți, să străbatem tot felul de străduțe, și ne-ar lua mai bine de o oră.

Sarah dădu mecanic din cap. Barca se legănă periculos

sub tocurile lor când coborâră în ea. Continuă să observe casele ascunse în ceață. Piloții lor păreau foarte plăpânzi pentru a le putea susține. Mareea ar fi putut să-i rupă cu ușurință, lipsind casele de rădăcini, smulgând – la fiecare reflux – un animal din turmă. Da, probabil că asta se întâmpla: valurile, cu greu stăpânite de digurile canalelor, minau fundațiile orașului. Lent, casele se desprindeau de cheiuri, începeau să plutească și porneau în derivă. În fiecare noapte, un palat ieșea în larg, dus de reflux. Se deplasa în derivă cu stângăcie, prea încărcat de mobile, se pleca la tribord și își zgâria fațada de colțurile cheiurilor. Umbră cubică, mică și îndesată, casa ajungea în lagună, amestecându-se cu rămășițele aisbergurilor care împânzeau oceanul. Dimineață, locuitorii din Gottherdal erau nevoiți să recunoască realitatea: marea venise și îi furase încă o dată, ca acei vulturi legendari, care se prăvălesc asupra turmelor, înfigându-și ghearele în spatele lânos al mieilor.

Barca părăsea debarcaderul. Sarah întinse piciorul și blocă valiza care aluneca pe lemnul umed al punții. Ceața lipicioasă stăruia în jurul lor, fum de camuflaj în spatele căruia orașul părea că-i cercetează atent pe invadatorii aduși de tren.

Un stol de pescăruși urca dinspre Canal Grande, fâlfâind zgomotos din aripi. Sarah observă că cele mai multe statui erau acoperite de găinaț și că guano forma din loc în loc un strat alb și tare pe care l-ai fi putut confunda cu zăpada. Ca la Veneția, multe piețe erau inundate și mici lacuri se formaseră în centrul grădinilor publice, înecând gardurile-vii și arbuștii.

— *Acqua alta*[6], murmură Judith, ca în Piața San Marco. Nivelul scade când marea se retrage.

Ici-colo muncitori ai municipalității îmbrăcați în

6 Limba italiană, ape înalte. Se referă la mareele putenice ce au loc periodic în nordul Mării Adriatice. Cele mai puternice apar in Laguna Venețiană și produc inundații în Veneția si Chioggia.

albastru strângeau mizeria. Această îndeletnicire îi învăluia într-un halo de praf alb care le acoperea fața și părul.

Sarah se ținea bine de marginea bărcii. De fiecare dată când aceasta vira, pasagerii erau stropiți de spumă. Valurile stârnite care agitau apa neagră sporeau mirosul mâlului care era între cheiuri. Ca să scape de pestilenta ambianță, Sarah ridică instinctiv nasul, încă o dată se simți strivită de masa fațadelor. Fiecare clădire i se părea un palat naufragiat, o îmbinare de coloane și de capiteluri în chip ciudat înfipte în apa tulbure. Totuși, spre deosebire de construcțiile grațioase și aeriene ale Veneției, palatele din Gottherdal aveau ceva masiv și... războinic. Fiecare părea a fi fost conceput să folosească drept fortăreață în caz de invazie. În colțurile lor, în pietrele groase, în ferestrele cu zăbrele, vedeai parcă o dorință de fortificare, ce făcea din ele adevărate citadele.

În ciuda ceții, Sarah voia să vadă sculpturile care umpleau cornișele și frontoanele. Acum, distingea doar scuturi de piatră, aliniate ca pe bastingajul unui drakkar. Aceste scuturi, acoperite cu simboluri heraldice, formau un fel de gard care domina fiecare parte a canalului. Era ca și cum o armată ar fi stat ascunsă în înălțimea acoperișului, dominând trecerea, controlând canalul, gata să se năpustească asupra navigatorilor imprudenți care străbăteau apele negre, ale căror nenumărate ramificații divizau orașul. Tânăra femeie se uita la acele scuturi rotunde. Lipite margine de margine, formau o linie defensivă continuă. Ce războinici se ascundeau în spatele scuturilor de piatră cenușie, pătate de găinaț? Sarah își imagina vikingi cu obrajii plini de cicatrice, purtând căști cu coarne. Luptători năuci, cu pupilele dilatate, duhnind a transpirație și sânge. Stăteau acolo, în echilibru pe cornișe, ucigași anacronici, pe care păsările mării îi luau drept statui și îi stropeau din abundență cu excremente.

Trăiau pe acoperișul orașului, insensibili la scurgerea timpului, populație paralelă, imună la progres. Uneori, se iveau din spatele scuturilor și-și aruncau lăncile sau securile asupra turiștilor ocupați să fotografieze frescele muzeelor. Erau iuți, în pofida amorțelii de secole, și privirii îi era tare greu să surprindă scurta lor apariție, dar Sarah le simțea prezența. Pitici pătați de guano trăiau acolo, ghemuiți pe antablamente, cornișe și domuri. Dominau canalul, aruncând spre ambarcațiuni gargui, de piatră ponce, smulși din frontonul palatelor.

Sarah dârdâia de frig. Umezeala canalului îi urca de-a lungul picioarelor, se strecura sub fusta și îi lua cu asalt coapsele. Pescărușii țipau deasupra capului ei, se loveau de fațade, intrau în vârtejuri și cu întoarceri bruște, venind în picaj până la nivelul cheiului, în speranța că vor descoperi puțină hrană. Fațadele își transmiteau reciproc ecoul fâlfâitului de aripi. Sarah ar fi vrut să-și protejeze capul, să nu mai fie o țintă pentru acele ciocuri groase și coarne. Cocoțați în mod necuviincios pe monumente, o mulțime de muncitori răzuia guano, ca și cum ar fi curățat un lepros de coji. De sus cădeau bucăți mari de găinaț uscat, dezvelind porțiuni de piatră roasă, fețe poroase sau fără nas.

— E ca la Veneția, mormăi Judith. Aciditatea rahatului distruge lent piatra.

Sarah cunoștea problema. Monumentele se fărâmițau, victime ale eroziunii fecalelor, împotriva căreia nu se putea face nimic… sau nu mare lucru.

Valurile provocate de ambarcațiune stârneau spumă când se loveau de zidul cheiurilor. Piloții înfășurați în licheni își etalau putreziciunea de-a lungul debarcaderului. Sarah strânse din dinți – plimbarea pe luciul apei însemna mersul sub pântecele unui pachiderm bolnav, într-o atmosferă de sfinctere umede. Străzile pustii accentuau impresia de putrefacție. Îi atrase atenția lui Judith.

— E prea devreme, răspunse femeia brunetă. Oricum,

Gottherdal e un oraș aparte și e bine să înveți cum e viața aici. Unele lucruri, care ni se par naturale, pun aici anumite probleme.

— Ce lucruri? întrebă Sarah.

— Nu știu, răspunse ea, cu voce scăzută. De exemplu, plimbatul seara. La Gottherdal, dacă vrei să ieși noaptea din casă, trebuie să respecți un anumit ritual...

— Un ritual? repetă mirată Sarah.

— Da, îți voi explica mai târziu.

Ambarcațiunea, cu motorul oprit, manevra să ajungă la debarcader.

— Hotelul e acolo sus, zise Judith. Ia-ți valiza; nu văd niciun hamal.

Urcară pe cheiul pustiu. Casele erau înrădăcinate în dig ca niște fortărețe în miniatură. Clădirea cea mai mică părea că fusese făcută să arate ca o fortăreață retezată. Această particularitate conferea orașului aparența unui Disneyland auster. Turnurile de supraveghere, meterezele formau un peisaj anacronic de operă, decolorat și înnegrit de timp.

Un urlet îngrozitor străbătu brusc aerul. Sarah tresări fără să vrea. Fusese strigătul oribil al unui copil. Era o tânguire de sugrumare, de sacrificiu. Un horcăit care părea să vină de la un gât pe jumătate tăiat. Sarah strânse mânerul valizei ca să nu înceapă să tremure. Strigătul o luase prin surprindere, recepționându-l în stomac cu violența unei lovituri de pumn.

— Ce mai e și asta? bâigui ea, privind îngrijorată în jur.

— Un puști plătit să sperie păsările, îi explică Judith zâmbind. Sunt cu zecile în tot orașul. Strigă ca să alunge pescărușii. Municipalitatea îi plătește să țipe în colțul străzilor, făcând astfel păsările să-și ia zborul. Îi vei auzi toată ziua... Până la urmă, te obișnuiești.

Sarah se strâmbă nemulțumită.

— Nu s-ar fi putut găsi alt mijloc? bombăni ea.

— Nu. S-a încercat vânarea lor, otrăvirea, prinderea în plase, dar asociațiile ecologice s-au opus. În cele din

urmă, s-a ajuns la tehnica sperietorilor umane.

Răsună un nou strigăt, mult mai aproape. Sarah tresări iar, impresionată neplăcut.

— Le place să exagereze, zise Judith, rânjind. Fiecare puști are un strigăt deosebit, în mod special „lucrat” să sperie pescărușii. Fiecare este convins că a pus la punct strigătul cel mai eficace din tot Gottherdalul și că obține un randament mai bun decât al celorlalți. Dacă ai să te plimbi pe străzi, îi vei descoperi ușor, pentru că poartă o îmbrăcăminte fistichie, care face din ei adevărate mici sperietori ambulante!

Sarah rămânea circumspectă, cu stomacul crispat în așteptarea următorului strigăt. Se gândea din nou la vikingii ascunși în spatele scuturilor. Nu prindeau viață imediat ce nu-i mai priveai?

Ar fi fost gata să creadă că da. Își imagina deja familii de turiști cu gâturile tăiate în umbra străduțelor. Îi vedea pe asasini desprinzându-se de frontoane, sărind în stradă, cu sabia ridicată... Auzise strigătul unui copil lovit de moarte, era sigură de asta. Judith greșea crezând în aceste povești stupide de sperietori umane. Străzile înguste ce șerpuiau între fațade erau locuri cu adevărat periculoase.

— Ești nervoasă, prea nervoasă, zise femeia brunetă.

Sarah nu răspunse. Nu știa ce să facă: să se întoarcă neîntârziat de unde venise sau să dea fuga la hotel și să se încuie în camera ei?

Un țipăt răsună de cealaltă parte a canalului, gâfâit și cu o tonalitate net diferită.

— Auzi! A strigat altul! zise Judith. După-amiază, vei avea ocazia să-i vezi în carne și oase. Le place să se grozăvească în fața turiștilor. Unii au clopoței cusuți pe haine și umblă agitând o cârâitoare în fiecare mână. Sunt centrul de atracție al fotografilor.

Sarah schiță un zâmbet nesigur. În ciuda explicațiilor perfect raționale ale lui Judith, era încă tulburată, nu se simțea în apele ei... *și se încăpățâna să creadă în vikingi-*

fantomă ascunși în spatele scuturilor de piatră.

„Executorii, executorii din Gottherdal”, își repeta ea.

Era conștientă că delira, că ceda oboselii călătoriei, dar această certitudine – cu totul intelectuală – nu-i diminua cu nimic spaima.

Ajunseseră la hotel. Era o construcție pretențioasă, având fațada împodobită cu o dantelă de piatră ce o făcea să semene cu o catedrală. Era dominată de un dom înalt, flancat de fleșe și turnulețe. La recepție ajungeai doar după ce străbăteai un hol mai lung decât un tunel feroviar și la fel de boltit.

Un hamal pe jumătate adormit le veni în întâmpinare, pe buze cu un zâmbet forțat.

— Să ne întâlnim mai târziu, murmură repede Judith, la căderea serii, în fața hotelului. Te voi învăța regulile în *Gottherdal-by-night*. Nu uiți?

Sarah încuviință, derutată. Ar fi dorit mai multe amănunte, dar Judith se depărta deja, părăsind-o în mijlocul holului tapetat cu velură roșie.

Își reținu o mișcare furioasă și se apropie de recepție. Recepționerul îi zâmbi ca un automat. Avea o față lunară, de porțelan vechi. O față nocturnă.

IV

Camera arăta după chipul orașului: desuetă și pompoasă, cu o mulțime de lustre, cu o legiune de îngerași ascunși la colțurile ușilor și oglinzilor. Pereții, tapetați cu velură stacojie, sugerau un climat de budoar galant. În baie, chiuvetele voiau să pară scoici enorme. Robinetele aurii aveau formă de lalea și fiecare mâner de ușă lucea ca soarele. Sarah se aruncă pe pat și închise ochii. Nu putea să-și alunge din gând amintirea stării ciudate care o copleșise la Paris, când ieșise din imobilul Editurii Sarella. Brusc, pavajul devenise moale sub picioare, și trotuarul încercase să o înghită…

Da, să o înghită.

Cel puțin, asta fusese impresia avută pe moment. Un fel de scufundare subită, ca și cum acea porțiune de asfalt de pe bulevardul Saint-Germain s-ar fi lichefiat brusc pentru a căpăta consistența unor nisipuri mișcătoare, atât de des pomenite în romanele de aventuri. Exact în acea secundă, își zisese: „E un presentiment… *un avertisment*… *Nu trebuie să plec*.”

Mai târziu, pusese acea senzație pe seama oboselii și mai ales a stării de criză în care trăia de când Sarella refuzase manuscrisul ultimului ei roman. Știa că această călătorie, această comandă reprezenta un os care i se arunca drept premiu de consolare, un mod de a face mai ușor de înghițit o pastilă foarte amară. Dacă ar fi avut mai multă demnitate, ar fi refuzat, dar contul din bancă era gol. În plus, prefera să scrie orice decât să stea

încremenită în fața mașinii de scris, cu creierul și degetele ca de plumb, fixând cu încăpățânare pagina albă care ieșea din bătrâna mașină Underwood.

După o oră de somn agitat, se trezi cu gura uscată, sugrumată în hainele mototolite. Era aproape de ceasul amiezii, trebuia să reacționeze. Făcu repede un duș, puse pe ea ceva gros și părăsi hotelul. Ceața matinală se risipise, dezvăluind fațadele greoaie ale clădirilor parcă gârbovite la marginea canalului. Sarah mergea fără grabă, ca o convalescentă. Imediat se simți indispusă de atmosfera umedă a străduțelor. Un miros de pivniță și de ciuperci venea dinspre case, și tânăra femeie observă plăcile de mucegai de pe pardoseala holurilor de la intrare. După ce rătăci puțin, ajunse într-o piață mică, în centrul căreia se înălța un monument de piatră pe jumătate acoperit de găinați. Pescărușii își luară zborul la apropierea ei, aproape atingând-o. Blocul de granit, modelat cu lovituri aproximative de daltă, amintea de „calvarurile[7]” bretone cu cizelări naive. Sarah se apropie. Sculptura reprezenta un drakkar ivindu-se din clocotul unei mări tumultuoase. La prima vedere, îl puteai confunda cu un monstru marin cu gât interminabil și trebuia să te apropii ca să distingi șirurile de scuturi rotunde. Sarah își mușcă ușor buza de jos. Pe cele patru fețe ale piedestalului, frize în relief, reprezentau urgia făcută de barbarii veniți de pe mare. Acolo se vedeau doar capete tăiate, copilași aruncați în sulițe sau fripți pe un scut de fier transformat în plită. De-a lungul drumurilor, în vârful falezelor, puteau fi văzute femei goale, înfipte în țăruși ascuțiți. Barbarii se plimbau prin mijlocul acestui măcel, și artistul, conform unei convenții locale, se străduise să-i reprezinte mai înalți decât erau în realitate. Fresca se întindea de jur-

7 Monumente de lemn sau de piatră ridicate în apropierea bisericilor, în cimitire sau la răspântii, cu icoane pictate ori sculptate, care înfățișează cele 14 scene din timpul patimilor. – Din fr. calvaire, lat. calvarium.

împrejurul soclului, prezentând o cohortă de giganți jefuitori, unii dintre ei violând femei a căror mărime nu o depășea pe cea a unei păpuși.

Sarah se trase instinctiv înapoi. Cum putuseră să așeze un monument atât de obscen în centrul orașului? În pofida facturii stângace a scenei, fiecare detaliu putea fi perfect identificat și, în nenumărate locuri, puteau fi zărite, fără echivoc, sexele turgescente ale barbarilor.

Tânăra femeie întinse degetele și atinse ușor piatra. Să fi fost vorba de o operă veche... sau de o capcană pentru turiști, făcută într-o perioadă recentă, doar în scopul de a stârni curiozitatea lubrică a străinilor? Găinațul colorase drakkarul în alb și preschimbase oceanul într-o mare de frișcă fosilizată, dar sculpturile laterale rămăseseră intacte. Sarah păși încet în jurul piedestalului. Scenele se repetau, obsedante. Capete se rostogoleau pe deasupra falezelor, oameni mutilați alergau pe cioturi...

Trase cu putere în plămâni aerul rece. Nu putea să nu se gândească la coșmarul avut la bordul pachebotului, în ultimele ore de călătorie, la acel drakkar demonic al cărui chip de la proră pătrundea prin hublouri să-i devoreze pe pasagerii prizonieri ai somnului, își amintea perfect de măcelul care urmase. Lamele ascuțite care ciopârțeau trupurile. Pântecele tăiate...

Și iată că regăsea aici, chiar în inima orașului, un fel de ecou solidificat al visului care o agresase pe mare. Coincidența avea ceva dezagreabil. Va da astfel, din loc în loc, peste borne asemănătoare, menite să-i readucă în memorie tristele peripeții onirice pe care se străduia să le uite? Se va lovi la fiecare intersecție de un nou monument comemorativ? Se întreba dacă nu cumva – curățând găinațul – va descoperi o reprezentare naivă a vasului care o adusese acolo.

„Și pe tine! îi șopti o voce răutăcioasă. Imaginea ta sculptată în piatră. Imaginea ta supusă celor mai rele chinuri.”

O secreție acidă îi agresa stomacul. Se simți tentată să întindă mâna și să râcâie piatra. Și dacă se vedea acolo, sub stratul de găinaț întărit? Goală, despicată, cu o secure înfiptă între coapse? Sau... Unghiile sale scrijeliră carapacea de guano. Nu! Nu trebuia! Simțea că se sufocă de spaimă. Era de ajuns să curețe, și mica siluetă ar fi apărut, cu ochii măriți de spaimă, cu pântecele despicat de o lamă enormă. *Fața ei*, *propriul chip în piatră*, *sculptat cu trei secole mai înainte de a fi pus piciorul pe insulă*. *Fața ei care o aștepta acolo la o întâlnire cumplită*, *o concluzie definitivă*... Nu, era absurd. Astfel de coincidențe există doar în cărți.

— Vreți să faceți o fotografie? zise o voce de copil în spatele ei.

Se întoarse. Un puști de vreo zece ani se legăna de pe un picior pe altul în mijlocul pieței, purtând un veșmânt ciudat, format din stofe în culori țipătoare. Îmbrăcat astfel, arăta ca un arlechin în zdrențe. Pe cap avea o pălărie verzuie cu boruri largi și niște tălăngi cusute la încheietura mâinilor, care produceau un sunet argintiu la fiecare mișcare. Sarah ghici că era una dintre „sperietorile umane” despre care-i vorbise Judith. Puștiul, sperând un bacșiș bun, poza deja, mimând strigăte mute, care îi dilatau gura și îi confereau fizionomia unui gargui. Era murdar și emana un miros de sudoare râncedă. Văzând că femeia nu avea de gând să-l fotografieze, se calmă, scoase o ceapă din buzunar și o privi bosumflat.

— E bună pentru voce, zise el în engleză. Pentru treaba asta trebuie să ai coarde vocale de oțel.

Sarah, amuzată, se așeză pe o bornă de piatră. Copilul mușca din ceapă cu grimase de fanfaron.

— Sunt un *urlător*, îi explică el pe un ton confidențial. Protejez statuile. Împiedic păsările să le murdărească. Statuile din Gottherdal sunt foarte furioase. Într-o zi, vor coborî de pe socluri și se vor răzbuna.

Vorbea repede, cu o voce monocordă, ca și cum ar fi

reprodus un comentariu învățat pe de rost, amestecând uneori mai multe limbi, înlocuind engleza cu germana sau olandeza, atunci când nu-i venea în minte cuvântul.

Vorbea de statui roase de lepra numită guano și de furia lor care creștea în taină. Doar „urlătorii” erau conștienți de pericolul reprezentat de acele opere de artă desfigurate, înrăite de dejecțiile zburătoarelor marine.

— Noaptea statuile se mișcă, murmură el, strângând pumnii, scrâșnesc din dinți, se îndeamnă la mișcare. Îi urăsc pe oameni pentru că le lasă pradă târtițelor pescărușilor.

Sarah dădea din cap. Să fi fost vorba de o legendă colectivă scornită cu răbdare de copii… sau puștiul nu făcea decât să îndruge o poveste aiuristică, inventată de un șmecheraș din comitetul de inițiativă? În străinătate, Sarah era totdeauna circumspectă când era vorba de pitoresc și de copiii pregătiți să-i farmece pe turiști.

— Într-o zi va avea loc un mare masacru, continuă băiatul. Toate statuile vor coborî de pe socluri și vor intra în case. Îi vor strivi pe oameni cu lovituri de pumn și doar „urlătorii” vor fi cruțați.

— De ce? întrebă Sarah.

— Pentru că alungăm pescărușii. Suntem slujitorii statuilor, ele știu asta. Ne vor cruța ca să ne mulțumească.

Băiatul se trase înapoi, legănându-se de pe un picior pe altul, înțelesese reticența tinerei femei. Poate că va avea mai mult succes cu alți turiști.

— Nu vrei să mă fotografiezi? insistă el.

— N-am aparat, răspunse Sarah, arătându-i mâinile goale.

Puștanul murmură ceva, probabil o înjurătură, și începu să alerge în cerc în jurul monumentului. De fiecare dată când trecea prin fața tinerei femei, scotea un strigăt înspăimântător, inuman, care părea că iese dintr-un gât monstruos. Sarah se simți cuprinsă de o

stare ciudată. Mișcările copilului o speriau și îi venea destul de greu să-și înăbușe un sentiment crescând de insecuritate. O va ataca? Îmbrăcat astfel, semăna mai mult cu un pitic decât cu un copil, iar fiecare strigăt îi schimonosea fața în mod îngrozitor. Sarah ar fi vrut să se ridice, dar dansul copilului îi provoca amețeală.

— Într-o noapte, vor coborî de pe socluri, repetă el, legănându-se ca un urs, vor intra în case și vor strivi capetele oamenilor între mâinile lor de piatră. Și capetele vor pocni ca un măr presat. Da, îi vor face să plătească pentru rahat! Să plătească pentru rahat!

Fericit de această formulare, se depărta mergând în zigzag și dispăru după colțul unei străduțe. Sarah se ridică. Această scurtă întâlnire îi lăsase în gură un gust ciudat. Strigătele puștiului se auzeau încă, diminuate de distanță, dar stăruitoare. Tânăra femeie tresărea de fiecare dată. Poate că ar fi trebuit să-i dea ceva mărunțiș. Să plătească prețul tăcerii!

Se depărta lent de monument, dar privirea îi revenea constant în urmă, alunecând peste cizelări. *Aici era un scut ținut deasupra focului, unde erau golite intestinele unui nou-născut, tăiat de la bărbie până la pubis*; *colo o femeie, atârnată cu capul în jos, era despicată în două cu lovituri de secure*...

Sarah apucă pe prima străduță întâlnită în cale. Se gândea la întâlnirea nocturnă fixată de Judith. Poate că ar fi fost mai bine să nu se ducă. Ba nu! Avea nevoie de un ghid, se afla acolo să noteze pitorescul, pentru asta o plătea editorul, să ticluiască un ghid atractiv, o reverie romantică și stranie, care urma să fie scoasă pe piață în perioada congreselor anuale. „Să-i faci pe oameni să viseze”, îi spusese Georges Sarella. Dar oare puteai cu adevărat visa în Gottherdal... sau străinii erau condamnați în mod iremediabil doar la coșmaruri?

Merse mult timp pe străduțele înguste, dar privirea aluneca peste suprafața caselor și a magazinelor fără să le vadă. Pășea absentă și doar strigătele „urlătorilor” îi

provocau, din când în când, o scurtă înfiorare.

V

Camuflajul apăsa asupra orașului, așteptare zilnică a unui bombardament imaginar, a unei sancțiuni venite din cer printr-o explozie permanent amânată.

Sarah intră pe poarta mare, tatonând terenul în mijlocul acelui tunel sonor, unde zgomotele pașilor stârneau ecouri. Nu vedea nimic, deși ținea ochii larg deschiși; nu zărea nicio luminiță. Noaptea nu avea profunzime; era un zid, o suprafață brută de care te loveai cu fruntea. De jur-împrejurul tinerei femei, spațiul era zidit, cărămizi negre umpleau străzile, milioane de cărămizi îngrămădite acolo de zidarii nocturni, zidari orbi, îmbrăcați în costume funebre, cu mistrii de abanos. O armată de constructori cu uniforme de culoarea eclipsei lucra în tot orașul, astupând fiecare deschizătură, zidind uși și ferestre. Orașul nu reacționa, anesteziat de somn. Țeapăn, cu brațele de-a lungul corpului, se abandona acestor chirurgi nocturni care, cu mișcări ușoare, îi coseau pleoapele, gura, sexul. Sarah gâfâia. Aerul i se părea brusc mai greu de respirat, mai gros. Pătrundea în plămânii ei, jeleul coloidal înecându-i bronhiile cu secreții astmatice. Tuși încercând să scape de acea apăsare. Mâinile atinseră, în sfârșit, ușa. În prag, deschise larg ochii, încercând să detecteze o diferență oarecare între întunericul porții și cel din exterior: fără rezultat. Ridică privirea, căutând punctele luminoase ale stelelor, dar norii acopereau cerul.

Își dădu seama brusc că pierduse orice noțiune de

distanță și că, spre deosebire de animale, nu avea intuiția magică a obstacolelor. Câți pași erau până la canal? Zece? Douăzeci? N-ar fi fost în stare să spună. Noaptea făcea orașul elastic, parcă din cauciuc. Nemaifiind obligat să suporte privirile oamenilor, orașul se deforma, se ondula în taina întunericului. Oraș-șarpe, oraș-nalbă, își lungea străzile, își lăbărța fațadele, își chircea domurile. Geografia sa de plastilină își bătea joc de teoremele arhitecturale. Trotuarele își modificau traseul, presărând capcane sub pașii inconștienților gură-cască.

Sarah se trase înapoi instinctiv și se lovi cu umerii de poarta ghintuită. Ciocanul de bronz îi rănea vertebrele, dar nu avea ce face, era deocamdată singurul ei reper solid în mijlocul unui univers în lichefiere, al unui univers de cerneală.

Își aminti de sulurile de hârtie neagră îngrămădite pe etajerele prăvăliilor vizitate în cursul după-amiezii. Sute de suluri uleioase, groase, dintr-o hârtie pergamentoasă prin care nu trecea nici cea mai mică lumină. Imediat își imaginase cutii de cadouri împachetate în acea hârtie funebră. Cuburi negre legate cu panglici negre. Daruri de doliu poate? La Gottherdal cărțile și caietele școlarilor erau îmbrăcate tot în negru? Ezitase mult timp înainte de a pune întrebarea, pentru că mintea ei continua să bănuiască existența unui obicei mortuar. O dată, în supermarketul unui cartier chinezesc, descoperise plicuri cu bancnote fanteziste emise de Banca Infernului și se amuzase foarte mult înainte de a afla că acele așa-zise bancnote erau menite să fie arse în cursul unor ceremonii funerare pentru plata trecerii defunctului prin lumea spiritelor. Bancnotele fanteziste, care i se păruseră atât de colorate și de amuzante (și din care intenționase la un moment dat să cumpere un teanc ca să facă din ele semne de carte!), se dovedeau astfel la fel de comice ca o coroană mortuară pe o piatră de mormânt. De atunci se ferea de interpretări pripite.

Sulurile de hârtie de un albastru-închis puteau fi găsite din abundență peste tot, ca o marfa de maximă necesitate, materia primă a unei populații formate doar din ambalatori nebuni. Când Sarah se hotărâse să pună întrebarea care o obseda, o vânzătoare îi răspunsese: „E pentru acoperirea geamurilor, doamnă, din cauza luminii...” Tânăra femeie se gândise imediat la apărarea pasivă și îi veniseră în minte ferestrele oarbe din orașele care se străduiau să scape de bombardamente. Aici se proceda la fel. Fiecare casă fusese construită etanș; geamurile acoperite reținеau lumina, fiecare imobil era împachetat. Fațadele oarbe se ridicau asemenea unor blocuri de stâncă, asemenea unor munți. Păreau pline, compacte. Hârtia neagră ascundea cavitățile vizuinelor, ale apartamentelor, acele găuri pline de lumină care întorceau spatele întunericului și în mijlocul cărora policandrele își revărsau razele ca niște sori de cristal.

Sarah duse mâna la frunte să simtă pulsul sprâncenelor în căușul palmei. Era ca agitația unui animal capturat, un fluture sau o lăcustă. Da, avea într-adevăr ochii deschiși. Pentru prima dată în viață, simțea oroarea viscerală a cecității. O oroare materială, fizică. O izolare cumplită. Întinse mâinile, răscolind aerul. Simțea nevoia unui punct luminos, a scânteierii unei stele, pentru a se convinge că încă mai avea pupile sănătoase. Băgă mâna în buzunar după brichetă. Teama punea stăpânire pe ea, subsuorile erau asudate, respira cu greu... Lângă ea se ivi brusc o prezență, neidentificabilă, sporindu-i groaza. Vru să se tragă înapoi, să ajungă la adăpostul porții.

— Sarah, tu ești? răsună vocea lui Judith.

— Da, răspunse ea gâfâind. De-a ce ne jucăm? N-ai putea să aprinzi o lanternă?

— Nu. Noaptea, toată lumea e oarbă la Gottherdal...

Sarah dădu din umeri. Mâna ei jilavă întâlni fața rece a lui Judith. Avu impresia că atinsese profilul unei statui. Deveni conștientă că era frig. Imediat ce transpirația se va usca pe ea, va începe să clănțăne din dinți. Judith nu

se mișca. Purta o haină de blană foarte groasă.

— Am impresia că stau lângă o gorilă, zise Sarah, rânjind prostește. Ca și cum ne-am duce la un bal mascat și te-ai deghizat în King-Kong.

Înghiți în sec, apoi bătu din picior.

— Destul, bombăni ea, m-ai speriat de ajuns! Să punem capăt glumei și scoate lanterna pe care o ascunzi în buzunar!

— N-am nicio lanternă, șopti cu calm Judith. Țin la viața mea.

— Ce vrei să spui? Fără lanternă riscăm să cădem, pur și simplu, în canal. Știi câte grade are apa?

— Dacă aprinzi o lanternă pe străzile din Gottherdal, riști să te trezești cu un glonț în cap. Haide, vino... Voi fi ghidul tău, nu-i chiar atât de greu...

Sarah se simți prinsă de braț și împinsă înainte. Avea picioarele țepene, paralizate de spaimă. Canalul i se părea din ce în ce mai aproape, auzea zgomotul apei lângă pietrele cheiului.

— Trebuie să mergem pe lângă ziduri, îi explică Judith. Mângâind fațadele, vei simți simboluri gravate în cărămidă: o stea, un pește. Fiecare clădire are semnul ei. Dacă ajungi să cunoști bine planul străzilor și simbolurile, poți să mergi cu ochii închiși fără să te rătăcești. Atinge piatra... Simți?

Sarah dădu din cap. Degetele ei atingeau curba unei semilune. Desenul scobit era reprodus la fiecare doi metri.

— Clădirea de alături poartă semnul Vărsătorului, șopti Judith. Va trebui să ții minte.

— Dar e imposibil, bâigui Sarah. Vrei să spui că locuitorii din Gottherdal cunosc pe de rost simbolurile care împodobesc toate fațadele din oraș?

— Da. Copiii le învață de îndată ce știu să meargă. Dacă nu ești în stare să citești orașul cu vârful degetelor, nu te poți orienta, Și cine nu știe să se orienteze sfârșește inevitabil în canal. Mulți turiști s-au

înecat pentru că nu au luat în seamă această măsură de precauție.

— Dar e o prostie, ar fi de ajuns să aprinzi o lanternă! repetă cu încăpățânare Sarah.

— Ți-am explicat: luminile sunt prohibite pe străzile orașului în timpul nopții. E o lege veche, un edict care datează din Evul Mediu, când satele de pe coastă erau terorizate de o debarcare a vikingilor. Erau interzise luminile și focurile ca să nu poți fi văzut, ca să nu-ți semnalezi prezența invadatorului. În acea perioadă, cine aprindea o torță era condamnat la moarte... Cel puțin, așa spun cronicarii...

— Dar de atunci?

— Nu s-a schimbat nimic. Obiceiul s-a păstrat. Un edict din secolul al XIX-lea permite cetățenilor din Gottherdal să deschidă focul asupra oricărei lumini izolate care rătăcește pe străzi în timpul nopții. Ăsta era considerat pe vremuri un act de civism. În zori, deseori era descoperit în mijlocul străzii un cadavru zăcând alături de un felinar spart. Jandarmii nu deschideau niciodată o anchetă. Mortul era împins în canal, și cazul era închis.

Tăcu. Sarah se opri, cu degetele înfipte în conturul unui pește gravat în colțul unei porți mari. Orașul se oferea mâinilor sale ca o carte gigantică plină de semne Braille. În acest mod de deplasare exista o senzualitate ciudată, atingerea ușoară, palpitarea constantă, o dorință a formelor care te făcea să te târăști pe suprafața clădirilor ca un melc avid de arhitectură. Acum distingea materialele: catifeaua fosilizată și prăfoasă a fațadelor de cărămidă, întinderea zgrunțuroasă a granitului, pielea scuamoasă a tencuielii. Își zise că ar fi trebuit să-și frece pielea degetelor cu șmirghel, cum fac uneori trișorii ca să sporească sensibilitatea tactilă și să repereze mai ușor cărțile însemnate.

„Și când e frig, își zise ea, când iarna transformă fațadele în blocuri de gheață... Cum să atingi piatra fără

să riști să-ți înghețe degetele?”

Fără să-și dea seama, rostise întrebarea cu voce tare. Judith oftă.

— Trebuie să riști, răspunse ea. Oricum, simbolurile sunt foarte greu de identificat când porți mănuși îmblănite.

Sarah ajunsese la capătul străzii, acolo unde casele formau un unghi. Se opri, deja obosită de tensiunea nervoasă. Vârfurile degetelor iritate, o dureau. Dacă trebuia să traverseze orașul în astfel de condiții, va avea curând mâinile pline de sânge. Va merge de la o fațadă la alta, pătând cu roșu simbolurile săpate în piatră. Ridică ochii, încercând să zărească linia unui acoperiș.

— Totdeauna e atât de întuneric? întrebă ea.

— Nu, din fericire. Luna servește uneori de lumină naturală.

Stăteau cu spatele sprijinit de un zid pe care nu-l vedeau, pierdute într-un hău fără repere.

— Mă simt de parcă aș fi mers câțiva kilometri, murmură Sarah. Parcă sunt înconjurată de ziduri… ca la baba-oarba.

Era sigură că nu putea să întindă brațul fără să-și zgârie imediat palma de un zid foarte apropiat. Era o tentație care pulsa ca durerea unui furuncul. Ar fi fost de ajuns să bage mâna, să apuce tubul de plastic, să apese pe rotiță și să facă să țâșnească flacăra… întunericul s-ar fi risipit, lucrurile și-ar fi reluat locurile, orașul nu s-ar mai fi contorsionat la adăpostul beznei. Știindu-se observat, ar fi fost din nou constrâns să stea liniștit, să respecte legile naturale care interziceau unui trotuar sau unei străzi să se onduleze ca un șarpe boa în libertate. Ceva o reținu, o neliniște înăbușită. O amenințare difuză.

Totul era grotesc. Va scoate bricheta, o va ridica în dreptul feței și o va aprinde.

„Nu se va întâmpla nimic, sunt sigură de asta”, își zise ea.

Dar nu făcu nicio mișcare. Zidul rece făcea frigul să o pătrundă până la oase. Voia să se asigure de prezenta lui Judith. Dar nu reuși să atingă decât blana. Atunci tresări de repulsie. Noaptea, blana hainei își redobândea aspectul inițial, sălbatic. Blana emana un miros de transpirație animalică. Nu mai era o haină, era o blană. Blana unui animal revenit la viață. O boarfa mare și însângerată care se clătina deasupra trotuarului.

— Judith? strigă Sarah, cu o voce ciudat de sugrumată. Ești aici? Fusese gata să spună: „Ești aici sau haina te-a înghițit de vie?”

Dar știa că gluma nu ar fi avut niciun haz, spulberată de întuneric.

— Ziceai, continuă ea, încercând să-și controleze vocea, că, dacă aș aprinde o lanternă, s-ar trage în noi... Așa: pac! Fără somație?

— Legile din Gottherdal permit asta, răspunse Judith, și cred că totdeauna există cineva chinuit de insomnie cocoțat în mansarda lui, cu o pușcă la îndemână. Nu trebuie niciodată să-i ispitești pe nebuni, mai ales când fantasmele lor se sprijină pe un edict străvechi. Dacă ai aprinde lanterna, ar exista mari șanse să nu se întâmple nimic... Dar poți să știi?

Sarah băgase mâna în buzunar. Strânsese între degete bricheta. „Peste trei secunde, o aprind, își zise ea, și legenda se va nărui ca un castel de cărți.”

Dar cele trei secunde trecură fără să facă nicio mișcare. Adulmeca aerul, cu capul în sus, căutând mirosul unui ucigaș ascuns, undeva pe acoperișurile orașului. Unde stătea la pândă acea santinelă cu ochii holbați în întuneric?

Își aminti că, în timpul războaielor din tranșee, trăgătorii de elită pândeau astfel reflexele provenite din tabăra inamică, urmărind mișcarea chibriturilor sau a tăciunilor ca să-și potrivească tirul. „Haide, e doar o legendă! își zise ea. Nu-i nimeni pe acoperișuri.

Ticăloasa asta de Judith se distrează speriindu-te, încă n-ai înțeles?”

— Și dacă, brusc, s-ar deschide o fereastră? mai încercă ea. O fereastră care ar decupa un pătrat frumos de lumină în beznă...

— Toți trăgătorii ar lua-o ca țintă.

— E o prostie. Nu cred. S-ar auzi.

— Nu și dacă poliția continuă să respecte vechile obiceiuri.

— Și turiștii?

— Nu vin mulți turiști aici. Și, probabil, ai citit avertismentele afișate în camera ta, nu? Ți se recomandă să nu ieși noaptea fără un ghid acceptat de comitetul de inițiativă... Dacă l-ai angaja, acest ghid ți-ar spune același lucru ca mine.

— O legendă! murmură cu încăpățânare Sarah.

— Poate... Eu însă n-am îndrăznit niciodată să încalc legea.

— De ce?

— Mărturisesc că, dacă aș fi din Gottherdal, mi-ar plăcea să pândesc noaptea, din vârful unei clopotnițe, cu un termos de ceai cu rom pe genunchi și o armă de împușcat foci la îndemână... să-l pândesc pe idiotul care ar risca să aprindă o lumânare, zicând că totul e o legendă, o poveste de adormit copii... Să-l iau imediat la ochi și să trag, fără să văd ținta, lăsându-i o șansă să scape de glonț sau să fie doar rănit. O șansă mică de tot. Da, cred că mi-ar plăcea. Ție nu?

— Nu știu, bâigui Sarah.

Deodată, i se făcuse teamă de Judith, de Gottherdal, de noapte. Orașul acela de la capătul lumii îi provoca o spaimă greu de controlat.

Se închipuia împresurată de donjoane invizibile. În vârful fiecărui turn stătea un bătrân fără somn, chinuit de astm sau de reumatism. Un bătrânel înfofolit într-o cuvertura, care-l făcea să semene cu un indian. În spatele lui duduia o sobă de teracotă, înfierbântându-i

spatele. Cu mâinile strâmbe de artrită, mângâia țeava foarte lungă a puștii, concepută pentru vânarea focilor. Ochii lui mici și înconjurați de riduri adânci, abia vizibili sub pleoapele căzute, scotoceau întunericul, pândind o luminiță izolată: flacăra de brichetă, lumina scurtă a unei lanterne care căuta broasca unei uși sau numărul unui imobil. Probabil că turiștii, străinii, făceau în mod obișnuit acest gen de greșeli. Atunci era de ajuns să ridice arma cu rapiditate și să tragă orbește... Partea de hazard echilibra balanța și nu te simțeai vinovat că ai tras într-un adversar neînarmat.

Judith nu mai vorbea, ca și cum, deschizând gura, i-ar fi fost frică să nu fie sufocată de noapte. Sarah își amintea de plecările la școală, când era mică și ceața iernii învăluia străzile. „Nu înghiți prea multă ceață, îi spunea mama ei. Ai bronhiile sensibile.”

Puteai înghiți întunericul așa cum aspiri ceața? Și această inhalare era oare nocivă organismului? Da, cu siguranță. Era gata să pună mâna peste gura lui Judith. Dar cum ar fi explicat acest gest? „Nu înghiți prea mult întuneric, ai capul sensibil!” Nu, nu putea să spună asta. I se părea că, profitând de întuneric, Judith își scosese masca, își ridicase fața obișnuită așa cum ridici o vizieră. Sub înfățișarea de toate zilele, sub expresia zilnică, apărea profilul adevărat. O fizionomie care nu avea nicio legătură cu natura umană. Un cap de insectă cu ochi protuberanți, jumătate metal, jumătate chitină. Un totem nocturn cizelat ca o cască de război. Și înainta cu acest cap desfăcut, cu craniul întredeschis, lăsând să se întrezărească un miez de fier, strâns în teaca lui de piele, care și el prindea viață, își redobândea forma originară și sângera de-a lungul trotuarului. Mergea cu pași lenți, având pe umeri un adevărat mozaic de animale moarte cusute cap la cap și din care continua să picure sânge cu acel zgomot insuportabil de porc cu gâtul tăiat deasupra unui lighean.

Sarah puse degetele în interstițiile pietrelor. Noaptea

era un vârtej amețitor. Cu fiecare secundă, devenea tot mai adâncă. Vântul devenise și el mai tăios, străbătând străzile ca un cuțit monstruos, smulgând așchii din fațade.

— Trebuie să ne întoarcem, zise Sarah.

Dar Judith nu se mișca. Vorbea aceeași limbă sau metamorfoza ei era deja prea avansată ca să înțeleagă ce-i murmura însoțitoarea ei? Poate că nu mai știa decât să strige, să urle sau să scrâșnească din dinți?

Sarah nu mai îndrăznea să atingă haina, care mirosea din ce în ce mai puternic a animal.

— Hai înapoi, repetă ea. E prea frig.

Și, fără să mai aștepte răspunsul, porni pe drumul de întoarcere, julindu-și degetele pe fațadele caselor. Santinelele vor fi dezamăgite, nu va aprinde nici lanterna, nici bricheta. Se va întoarce la hotel și va face un duș fierbinte.

Vocea lui Judith răsună în spate, foarte aproape, și răsuflarea ei încălzi parcă ceafa tinerei femei. Această promiscuitate de alcov o jenă pe Sarah.

— Am citit în niște cronici vechi că, în secolul al XIX-lea, îndrăgostiții fără speranță, care doreau să se sinucidă, ieșeau în stradă, la miezul nopții, cu o lumânare în mână, zise visătoare Judith. Practica asta a dat naștere unei expresii populare care se mai folosește și astăzi. Când ești disperat, se zice că ai de gând *să aprinzi lumânarea de la miezul nopții*.

Sarah nu spuse nimic, dar știa că ar fi trebuit să rețină asta. Pentru că venise acolo doar să adune anecdotele pitorești, să întocmească un catalog al practicilor „exotice” din insulă. După aceea, editorul avea să aleagă singur din „prada” adusă, renunțând la legendele prea sinistre, scoțând în evidență obiceiurile amuzante. Dar, de la sosirea ei la Gottherdal, nu reușea să se convingă că venise acolo ca să lucreze. Rătăcea ca o somnambulă, cu ochii holbați, cu o senzație ciudată prin acel oraș prea diferit de tot ce văzuse până atunci. Pusese piciorul

pe altă planetă.

Copil fiind, avusese deseori aceeași impresie. Până la doisprezece ani, suportase vacanțele ca pe o tortură inventată special pentru ea. Trăise terorizată de valize și de necunoscut. De fiecare dată când își vedea tatăl punând filmul într-un aparat foto și pe mama ei întesând trusa de toaletă cu tuburi de pastă de dinți, se simțea sugrumată de panică. Știa că iar va trebui SĂ PLECE, să urce în trenuri sau avioane, să-i fie greață și să ia acele pastile mici antispastice îngrozitoare care – ca să nu te lase să verși – îți provocau un fel de toropeală. Părinții râdeau, arătându-și dinții, se certau cu jumătate de glas pentru bilete, pentru rezervări. Treptat, mirosul de transpirație începea să se simtă sub apa de colonie, folosită când părăsiseră casa. Sarah se lăsa dusă. Din când în când, era apucată de mână, era trasă de braț și i se striga: „Hai mai repede! *Vrei să plece trenul fără noi*?” Apoi urma călătoria, cu nopțile interminabile, trăite pe o cușetă mai tare decât trotuarul, într-o poziție de gisarit, cu trepidațiile roților de tren care-i intrau în cap ca să-i murmure lucruri înspăimântătoare: *Voi-deraia-voi-deraia-voi*... Compartimentul începea să miroasă a fiind jilav, și oamenii mormăiau în întuneric, sforăiau... Uneori, unii chiar trăgeau un pârț în somn, împuțind vagonul. Sarah, chinuită de insomnie, pândea toate astea, asista la acea prăbușire a organismelor, la acea înjosire a adulților care, în timpul zilei, o certau pentru purtările ei urâte. Își asculta mama, care însoțea sforăiturile cu mici plescăituri umede ale gurii, complet ridicole, ca și cum și-ar fi folosit perioada de inconștiență în a împărți sărutări ca-n filme. Își privea tatăl, atât de inteligent, dormind cu gura deschisă, cu trăsăturile căzute, zugrăvindu-i pe față o expresie de stupiditate. Dimineața, ieșea din vagon palidă și clătinându-se, cu stomacul chiorăind, iar veșnicul corn de la bufetul gării avea asupra ei efectul unui rahat din

aluat.

— Nu mănânci? o întreba mirată mama ei. Îndreaptă spatele, respiră aerul mării! Auzi valurile?

Dar coșmarul se declanșase cu adevărat abia o dată cu expedițiile în străinătate. Începuse atunci lunga serie a ceea ce numise mai târziu „călătorii marțiene”. În Germania, în Anglia, în Italia, descoperise oroarea planetelor necunoscute. Limbi barbare ale căror sonorități îi torturau timpanele. Faptul că nu înțelegea ce se vorbea în jurul ei o înfuria și o speria totodată. Ziarele, pancartele deveneau niște enigme, niște capcane. Avea impresia că regresa, că devenea bebeluș. Nu mai știa nici să citească și nici să vorbească, și, de fiecare dată când dorea o informație, o explicație, trebuia să recurgă la părinți, să le cerșească o traducere aproximativă. Ca și cum cordonul ei ombilical ar fi reînceput să crească, legând-o mai mult ca niciodată de adulți. Nu se mai bucura de autonomie, se deplasa într-o lume necunoscută, plină de lătrături imposibil de înțeles și, de fiecare dată când auzea râsete, credea că ea era ținta ilarității. Puștanii o apostrofau, potopind-o cu vorbe din care nu înțelegea o iotă, fiind sigură că era vorba de un șir lung de insulte. Se sufoca de furie și de disperare, strivită de conștiința vulnerabilității sale.

Da, ar fi trebuit să învețe să se deplaseze pe teritoriul marțian, să ingurgiteze mâncăruri marțiene, ca acel *cristal gelly*, care părea făcut dintr-o pudră de meduză! Se știa în plus într-o lume care nu era făcută pentru ea. Era ÎN PLUS, iremediabil străină, intrusă. I se părea că tot ce atingea devenea negru, că degetele, mâinile lăsau pete întunecate pe tot ce atingeau, ca și cum transpirația spaimei, care îi umezea palmele, acționa la fel ca o substanță revelatoare, dându-i pe față diferența. Furculițele deveneau negre în mâna ei, dar și farfuriile, alimentele... scaunele pe care se așeza. Oamenii se trăgeau în lături din calea ei, de teamă să nu contracteze această boală. Noaptea i se întâmpla să

viseze că era închisă într-un sac de plastic, ca un pește roșu, și că se sufoca în acea închisoare moale. În cursul plimbărilor, privea ziarele și asculta posturile de radio, convinsă că toate organele de informare comentau permanent stângăciile ei. Cu dinții strânși, încerca cu disperare să asimileze legile marțiene: aici nu se înmuiau tartinele în cafeaua cu lapte fără să fii considerat debil mintal, colo se mânca pește cu smântână dulce... sau carne stropită cu sos de ciocolată. Trebuia să accepți să te otrăvești cu demnitate și fără să te strâmbi, ca să nu-ți dezamăgești părinții. Toate astea durau o veșnicie, până la sfârșitul vacanței, din care ieșea epuizată și înfrântă, îndoindu-se de inteligența și de capacitatea ei de supraviețuire. La fiecare întoarcere, mama ei o examina, încruntându-se. „Nu înțeleg, zicea ea, arăți mai rău decât la plecare, ca și cum vacanța nu ți-a făcut deloc bine!”

Sarah nu răspundea, dar știa. Știa că organismul ei intoxicat de atmosfera marțiană va avea nevoie de multe luni ca să elimine otrăvurile de care era saturat.

Mai târziu, într-o lucrare de Claude Levi-Strauss, citise fraza următoare: *Urăsc călătoriile și pe exploratori*... Și făcuse din ea deviza ei.

Se întoarseră la hotel fără să audă niciun foc de armă și, încă o dată, Sarah își zise că Judith inventase toată această poveste doar ca s-o sperie. Judith avea ceva „marțian”, o anume strălucire în adâncul ochilor sau, mai curând, o absență... O privire permanent îndreptată spre interiorul ei. Un mod inimitabil de a arunca o privire scurtă peste umăr, ca detectivii din filmele americane, când vor să se asigure că nu sunt urmăriți.

Se despărțiră în hol, și Judith porni spre bar, părăsind-o pe Sarah sub lustra prea grea, ai cărei ciucuri de cristal fosneau periculos când ascensorul se punea în mișcare.

În cameră era prea cald și Sarah, care nu înțelegea

nimic din simbolurile de pe panoul de comandă al aerului condiționat, se trezi în timpul nopții lac de transpirație, în timp ce vântul glacial din larg lovea în ochiurile de geam ca un animal din cauciuc.

VI

A doua zi, coborî la micul-dejun în marea sală de mese cu decorațiuni baroce. Ca peste tot în Gottherdal, aurul lucea pe tavan, iar lambriurile deveneau avalanșe care cărau nimfe, licorni, fructe necunoscute și cornuri ale abundenței. Olimpul își revărsa grădina mirifică în cele patru colțuri ale sălii, copleșindu-i pe cei de la mese cu o invazie de figurine din lemn sculptat, cu trăsături deformate de o ilaritate amenințătoare. Era greu de știut dacă acele personaje râdeau sau sufereau, dacă scena dăltuită cu răbdare făcea parte dintr-un carnaval sau o bătălie în toată regula, dintr-o horă sau dintr-un linșaj. Sarah stătea cu capul în sus, nehotărâtă, în fața ceainicului și a tartinelor cu pește crud, al cărui miros de saramură îi întorcea stomacul pe dos.

La celălalt capăt al sălii stătea un bărbat încă tânăr, purtând niște ochelari enormi cu ramă de baga. Deși îmbrăcat foarte corect, avea la mâna stângă un pansament mare și murdar, căruia îi ridica frecvent compresa, ca și cum rana ascunsă sub acel bandaj și-ar fi putut modifica configurația de la un minut la altul. Aceste mișcări aveau ceva respingător, și Sarah se străduia din răsputeri să nu întâlnească privirea individului. Știa de la Judith că era Barney Wandsworth, un om de știință american, al cărui avion se prăbușise undeva în larg, între două banchize. Wandsworth fusese singurul supraviețuitor. De trei luni, vegeta la Gottherdal, într-o convalescență ipotetică. Primea

săptămânal scrisori și telegrame de la o mare universitate americană, probabil îngrijorată de tăcerea lui, dar unul dintre comisionarii hotelului îl văzuse aruncând plicurile în Canal Grande, fără măcar să le deschidă.

— Stă și se uită la pansament, murmurase Judith. Toți cei care-l însoțeau au murit în accident. Nimeni nu știe ce așteaptă. Nu face nimic. Conducerea hotelului începe să-și pună tot felul de întrebări.

Sarah luă ceainicul, deranjând aranjarea tartinelor cu icre. Pe masă mai era o strachină cu brânză proaspătă, în care fuseseră tăiate legume greu de identificat. Mâncare marțiană! Tipic. Deodată, observă umbra lui Wandsworth. Își dădu seama că se ridicase și traversase întreaga sală fără să facă să trosnească parchetul imens de pin vitrificat.

— Știai că numele insulei, începu el fără altă introducere, *Gondjersthöld*, înseamnă ceva de genul *drumul pe care apucă frecvent ghețurile*?

— Nu... nu, bâigui tânăra femeie.

Nu-și putea lua ochii de la pansamentul murdar, de la fețele jegoase. Chiar și banda adezivă căpătase o nuanță negricioasă. Dumnezeule! Era un pansament pentru un film de mare succes, un bandaj deteriorat, demn de un ciot de mână umflat de cangrenă. Ce se ascundea sub acea împletitură de fașe?

— Astăzi am putea spune *bulevardul banchizelor*, continuă Barney, e mai modern. Nu?

Se legăna de pe un picior pe altul, ca un urs în costum cu vestă. De aproape era greu să nu remarci că uitase să-și bărbierească obrazul stâng.

— Aici, continuă el, în inima orașului, nu se simte efectul vântului. Știi că imobilele din fața mării formează un paravan și că au fost clădite fără ferestre?

— Da?

— Chiar așa. Uraganele sunt atât de violente, încât nu le rezistă niciun oblon. Atunci au fost construite case-

dig, fără deschideri spre mare, pentru oprirea și devierea vijeliilor. Aici suntem la adăpost, dar, dacă vrei să mergem până la zidurile de apărare, va trebui să-ți ungi pielea și să porți mască.

— O mască?

— Da, așa se face. Oamenii poartă măști de carton acoperit în interior cu lână. Când temperatura devine prea scăzută, ai impresia că orașul e în carnaval... Un carnaval unde nimeni nu râde, și oamenii merg repede, aplecați în față, pe lângă ziduri, ca să scape de vijelia de zăpadă.

— Măștile sunt drăguțe? întrebă Sarah, care prevedea deja o serie de fotografii.

— Drăguțe? zise mirat Wandsworth. Nu, nu se poate spune. Te fac să ai un cap de lup, cu ochi oblici. Nu-i prea amuzant un oraș invadat de zăpadă și unde se celebrează carnavalul lupilor. Nu cred că ți-ar plăcea.

Păru că se gândește puțin și adăugă:

— În Piața Kanjeer e o prăvălie; aș putea să te conduc acolo, dacă vrei. Nu vorbesc engleza, ți-ar fi greu să te înțelegi cu ei. Căptușesc măștile cu blană; când le porți, ai senzația că ai redevenit animal.

— *Redevenit*? sublinie Sarah, strâmbând din nas.

Dar Wandsworth nu reacționă; se pare că pierduse șirul conversației. Se îndepărtă fără să salute, ca și cum Sarah ar fi încetat brusc să mai existe. Se instală în fața uneia dintre ușile mari cu geam, scărpinându-și pansamentul. Tânăra femeie nu făcu niciun efort să-l cheme înapoi.

Un soare parcă de gheață plutea peste oraș. Lumina lui nu aducea niciun strop de căldură, dar sublinia cu duritate contururile, cizelările fațadelor. Ridurile cariatidelor, ale oranților arătau mai profunde. Volutele frescelor deveneau adevărate răni adânci, de nevindecat, pe care-ți venea să le coși. Casele îmbătrâneau văzând cu ochii, își dezvăluiau plăgile. Instinctiv, Sarah începea să pândească sosirea

arhitecților-chirurgi care, urcați pe scări, urmau să aplice suturi faliilor, crevaselor, folosind ață multă și catgut. Părăsi masa, își îmbrăcă haina și ieși. Orașul prindea viață. Ridurile statuilor erau deschise, iar cel mai mic interstițiu între pietre părea că se cască spre o prăpastie. Ornamentele porților mari, ale scărilor, iedera de stuc a balustradelor, fructele capitelurilor acopereau doar vidul. Era un gol pe dinăuntru. Fațadele își dezvăluiau adevărata natură de pastă de hârtie; aveau să se strice la prima aversă, când trebuia să fie remodelate, acționându-se în grabă de la un peron la altul, pentru a se reda o aparență de rigiditate statuilor moleșite.

Sarah clipi. Lumina albă o amețea. Fiecare strălucire îi rănea privirea, îi arunca praful de sticlă în ochi. Făcu câțiva pași pe chei, pe lângă Canal Grande. Apa neagră stagna între maluri, mirosind a mâl. Ca și Veneția, Gottherdal fusese construit pe o junglă de piloți, era un oraș pe catalige, instabil, sensibil la mișcările solului, la alunecările neașteptate. Pavajele inegale trădau această acțiune lentă din adâncuri. În unele locuri, șoseaua se ducea în jos, se prăbușea brusc, conturând o insuliță concavă sub pașii trecătorilor. Treptele scărilor se aplecau... și nu toate în același sens! Crăpăturile, fisurile se intersectau pe fațade, divizând în bucăți edificiile. Era greu să izolezi o construcție care să nu aibă aspectul unui tablou vechi cu vopseaua crăpată. Gottherdal era un puzzle cu bucăți pre-decupate, o geografie de blocuri pe cale să se împrăștie. Sarah citea anunțul prăbușirii în cărămizile despicate, mortarul absent și pietrele care nu mai stăteau în loc decât din obișnuință. Fațadele „fardate” își ascundeau dărăpănarea sub o mască barocă. Îngerașii din stuc, licornii, divinitățile maritime se aflau acolo doar ca să provoace o diversiune. Puzderia lor ascundea răul, abătea atenția. Sarah se opri la mijlocul unui pod, uimită de direcția luată de gândurile ei. Ce se întâmpla cu ea?

De ce acel dezgust subit, acea suspiciune căreia nu-i înțelegea cauzele? Avu o scurtă amețeală și crezu, preț de o secundă, că orașul se clătina, călcând prin mâl cu capătul de jos al piloților. Gottherdal era doar un decor de teatru așezat în echilibru instabil pe spatele unei scolopendre. Vântul rece o pălmui pe tânăra femeie înfigându-i ace de gheață în obraji. Ridică privirea și se uită la turnulețele micilor ornamente piramidale din vârful edificiilor. Acele edificii fuseseră construite ca să ușureze munca trăgătorilor nocturni? Donjonurile se deschideau spre stradă, oricine putea avea acces acolo; era de ajuns să ai destul suflu și picioare rezistente ca să poți urca scara interminabilă în spirală, care ținea loc de coloană vertebrală. Mărturisirea misterioasă a lui Judith îi răsuna și acum în urechi. Câte persoane erau stăpânite de aceeași fascinație, aici, la Gottherdal? La urma-urmelor, erau de ajuns o pușcă, o noapte de insomnie și o vedere bună. Numele tău nu apărea în niciun registru, acțiunea ta rămânea anonimă și acest rol de santinelă putea să compenseze în mod plăcut neajunsurile unei slujbe terne, ale unei activități plicticoase sau umilitoare. Un simplu spălător de vase la restaurant putea, la căderea nopții, să se metamorfozeze în pândar, să urce în vârful unui donjon și să se roage să se aprindă flacăra unei lumânări sau să apară licărirea tremurătoare a unei lanterne. Pușca îi atârna între brațe, sceptru magic asigurând unitatea camuflajului. Prin obscuritatea ei uniformă, prin această etanșeitate a caselor, Gottherdal își nega fisurile, fața crăpată. Atâta timp cât lumina nu ieșea în exterior, atâta timp cât zidurile rămâneau impermeabile precum coca unui submarin, orașul va rezista divizării. Trăgătorii nocturni vegheau asupra integrității fiziologice a orașului; pândind scurgerile de lumină, preveneau năvala apei, întârziau naufragiul. Sarah puse piciorul pe prima treaptă a turnulețului. Ce va găsi acolo sus? Chiștoace strivite pe balustradă? Un tub de cartuș din

cupru, prins între două dale? Nu, nici acest ultim detaliu nu dovedea nimic. Putea să fie vorba de o simplă farsă pentru turiști, un mod de a-i recompensa pe cei care-și dăduseră osteneala să se cațere până în capătul de sus al scării. Poate că, în fiecare seară, un puștan, trimis de comitetul de inițiativă, se cocoța în vârful fiecărui turn de pază ca să lase acolo câteva tuburi de cupru „uitate” și mirosind a praf de pușcă! Asta nu ar fi fost nimic extraordinar; în cursul călătoriilor sale, Sarah văzuse multe alte mistificări.

Întoarse spatele turnului, desfăcu planul și reperă Piața Kanjeer. Voia să-l viziteze pe negustorul de măști, crezând că va găsi material pentru un capitol pitoresc. Dar, când ajunse la colțul străzii, nu se putu abține să nu arunce o privire peste umăr, să mai vadă o dată donjonul filiform înălțat în mijlocul acoperișurilor, ca un minaret. Și-și puse din nou întrebarea. Cine veghea asupra orașului? Ce vârcolac? Ce Ianus? Pătrunse în labirintul străzilor. Acolo, orașul se îngusta, se retrăgea în el însuși. Labirintul dejuca cruzimea vântului rece ca gheața, împrăștia vijeliile. Furtunile se împotmoleau în adâncul fundăturilor, se rătăceau, se întorceau din drum, se pierdeau în miasmele curților. Gottherdal se proteja de frig printr-o rețea de obstacole, de piste false unde stagna o căldură animalică, cu mirosuri fetide. Aici, aerul mării nu pătrundea niciodată, supa microorganismelor clocotea înăbușit, la adăpost de turbulențe. Sarah își vătăma gleznele pe pavajul deplasat; iar penumbra din jur semăna cu aceea dintr-un grajd. La fel și mirosurile. În timp ce mergea, arunca o privire prin ferestrele deschise, aproape așteptându-se să descopere cocioabe cu paie pe jos.

Prăvălia de măști era încastrată în una dintre cele patru fațade cenușii care delimitau marginile Pieței Kanjeer. „Piața” însăși nu era mai mare decât curtea unui imobil. Era un pătrat strâmt, în centrul căruia se înălța o statuie anonimă, a cărei înălțime nu o depășea

pe cea a unui copil de cinci ani. Sarah se întreba dacă orașul continua să se îngusteze astfel. Poate că la următoarea intersecție va da peste un cartier de case pentru păpuși, locuite de pitici?

Prăvălia era roșie și fumul lămpilor de petrol înnegrise vitrina. Lipind fruntea pe geamul vitrinei, ghiceai un culoar îngust și aglomerat, la capătul căruia palpita lumina unui atelier. Ca peste tot în lume, în labirintul străduțelor, era foarte întuneric. Fețe din carton roșu atârnau de câte un fir. Toate reproduceau aceeași fizionomie. O mutră triunghiulară, cu pometi proeminenți și ochi puțin bridați. „O față de vulpe”, își zise tânăra femeie. Totuși, era o față umană, o față uimitor de realistă, dar pe care vopseaua roșie o lipsea de credibilitate. Cureluțe de piele atârnau de o parte și de alta a tâmplelor, asemenea unor șerpi. Sarah deschise ușa. Prăvălia mirosea a supă, tutun și ulei de focă. O femeie îmbrăcată în haine de lână, care mușca dintr-o ceapă, îi spuse ceva într-o limbă pe care nu o înțelese. La capătul tunelului, în tainița atelierului, artizanii începură să rânjească. Aveau mâinile albe de ipsos și obrajii năpădiți de barbă. Unul acoperea cu vopsea stacojie măștile aliniate pe o împletitură de nuiele. Sarah își zise că nu era o prăvălie pentru turiști. Era limpede că acolo se fabrica un produs comun de primă necesitate. Îndrăzni să schițeze un zâmbet. Gottherdal vindea hârtie neagră și măști roșii! Nimeni n-ar fi putut să creadă asta. Puse câteva întrebări în engleză. Femeia râgâi. Fețele de vulpe acopereau pereții stacojii de la podea până în tavan. În atelier era cald. O sobă duduia, aproape incandescentă. Văzând-o pe Sarah că trece pragul sălii de lucru, ucenicii rânjiră și mai și. Albul ipsosului le scotea în evidență murdăria hainelor. O mască mortuară de marmură se afla pe o masă, cu gura dreaptă și ochii închiși. Sarah înțelese că era vorba de model, de matricea după care fuseseră făcute toate copiile de carton și ipsos. Și avu un

simțământ ciudat la gândul că oamenii, la venirea iernii, își acopereau trăsăturile cu fața unui mort.

— Cine e? întrebă ea, arătând spre masca de marmură.

Patronul, un bărbat solid cu barba zbârlită, se încruntă și răspunse cu greutate:

— Asta: Ottar Gravdsen... întemeietorul orașului...

— Ah! Înțeleg, zise Sarah. E un fel de omagiu?

— Omagiu? repetă artizanul.

Se încruntă. Își drese glasul și trimise un jet de salivă maronie pe fruntea măștii mortuare. Sarah tresări ca și cum scuipatul ar fi stropit-o.

— Asta, repetă omul, asta: Ottar Gravdsen...

Calfele din atelier nu mai râdeau. Atmosfera devenise apăsătoare. Sarah luă o mască, la întâmplare, și scoase din buzunar o bancnota. Așadar, o dată cu venirea iernii, fantoma lui Ottar Gravdsen, multiplicată, bântuia străzile, lipind pe trăsăturile fiecărui locuitor mutra lui vicleană...

— De ce roșie? mai întrebă ea, mobilizându-și întreg curajul.

Dar nu o mai ascultau. Încruntați, obtuzi, își reluaseră lucrul, modelând alte măști mortuare, iar o fată obeză le căptușea fața interioară cu o țesătură de lână sau cu blană. Femeia cu ceapa smulse bancnota dintre degetele străinei. Fiecare mișcare accentua izul de jeg care plutea în jurul ei. Sarah avea presentimentul că ajunsese într-unul dintre punctele sensibile ale orașului. Ceva esențial se urzea acolo, în acea prăvălie afumată, de tavanul căreia atârnau – printre măști – șiruri de heringi. „De ce roșie?”, continua ea să se întrebe. A fost împinsă afară, fără menajamente, și se pomeni singură, în mijlocul acelei piețe mici, cu masca stacojie în mână. Nu îndrăznea s-o pună pe față. Blana, care-i acoperea partea concavă, avea un aspect îndoielnic și tern. Era probabil vorba de blana unui mic rozător fără mare valoare de piață. Vreun șobolan de apă, cumpărat pe nimica toată de la un puștan de pe plajă. Părul rar,

bătând în cenușiu, era aspru. Sarah ghici că era privită prin vitrină și plecă de acolo, făcând cale întoarsă. Acum înțelegea de ce Barney Wandsworth vorbise de un carnaval trist. Își zise că era ceva lugubru în acea defilare de măști identice. Cine era Ottar Gravdsen? De ce-l condamnaseră să bântuie astfel iarna și vijeliile? Și, mai ales, de ce locuitorii din Gottherdal se simțeau obligați să intre, la dată fixă, în pielea acelei fantome?

La colțul unei străzi, Sarah se rătăci. Oboseala îi îngreuna picioarele. Lumina slabă a străduței nu-i permitea să descifreze planul cu litere foarte mici. Deodată, la un pas de panică, ieși în plină lumină, la nicio sută de metri de imobilele-paravan din fața mării. Casele de granit formau un zid de apărare, un dig lung și lipsit de grație, care acoperea peisajul. Oceanul se afla de cealaltă parte, dar nu putea fi văzut. O scară interminabilă ducea la drumul de pe culmea zidului. În ciuda oboselii, tânăra femeie începu să urce treptele. Trebuia să facă asta, de aceea se afla acolo, să vadă totul, să descopere totul, să disece orașul, așa cum diseci un șoarece la ora de științe naturale. Ajunsă în capătul de sus, puțin a lipsit să nu țipe de durere din cauza vântului tăios. Soarele o orbea, o agresa cu reverberații insuportabile. Razele sale ricoșau din bucățile de gheață care pluteau în golf, și fiecare bucată de banchiză bombarda zidul de apărare cu scânteieri orbitoare. Sarah se trase înapoi și se sprijini cu spatele de colțul unui crenel. Simțea că se sufocă, ochii erau plini de lacrimi. Vântul parcă îi rindeluia fața, parcă o trăgea de păr. Fragmentele mici de gheață purtate de vijelie îi înțepau fruntea și obrajii ca niște cioburi de sticlă. Era ca un parbriz care se spărgea fără încetare. Din ocean nu puteai vedea decât acea vâlvătaie de lumină albă, acea ceață imaculată unde se diluau formele. Sarah încercă să se protejeze cu mâna ridicată streașină la ochi, dar frigul o anestezia, îi ardea plămânii. Se străduí să respire scurt, căci panica punea

stăpânire pe ea. Bâjbâind prin lumină, încercă să găsească scara, dar nu reuși. Soarele o orbea, o lipsea de orice punct de reper. Oare Gottherdal stătea ziua și noaptea, în mod iremediabil, sub semnul orbirii?

Pentru a se apăra de frig, își puse pe față masca roșie. Pielea, devenită complet insensibilă, nu simțea nici măcar contactul cu blana care căptușea mulajul. Câte grade erau pe culmea zidului de apărare? Minus treizeci și cinci de grade?... Vântul mării, care biciuia insula, venea direct din larg, de la Pol. Înainte de a se abate peste Gottherdal, geluise sute de kilometri de banchiză. Ar fi putut congela un animal în plină cursă. Sarah nu-și mai simțea degetele, nici fâșiile de piele care i-ar fi permis să lege masca protectoare la ceafa. Ochii plângeau întruna, luptând împotriva oftalmiei. Își amintea de oribilele povești de cecitate provocată de zăpadă. Era vorba de acei turiști care, după o ședere prelungită printre ghețuri, își pierduseră vederea la întoarcerea acasă.

Masca roșie îi scăpă și se sparse când atinse solul. Vru să se aplece să-i adune bucățile, dar vijelia o făcu să cadă în genunchi. Dureri mari îi sfredeleau tâmplele și urechile. Își frecă fața, să nu apară acele puncte albe ce anunțau degerăturile. La Paris, întâlnise pe o fată căreia îi fusese amputată o ureche în urma unui raid în Alaska. Își amintea cu dezgust micul mugure violaceu, pe care biata de ea încerca zadarnic să-l ascundă sub o șuviță de păr. Sarah se mișca în patru labe, lovindu-se uneori de muchia crenelurilor. Își spărsese arcada, dar nu simțea nicio durere. Nu mai știa de cât timp rătăcea pe culmea zidurilor, strivită de vijelie. Zece minute? O oră? Se întrebă dacă, întinzându-se pe burtă, ar fi avut șansa se scape de vântul necruțător...

Deodată, pe când se pregătea să renunțe, simți două mâini care o trăgeau afară din vijelia ucigașă.

— Nu-ți fie teamă, strigă o voce de bărbat, eu sunt. Barney Wandsworth. A fost o adevărată nebunie să urci

aici!

Ghici că bărbatul cobora scara și intra sub o boltă, în interiorul clădirii-zid. Închise ochii; era epuizată.

Probabil că-și pierduse cunoștința pentru că, atunci când se trezi, era întinsă pe un cearșaf umed, într-o atmosferă jilavă de baie de aburi. Era în întregime goală, și o femeie grasă o fricționa cu un ulei urât mirositor.

— Nu vă faceți griji, îi zise femeia într-o engleză stricată, domnul a plătit înainte pentru un tratament complet. Când veți ieși de-aici, veți fi ca nouă.

Sarah se ridică într-un cot. Se afla într-un fel de rotondă cu înfățișare de baie publică. Siluete de persoane goale se deplasau prin norul de aburi: bărbați și femei.

Aburul umplea culoarele, lăsând să se prelingă picături de apă pe pereții acoperiți cu mozaic. Ceața caldă se ramifica, întinzându-și tentaculele pe culoarele clădirii. Bolțile răsunau de clipocitul provocat de picioarele goale care loveau pardoseala. Sarah era întinsă pe o bancă de marmură, cu coapsele depărtate, într-o poziție impudică, în văzul celorlalți. Jenată, strânse genunchii. Femeia grasă îi masa mâinile, examinând cu un ochi de specialist fiecare centimetru pătrat de piele.

— E bine, zise ea, dând încet din cap, nicio degerătură. Vase intacte. Totul funcționează.

Doi bătrâni se plimbau printre coloanele umede, cu un aer gânditor, cu părul alb și trăsăturile pline de o gravitate oarecum ostenită. Cu torsurile lor scheletice, membrele subțiri, păreau niște cadavre scăpate de curând din sertarele unei morgi. Ceața caldă, coloanele străvechi, auriul frescelor care împodobeau mozaicul confereau scenei ceva ireal, care amintea de atmosfera tablourilor alegorice din Renaștere. Sarah avu brusc impresia că se rătăcise în interiorul unei *vanitas* plină de melancolie funebră, care îmbina evocarea bucuriilor trupești cu amintirea constantă a morții apropiate.

Bătrânii, ivindu-se dintre coloane, materializându-se ca niște spectre în mijlocul aburului, constituiau o notă lugubră în simfonia languroasă a corpurilor grase și albe năpădite de sudoare. Acele femei în poziții molatice, cu trupurile albe ca laptele, acei bărbați, cu penisurile atârnânde, chircite, toți întinși pe bănci la transpirat, păreau prăbușiți în așteptarea unei sentințe inevitabile. Lăsaseră capetele pe spate, oferindu-se privirii fără apărare și fără pudoare, copleșiți de fierbințeala aburului. Transpirația gâdila umerii, se rostogolea în broboane lucitoare între sânii lor și stagna în băltoaca din scobitura buricului. Tinerei femei îi păreau foarte vulnerabili. Acea atitudine de abandon semăna cu resemnarea caprelor sau a porcilor meniți decimării. Toate acele pântece, toate acele mamele chemau parcă tăișul pumnalului. Etalarea acelei sănătăți imaculate stârnea canibalismul latent, nevoia de prădăciune, visurile de ecarisaj.

Sarah se ridică în capul oaselor. Aerul cald făcea să-i zvâcnească sângele în tâmple. În jurul ei, băutorii de bere moțăiau acoperiți de șiroaie de transpirație, femeile se întorceau de pe o parte pe alta, căutând puțină răcoare. Fundurile lor monstruoase și albe se fleșcăiau în băltoace pe marmură, glob terestru dezumflat brusc. În mijlocul acelei armate de giganți adormiți, Sarah se simțea slabă și neagră, uscată ca o scândură, cu pântecele plat, coastele proeminente și sânii de fetiță. Smocul negru al pubisului avea ceva ce parcă nu se potrivea în mijlocul acelei turme de pilozități blonde și roșcate. Căută un șervet să se acopere, dar nu găsi. Din când în când, bătrânii se iveau din ceață, tăcuți, mergând unul alături de altul. Păreau frânți de oboseală, totuși continuau să meargă printre corpurile care zăceau pe pardoseală, spectre cu oase proeminente, deplasându-se în derivă în crepusculul unui câmp de bătălie hrănit cu cadavre grase.

Cu cât îi privea mai atent, cu atât i se păreau că

seamănă cu acele *Vanitos* care o fascinau la vârsta adolescenței. Colecționase mult timp reproduceri ale acestor tablouri cu un simbolism naiv, care respecta întotdeauna aceleași reguli de construcție: o lăută, un ciorchine de strugure, un pahar cu vin, apoi, într-un colț, ca un fir de păr în supă, un craniu așezat în capătul unei mese, pe o etajeră, o noptieră. Un craniu ai cărui ochi goi îi pândeau pe cei dedați plăcerii, aflați la orizontul unei fețe de masă de damasc, introducând o contrapondere amenințătoare într-o panoramă de moliciune tâmpă. Tinerei femei îi plăceau titlurile sentențioase pe care le aveau de obicei aceste mici pânze deseori anonime: *Tempus edax rerum... Vulnerant omnes ultima necat... Ultima forsan... sustine et abstine...* Astăzi, în penumbra umedă a băii de aburi, avea aceeași senzație de emoție plăcută ca atunci când privea reproducerile din ilustratele adunate cu multă răbdare. Cei doi bătrâni se opriseră. Priveau spre ea. Sarah se înfioră. Sudoarea îi curgea pe faţă. Ar fi vrut să iasă, dar îi era teamă de culoarele cu colonade. Îi era teamă să nu se rătăcească, să meargă la infinit prin ceață, cu cei doi bătrâni după ea. Se ridică.

— Nu pleca așa, vorbi cu greutate grăsana. Acum, duș rece... Acolo, la capătul culoarului.

Îi arătă un punct vag în centrul aburului. Sarah porni, clătinându-se pe dalele alunecoase. Bărbații mormăiau la trecerea ei, aruncându-i priviri pline de lehamite. Cei mai mulți se limitau să-i examineze pubisul negru, apoi se întorceau pe o parte, incapabili să iasă mai mult timp din buimăceală. Traversând întreaga sală, Sarah observă plăgile de pe corpuri. Toți bărbații și toate femeile aveau coji sângerânde în dreptul șalelor. Acele rupturi ale epidermei conturau niște tăieturi supurânde, deseori infectate. Un fel de centură de suferință care cresta șoldurile femeilor, scoțându-le în evidență buricul printr-o împletire de coji cât se poate de urâte.

Sarah merse mai încet. Știa că aceia care frecventau

băile de aburi aveau obiceiul să se flageleze cu niște mături de nuiele, ca să activeze circulația sângelui, dar cicatricele în formă de centură ale celor de-acolo nu semănau deloc cu cicatricele pe care le-ar fi putut lăsa o astfel de practică. Ai fi putut crede într-o „eroziune" zilnică și secretă, reluată fără încetare. Un obicei practicat în colectivitate, cu baze misterioase, imposibil de înțeles. Ochii tinerei femei scotoceau prin abur, examinând anatomiile. Cicatricele marcau toate șalele, fără nicio excepție. La cei mai în vârstă, conturaseră parcă o rețea albicioasă de cusături, caracteristică plăgilor care s-au închis mult mai târziu decât trebuia. Sarah băgă de seamă că cei doi bătrâni veneau spre ea. Intră imediat pe un culoar, agățându-se de colonade ca să nu alunece pe dalele ude. Gâfâia, aspirând aburul, înainta cu gura deschisă, ca și cum ar fi vrut să mănânce ceața ce umplea coridoarele. Sângele îi pulsa la tâmple, întețind sentimentul de teroare care o cuprinsese în mod stupid. În cele din urmă, alunecă într-o băltoacă și-și pierdu echilibrul. În cădere, îmbrânci un bărbat care venea din sens invers și, în momentul în care cădea în genunchi, gura sa se lipi din întâmplare de penisul necunoscutului. Sarah se trase brusc înapoi, venindu-i să intre în pământ de rușine. Bărbatul se aplecă și îi întinse mâna să o ajute să se ridice. Doar capul îi ieșea din abur și, privindu-l, Sarah avu brusc certitudinea că în fața ei se afla o replică din piele de om a măștilor roșii meșterite în tunelul prăvălioarei din Piața Kanjeer. Bărbatul îi zâmbi, cu ochii oblici, cu pomeții proeminenți ca niște oase lustruite.

Părul roșu, abundent, încadra o față triunghiulară cu bărbia ascuțită ca o lamă.

— V-ați lovit? o întrebă el, vorbind perfect engleza.

Sarah se ridică și tăgădui vag.

— Să mă prezint: Thorn Gravdsen, zise bărbatul, cu o plecăciune puțin ironică.

„Sunteți descendentul măștii mortuare?" era gata să

întrebe Sarah, dar cuvintele nu se lăsau rostite. Acea mască de vulpe cu păr roșu, căreia aburul îi începeșa contururile, îi amintea brusc de profilul întrezărit cu ocazia duelului, la sosirea ei pe insulă. Ucigașul îmbrăcat în negru, pe care ceața îl ascunsese tot timpul în cursul ceremoniei înmânării armelor.

Își trase repede mâna, furioasă pentru stângăcia ei. Gravdsen însă zâmbea și trăsăturile lui păreau mai puțin dure, mai puțin colțuroase ca acelea ale măștilor de carton stacojiu.

— Ca... caut ieșirea, se bâlbâi ea cu un ton demn de milă.

— Pe-aici, îi indică bărbatul-vulpe. Drept înainte, apoi la stânga.

În timp ce bărbatul se întorcea să-i arate direcția, tânăra femeie observă că șoldurile sale erau, ca la toate persoanele prezente, dungate de zgârieturi mai mult sau mai puțin adânci.

— Poate ne vom revedea? zise bărbatul roșcovan, cu un gest puțin afectat. Mi-ar face plăcere...

Înclină capul și dispăru în aburi. Sarah dădu din umeri să-și alunge tulburarea și urmă itinerarul indicat. Ajunse într-un fel de vestiar de marmură, unde dulapuri metalice fuseseră așezate pe grătare de pin. Femei durdulii și blonde se dezbrăcau și vorbeau între ele în șoaptă. Sarah păși pe lângă dulapuri. Părea să domnească o încredere desăvârșită, pentru că nicio ușă nu era încuiată. Deschise câteva, încercând să-și găsească hainele. Femeile continuau să se dezbrace, arătându-și grăsimile. Când ajunseseră aproape goale, Sarah rămase un moment țintuită locului. Fiecare purta, legată la brâu, o centură din păr de cal, plină de spini. Acel instrument, legat sub buric, era în toate privințele identic cu ciliciul de care uzau și abuzau pe vremuri unele ordine de călugări, adepte ale mortificării.

Sarah deschise alt dulap, își găsi în sfârșit hainele și porni în căutarea unui prosop. Una dintre femeile

blonde își desfăcuse centura din păr de cal, arătându-și șalele pline de zgârieturi. Acea carne torturată o fascina pe Sarah, pentru că ideea de mortificare nu se potrivea deloc cu acea impudoare calmă de gimnaziu. În mintea ei, ciliciul implica ritualuri intime obscure, un cult secret al suferinței. O ocupație nesănătoasă și ispășitoare ce nu putea fi practicată decât în penumbra unei camere sau într-un cabinet de toaletă. Necunoscutele își aruncară neglijent centurile în dulapuri, fără vreo grijă deosebită, și plecară spre sala de aburi. După ce rămase singură, Sarah se apropie de dulap și întinse mâna. Fața interioară a ciliciului era plină de asperități mici, purtatul permanent rozând cu rapiditate pielea. Pete roșiatice murdăreau părul de cal, acolo unde rănile sângeraseră. Tânăra femeie aruncă centura în dulap și-și șterse instinctiv mâinile, ca și cum ar fi atins o proteză sexuală sau unul dintre acele obiecte de cauciuc folosite de unii perverși. Era din ce în ce mai tulburată, rușinată că cedase unor astfel de indiscreții. Luă un prosop, își șterse sudoarea și se îmbrăcă. Acum, când era îmbrăcată, se sufoca în interiorul vestiarului; totuși, nu reușea să se hotărască să plece, deoarece știa că în fiecare dulap se ascundea un ciliciu...

Să se ascundă? Nu, nici vorbă! Și, în mod paradoxal, chiar acea neglijență, acea indiferență i se părea suspectă. Cu capul în jos, părăsi sala, străbătu un vestibul și văzu, în sfârșit, strălucind lumina de afară. O femeie cu bluză albă, probabil recepționera, îi aruncă o privire plină de curiozitate, după care murmură ceva imposibil de înțeles colegei sale. Sarah strânse din dinți, luptând împotriva valului de adrenalină care stârnea în ea nevoia de scandal. Îi venea să se întoarcă și să strige: „Am ceva ciudat? Ia ziceți! Eu sunt normală, eu nu-mi zgârii fundul cât e ziulica de mare ca să-i fiu pe plac micului Iisus!” Reuși să-și stăpânească furia și ieși în aer liber, sub arcadele zidurilor de apărare. Aerul rece o

făcu să clănțăne din dinți. Barney Wandsworth aștepta, așezat la picioarele unui leu de piatră, cu ochelarii căzuți pe nas. Era înfășurat într-un loden jegos și se uita în gol cu aceeași inteligență ca a unui urs împăiat. Sarah se simți descurajată la gândul că va trebui să suporte compania lui până la hotel. Acum, după ce-i „salvase viața”, va crede că putea să-și permită orice. Se hotărî să se poarte rece, dar amabil; totuși, în momentul în care se apropia de el, o frapă expresia absentă a feței, și hotărârea ei dispăru. Începu să-i mulțumească, dar își dădu seama foarte repede că nu o asculta. Părea prizonierul unui fel de vis interior care-l izola definitiv de lumea reală. Se întreba cu teamă dacă nu cumva Gottherdal avea același efect asupra tuturor străinilor. În ce stare va fi ea peste două luni?

— Am întâlnit la baie un bărbat, zise ea. Un anume Thorn Gravdsen. E un descendent al măștii de carton?

Barney se scutură.

— Da, e poreclit Prințul, mormăi el. Orașul e al lui. E bogat.

— Încasează un procent pentru fiecare mască de vulpe vândută?

— Să nu glumești cu asta. Oamenii de aici nu par să strălucească în materie de umor. Sunt niște puritani. Practică naturismul, dar sunt mai răi ca bigoții.

Sarah ezită, apoi zise cu o voce înăbușită:

— Se mortifică toți. La baie am văzut cilicii. Ce înseamnă asta?

Wandsworth își ridică gulerul pardesiului și mormăi:

— Niște rigoriști, ți-am spus. Își arată fără probleme fundul, dar sunt obsedați de gândul păcatului, al păcatului originar. Se organizează procesiuni de flagelați cu ocazia fiecărei sărbători religioase!

— Serios?

— Cât se poate de serios. Se arată goi, cu cagule ca penitenții și își oferă spatele mulțimii să fie loviți. Unii ajung să fie plini de sânge. În oraș, sunt două sau trei

secte rigoriste și cred că afacerile le merg foarte bine.

Traversară Canal Grande. Barney redevenise tăcut, absent. Din când în când, își scărpina mâna bandajată. Sarah se căznea să reia conversația. Mersul ăsta tăcut o neliniștea.

— Am intrat în panică pe zidurile de apărare, mărturisi ea. Eram obosită; frigul și lumina m-au făcut să-mi pierd capul.

— Da, mormăi Barney, frigul și lumina, știu cum e. Orbești cât ai zice pește! Suntem prea blonzi pentru țara asta; trebuie să ai sânge de lup în vene ca să reziști...

Păru că se gândește, apoi zise:

— Poate că asta și vor să ispășească!

— Ce? întrebă Sarah, care pierduse șirul conversației.

— Probabil că le e rușine pentru că au sânge de lup în vene, răspunse Barney, cu o voce înăbușită.

Tânăra femeie își reținu râsul nervos. Grandilocvența omului de știință îi stârnea un sentiment de stinghereală. Era într-adevăr nebun sau își dădea multă osteneală să atragă atenția asupra lui? Sarah oftă, brusc prost dispusă. Dacă spera să o seducă, Barney apucase atunci pe un drum greșit, nu avusese niciodată vocație maternă. Se apropiau de hotel.

— O... o să-l mai vedem pe acest Gravdsen?

— Da, cu siguranță. Are obiceiul să-i invite pe străini la primărie... Mă rog, când e vorba de oaspeți de marcă. Probabil știe deja că ești aici ca să scrii despre Gottherdal.

— Poate că asta mi-ar ușura sarcina.

— Hm... dar ar putea să-ți închidă și anumite uși. Gravdsen n-are prieteni. Ai grijă! E o vulpe.

— Poartă și el ciliciu?

— Dacă ar vrea cu adevărat să-și ispășească păcatele, ar trebui să trăiască permanent îmbrăcat cu o cămașă din sârmă ghimpată!

Sarah își mușcă ușor buza de jos. Nu reușea să

deosebească adevărul de mistificare în vorbele lui Barney, să distingă partea serioasă de emfază. Wandsworth încerca în mod vizibil, pe ocolite, să o prevină de ceva. Dar de ce? Aceeași grijă o întâlnise la Judith van Schuler. Faptul că nu-i vorbeau o exaspera. Știa că minoritățile izolate pe pământ străin au deseori tendința să manifeste comportamente paranoice și, de multe ori, în cursul precedentelor sale călătorii, avusese și ea o impresie de respingere, ba chiar de persecuție... dar aici era vorba de altceva... Întreg orașul, în însăși materialitatea pietrelor sale, își dăltuia un profil de sfinx.

VII

Puțin mai târziu, Sarah deschise ușa cu geam și păși pe balcon, ca să vadă cum cobora sfera roșie a soarelui dincolo de linia orizontului imobilelor-ziduri de apărare.

Lumina se revărsa asupra acoperișurilor orașului, incendiind ornamentația fațadelor. Jungla de stuc îngrămădită pe frontoane și capiteluri se trezea cu un vag tremur roșiatic. Brusc, fructele de ipsos se coceau, leii tolăniți își simțeau sângele pulsând sub pielea lividă. Apusul soarelui marca ora metamorfozelor. Piatra devenea caldă și suplă, ochii statuilor se umpleau de umbră. Aerul vibra și, o dată cu el, liniile arhitecturale. Dacă mijeai ochii, era posibil, în sfârșit, să surprinzi mișcările extraordinar de lente ale cariatidelor și oranților. Ipsosul, cimentul clocoteau de o viață secretă, vag mărturisită. Balcoanele se întindeau leneșe în aerul serii; balustradele, dilatându-se, își umflau curbele; scările secretau câteva trepte în plus. Sarah, prinsă cu mâinile de balustradă, adulmeca mirosul de piatră în mișcare, acea sudoare prăfoasă și albă ce emana de la subsuorile statuilor care luptau să se smulgă din nemișcare. Vedea agitându-se motivele mitologice, licornii, centaurii, tritonii și naiadele. Călcau pe cornișe, în număr prea mare, împingându-se unii pe alții. Erau cuprinși de frenezie. Ca acei câini ținuți prea mult timp închiși, care zgâriau grilajul cuștii, își ascuțeau ghearele pe fațade, mușcau plumbul streșinilor, crăpau geamurile cu lovituri încăpățânate de corn. Da, o dată cu venirea

serii, acoperișurile orașului tremurau sub pașii frescelor în mișcare. Cât dura apusul soarelui, divinitățile din stuc se împerecheau în vârful frontoanelor, zămislind noi motive suplimentare, a căror greutate făcea șarpantele să se tânguie. Supuse asaltului centaurilor, nimfele dădeau naștere unor mari fetuși-amorași care, abia ieșiți din pântecele mamei lor, se rostogoleau pe țiglele în pantă ca să se îngrămădească în jgheaburile streșinilor. Îi vedeai târându-se printre fructele cornurilor abundenței, atârnându-se de capitelurile coloanelor, liotă înaripată cu ochii goi, ducând cu ei tolba cu săgeți. Dar venirea serii era și ceasul reglării conturilor. Eliberate de obligația de a sta nemișcate, statuile profitau ca să ucidă păsările, acele păsări venite din larg, al căror găinaț acid le rodea piatra în mod iremediabil. Zeițele murdărite de guano loveau cu pumnul în capul pescărușilor, strivindu-le cuiburile între brațe. Aproape peste tot, păsările, surprinse de această bruscă agresivitate, piereau, transformate într-un terci de pene. Masacrul se întindea de la un acoperiș la altul, și piuiturile disperate ale păsărilor prinse în cursă stârneau un concert sfâșietor deasupra orașului. Sângele șiroia din console, cornișe, subliniind cu o linie roșie interstițiile pietrelor fațadei. Peste tot unde mâinile de bronz se ridicau ca să prindă aripa unui albatros, crima de lezmaiestate se plătea prin holocaust. Gottherdal sângera, cu capul încoronat pe câmpul de bătălie al statuilor umilite. Și, în lumina stacojie a apusului, se stârnea un nor de pene, de praf de ipsos și de găinaț uscat.

Sarah își trecu mâna peste față. Ochii obosiți îi jucau renghiuri. Oare nu se lăsa pradă fantasmelor care preced somnul? Nu interpreta în mod delirant fluxul și refluxul simplelor jocuri de umbre stârnite pe suprafața pietrei? Și totuși, avea, în acel moment, convingerea intimă că privea singura față adevărată a orașului Gottherdal. În spatele paradei ostentative a tiranilor

Olimpului, se ascundea hărmălaia unei năvale barbare, o încăierare în praf și rahat. O luptă sângeroasă și fără milă, o căsăpire grosolană plină de injurii și măruntaie răspândite. Coborâte de pe piedestal, zeițele redeveneau matroanele, negustoresele de pește, pe care un artist le plătise cândva cu o sută de bănuți ora de pozat. Mergeau la luptă cu gura strâmbă, mișcând violent din șolduri. Zeii nordici, cu căști de fier, strângând în mână fasciculul de fulgere, își mărturiseau înrudirea cu băutorii de bere și stâlpii de taverne după care le fusese copiată imaginea. După dispariția ultimei scântei divine, din acei Thori și Odini din Gottherdal nu mai rămânea decât o trupă beată și bovină, o ceată de brute cu obrajii roșii grăbite să se încaiere.

Sarah își zise că visa. De altfel, soarele naufragia la orizont, lăsând locul nopții. Ora roșie era deja o amintire, o iluzie, Nu, statuile nu se mișcaseră. Erau mai țepene ca niciodată, stângace, lipsite de grație, înfipte în socluri ca niște stâlpi de ciment. Aveau să se prăbușească în întuneric la fel ca acele blocuri de cretă care cad din înaltul falezelor, în urma loviturilor date de maree.

Sarah luă un somnifer ușor și se culcă. Adormi în mijlocul caietelor și carnetelor de note, unde începuse să scrie câteva comentarii. Își visă părinții. Se țineau de mână la capătul debarcaderului și încercau să-i zâmbească, în ciuda umflăturilor vinete care le deformau corpul îmbibat de apă. La picioarele lor se formase o băltoacă mare, și din buzunarele hainelor ieșeau alge.

— Nu pot să te îmbrățișez, zicea mama ei, sunt plină de apă stătută și îmi miroase urât gura.

Tati stătea puțin cam țeapăn, rușinat de pantalonii uzi, de mâlul de pe pantofi și de mâinile parțial roase de pești. În mod ciudat, scena nu avea nimic oribil, și Sarah nu simțea deloc dezgust în fața celor două cadavre, doar o tristețe puțin ostenită, un fel de durere extenuată. Vru

să facă o mișcare să se apropie de ei, dar tatăl ei întoarse brusc capul în altă parte, ca și cum fata lui ar fi dat dovadă de o lipsă de gust de neiertat.

— Nu, zicea mama ei, stăm de prea mult timp în apă... N-ar fi corect.

Sarah lăsă capul în jos. Avea deodată paisprezece ani, codițe și o piele plină de bășici pentru că stătuse prea mult la soare. Recunoștea foarte bine rochia purtată în vara aceea. Atunci când îi fusese rușine să se arate în bikini din cauza pieptului aproape inexistent. Soarele îi arsese umerii și brațele, și timp de două săptămâni pielea i se cojise, dezvelind, sub stratul căzut, zone mai palide, roz, fragile. Adolescenții de pe plajă o porecliseră „leproasa”. Râdeau strigându-i tot felul de răutăți. Sarah își mușca ușor buzele și stătea singură. Ce băiat ar fi vrut să pună mâna pe trupul ei care se cojea? Ea însăși era dezgustată. Se plimba la marginea valurilor, înconjurată de mirosul uleios al loțiunilor solare. Zgomotele, luminile, strigătele îi provocau dureri mari de cap. Pe 6 august, participase la o excursie pe mare, până la insule. Timpul era noros, și marea, agitată de hulă, scuturase rău de tot ambarcațiunea pe tot traseul. Sarah vomase în fața pasagerilor.

— Evident, n-ai luat pastila de rău de mare, îi zisese mami. Ții chiar atât de mult să te dai în spectacol? Cum vrei ca un băiat să îndrăznească să invite la dans o fată care vomită peste tot? Ar trebui să te stăpânești, să încerci să te controlezi, doar femeile însărcinate au dreptul să aibă grețuri.

Sarah își ștergea gura, cu gâtul plin de mucozități acide, fără să îndrăznească să ceară un pahar cu apă. Tati, jenat, privea peste bastingaj, în depărtări, spre largul mării.

Da, Sarah își amintea fiecare minut al acelei ultime veri, ale acelei ultime vacanțe. Vântul încărcat de nisip încrustase grăunțe de siliciu în pielea roșie de arsura soarelui și fusese nevoită să-și steargă fiecare arsură cu

o cârpă înmuiată în ulei.

— Ești prea fragilă, bombănise mama ei, ar trebui să te călești, altfel nu vei putea niciodată să înfrunți durerile unei nașteri.

— Mami, protestase Sarah, am doar paisprezece ani!

— Și? răspunsese mami. În unele țări, femeile sunt deja mame la vârsta asta. Poate că nu-i chiar atât de rău.

În vis, tati și mami stăteau în fața ambarcațiunii vopsite în alb și roz a companiei de excursii San Marco. Mami ridica mâna, apoi, constatând că avea câteva degete mâncate de crabi, o ascundea la spate.

— Sarah, zicea ea, iar ai coșuri. Ferește-te de intoxicațiile alimentare. Știi că ne strici concediile? În fiecare vară ești bolnavă. În Anglia ai făcut o criză de ficat, în Italia ai făcut diaree. Eu și tatăl tău nu avem deloc nevoie de o tracasare în plus. Suntem aici *ca să ne odihnim*, să ne relaxăm. Muncim din greu tot anul. Poți să înțelegi asta?

Sarah dădea din cap. La restaurant nu i se mai servea decât jambon și tăiței cu apă. În fiecare hotel, era veșnic abonată la „meniul de regim”, era cea pe care toți mesenii o priveau șoptind: „Stă prost cu sănătatea”.

Ambarcațiunea roz intra lent în mare. Se ducea la fund cu prora înainte, ridicând deasupra valurilor elicea acoperită cu alge.

— O! gemea mami. Va pleca fără noi, trebuie să ne despărțim. Nu uita: când mergi cu autocarul, ia cu tine o pungă de plastic, în care să vomiți.

Sarah începea să plângă, iar arsurile de soare de pe față începeau să o usture din cauza lacrimilor sărate. Privea cum se scufundă mica ambarcațiune. O navă-cabotier cu coca putredă, camuflându-și „lepra” tablei sub un strat de vopsea întreținut cu grijă.

Tati și mami mergeau legănându-se, să-și ocupe locurile la bord, și mâlul le țâșnea din încălțări la fiecare pas, cu un zgomot de supt puțin cam ridicol. Nu, nu era un coșmar, ci doar un vis foarte trist, plin de regrete și

de rușine. De altfel, Sarah privea cu ușurare plecarea părinților ei; va putea, în sfârșit, să-și scarpine bășicile fără teama de a fi certată. Imediat ce începea să transpire, mâncărimile deveneau insuportabile și avea impresia că mii de insecte minuscule se plimbau sub epiderma ei, călcând-o cu piciorușele lor.

Când se trezi, avea fața udă de lacrimi. Aprinse veioza și notă câteva fraze într-un carnet. Până la urmă, adormi așa, cu creionul în mână.

A doua zi, străbătu canalul, într-o barcă cu motor, să viziteze Muzeul Thanercog. Pe tot traseul, se uită țintă la valurile mici stârnite de etravă, urmărindu-le cum se depărtau să ia cu asalt cheiurile, piloții. Știa că aceste valuri măcinau lent fundațiile orașului, că trecerea repetată a bărcilor cu motor disloca mâlul malurilor. Casele se năruiau, victime ale unei iremediabile aspirări. Într-o zi, se vor prăbuși, minate din interior, vechi epave putrede, mâncate de viermi. Contemplând, la nivelul apei, acele palate supraîncărcate, tânăra femeie avea senzația că se afla în fața unei turme de aristocrați din vechiul regim, pudrați, purtând haine cusute cu fir de aur, înfășurați în mătăsuri, toate acestea servind doar la mascarea supurării unui sinistru sifilis. Mirosul foarte puternic de mâl întărea iluzia, accentuând în același timp atmosfera de putreziciune generală. Navigarea pe canal însemna sondarea unei plăgi incurabile.

Un debarcader dărăpănat îți permitea accesul la Muzeul Thanercog. Clădirea amintea de ruinele unui Babilon din carton presat. Peste tot vedeai titani cu forme contorsionate, coloși cu capiteluri deasupra, ai căror mușchi din stuc hipertrofiați înșirau de-a lungul arcadelor un relief de hernii grandioase. Lumina cenușie conferea pietrei un gust de plumb. Sarah cumpără un bilet de la paznicul stupefiat, închis într-un fel de nișă din sticlă, în mijlocul holului, și pătrunse în labirintul sălilor, unde parchetul scârțâia la fiecare pas.

Un schelet de balenă ocupa prima galerie, dar era atât de galben, de plin de praf, încât era imposibil să știi dacă era adevărat sau numai o reconstituire din lemn. Sarah întinse mâna, râcâi una dintre coastele gigantice, dar nu reuși să-și dea seama. Știa că muzeele recurgeau din ce în ce mai mult la simulacre, la „reconstituiri” din material plastic, ca să protejeze obiectele expuse de isteria turistică, manifestarea sa majoră fiind gravarea propriului nume pe tibia tiranozaurului sau pe craniul omului de Neanderthal. În cursul călătoriilor sale, Sarah asistase recent la o „scurgere” de specimene adevărate și la o invazie de „fantome”, de dubluri, de copii, a căror mulțime umplea treptat vitrinele, colonizând soclurile și piedestalurile. Acest fenomen transformase progresiv muzeele în oase goale pe dinăuntru, fără măduvă, în bazaruri lipsite de orice urmă de magie, și tânăra femeie simțise o frustrare ciudată. Gândul că puteau fi executate la comandă copii industriale ale unor dinozauri îi stârnea un sentiment dezagreabil. De acum înainte, de fiecare dată când intra într-un muzeu, era cuprinsă de îndoială și se întreba mereu dacă exponatele dinăuntru erau autentice sau nu. Mângâie balena „suspectă”, reținându-și o strâmbătură. Și dacă toată acea construcție nu era decât o capcană pentru turiști? Și-l închipuia foarte bine pe bărbatul cu mutră de vulpe, acel Thorn Gravdsen, comandând prin telefon unui atelier oarecare de pe continent executarea unui schelet de balenă fals... Praf în ochi, ca și restul, ca acele fațade, acel machiaj de stuc, care semăna mai mult a magazin de accesorii decât a baroc veritabil. Făcu câțiva pași. Scândurile de pin cerate trosniră, însoțindu-i deplasarea. La capătul sălii fusese reconstruită prora unei ambarcațiuni cu pânze, cu tunul de lansare a harponului, a cărui săgeată explozivă țintea cu naivitate fruntea cetaceului eșuat pe piedestalul interminabil. Sarah își ridică gulerul hainei; era frig în muzeu, ca și cum toate obiectele expuse, toate false, nu

aveau de ce se teme de umiditate sau de temperatura prea scăzută. Nici urmă de paznici. Vitrinele erau lăsate la voia întâmplării, galantar transparent înțesat cu o marfa fără valoare. Sarah se scutură și alungă îndoiala care-i tulbura judecata. De ce continua să vadă, în spatele acelor vechituri, umbra lui Thorn Gravdsen, acel bărbat cu zâmbet amenințător, strămoș al unei măști mortuare de carton, pe care o puteai cumpăra în schimbul unui pumn de monede?

După scheletul de balenă, urma carcasa dezmembrată a unui drakkar. Vitrinele erau pline de arme ruginite – săbii, scuturi, ghioage – supraviețuitoare ale unui trecut sângeros. Sarah se plimba de la o vitrină la alta, aruncând priviri distrate obiectelor expuse. O voce îi șoptea că spadele „istorice" fuseseră făcute într-un atelier clandestin din Piața Kanjeer, cu zece ani în urmă, iar drakkarul fusese construit din lemn recuperat, și căștile... Adevăratul trecut al orașului nu se afla acolo, în acea retrospectivă nordică pentru turiștii grăbiți, nu, era în altă parte, mai difuz, dar mai ostentativ în același timp. Ascuns și totuși vizibil.

„Nu e nevoie de cine știe ce, își zise tânăra femeie, de o cheie, de o indicație pentru a *traduce* tot, a înțelege totul..."

Ar fi vrut să descurce acele cutume bizare, acele rituri urbane care păreau că țin de regulile unui carnaval unde râsul ar fi fost definitiv interzis.

Se opri brusc. Niște câini de sanie împăiați îndreptau spre ea boturile rânjinde. Păreau lupi deghizați în ciobănești germani. Niște turiști se amuzaseră smulgându-le smocuri de păr, ceea ce desena pe corpurile lor zone maladive și palide, cu un efect cât se poate de trist. Fără să vrea, Sarah își reaminti visul din noaptea trecută. Vru să se depărteze de cadavrele împăiate, care trăgeau o sanie nemișcată, dar nimeri peste o turmă de foci cu ochi de sticlă. Animalele fuseseră reconstituite în mod grosolan și pe trupul lor

durduliu puteau fi văzute nenumărate cusături, dovadă a unei secționări prea grăbite. În creștetul fiecărui cap, suturile formau un fel de pânză de păianjen.

În acel loc, vitrinele ofereau vizitatorului o întreagă gamă de ghioage și bâte, precum și de lame fixate pe un mâner, iar pe tăblițe era scris, în trei limbi, că respectivele obiecte foloseau pe vremuri la „înmuierea" balenelor, adică la provocarea a nenumărate răni în scopul evident de a le slăbi prin înmulțirea savantă a punctelor hemoragice. Urma o panoplie înspăimântătoare de instrumente de dezmembrare și o machetă lungă de trei metri, care reprezenta o balenă tăiată în toate sensurile și de pe care o armată de marinari preleva cuburi enorme de grăsime. Era un exponat foarte vechi, probabil din ceară. În partea din spate a vasului, sângele balenei formase o pată rotundă, desenată cu compasul, perfectă. Sarah mergea la întâmplare printre urși polari, ridicați pe labele din spate, igluuri din gheață falsă, aisberguri la scară redusă, a căror derivă, topire și răsturnare erau comentate îndelung. Din penumbră se iveau chipuri de prore barbare, fără ca tânăra femeie să reușească să vadă în ele altceva decât bucăți de lemn vopsite în culori țipătoare. Simți o scurtă amețeală în fața rămășițelor unei banchize din plastic transparent, în adâncurile căreia fuseseră așezate capete de mamut. Reproducerea se străduia să imite aspectul tulbure al gheții, acea grosime a cărei transparență seamănă cu un fel de ceață solidificată. Capul păros plutea în masa de rășină, cu trompa încolăcită ca un șarpe odihnindu-se. În lumina verzuie a muzeului, era destul de greu să simți că era vorba doar de un cap de cauciuc, fixat pe o blană de nailon implantată. Sarah se strâmbă; la Gottherdal, ca și în alte părți, regăsea aceeași obsesie a senzaționalului, care infecta de la o vreme muzeele din lumea întreagă. Se ajunsese la concluzia că era vital să fie uimit turistul blazat, să fie copleșit cu imagini inedite, formidabile.

Cangrenate de necesitatea comercială de a vedea scăzând drastic numărul vizitatorilor, muzeele se transformau progresiv în anexe ale acelor mici oficine care înfloreau cândva la Londra: galeriile de ceară, prezentând estrade pline de tablouri cu crime celebre sau execuții capitale. Mamutul decapitat, cu privirea tulbure, prizonier al acelui fragment de banchiză, îi încânta pe părinți ca și pe copii. Cei mai mulți probabil că nici măcar nu înțelegeau că era vorba de un simulacru, de o simplă restaurare, și plecau mulțumiți, cu mintea agitată de o excitare morbidă.

Când să se întoarcă, tânăra femeie zări sala sticlelor. Erau acolo vreo sută de sticle, de toate formele, de toate mărimile, înfipte într-un strat de nisip, în spatele unei vitrine dreptunghiulare lungă de zece metri. Acoperite de depuneri marine, de scoici, ele conțineau, fiecare, sulul de hârtie îngălbenită al unui mesaj încredințat hazardului valurilor.

Sarah își lipi fruntea de sticla blindată. Avea în fața ochilor o colecție de chemări în ajutor, de SOS-uri, de ultim rămas-bun. Unele mesaje fuseseră desfăcute, apoi puse într-un fel de ramă, pentru ca vizitatorii să le poată descifra. Deasupra bucăților de hârtie se afla traducerea lor în câteva limbi. Sarah se aplecă, examinând fragmentele pătate de mucegai. Erau acolo hârtii de ambalaj, pline de umflături din cauza umidității, foi de hârtie cu linii orizontale, etichete dezlipite de pe cutiile de conserve sau de pe cutiile de portocale. Uneori, și hărți marine; multe pachete de țigări, dezlipite și întinse orizontal. Toate erau acoperite cu un scris stângaci, pe care lipsa de confort, teama, lipsa de timp îl făcuseră copilăresc. Dacă mijeai ochii, descifrai coordonate imposibil de înțeles sau mesaje de adio fără speranță, constatări: *Este opt și treizeci și patru de minute, prora e sub apă, ne ducem la fund. Locotenentul Millock a dat drumul la frânghie...*

Cu inima bătând de emoție, Sarah încerca să și-i

imagineze pe acei scribi de ultim moment, ghemuiți pe capătul unei epave înconjurate de aripioarele unei haite de rechini. Scriau cu frenezie, dornici să lase o urmă, să devină comentatorii ultimei clipe. Panicii îi luase locul o hotărâre rece, nevoia de a înșira fraze pe care poate că nimeni nu le va citi vreodată. Scriau cu un condei vechi, un creion de tâmplărie, uneori chiar cu vârful degetului înmuiat în gudron sau în sângele unei răni. Își scriau numele, data, *mai ales data*, ca să materializeze momentul *trecerii în neființă*... apoi urmau tradiționalul rămas-bun, ultimele gânduri pentru mamă, soție, țară...

Sarah își așează mâna pe geam. Comentariul preciza cât timp trecuse înainte de descoperirea sticlei și puteau fi citite cifre de ordinul a cincisprezece, douăzeci și chiar treizeci de ani. Tânăra își îndreptă spatele; respirația îi devenise mai precipitată. Nu se putea desprinde de vitrină, de sticlele transparente sau negre, de sticlele de bere, de vin, de medicamente, de borcanele pentru sare. Foile de hârtie te hipnotizau cu scrisul lor stângaci, asemenea scrisului unui copil cu degete amorțite. Frazele, repetitive, răsunau în capul ei: *Prora e sub apă... Torpilați într-o parte... Cârma smulsă... taifun... Aruncați peste recif de furtună...*

Enumerarea nu se mai termina. Nume de femei, demodate, ciudate, foarte bine ancorate în epoca lor și, din când în când, cu ocazia unui război, o lozincă patriotică, un strigăt de soldat frustrat de răzbunare!

Și dacă totul era fals? Ca și restul, ca mamutul decapitat, ca acel iglu din plastic?

Îndoiala o străpunse brusc pe Sarah. Atunci, își imagină o înscenare sordidă, școlari copiind cu migală acele SOS-uri scrise de învățătoarea lor pe tabla de la școală! Îi vedea pe copii rătăcind prin gunoaie, ca să găsească sticle îngropate în maldăre de mizerii. Iar seara, în pat, învățătoarea, cu ochelarii pe nas, imagina mesaje noi de adio, ticluia situații dramatice, cumplite, cuvinte de rămas-bun stoice, dar sfâșietoare.

— Te interesează SOS-urile? zise vocea lui Barney Wandsworth în spatele ei.

Se întoarse spre el, ca și cum ar fi fost prinsă făcând ceva interzis. Omul de știință se legăna de pe un picior pe altul în penumbră, cu mâinile în buzunarele lodenului său jegos. „M-a urmărit”, își zise Sarah agasată.

— E tot ce merită văzut în acest muzeu, zise Barney apropiindu-se de vitrină. Restul e imitație.

Vorbea lent, ca acei oameni îndopați de neuroleptice și care fac mari eforturi să schimbe o vorbă cu cineva. În urma unei depresii nervoase, una dintre prietenele tinerei femei începuse să vorbească astfel, cu încetinitorul, ca o bandă magnetică derulată cu o viteză greșită.

— E fascinant, murmură el. Unii colecționari dau o adevărată avere pe sticlele cu mesaje. Când e vorba de un naufragiu celebru, se licitează prețuri incredibile.

Sarah dădu din umeri.

— Și cum poți fi sigur că nu ești tras pe sfoară? Marea nu dă certificate de autenticitate!

— Nimic nu e scăpat din vedere: sticla, textura hârtiei, analiza cernelii.

— Dar știți foarte bine că asta nu dovedește nimic! Poți găsi ușor o hârtie foarte veche, un capăt de creion datând de la începutul secolului și o sticlă aruncată undeva în pod!

Barney se strâmbă. Arăta ca un bebeluș dezamăgit care va izbucni în lacrimi. Sarah era tentată să-i strige în față: „Ai inventat pe loc povestea asta cu colecționarii de SOS-uri; ești un mitoman. Sunt sigură că pansamentul tău n-are nimic sub el. Nimic!”

Totuși, făcu un efort să se stăpânească.

— Am o înregistrare, răspunse Barrey. Nu-i un adevărat SOS, dar îl am de la străbunicul meu. E vorba de explozia vulcanului Krakatoa din 1883, în Indiile Olandeze. A fost auzită pe o rază de aproape șase mii de kilometri. Nu s-a mai cunoscut o altă deflagrație atât de

puternică. A provocat moartea a patruzeci de mii de oameni...

— Și de unde a apărut banda asta? întrebă Sarah, circumspectă.

— Străbunul meu era în călătorie de studii la Saigon cu ocazia catastrofei; interpreta la pian o melodie compusă de el și o înregistra cu ajutorul unui aparat cu cilindri. Cu siguranță că ai văzut acele mici mașinării, puse în mișcare cu o manivelă și care au un cornet de fier care ține loc de microfon.

— Da, bineînțeles.

— În momentul în care insula s-a volatilizat, la mii de kilometri de acolo, străbunicul meu începuse să interpreteze partea a doua. Dacă asculți cu atenție, auzi foarte bine, pe lângă muzică, o deflagrație înăbușită, îndepărtată... Ceva ce pare că vine din centrul pământului. Mai târziu, când a aflat de catastrofa, a păstrat cu pioșenie acel cilindru de ceară. Familia l-a transmis din generație în generație. Apoi, tehnica evoluând, s-au făcut copii. A fost transcris pe un disc, apoi pe bandă magnetică. Am întotdeauna o casetă cu mine. Când eram copil, ascultam ore în șir.

— Ce anume? întrebă Sarah, pe un ton tăios. Muzica străbunicului sau explozia vulcanului?

— Și una, și alta, răspunse Barney. Nu înțelegi că e ceva sfâșietor în acest contrast? În acea muzică de amator, cam școlărească... și acea pulsație ce țâșnește din celălalt capăt al lumii, care vine de peste ocean, cu un suflu distrugător. Dacă te gândești așa: aproape patruzeci de mii de morți, un val seismic gigantic, o ploaie de foc și de cenușă în stare să întunece soarele timp de un an întreg...

— Ești sigur că era într-adevăr vorba de vulcan? întrebă tânăra femeie. Străbunicul se afla în China, ar fi putut, la urma urmelor, să înregistreze explozia unei fabrici de petarde!

— Nu, răspunse cu încăpățânare Wandsworth. A

calculat totul, ora, viteza de propagare a sunetului, totul... Era vorba de Krakatoa!

Acum transpira, răspândind un miros înțepător. Sarah se depărta de el. Greșise tachinându-l; era clar că acorda o importanță disproporționată acestei povești cu vulcanul.

— Într-o seară ar trebui să vii s-o asculți, zise el, împingându-și ochelarii pe nas. Am prelucrat înregistrarea la Nashville, cu ajutorul unui prieten care se pricepe. A reușit să elimine toate fornăielile înregistrării originale. Se aude pianul, un instrument degradat de umiditatea colonială. Se aud notele, foarte ascuțite... și apoi, fondul, un suflu înăbușit, o vibrație care îți comprimă timpanele.

— Krakatoa?

— Da. Când mă uit la aceste sticle, mă gândesc totdeauna la Krakatoa. Nu știu de ce, dar, după părerea mea, există o înrudire, o legătură.

— Vrei să spui că înregistrarea e un fel de mesaj? Și ai fi singurul om care l-ar înțelege?

— Poate.

Tânăra femeie oftă. Era cuprinsă de un sentiment de lehamite. Muzeul era fals, înregistrarea lui Barney era probabil și ea falsă, chiar și nebunia omului de știință avea ceva exagerat, artificial. Făcu un pas spre ieșire.

— Mă întorc la hotel, zise ea.

— Da, încuviință Barney. Să mergem la hotel, am să-ți pun banda. Am o combină foarte performantă.

Sarah străbătu galeria fără să acorde nicio atenție animalelor împăiate. Continua să creadă că adevăratul muzeu al orașului Gottherdal nu se afla acolo. Asemenea unei inimi ascunse, bătea undeva, în labirintul orașului, în spatele uneia dintre acele fațade travestite, iar cel care-l putea contempla descoperea imediat adevărul ascuns în adâncul pietrelor.

— La-la-la, fredona Barney. Așa începe. La-la-la... la... E o melodie pentru flașnetă, foarte naivă. Străbunicul meu

nu avea talent. Asta te duce cu gândul la acele cântecele pe care voi le numiți *nursery rimes*.

— Cântece de leagăn?

— Da. Ciudat, nu? Un cântec de leagăn și apoi, dintr-o dată, explozia naturală cea mai cumplită din istorie. Foc, moarte, mare răvășită, pământ pustiit, oameni făcuți fărâme. La-la-la-la.

Treceau pe lângă scheletul de balenă. Sarah se întrebă, încă o dată, dacă Barney nu încerca, precum Judith mai înainte, să-i transmită un mesaj obscur. Dacă nu cumva mima nebunia pentru a abate atenția unor eventuali urmăritori. Știindu-se că e nebun, se bucura de indulgența pe care o acorzi celor nebuni. Era lăsat să se miște în voie, fără cel mai mic control. Iar el, cu un aer nevinovat, scotocea, cu privirea cercetătoare, scărpinându-și cu ostentație rănile imaginare.

„Și dacă face o anchetă? se întrebă deodată Sarah. Dacă a inventat acest travesti doar în scopul de a deruta adversarul?” Da, dar ce să ancheteze? De ce nimeni nu se hotăra să vorbească cinstit? Ce rost aveau acele ocolișuri, acele simulacre?

Ieșiră din muzeu și merseră spre capătul cheiului, în speranța că vor prinde o barcă-taxi, dar canalul era pustiu.

— Uneori, am senzația că insula se mișcă, precum o plută, murmură Barney. Că trage de rădăcini să se smulgă din adâncuri și să pornească în derivă. Că vrea să-și piardă identitatea, să uite de longitudinea și latitudinea ei, să fie doar o bucată de pământ care plutește.

— Ai prea multă imaginație, zise cu blândețe Sarah.

— Știi că există insule de gheață în stare să plutească și cincisprezece ani? replică Wandsworth. Sunt botezate cu numere. Armata își instalează pe ele un fel de avanposturi, observatoare pentru misiuni meteorologice mai mult sau mai puțin suspecte. Pe măsură ce trece timpul, se micșorează, apoi se dezmembrează. Într-o zi,

Gottherdal va porni în derivă sau se va răsturna, ca aisbergurile.

Sarah nu răspunse. Îi era frig. Pietrele cheiului îi înghețau tălpile picioarelor prin grosimea încălțămintei.

— Au sosit invitațiile, zise Barney, ștergându-și nasul cu pansamentul.

— Poftim?

— Gravdsen. A expediat invitațiile pentru serata pe care o organizează în fiecare an la primărie. Te duci?

— Nu știu cum aș putea face altfel!

— Ești naivă, ai grijă! Nu vei scăpa de colții lui. Îi place să facă pe prințul viking și fetele sunt, în general, destul de proaste ca să cadă în plasă.

Sarah se încruntă. Barney o plictisea. În plus, se vedea nevoită să recunoască faptul că simțea o anumită atracție sexuală față de bărbatul cu mutră de vulpe. Ceva tulbure ce nu reușea să deslușească, o dorință de atingere, o dorință de supunere. Aceste sentimente o făceau să simtă o rușine groaznică și se forța să se gândească la asta cât mai puțin posibil. Dar totul revenea, neobosit, ca o pulsație profundă. O ambarcațiune trecea pe lângă chei. Ridică mâna să o oprească. Duduielile motorului făcură să vibreze pietrele cheiului, se transmiseră de-a lungul coapselor sale, stârnind apoi în pântece o tulburare pe care nu ar fi vrut să o bage în seamă.

VIII

Ninsoarea în rafale umplea străzile cu fulgi de nea pufoși. Venea dinspre mare, și furtuna, scrijelind spatele banchizelor, umpluse noaptea cu mii de lăcuste de gheață, ale căror roiuri se loveau de fațade cu un zgomot cristalin. Sarah asculta, cu ochii închiși. Zăpada îngreuna acoperișurile, năpădea statuile, zeii, îngerașii. Fauna de stuc dispărea sub covorul pufos. Licornii acoperiți nu-și mai semnalau prezența decât cu ascuțișul lungului corn frontal. Sarah se întreba dacă zeii de ipsos din Gottherdal vor supraviețui furtunii. Orașul devenise uniform. Zăpada estompa cizelările arhitecturale, nivela totul. Ai fi zis că fiecare clădire, fiecare palat fusese acoperit cu un văl. Statuile se preschimbaseră în mormane mari de zăpadă și casele, în coline. Da, zeii de stuc aveau să moară, uciși de frig, asfixiați sub linţoliul tot mai gros. Întoarcerea soarelui, topirea zăpezii vor scoate la lumină măcelul, iar Gottherdal va semăna atunci cu acele *Triumfuri ale Morții*, atât de apreciate în Evul Mediu, cu sarabanda lor de schelete, de morminte deschise, cu cadavre lubrice și justițiare.

Tânăra femeie se apropie de fereastra dublă. Frigul intens care venea de-acolo forma în cameră o zonă care nu te lăsa să înaintezi. Se duse să-și ia pardesiul și se înfășură în el. Pe pat se afla masca de carton aurit, trimisă de Thorn Gravdsen fiecărui invitat. Sarah însă ezita să și-o pună pe față. Profilul întemeietorului acelui oraș, presărat astfel cu paiete, avea ceva malefic. Părea

că radiază de o bucurie sinistră și nesănătoasă, ca acele busturi de împărați romani cu mintea deranjată, care domniseră prin teroarea asasinatelor și a comploturilor. Sarah se apropie de geam, încercând să uite de buzele care-i crăpau, de pielea frunții care parcă se retrăgea. Voia să asiste la moartea zeilor de ipsos, să-i surprindă prăbușindu-se. Vor aluneca pe acoperișuri, vor cădea din înălțimea coloanelor și a capitelurilor. Vor agita puțin brațele, în încercarea de a-și redobândi echilibrul, apoi vor cădea în gol, spărgându-se și răspândindu-și bucățile pe pavaj. Da, peste câteva minute, degetele lor amorțite vor zgâria zadarnic antablamentele, cornișele. Divinitățile războinice vor cădea pe spate și se vor sparge ca niște vase vulgare. Zăpada, gheața le aduceau pierzania, transformând fiecare pantă în capcană mortală, fiecare piedestal, în patinoar.

Deodată, cineva bătu la ușă. Judith apăru în prag, purtând o capă de piele neagră căptușită cu blană.

— Trebuie să mergem, zise ea. Vor veni gondolierii să ne ia.

Era palidă, cu părul pieptănat pe spate, legat la ceafă într-un mic coc de toreador. Părea că se gătise nu pentru o petrecere, ci pentru o execuție inexplicabilă.

— E o noapte cam ciudată pentru distracție, murmură Sarah. Ce zici?

Femeia înaltă și brunetă nu răspunse. Înaintând ca și cum ar fi alunecat, întinse mâinile să lege șireturile capei, pe care însoțitoarea ei și-o așezase pe umeri. Sarah înțelese greșit gestul și făcu repede un pas înapoi. Apoi râse să-și ascundă jena. Preț de o secundă, crezuse că Judith voia să o sugrume.

— Să nu-ți uiți masca, zise Judith. Sunt minus treizeci de grade. Vântul ți-ar cresta mutrișoara drăguță mai înainte de a fi străbătut jumătate de canal.

Ieșiră, cu un aer funebru, și capele umplură culoarul cu foșnetul lor de aripi. Șocuri înăbușite zguduiau streșinile și balcoanele.

— Auzi, zise Sarah, tresărind, cad statuile!

— Ba nu, sunt doar bucăți mari de zăpadă care se desprind de țigle.

În hol se aflau ceilalți invitați, purtând deja măștile, formând un șir de profiluri aurii. Încremeniți în poziție de drepți, purtând cape de piele, păreau niște statui îmbrăcate.

„Zeii de pe acoperișuri au coborât să se adăpostească, își zise Sarah. S-au deghizat să fugă de zăpadă. În seara asta, la recepția lui Gravdsen, cei mai mulți invitați vor fi statui... și noi nu vom ști nimic.”

Își dădea seama că fabula, dar nu-și putuse reține crisparea dezagreabilă a stomacului în momentul când văzuse acel șir de măști mortuare amuțite.

— Sosesc drakkarele, zise cineva.

Sarah își puse masca și-și trase gluga pe cap. Blana cu care era căptușită îi mângâie urechile. Capa era grea, apăsând-o ca o armură moale făcută dintr-o piele de pachiderm. Mica trupă intră sub bolta ce ducea afară. Luna, reflectându-se pe zăpadă, revărsa peste fațade o lumină albăstruie ce părea complet artificială. Sarah arunca priviri în jur, sperând să surprindă, în mijlocul troienelor în formare, cadavrul făcut bucăți al unei statui prăbușite.

Gondolele se apropiau pe canal. Fuseseră construite să semene cu niște mici drakkare și scuturi fanteziste se înșirau pe cele două flancuri. Gondolierii, încotoșmănați în blănuri, purtau coifuri de vikingi. Tinerei femei i se păru că era un teatru de prost-gust, dar strigătele de uimire admirativă ale unor invitați dovedeau că nu toată lumea era de acord cu ea. Gondolele traseră la chei una după alta, în fața scării de piatră. Trebuia să cobori. Treptele erau îngrozitor de alunecoase, și Sarah observă că pe apa canalului pluteau bucăți de gheață. Invitații înaintau greu, înfofoliți în cape. De fiecare dată când unul punea piciorul pe fundul bărcii, aceasta se legăna amenințător, ca și cum ar fi fost gata să se răstoarne.

Sarah se uita la necunoscuții mascați. Nu erau prea grei, prea neîndemânatici pentru niște simpli oameni? Continua să vadă în ei statuile fugite de pe acoperișuri, statui costumate care căutau un refugiu, pe durata balului, în saloanele prințului orașului. Gondolele se legănau, la limita încărcăturii, linia de plutire atingând ușor bastingajul. Zeii de piatră aveau oare să scufunde fragila escadră de carnaval trimisă de Thorn Gravdsen? Totul era posibil în acea noapte de zăpadă și gheață, când aerul părea încărcat de miile de cioburi ale unei enorme oglinzi sparte. Sarah coborî și ea, ținând-o strâns de mână pe Judith. Nimeni nu vorbea în ambarcațiuni, dar era adevărat că temperatura foarte scăzută nu favoriza conversațiile. Sarah se așeză la proră, lângă un alt invitat cu sex nedeterminat. Măștile mortuare stăteau față în față, strălucind de chiciură. În jurul gondolelor, fragmentele de banchiză aduse de mare urcau pe canal, ciocnindu-se. Tinerei femei i se păreau enorme, în stare să scufunde bărcile prea încărcate.

Escadra se dezlipi încet de chei. Sarah se lovi cu umărul de vecinul ei. Avu impresia că lovise o bornă de piatră. Vru să se scuze, să deschidă gura... dar aerul foarte rece îi înțepă limba. Și apoi, cum să te adresezi unei statui deghizate fără să nu pari imediat ridicol? O căută cu privirea pe Judith, dar zări doar aceleași măști, la fel de încremenite. Gondola aluneca pe canal, plutind pe un fluviu de cerneală plin de bucăți de gheață. Absența făcliilor, a felinarelor văduvea procesiunea de aparența ei veselă, și în acea trupă cu glugi, care se deplasa prin întuneric, era greu să vezi altceva decât un cortegiu funebru. Sarah închise ochii; frigul o amorțea. În pofida capei de blană și piele în care era înfășurată, deja nu-și mai simțea nici mâinile, nici picioarele. Rafalele de fulgi estompau imaginea orașului. Banchiza acoperea noaptea cu vopsea albă, suprapunând diagonalele. Sarah își dădu deodată seama că-i era

teamă. Oare statuile, speriate de supraaglomerarea ambarcațiunilor, nu vor încerca să facă mai ușoare gondolele, aruncându-i pe oameni peste bord? Cât timp ai fi putut pluti într-o astfel de apă? Cel mult câteva secunde.

Ambarcațiunile manevrară să tragă în fața primăriei. Zăpada, adunată pe frontonul clădirii și marginile scării monumentale, ascundea complet ornamentația barocă. Servitorii, purtând combinezoane polare, cu ochii protejați de ochelari enormi, curățau cu înfrigurare treptele, îndepărtând gheața care puțin câte puțin vitrifica piatra. Falșii vikingi îi ajutară pe invitați să coboare din bărci. Sarah nu mai avea curaj să miște. Vântul, cărând așchii de banchiză, mitralia scuturile drakkarelor, ca și cum ar fi avut intenția să le scufunde neîntârziat. Mica trupă luă cu asalt scara. Sarah stătea pe loc, conștientă că la cel mai mic pas greșit ar fi putut să ajungă în canal.

— Nu te simți bine? se auzi vocea fornăită a lui Judith. Puțin curaj, înăuntru o să mori de căldură.

Sarah se forță să ridice piciorul. Se gândea la acei exploratori care rătăceau prin vijelia nordului și erau găsiți înghețați, în picioare, solidificați de frigul polar în plină cursă. Cărțile de aventuri erau pline de aceste imagini macabre. Se gândea la toate cadavrele multimilenare, prizoniere ale banchizei, la acele povești cu oameni decongelați și care reveneau la viață într-o altă epocă. Se gândea... Dumnezeule! Nu-și mai simțea picioarele. Era pe cale să se transforme în piatră... Da, acesta era secretul Gottherdalului: frigul îi preschimba pe străini în piatră, iar locuitorii, complici ai Polului, se mulțumeau să ridice statuile obținute astfel pe noi piedestaluri. Oare pe ea, pe Sarah, unde o vor expune, pe ea, biata călătoare venită în interes de serviciu? Mai târziu, adolescenții se vor excita holbându-se la corpul ei devenit cenușiu, apoi pescărușii o vor acoperi de găinați, conferindu-i aspectul definitiv al acelor statui din

parcuri, încremenite în poziții stângace.

Un bărbat în combinezon polar o ajută să străbată ultimii metri și o împinse spre holul luminat strălucitor, care era un fel de sas. Imediat simți că se sufocă de căldură. Valeți cu perucă și ciorapi de mătase veniră să-i ia capa, dar nu-i cerură să le dea și masca.

Mai târziu, după ce urcă alte scări și trecu prin alte vestibuluri, văzu că unii invitați se încăpățânau să-și ascundă trăsăturile sub efigia lui Ottar Gravdsen.

— E un bal mascat? întrebă ea, uimită.

Judith scutură din cap. Fără haina de blană, apărea cu umerii goi, într-o rochie de piele cu bretele, strânsă în mod ciudat cu șnururi la spate. Era o ținută provocatoare, puțin cam barbară. Neliniștitoare. Nu știa dacă fusese concepută pentru seducție sau pentru intervenții chirurgicale.

— Nu-i un bal mascat, răspunse ea din vârful buzelor. E o manifestare de umilință, un mod de a anunța solemn stăpânului casei: *Nu sunt demn de invitația ta, umila mea față ar urâți cercul prietenilor tăi*. Snobismul constă în a scoate masca mult mai târziu sau a nu o scoate deloc, dându-ți multă osteneală să nu fii recunoscut. Ba unii chiar nu scot nici o vorbă sau își schimbă vocea. Străinii nu sunt obligați să se supună acestui obicei.

Sarah se lăsa condusă, toropită de căldura excesivă și de strălucirea luminilor. Peste tot era un adevărat desfrâu de lustre, de candelabre, de lămpi. În capătul de sus al fiecărei scări, străluceau felinare enorme. Partea de sus a căminelor era încărcată cu sfeșnice de argint. Acolo nu putea să stăruie nicio umbră, întunericul era banal, negat. Totul era doar revărsare de lumină. Oameni cu mutră de carton presat se mișcau în jurul meselor supraîncărcate cu mâncăruri. Unii nu scoteau o vorbă, alții schimbau replici cu o voce ciudată, prefăcută, exagerat sepulcrală.

„Statuile își exersează glasul, își zise Sarah. Vorbesc

limba pietrei, și pieptul lor răsună ca o cavernă.”

Nu înțelegea niciun cuvânt din tot ce se spunea în jurul ei, dar strania modulație a limbii îi dădea impresia că asistă la repetiția unei piese de teatru jucate de actori proști.

— Măștile se străduiesc să se înșele una pe alta, îi șopti Judith. Cei care pot să imite nu ezită să împrumute tonul unor personalități din Gottherdal și să rostească vorbe instigatoare. Numai rămânând mascat, ai dreptul la impertinență, fără a risca să fii provocat la duel, căci efigia lui Ottar Gravdsen nu poate fi pălmuită.

Sarah dădu din cap. Toate astea o depășeau. Oamenii cu fețe de carton râdeau greoi. Vocile lor prefăcute aveau sonorități amenințătoare.

— Dar ce spun? întrebă Sarah, agasată. Înțelegi ceva?

— Nu, mărturisi Judith. Folosesc un fel de dialect. Cred că nu vor să înțelegem și noi.

Sarah luă o cupă de șampanie de pe o tavă. Deși petrecerea abia începuse, oamenii râdeau foarte tare și se comportau deja cu acel fel de indecență, de exagerare pe care o poți observa, în general, la sfârșitul chefului. Sarah își mușcă ușor buzele, convinsă că timpul se scurgea mai repede pentru oamenii mascați. Frazele, imposibil de înțeles, rostite de gura lor „mieunau” ca niște benzi magnetice puse să se deruleze cu viteză prea mare.

— De altfel, printre ei nu sunt doar bărbați, spuse Judith. Multe femei profită de acest gen de invitație ca să poarte haine bărbătești, își strâng bine sânii și se distrează mângâind străinele, din pură provocare. Da, e adevărat, măștile care nu vorbesc ascund deseori femei... sau bărbați foarte abili, care vor să fie luați drept femei de femeile îmbrăcate în haine bărbătești.

— Îndurare! exclamă Sarah, ducând o mână la frunte. Mă faci să-mi pierd mințile. Ce căutăm noi aici? Serata ar putea să... degenereze?

— Te temi de o destrăbălare în grup? zise Judith,

râzând răutăcios. Nu, nu aici. Nu la Gottherdal. Sunt prea pudibonzi.

Păru că se gândește, apoi adăugă:

— Într-un sens, o destrăbălare în grup ar fi mai puțin periculoasă. Pentru ei, ca și pentru noi.

— Vrei să spui că suntem în pericol?

— Întotdeauna ești în pericol în mijlocul măștilor.

Sarah voia să răspundă, când îl zări pe Thorn Gravdsen. Stătea pe scara mare, cu fața descoperită, cu o cupă de șampanie în mână. Judith își reținu cu greu înfiorarea. Degetele ei reci se lăsară brusc peste mâna tinerei femei.

— Știi că are un muzeu personal? șopti ea. Un muzeu pe care nimeni nu are dreptul să-l vadă. E aici, la primărie, într-o sală plină de tot felul de sisteme de protecție electronică.

Sarah ridică din sprâncene. Ceea ce presupusese de la început era, așadar, adevărat? Exista la Gottherdal un ALT muzeu, un muzeu secret, unde nu avea dreptul să intre niciun turist!

— Unde e? întrebă ea printre dinți.

Judith avu un zâmbet nervos. Începea să transpire, și sudoarea lucea sub pielea rochiei, între sâni.

— E aici, undeva, ascuns în spatele ușii unei săli în renovare. Te interesează? Am crezut că ești atentă la atracțiile turistice.

— Știi bine că nu-i adevărat! se răsti Sarah. Altfel, tu și Barney nu v-ați pierde timpul să mă înnebuniți cu vorbe pline de subînțelesuri și fraze enigmatice! Amândoi aveți aceeași problemă: vă căutați un complice. Ce puneți la cale?

Judith întoarse fața în altă parte. Pălise.

— Vorbești aiurea, zise ea cu o voce albă.

Apoi adăugă imediat:

— Atenție, Thorn Gravdsen vine spre noi!…

Ca și cum ar fi vrut să întârzie cu orice preț această confruntare… sau ca și cum o silă imposibil de alungat o

constrângea să fuga din apropierea lui Thorn Gravdsen, Judith o prinse pe Sarah de mână și o trase după ea, fără să-i ceară părerea. Intrară în prima galerie întâlnită în cale, fugind de saloane și de lumina orbitoare. Departe de centrul strălucitor al petrecerii, domnea întunericul. Se pierdură foarte repede într-un labirint de culoare cu tavane boltite, ai căror pereți gri păreau acoperiți cu cenușă. Pardoseala aproape că nu se mai vedea din cauza prafului, ca și marmura căminelor sau fețele statuilor.

— Probabil că e vorba de o aripă nefolosită? întrebă Sarah.

Era frig și simțea cum li se răcește pielea umerilor.

— Ne duci la moarte! se plânse Sarah. Ce cauți?

Dar Judith nu răspundea. Deschidea uși la întâmplare, făcea să scârțâie balamale ruginite, stârnea un nor de praf care le făcea să tușească. Sarah întrezărea biblioteci cu fotolii ascunse sub giulgiuri dungate de umiditate, săli pline de scaune îngrămădite, fără grija unui aranjament oarecare, încăperi unde fuseseră depozitate busturi de ipsos deteriorate, cărora le lipseau nasul, o ureche sau o bucată de frunte. Sculpturile schiloade priveau spre ușă cu un aer semeț și ușor amenințător, ca și cum ar fi avut un puternic resentiment față de cei care le lipsiseră de viața publică.

Într-o bibliotecă, Judith reuși să răsucească întrerupătorul. Toate micile lămpi de lectură se aprinseră dintr-o dată, luminând mesele goale cu lemnul plin de mâzgălituri. Cărțile dormeau în rafturi, animale mari cu șira spinării din piele bătută în aur, țestoase cu măruntaie de hârtie, retrase pentru totdeauna în adâncul unei carapace plane. Sarah ridică mâna și luă una. Foile groase, pline de pete roșii, scoteau un fel de plesnitură când le răsfoiai. Textul, scris cu litere gotice, căpăta, în lumina slabă, forma unei armate în marș. O armată colțuroasă, cu căști de fier, o cohortă împărțită în coloane, în paragrafe, în capitole, gata să ia cu asalt

orice eventual cititor. Sarah clipi ca să alunge iluzia. Deodată, hârtia i se păru prea nouă și cerneala prea strălucitoare... După cum i se întâmplase și cu ocazia vizitării Muzeului Thanercog, începu să aibă îndoieli asupra autenticității acelui ceaslov. Duse cartea la ureche, îi mângâie muchia, adulmecă paginile, ca să simtă mirosul caracteristic al lipiciului de pește, care impregna cărțile vechi și care nu dispărea niciodată complet. În ciuda eforturilor, nu descoperi niciun semn susceptibil să-i alunge criza de îndoială sistematică ce punea stăpânire pe ea. Răsfoi iute și alte volume și atinse patina înnegrită a unui tablou. Totul putea să fie simulat, fabricat. Poate că Thorn Gravdsen domnea asupra unei legiuni secrete de funcționari în bluze cenușii, având misiunea să presare mobilele și parchetul cu praf fals, să așeze în colțurile încăperilor pânze de păianjen false, din fibre de sticlă. Da, veneau la căderea nopții, cu vopsele colorate, și pictau pete de mucegai pe paginile cărților și pete de rugină pe mânerul ferestrelor. Îngălbeneau hainele și așezau ici-colo o mână de insecte moarte... Lucrau pentru omul cu mutră de vulpe, fabricau trecut, fabricau timp...

Sarah așeză cărțile la locul lor. Pielea copertelor era falsă; poate chiar fusese luată de la niște animale false! Vaci false provenite în urma manipulărilor unor naturaliști perverși! Tânăra femeie își reținu chicotitul. Simțea că devine isterică. Linse praful așezat pe buze și i se păru că are un gust de „chimicale”.

— Nu-ți pierde timpul cu răsfoitul acestor vechituri, îi șopti Judith. Sunt doar de decor, să înșele ochiul. Adevăratul muzeu e în altă parte.

— Și ce conține?

— Adevărul. Adevărul despre Gottherdal.

Stăteau una lângă alta, fricționându-și umerii să se încălzească. Din gură le ieșeau aburi.

— Toate cărțile astea au fost scrise la comandă, continuă Judith. Sunt povești artificiale, legende

fabricate să satisfacă dorința lui Ottar Gravdsen. Ți-ai pierde viața vrând să le traduci. Unii profesori universitari au albit mai înainte de a fi înțeles că fuseseră împinși într-un labirint fără ieșire. Aceste arhive funcționează ca o oglindă-capcană pentru prins păsărele. Sunt coerente, abile, pot să alimenteze zeci de teze, dar nu au nicio bază reală. Nu aici trebuie căutat.

— De unde știi? întrebă Sarah, cu respirația întretăiată.

— O să-ți explic altă dată, replică Judith.

Se întoarseră pe culoar. Frigul devenea greu de suportat. Era evident că acea aripă nu fusese încălzită de o veșnicie.

— Va trebui să ne întoarcem aici, murmură Judith. Știu că am dreptate.

Se retraseră, învinse, zgribulite de frig, cu umerii vineți și buzele înghețate. Frigul le împingea spre petrecere, le interzicea să înainteze mai adânc în măruntaiele clădirii. După ce dădură colțul ultimului culoar, regăsiră luminile recepției. Diferența de temperatură era atât de mare, încât Sarah se simți ametită. Se prinse de balustrada scării și căută un scaun... Nu avu însă timp să se așeze, genunchii se îndoiră sub greutatea ei și căzu în față.

Când își reveni, era întinsă pe o sofa, departe de tumultul recepției, într-un con de umbră protejat de o draperie. Furioasă pe ea, tânăra femeie se ridică într-un cot... și-și dădu seama că nimeni nu se uita la ea. Ca să nu o umilească, invitații stăteau înadins cu spatele și râdeau zgomotos, ca și cum niciunul dintre ei nici măcar nu ar fi remarcat cele întâmplate. Tânăra femeie se așeză pe marginea sofalei. Simțea cum îi ard urechile și obrajii. Unde dispăruse Judith? Apoi, brusc, apăru umbra lui Thorn Gravdsen și începu să respire mai accelerat. Se ridică în picioare cât putu de repede, ca și cum n-ar fi vrut să fie surprinsă stând pe marginea unui pat, într-o poziție care i se părea deodată indecentă. Bărbatul cu față de vulpe începuse să vorbească, dar nu înțelegea ce spunea. Creierul îi funcționa cu

repeziciune, duduind ca un motor ambalat. Gravdsen debita banalități, se oferea să-i ușureze munca prin punerea la dispoziție a celor mai buni ghizi din oraș, vorbea de clima aspră, de frumusețea luminii... Sarah băgă de seamă că, în timp ce vorbea, gazda sa o îndepărta pe nesimțite de centrul recepției. Deodată, pe când intrau într-o zonă de umbră, vocea lui Gravdsen schimbă registrul, devenind mai insinuantă.

— Zilele trecute, la baie, am remarcat că te interesai de micile noastre obiceiuri locale, zise el, privind-o pe Sarah drept în ochi.

Tânăra femeie înghiți în sec și roși. Așadar, Gravdsen o văzuse pe când scotocea în vestiarul termelor, pe când examina ciliciile. Fusese stupidă, idioată, tare idioată! Căuta deja o scuză, când mâna bărbatului se așeză pe brațul ei.

— Ca să poți vorbi corect despre lucruri, trebuie să le experimentezi, zise el. Îmi dai voie să-ți fac un cadou? O, nimic compromițător, fii fără grijă! Să zicem că e vorba de o cheie... De o cheie care să-ți asigure accesul la sufletul Gottherdalului, care te va apropia puțin de noi.

Sarah vru să protesteze, dar bărbatul cu față de vulpe făcuse un gest. Un gondolier înfofolit în blană ieși din umbră, cu gluga trasă pe ochi.

— Acest om te va conduce într-un loc unde, de obicei, nu-i admitem niciodată pe străini, zise Gravdsen, apăsând pe fiecare cuvânt. Dar ceva îmi spune că suntem făcuți să ne înțelegem, că avem... *ceva* în comun.

Înainte ca Sarah să fi putut deschide gura, Thorn Gravdsen îi întorsese deja spatele. Gondolierul se apropie de tânăra femeie și îi aruncă pe umeri tradiționala capă de piele căptușită cu blană. Sarah luă masca de carton oferită de el și o legă la spate. Avea impresia că se deplasa într-un vis sau că trăia unul dintre acele romane „gotice”, pe care le citea cu pasiune în adolescență. Umbra eroinei Ann Radcliffe plana peste

acea serată, peste oraș, peste întâlnirea misterioasă impusă brusc de Gravdsen. Îi era ciudă pe ea că se învoise atât de ușor, că acceptase jocul fără să manifeste cea mai mică reticență. De obicei, era foarte rezervată față de bărbați și ducea o viață destul de calmă, fără iubiri la prima vedere, fără dureri sufletești. Amanții de suflet și-i alegea dintre bărbații amabili, puțin banali, distractivi... și mai ales ușor de uitat. Oricum, nu erau prea mulți. Îi folosea ca pe o doctorie, contra plictisului sau a monotoniei. Fiindu-i teamă să nu sufere, fugise sistematic de bărbații față de care simțea o atracție fizică violentă. De altfel, era înspăimântată când vedea cât de emoționată sexual era față de băieții cu înfățișări suspecte, de brute, care nu-și puteau satisface impulsurile decât prin împerecheri violente și nesănătoase. Nu-și explica această înclinație, de cele mai multe ori o tăgăduia, considerând-o un fel de fantasmă tenace de adolescentă. Totuși, astăzi, Gravdsen trezea acea parte de umbră care o îngrozea, acea nevoie de a coborî pe ultima treaptă, acea tentație de înjosire. Știa că trebuia să se scuture, să se opună climatului de penumbră care se instala peste Gottherdal. Dacă trebuia să facă amor, mai bine cu Barney Wandsworth decât cu Thorn Gravdsen... și totuși, Dumnezeu știa de ce nu simțea niciun pic de atracție față de omul de știință cu pansament jegos!

Gondolierul o condusese spre o ieșire joasă, care dădea direct pe chei. Canalul îngust, protejat de fațadele palatelor din jur, era ferit de vijelie. Sarah se lăsă dusă într-o gondolă acoperită, cu habitaclul căptușit în întregime cu blană. Se lăsă în genunchi în interiorul acelei nișe păroase, în întuneric, în timp ce gondolierul lăsa peste ea perdeaua de piele care o proteja de vânt. Ambarcațiunea părăsi cheiul și-și începu lunga alunecare printre fragmentele de gheață. Sarah freca nervoasă între degete blana. Era atât de întuneric, încât s-ar fi putut crede oarbă. Din când în când, o bucată de

gheață lovea coca, producând un zgomot înăbușit și se depărta făcând valuri. După manevrele complicate ale gondolierului, tânăra femeie înțelese că barca intrase într-un labirint de râulețe care șerpuiau în interiorul orașului vechi, acolo unde ambarcațiunile mari nu se aventurau niciodată. Unde era dusă? La ce întâlnire inițiatică? Se temea de propunerile lui. De câteva clipe, avea certitudinea că, asemenea lui Barney și Judith, voia să stabilească între ei o ciudată legătură de complicitate. Gondola hârjâi piatra unui chei. Perdeaua de piele se dădu într-o parte și Sarah zări mâna ghidului care-i făcea semn. Se supuse. Omul o ajută să urce scara acoperită cu un strat de gheață, o împinse sub arcade, la adăpost de vânt, și mânui ciocănelul unei porți mari ghintuite. Se deschise mai întâi o ferestruică, apoi și poarta. Sarah se simți apucată de încheietura mâinii și trasă înăuntru. Căldura o sufocă din nou și rămase nemișcată, cu gura deschisă, în timp ce două subrete, ca la teatru, îi luau capa de piele. Intrase într-un mic apartament mov, un peisaj de draperii din catifea, sofale și clavecine de epocă. O femeie durdulie și zâmbitoare se apropie de ea. Era îmbrăcată în negru, ca o plasatoare de la teatru, dar purta la încheietura mâinii, ca pe o bijuterie, o perniță de ace de croitoreasă.

— Sunt doamna Sworm, se prezentă ea într-o engleză sâsâită. Te așteptam. Vrei un pahar de porto?

Fața ei, cu riduri fine, semăna oarecum cu un ceainic crăpat. Netedă și strălucitoare, părea că se va sparge dintr-o secundă în alta. O subretă cu șorț alb aduse un păhărel de porto, pe care Sarah se forță să-l bea.

— Trebuie să-ți lași instinctul să acționeze, zise doamna Sworm. Nu încerca să faci o alegere rațională. Aici contează doar impulsul sufletesc. Înțelegi? Inconștientul va alege în locul tău ce ți se va potrivi mai bine. El știe dintotdeauna ce aștepți. Știe mai bine decât inteligența *ce-i bun pentru tine*. Renunță la orice simț critic. Privește... și așteaptă declicul!

Sarah începuse să arunce în jur priviri neliniștite. Unde nimerise? La ce misterioasă ceremonie făcea aluzie durdulia doamnă Sworm? Un moment, își imagină că fusese dusă într-un bordel pentru femei, unde clientele aflate în trecere puteau să aleagă între un tânăr efeb, un „sclav nubian”, un gladiator în ținută clasică sau chiar un băiețel... Subretele o împingeau deja, gângurind, spre ceea ce părea a fi un salon de probă. Asta nu o liniști totuși, știind că multe bordeluri se ascundeau sub aparența anodină a unui magazin pentru dame sau a unui salon de „îngrijiri estetice”.

— Gustul parizian, se lamenta în mod prefăcut doamna Sworm, gustul parizian! Poate consideri modelele noastre grosolane, lipsite de șic... Dar noi, cei de aici, din Gottherdal, suntem cam de la țară, nu-i așa? Trebuie să ne scuzi.

Întinse mâna spre niște centuri din păr de cal, pline de asperități, expuse pe capacul unui pian.

— Acestea sunt modelele obișnuite, zise ea. Nu te uita la ele. Barbra și Gutha îți vor arăta niște specimene foarte atrăgătoare.

Sarah încremenise în fața pianului. Recunoscuse, aliniate pe foile împrăștiate ale partiturilor, ciliciile din păr de cal zărite la baia publică.

Subretele deschiseseră sertarul unei comode grele, dând la iveală piese de lenjerie de o croială rafinată. În câteva secunde, pianul era acoperit cu slipuri, sutiene, corsete din mătasea cea mai fină. Toate acele piese de lenjerie intimă, pline de dantele, care mai de care mai transparente. Piese de pânză impalpabile, prea subțiri, te făceau să te îndoiești de existența lor materială și era nevoie să întinzi degetele, să le mototolești, ca să te convingi că acele lamele flexibile, acele întăriturи nu susțineau fâșii de fum.

— Pieliță de piersică, gânguri doamna Sworm. E ca o mângâiere pe piele. Ca tuleiele unui copil. Pipăie. Simți finețea materialului?

Sarah se supunea fără să înțeleagă. Și, brusc, pe când simțea catifelarea unui slip, simți o senzație scurtă de înțepătură în degetul arătător. Strâmbătura o făcu să zâmbească pe croitoreasă.

— Aici, șopti ea, în tivul elasticului, am pus spinii. Sunt niște cuișoare aproape microscopice. Cusute în material, nu se pierd în rană, nici vorbă de asta! Doar înțeapă epiderma la fiecare apăsare, când stai jos, când mergi. Se mișcă, răzuind, iritând pielea de jur-împrejurul taliei și în partea de sus a coapselor. Furnizăm toate hainele în trei tonuri diferite, pe care le numim: Indulgență, Mustrare și... Severitate.

— Și care e diferența? bâigui Sarah, încercând să nu-și trădeze năuceala.

— Agresivitatea vârfurilor, precizează doamna Sworm, cu aceeași afabilitate. În funcție de model, sunt mai mult sau mai puțin ascuțite. Cu Indulgență, obții cel mult mâncărimi puternice. Mustrare dă deja naștere la niște zgârieturi de toată frumusețea. Severitate se adresează unei clientele foarte exigente, adică în cunoștință de cauză. Cumpărătoarea va trebui să facă față unor răni adevărate, a căror repetare riscă să-i provoace cicatrice. Totuși, este un model care se vinde foarte bine. În general, recomandăm Indulgență pentru fetele foarte tinere, ca să se inițieze, dar de la paisprezece-cincisprezece ani, recomandăm folosirea gamei Mustrare.

În timp ce vorbea, prezenta lenjeria, întorcând slipurile pe dos, făcând să iasă în evidență pintenii minusculi răspândiți în tivuri.

— Mai demult, foloseam fierul, explică ea, dar vârfurile rugineau la spălare. Astăzi, tehnologia ne permite să obținem aceeași calitate cu material plastic insensibil la oxidare.

Se apropie și îi șopti la ureche tinerei femei:

— Nu-ți fie teamă, eficacitatea e aceeași. Sunt destul de mândră de aceste sutiene cu jumătate de cupă. Le-

am conceput astfel încât sânii să apese cu toată greutatea lor pe lamelele pline de vârfuri ascuțite. Dacă ai sânii destul de grei, stratagema este foarte eficace.

Îi făcu un semn uneia dintre subrete, Gutha, care se apropie și făcu o mică reverență, ca o genuflexiune.

— Arată-i doamnei jartierele, îi ceru croitoreasa.

Subreta își suflecă fusta, zâmbind, dezvelindu-și interiorul coapselor, puternic zgâriate de frecarea jartierelor cu țepi.

— Nu vă fie teamă, murmură doamna Sworm. Atingeți cu degetul, verificați singură calitatea zgârieturii.

Sarah se aplecă. Degetul ei se deplasă pe pielea de culoarea laptelui, atingând ușor pata roșie ce se zărea sub agrafa de cauciuc. Pielea era umedă, puțin vâscoasă, însângerată. Gutha își reținu o mică strâmbătură, pe care se grăbi să o ascundă sub un zâmbet sincer.

— Model Mustrare, spuse croitoreasa, chicotind. Bine dozat. Cât se poate de echilibrat, credeți-mă. Nu te doare prea tare, dar nu te poți obișnui. Asta contează, nu-i așa?

Sarah bâigui o încuviințare foarte vagă. Era tulburată, gata s-o ia razna. Avea impresia că trăia un coșmar plin cu gargui grațioși. Gutha se învârtea lent în loc, cu fusta suflecată, arătându-și fundul. Tivurile slipului desenaseră cicatrice roșiatice pe pielea albă. Între picioare, de o parte și de alta a umflăturii sexului, se puteau ghici coji mai vechi.

— Slipurile atacă talia și fața internă a coapselor, zise doamna Sworm, pe un ton profesional. Sutienul atacă în principal umerii, claviculele... Partea de dedesubt a sânilor rămâne, bineînțeles, cea mai sensibilă. Dar lucrăm și la încălțăminte. Am pus la punct o întreagă gamă de branțuri iritante ce pot fi puse în orice încălțăminte din comerț.

Făcu o pauză, plesni din buze și adăugă:

— Dacă este vorba de o inițiere, nu vă recomand să

începeți cu asta. Și apoi, această durere are ceva puțin cam vulgar, care-mi displace și pe care n-aș recomanda-o unei doamne bine. Părerea mea este că trebuie o durere cât mai intimă, ca să simți cu adevărat satisfacția penitenței. Lenjeria intimă pe care v-o propun este, după părerea mea, cum nu se poate mai bună pentru disciplinarea unei dureri zilnice. Îmi place mult contrastul dintre catifelarea extremă a materialului și „mușcătura" de care e în stare. Vrei să încerci câteva? E vorba de modele speciale, pe care le aruncăm după folosire, evident.

Barbra și Gutha se aprobară, apucând-o fiecare pe Sarah de câte o mână. Tânăra femeie se lăsa dusă fără să se împotrivească. Era în culmea spaimei. Acum înțelegea motivul acelor zâmbete, uneori adevărate grimase, pe care le zărise la femeile din Gottherdal, acel freamăt de durere care deforma din când în când masca de afabilitate a chelneriților și a cameristelor de la hotel. La început, crezuse că era vorba de o mimica locală, un fel de comportare rezervată pe care o adopți în fața unui superior sau a unui client; dar acum înțelegea că toate acele femei se strâmbau de durerea provocată de ciliciul lor intim. Se strâmbau pentru că acele cuișoare ascunse în chiloți le intrau în fese! Dumnezeule, totul era grotesc! Grotesc și înspăimântător!

Gutha și Barbra o dezbrăcau. Le simțea degetele desfăcând nasturii și fermoarele hainelor. Ar fi vrut să se împotrivească, să ia capa și să iasă, dar stătea nemișcată, învinsă, pradă mâinilor moi ale subretelor prea zâmbărețe.

— Avem și câteva obiecte ingenioase, executate pe comandă în Japonia, continuă doamna Sworm, deschizând câteva cutioare. Acest ceas-brățară este prevăzut cu un dispozitiv care, la intervale regulate, face să țâșnească din carcasă un ac mic. Acul intră în încheietura mâinii și provoacă o durere puternică.

Miracolele electronicii îți permit să alegi frecvența înțepăturilor și lungimea acului.

— Și care ar fi frecvența... rezonabilă? întrebă Sarah.

Croitoreasa se strâmbă gânditoare.

— O înțepătură pe oră? Da, cred că e foarte bine. O înțepătură pe oră, cu un ac de trei milimetri. Asta aș alege pentru mine, dar fiecare e liber să stabilească frecvența care-i convine.

În cutiuța lui, ceasul aștepta, aparent inofensiv. Banal. Doamna Sworm îl întoarse pentru ca Sarah să poată vedea, pe fața interioară a carcasei, gaura minusculă pe unde ieșea acul.

— E un ceas destul de scump, zise ea. Mie îmi place să rămân mai curând clasică în ceea ce privește bijuteriile. După părerea mea, un inel care zgârie, este cel mai bun în ceea ce privește raportul calitate-preț.

Deschise și alte cutioare, făcând să scânteieze în lumina lustrei inele mari din aur, a căror montură avea în interior ace mici și ascuțite.

— De fiecare dată când închizi mâna, acele îți străpung falanga, zise ea, privindu-l cu jind. Îl schimbi de pe o mână pe alta la săptămână, ca să lași rănilor timp să se cicatrizeze.

Inepuizabilă, scotea din sertare cercei prea grei, concepuți să cresteze lent locul de care erau agățați. Sarah asculta fascinată. În momentul în care Gutha îi trase slipul în jos, de-a lungul picioarelor, tresări, dar era deja goală în fața marii oglinzi ovale care ocupa peretele din fund. Barbra rupse o pungă de celofan din care scoase o pereche de chiloți din mătase neagră, tivită cu dantelă.

— Modelul Severitate, șopti ea, cu o strâmbătură complice. Trebuie să încerci mai întâi ce-i mai dur, ca să poți aprecia apoi plăcerile celui mai blând.

Sarah se lăsă în voia ei, ridicând un picior, apoi pe celălalt. Parfumul greu al subretelor o amețea. Își dădea seama că simțea o plăcere insolită să stea așa, goală, în

penumbra unui mic apartament luxos, în timp ce furtuna se dezlănțuia afară și canalele cărau fărâme dintr-o banchiză spartă. Gutha îi trase slipul pe șolduri. Sarah ridică din sprâncene: nu simțea nimic.

— Fă câțiva pași, îi zise Barbra, arătând spre salon.

Nici nu făcu bine un pas, că o durere puternică îi străpunse regiunea inghinală. Țipă. Era ca și cum s-ar fi zgâriat de o bucată de fier pe fața interioară a coapsei. Duse instinctiv mâna jos. O urmă umedă se întindea pe piele, la marginea părului pubian.

Deveni conștientă de privirile pline de ironie ale celorlalte. Doamna Sworm încă mai zâmbea, dar gura ei încremenită tresărea de un rictus dezagreabil. Cele două subrete chicotiră, cu ochii lucind de răutate. Era clar că se bucurau de lașitatea străinei.

— Ești tare fragilă, draga mea, zise croitoreasa. La vârsta ta, ar fi trebuit totuși să fii familiarizată cu durerea. Nu mai ești o copilită, nu-i așa?

— Scoateți asta de pe mine! șuieră Sarah.

Roșise, dar știa că furia ei era lipsită de forță. În mod ciudat, atmosfera salonului de probă îi adusese în minte o amintire foarte veche, o imagine din copilărie, căreia cu o secundă înainte i-ar fi tăgăduit autenticitatea. Era în Italia, în vacanță. Probabil că împlinise nouă sau zece ani, nu mai mult. Avea obiceiul să se joace într-o groapă cu apă de pe plajă, nu departe de părinți. Cu mâinile în noroiul auriu de nisip amestecat cu mâl, frământa omuleți lipsiți de consistență pe care îi boteza „sirenă” sau „cal-de-mare”. Abia după câteva zile, venise la ea fetița cu păr negru. Era slabă, cu tenul închis la culoare. Mama ei înțelesese că se numea Alviva și că era fata unui conte italian, venit la tratament în regiune. Alviva rătăcea pe plajă, cu o expresie bosumflată, în timp ce guvernanta, rămasă pe alee, împingând landoul, se încăpățâna să strige cu o voce cântată: „Alviva! Alviva!” Dar fetița nu întorcea niciodată capul spre ea.

— Fata unui conte, murmurase mama ei; trebuie să te

porți frumos cu ea, să fii politicoasă. Și, bineînțeles, nu trebuie s-o tutuiești. Și, dacă-ți ia jucăriile, să nu începi să zbieri ca o apucată... Și nu care cumva să-i tragi vreo palmă, că vei avea de-a face cu mine.

Sarah lăsase capul în jos, stăpânită de un amestec de sentimente contrare. A doua zi, Alviva s-a oprit la marginea gropii cu apă. Ochii ei negri străluceau de o înfrigurare pronunțată. Sarah și-a ținut respirația și nu a mai scormonit în noroi, de teamă să nu stropească picioarele țigăncușii cu sânge albastru.

— Vrei să te joci cu mine? întrebase ea, după un moment.

Alviva nu răspunsese. Poate că nu înțelegea franceza. Poate că fusese învățată să nu vorbească deloc cu cei inferiori ei. Sarah lăsase ochii în jos. Alviva se așezase în genunchi. Ținea între degete un ac lung smuls de la un arici de mare. Cu o lentoare care lăsa partenerei tot timpul să înțeleagă ce se petrece și să fugă, lăsă în jos acul, spre Sarah, și o înțepă în cot. Pe plajă, timpul se oprise. Adulții nu mai erau decât niște oameni de nisip uscat, pe care valurile aveau să-i împrăștie curând. Sarah își mușcase buzele când acul îi intrase în piele, acolo unde venele desenau un fel de deltă albăstruie. Își mușcase buzele, plânsese, dar nu strigase după ajutor. Satisfăcută, Alviva lăsase acul în piele câteva secunde, apoi îl luase, ca și cum ar fi fost o unealtă de lucru, pe care nu o putea rătăci, și se depărtase.

Sarah rămăsese un moment uluită, cu soarele arzându-i umerii, privind țintă la mica picătură de sânge apărută pe pielea prea albă. Seara, la hotel, mama îi șoptise cu subînțeles:

— Vom deveni curând doamna de companie a unei tinere contese?

Alviva se întorsese a doua zi, ca și în zilele următoare. Nu întârzia niciodată, nu scotea o vorbă. Se mulțumea să se lase în genunchi... și să o înțepe pe Sarah. Pe fața mâinii, pe coapsă, în umăr, sub buric. O făcea cu

dexteritate, având grijă să nu rupă acul. Țintea, cu ochii mijiți, apoi înfigea acul fără ezitare, doi-trei milimetri. Sarah aștepta, încremenită, cu dinții încleștați, frământând cu mâinile nisipul ud. Niciun moment nu i-ar fi trecut prin minte să-și strige mama sau să oprească mâna fetiței. Suporta durerea ca pe o obligație sacră. La urma urmelor, nu era ea singura fetiță pe care Alviva catadicsea s-o înțepe? Ea era singura, dintre toate celelalte de pe plajă, care îi stârnise interesul!

Ceremonia continuase o săptămână întreagă, umplându-i corpul de bășici înveninate, care o făceau pe mami să spună: „Vezi? Iar ai făcut alergie, ești plină de bube!” Sfârșitul săptămânii însemnase sfârșitul concediului pentru Sarah și părinții ei. Vineri seară își întrebase tatăl cum se spune în italiană „Plec mâine”. Iar mama ei, cu un zâmbet plin de mândrie, precizase că trebuia să adauge *contessina*, dacă voia să se comporte ca o adevărată doamnă de companie.

Sâmbătă, când Alviva venise să îngenuncheze lângă groapa cu apă, Sarah murmurase cuvintele pe care le repetase toată noaptea, de teamă să nu le uite. Totuși, când adăugase *contessina*, fetița brunetă izbucnise în râs… și rupsese acul din cauza unei mișcări bruște, lăsând vârful negru înfipt în pielea victimei. Pentru prima dată de la începutul ceremoniei, Sarah gemuse. Când ridică ușor capul, cu ochii plini de lacrimi, Alviva nu mai era lângă ea.

Mai târziu, în trenul care îi ducea în Franța, o auzise pe mama ei șoptindu-i, nemulțumită, tatălui: „O știi pe copilita aceea care ziceam că e contesă? Am aflat că era fata guvernantei! Adevărata fată a contelui *era bebelușul din lando.* Și noi am lăsat-o o săptămână întreagă pe Sarah să se înjosească jucându-se cu plodul unei servitoare. Dumnezeu știe ce-a putut să-i spună țigăncușa!”

— Îți vom oferi ceva asortat, zise doamna Sworm, trezind-o la realitate. Astfel, în funcție de obișnuință sau

de nevoile sufletești, vei putea trece de la gama Mustrare la gama Severitate.

Tinerei femei îi era frig. Dintr-o dată, focul care ardea în cămin nu i se mai părea la fel de cald. Auzea vântul urlând prin grosimea pereților și prin obloane. Se aplecă, își adună hainele și se îmbrăcă încet, cu stângăcie, întorcând spatele celor trei femei.

— Domnul Gravdsen insistă să alegeți un inel, zise croitoreasa, pe un ton plin de insinuări, un frumos inel zgârietor cu stema primăriei. Speră că veți ști să-l apreciați... și cred că are dreptate.

Sarah se lupta cu fermoarul rochiei. Nici Barbra și nici Gutha nu făcură niciun gest ca să-i vină în ajutor. Se retrăseseră într-un colț al salonului, ostile.

— Îți vom trimite totul la hotel, mâine dimineață, zise doamna Sworm. Vei vedea, e un mod de viață pe care lumea întreagă ar trebui să se grăbească să-l adopte până nu e prea târziu.

Luă dintr-un sertar un inel mare, încărcat de cizelări.

— Francezii numesc asta un *pense-bête*, murmură ea, dar englezii spun *forget-me-not* și poate că e o expresie mai potrivită!

Gutha și Barbra aruncară capa de piele pe umerii tinerei femei.

— Acum trebuie să pleci, conchise croitoreasa. Și după ce ieși, nu respira prea adânc, ai putea să faci pneumonie.

Și, spunând asta, părea că trădează o dorință ascunsă.

IX

Gondola porni spre hotel, în bătaia vijeliei, etrava sa croindu-și cu greu drum prin covorul de gheață spartă care acoperea Canal Grande. Sarah pierduse noțiunea timpului. Se simțea ca un iepure cu viscerele scoase, cu abdomenul și toracele gol. Doamna Sworm o făcuse să arate albă ca varul. Fusese de ajuns o simplă zgârietură pe fața interioară a coapsei ca să se golească asemenea acelor hemofilici, pe care o sângerare a nasului îi face albi la față. Contaminarea lucra; nu știa cum și de ce, dar ceva era în ea. Ghicea vag că în seara aceea contractase maladia Gottherdalului, că legătura era pe cale să se realizeze, atașând-o ca pe o ramură de iederă de vechile pietre ale cetății. Ar fi vrut să se zbată, să scape de lenta atracție care o aspira spre inima orașului, dar nu avea nici forță și nici curaj. Intra în funcțiune ceva ce aștepta de mult timp. Era ca un fel de pendulă enormă din fier, cu angrenaje ascuțite, orologiu și totodată instrument de tortură, o mașină așa cum întâlnești în vechile povești fantastice englezești din secolul al XIX-lea. Părăsi gondola cu un mers de somnambul, fu gata să alunece pe gheața care acoperea cheiul și ajunse epuizată în camera ei.

Afară, vântul se domolise. Zăpada cădea greoi, la verticală, îngropând casele sub un dom cu pereți groși ce trebuia, a doua zi, să fie spart cu târnăcopul, dacă nu voiai să rămâi zidit acolo o săptămână întreagă.

Tânăra femeie se aruncă pe pat și-și ascunse fața în

pernă. Somnul o luă prin surprindere, punând stăpânire pe ea după ce căscase de două-trei ori. Se lăsă cu voluptate în voia lui, sperând astfel să uite de doamna Sworm și de dantelele ei agresive.

Își visă părinții. De data asta, ambarcațiunea companiei de excursii San Marco se afla în ultimul stadiu al naufragiului, și prora atingea fundul mâlos, așa cum un brăzdar de plug ar trage brazde pe o pajiște de alge. Bule mari ieșeau din tambuchiurile rămase deschise, antrenând în urma lor un morman de obiecte de tot felul, care urcau la suprafață descriind spirale lente. Erau de toate: pălării de pai, termosuri pe jumătate pline, cutii de plastic multicolore pline cu salate de roșii și castraveți. Flacoane de medicamente (îndeosebi împotriva răului de mare), sticle de vin începute. Toate străpungeau suprafața apei și porneau în derivă pe creasta valurilor. Pescărușii le încercau cu ciocul și plecau, dezamăgiți de toate acele lucruri imposibil de mâncat, pe care mareea le ducea spre mal.

Singură pe plaja goală, Sarah privea cum se apropia haita de obiecte supraviețuitoare. Hula le împingea unele peste altele, crăpând sticle, scoțând capacul cutiilor mici de plastic. Pălării de pai eșuau pe mâl, termosurile metalice căpătau brusc aspectul unor obuze mari scăpate din pântecele unui vas de război avariat. Nu îndrăzneai să le atingi de teamă să nu facă explozie, provocând un gheizer de cafea fierbinte. Sarah se ducea de colo-colo, alerga pe nisipul ud. Se apleca, atingea obiectele, mergea puțin mai departe, la fel ca acele femei care, pe câmpul de bătălie, încearcă să găsească o față cunoscută în mijlocul mormanelor de cadavre.

Cutia roșie eșuase între două stânci, și trei crabi o atacau deja, încercând să o deschidă cu cleștii lor. Sarah îi alungă cu un băț și băgă mâna în gaura de apă ca să o ia. Era unul dintre acele recipiente pe care le pui la frigider și folosesc, în general, pentru păstrarea mâncării rămase. Forma îi amintea de ceva fetei, ca și

zgârietura lungă de pe capac. *Era cea pe care mami o lua totdeauna la picnic*. Cutia ei de sandvișuri, cea în care îngrămădea felii de pâine suprapuse și tăiate în formă de triunghi. Sarah se căzni să o deschidă. Apa de mare făcea recipientul vâscos, greu de mânuit. Când zări sandvișurile frumos rânduite, ochii i se umplură de lacrimi. Erau sandvișurile mamei sale, era sigură! Recunoștea pâinea de tărâțe pe care o folosea mami, din cauza supărătoarei tendințe la constipație… și roșiile, tăiate în felii subțiri, doar puțin mai groase decât hârtia de țigară. Acum plângea gemând. Trei sandvișuri cu șuncă și roșii: atât mai rămăsese de la părinții ei. Mami ar fi mâncat doar unul, tati, două (pătându-și cămașa, bineînțeles, ceea ce ar fi dus la un început de ceartă).

Căzu în genunchi în mâl, ținând în mâinile tremurătoare cutia roșie. Ridică ușor cu degetele bucata de pâine de deasupra primului sandviș, așa cum întorci pagina unei cărți. Se înfiora: niște cuvinte se întindeau pe bucata de șuncă. În pofida lacrimilor care îi împăienjeneau vederea, identifică fără greutate scrisul mamei sale, acel scris mare de învățătoare, puțin cam desuet, plin de volute.

„Fetița mea, spunea bucata de șuncă, dacă ai fi venit cu noi, am fi fost acum împreună. Cum vei supraviețui fără mama ta, tu, care ești atât de neîndemânatică, de fragilă? Mi-e teamă pentru tine, micuțo. Ah! Ar fi fost mai bine să naufragiezi cu noi, dacă măcar…”

Mesajul continua astfel, scris cu litere din ce în ce mai mici. Sarah, cu ochii mijiți, citea din ce în ce mai greu, când un pescăruș, țâșnind dintre nori, se năpusti peste sandviș și – fără să atingă măcar pământul – luă cu el felia de șuncă în cioc!

Sarah țipă de disperare. Pasărea înghițea fără nici cea mai mică remușcare ultima scrisoare de la mama ei! Alergă pe stânci adunând pietre și aruncându-le în aer cu toată puterea, în speranța că va doborî pasărea. Dar nicio piatră aruncată de ea nu urcă destul de sus ca să

sperie pescărușii care zburau în cerc deasupra plajei.

Disperată, se întoarse la cutia de plastic și începu să răsfoiască, felie după felie, cele două sandvișuri, sperând să descopere un alt mesaj, dar șunca era neatinsă și doar câteva fragmente de grăsime tulburau suprafața de un roz uniform. Mami nu avusese timp să continue scrisoarea de adio.

Sarah se trezi cu ochii umflați. Pânza pernei de sub obrazul ei era umedă. Se ridică în capul oaselor, furioasă pe ea. Totuși, visul, la prima vedere absurd, se baza pe o imagine reală: cea a rămășițelor picnicului adus pe nisip de valuri în orele care urmaseră naufragiului. Deși trecuseră mulți ani de atunci, acest detaliu grotesc o urmărea pe Sarah, revenind, din când în când, în coșmarurile ei. Ceremonialul era totdeauna același: una dintre sticlele eșuate conținea un mesaj de la mami... sau îi găsea în mâl pălăria. Sau descoperea o carte adnotată de tatăl ei. De fiecare dată, neputând să mai adoarmă, rămânea în pat, tremurând și așteptând să se facă ziuă.

Se ridică, prost dispusă. Acum înțelegea de ce colecția de SOS-uri de la Muzeul Thanercog o emoționase atât de tare. Se duse la baie, își scoase rochia și făcu un duș fierbinte. În momentul în care ieșea din cabina aburită, dădu cu ochii de Judith, stând la picioarele patului și fumând nervoasă.

— Am auzit dușul, zise ea ca o explicație. Ușa nu era încuiată și am intrat.

Sufla fumul cu furie și se vedea bine că se stăpânea să nu izbucnească. Sarah luă un prosop. Fără să știe exact de ce, avea impresia vagă că fusese prinsă cu mâța-n sac!

— Ce-ai făcut cu Gravdsen? o întrebă Judith. Ești nebună să te culci cu tipul ăsta. Ce speri? Să devii regina Gottherdalului? În fiecare an, Thorn se culcă fără remușcări cu cele mai frumoase turiste și le lasă să plece la sfârșitul sezonului fără să schițeze niciun gest

să le oprească.

Se ridicase și se plimba prin cameră furioasă.

— Se folosește de tine, vorbi ea apăsat. Vrea să te îmbrobodească pentru a putea să controleze ce vei scrie despre Gottherdal. Vrea să te orbească... sau să te compromită îndeajuns ca să nu-i poți face rău.

— Nu înțeleg nimic din tot ce-mi spui, replică Sarah. Și m-am săturat de vorbele tale cu subînțeles. Dacă vrei să-mi spui ceva, spune-mi, și să terminăm odată!

Judith se opri, cu capul aplecat într-o parte și țigara între degete.

— E adevărat că ești o toantă, zise ea. Trebuie să te deștept înainte ca Gravdsen să te bage în patul lui?

Sarah roși. Nu-i plăcea privirea pătrunzătoare a lui Judith.

— Dacă ai curajul să ieși din hotel, îți voi arăta ceva foarte important, zise domol femeia brunetă.

— Unde mergem?

— Pe acoperișuri. E de ajuns să deschizi această fereastră.

— Ești nebună? N-ai văzut zăpada?

— Tocmai, nu va fi alt moment mai bun. E foarte senin, nu vom avea nevoie de lanternă..., ceea ce înseamnă că niciun trăgător nocturn nu te va putea lua la ochi.

— Iar povestea asta! izbucni Sarah. Ești căpiată!

— Haide, vino, șopti Judith, pe un ton implorator. Zăpada ne va ascunde. Pot să-ți împrumut un combinezon alb. Am închiriat două azi după-amiază.

Sarah rămase un minut bosumflată, apoi cedă. Oricum, noaptea era ratată... și voia să știe. Se duse în camera lui Judith și îmbrăcă unul dintre combinezoanele polare întinse pe pat. Băgă de seamă că masa de lucru era plină de un număr mare de cărți vechi. Erau acolo și hărți, foarte vechi și pătate de umiditate. Judith își trase gluga pe cap și luă un plan pus într-un înveliș de plastic.

— Ce-i asta? întrebă Sarah.

— O hartă a acoperișurilor Gottherdalului. Un releveu

al ornamentelor instalate pe fiecare fronton.

— Și la ce ne-ar putea folosi?

— Vei vedea. Gottherdal joacă un fel de joc dublu destul de fascinant. Se protejează și încearcă să se trădeze în același timp.

— Iar vorbești în dodii, zise Sarah oftând.

— Haide, zise Judith, punând mâna pe cremona ferestrei. În seara asta ne vom limita să explorăm acoperișul hotelului.

Deschise un ochi al ferestrei. Dincolo se întindea terasa, încastrată între domurile gemene ale hotelului. Deocamdată, peisajul de țiglă dispăruse sub zăpadă. După ce treceai peste pervazul ferestrei, te trezeai pierdut pe o porțiune de banchiză suspendată la treizeci de metri deasupra canalului. Domurile, cu plafonul de sticla armată, se transformaseră în munți de zăpadă. Lanternourile și turnulețele baroce deveniseră mormane verticale imposibil de identificat, proeminențe înghețate care luceau în lumina lunii. Sarah călca pe covorul pufos. Îi era destul de greu să distingă umbra lui Judith printre fulgi. Dar, în mod paradoxal, asta o liniștea: astfel trăgătorii însărcinați cu „integritatea” nopții nu vor putea să le vadă. De altfel, de ce le-ar fi vrut răul? Nu făceau nimic interzis, pentru că nu aveau lanternă.

Sarah înainta, legănându-se cu stângăcie. De fiecare dată când piciorul i se afunda în stratul gros de zăpadă, avea impresia că se va deschide o crevasă în acoperiș să o aspire. Lumina albăstruie garanta o vizibilitate aproape perfectă și Judith mergea drept la țintă, fără precauții inutile.

— Acolo, zise ea, scoțând aburi din gură. Trebuie să urcăm treptele sudate pe versantul domului. În vârf se ridică o sculptură mare din piatră: o nimfă legată de o stâncă și oferită pradă unui dragon. O făcătură în stil mitologic, din care probabil că ai văzut cu zecile în viața ta, dar asta ne interesează. Crezi că poți urca fără să aluneci? Treptele sunt înghețate; să nu-ți scoți mănușile,

pentru că pielea ți-ar rămâne lipită de barele de fier!

Sarah dădu din cap. Deși nu bătea vântul, îi era deja frig. Prin minte îi treceau imagini din cărțile de aventuri: domurile, ca două igluuri gigantice; statui acoperite de zăpadă, care păreau că s-au deghizat în urși polari. Simțea un fel de entuziasm pueril. Îmbrăcată în explorator al zăpezilor, traversa o banchiză ca să viziteze o statuie! Situația avea ceva neverosimil și distractiv. Totuși, la jumătatea pantei, își simți entuziasmul dispărând. Treptele de fier îi transmiteau frigul prin mănușile îmblănite și întreg orașul, etalat în întuneric, căsca în spatele ei o prăpastie cu o mare putere de atracție. „O să cazi, fredona o voce foarte înceată în capul ei. *Curând o* să cazi!”

Degetele îi amorțeau, își pierdeau sensibilitatea. Nu mai simțea nici contactul și nici forma barelor. Își dădu seama că vântul, dacă ar fi început să bată, ar fi smuls-o fără greutate de pe versant și ar fi aruncat-o în canal. Urcând, Judith provoca dislocarea unor bucăți de zăpadă, care se spărgeau pe gluga sub care se adăpostea Sarah. Tânăra femeie gâfâia, cu mușchii încordați. Îi era greu să se convingă că se deplasa pe acoperișurile din Gottherdal, căci arhitectura afectată a palatelor și clădirilor dispăruse cu totul.

„Urcăm degeaba, își zicea ea, cuprinsă iar de vechile rătăciri. E prea frig, statuile au plecat să danseze la primărie. Se ascund sub masca de carton a invitaților. Ele vorbeau cu acele voci cavernoase, imposibil de înțeles. Judith nu va găsi nimic în vârful domului. Nimic.”

Pe măsură ce urca, credea din ce în ce mai mult în această poveste. Fantasmagoria zăpezii făcea demn de crezare imposibilul.

„Vom îngheța în vârf, își zicea ea. Și când statuile se vor întoarce, vor da peste noi, ghemuite pe același soclu.”

— Haide! o îndemnă Judith, gâfâind. Agață-te de aripile

dragonului și fă un efort să nu cazi. Statuia e acolo, sub acel tumulus. O voi curăța de zăpadă.

Sarah se lipi de forma șerpuitoare a monstrului. Judith săpa cu amândouă mâinile, încercând să descopere contururile sculpturii. „Ar trebui să fiu în pat, își zise Sarah. Nebuna asta m-a făcut să mă cocoț deasupra canalului ca să văd capul unei sculpturi proaste! Mâine n-am să mai vorbesc cu ea.”

Mâinile lui Judith se opriră. Bustul auster se ivise din zăpadă. Aparținea unei femei cu sâni aroganți și grei, cu brațele duse la spate. Un fel de idol naiv, cioplit în mod grosolan. O divinitate aproximativă care părea că se apleacă asupra orașului pentru a striga, din înălțimea acoperișurilor, anateme interminabile. Sarah se înfioră. Figura aceea mare o impresiona prin brutalitate, prin expresia sălbatică.

— E urâtă, murmură ea.

Imediat îi fu frică să nu fi vorbit prea tare, ca și cum statuia avea să se supere pentru această observație negativă... și avea să o împingă în gol.

— Nu-i o operă de artă, spuse Judith. Contează doar această inscripție de pe frunte. O simți foarte bine cu vârful degetelor.

Sarah se strâmbă. Nu avea niciun chef să se ridice ca să pipăie fruntea unei zeițe de duzină.

— *Saint-Mathieu*, murmură Judith.

— Ce?

— *Saint-Mathieu*, repetă bruneta înaltă. Așa scrie deasupra sprâncenelor. În franceză.

— Asta nu înseamnă nimic, bombăni ea. Nu-i o efigie a Sfântului Matei!

Judith zâmbi.

— Asta voiam să te aud spunând, zise ea. Ridică-te și convinge-te singură.

Vorbise cu duritate. Sarah se supuse. În lumina albastră a lunii, tânăra femeie putu să descifreze fără greutate micile litere gravate în piatră. Vreo

cincisprezece crestături, înnegrite de timp, ca niște cicatrice căscate.

— Să ne întoarcem, zise Judith. Poate că acum mă vei crede.

Ușurată, Sarah se depărta de statuie. Nu-i plăcea figura aceea de furie cu gura mare, care-și arăta dinții. Chiar și poziția avea ceva insolit, cu brațele întinse în spate, cu bustul aplecat...

— Să n-o lungim, zise Judith, nerăbdătoare. Norii vor acoperi luna; peste câteva minute vom fi înconjurate de întuneric.

Făcură cale întoarsă. Sarah pipăia ca să găsească treptele, dar picioarele amorțite o susțineau cu greu. Lumina scădea în mod periculos și contururile acoperișului deveneau mai neclare. Susținându-se una pe alta, traversară terasa și se aruncară, în sfârșit, pe ochiul de geam rămas deschis. În timp ce Judith închidea fereastra, Sarah își zise că geamul reprezenta o protecție mult prea slabă față de ceea ce *bântuia pe câmpia înzăpezită a acoperișurilor...* În secunda următoare, această idee i se păru tâmpită și chiar de neînțeles. Se lăsă să cadă la picioarele patului, în combinezonul umed, pe care nu avea curajul să-l scoată. Judith se apropie de ea, dar privirea îi rămânea îndreptată spre fereastră, ca și cum s-ar fi așteptat să vadă pe cineva ivindu-se pe panta înzăpezită a domului. Cineva care le-ar fi urmărit. Ca și ea, Sarah nu putea să-și ia ochii de la întinderea albă și pufoasă ce acoperea marginile terasei. Se simțea brusc în pielea unui eschimos, ghemuit la intrarea igluului, pândind cu neliniște apropierea unui urs polar.

Dar era stupid, nu-i așa? Nu există urși albi pe acoperișul hotelurilor de lux!

Ar fi vrut ca Judith să vorbească, să rupă vraja, dar bruneta înaltă stătea nemișcată, la pândă. Lumina lunii, reflectată de covorul de nea, revărsa pe fața ei o luminozitate alburie. Gura întredeschisă forma o gaură

neagră în mijlocul acelei lumini și, în unele privințe, Sarah recunoștea că semăna cu un cadavru din care se scursese sângele. Începuse iar să ningă, mascând domul în spatele unei perdele de fulgi învârtejiți. Dacă CINEVA s-ar fi târât spre fereastra mare, apropierea lui ar fi fost imposibil de surprins mai înainte de a fi prea târziu.

Sarah își masă tâmplele. Parcă mii de ace îi înțepau pometii și fruntea. Atinse obrajii, nasul și se sperie de temperatura foarte scăzută a pielii. Ai fi zis că atinsese o ciozvârtă de carne scoasă brusc de la frigider.

— Judith, zise ea, explică-mi și mie ce joc e ăsta? Am neplăcuta impresie că sunt în pericol și nu înțeleg de ce.

Judith tresări. Respira accelerat, și aburii ieșeau din gura sa negricioasă într-un ritm sacadat.

— Chiar nu-ți trece prin minte? murmură ea, în cele din urmă. Te-ai plimbat prin Gottherdal fără cea mai mică bănuială?

— Ce bănuială? replică Sarah. Nu mai vorbi cu subînțeles. De ce m-ai dus să văd statuia?

— Pentru că nu-i o statuie, șopti Judith. Este reproducerea unui chip de la proră...

— Ce? strigă Sarah, care nu mai înțelegea nimic.

Judith întinse brațul și luă o mapă cu desene așezată pe noptieră. Desfăcu cu înfrigurare șiretul și scoase la iveală o serie de crochiuri vechi, îngălbenite, care reprezentau ambarcațiuni cu pânze.

— Uite aici! zise ea, dând la o parte una dintre foi. Vasul *Saint-Mathieu*, construit de armatorul Joel Keriadec, în 1885, într-un șantier breton. Examinează chipul de la proră.

Sarah se uită cu atenție. Și o recunoscu, fixată de bompres, pe acea femeie mare, cu față severă, văzută puțin mai înainte în vârful domului.

— *Saint-Mathieu* a naufragiat în anul 1895, murmură Judith. A fost pierdut în întregime, cu bunuri cu tot, pe când se întorcea din Islanda, cu o încărcătură de ulei de balenă, de ambră cenușie, de blănuri și pește uscat.

— Pierdut?

— Complet. Nu a fost găsit niciun supraviețuitor și nici cel mai mic fragment de epavă. S-a spus că aisbergurile au provocat această catastrofa. Nu ți se pare ciudat să întâlnești astăzi o reproducere a figurii sale de la proră în vârful marelui hotel din Gottherdal?

Sarah se strâmbă, încurcată. Nu înțelegea unde voia să ajungă Judith, dar se temea deja de ceea ce avea să urmeze. Ceva îi șoptea la ureche că tot ce va urma să audă nu era deloc foarte plăcut. Cu mișcări nervoase, Judith etală și celelalte desene, însoțite de cifre și de calcule precise, planuri de meșteri vechi. Toate puneau în valoare chipurile de la proră. Majoritatea femei, dar și tritoni, Neptuni cu tridente și coroană.

— Aici, zise Judith, e *Tempest*, ieșit în 1850 din șantierele de la Southampton. *Roi-Harald*, lansat la apă în 1860 la Amsterdam; aici e *Kolmor*, construit în Suedia la începutul secolului... Toate au dispărut pe mare. S-au evaporat, s-au scufundat, pe când străbăteau aceeași rută ca *Saint-Mathieu*.

— Aisbergurile?

— Asta a fost justificarea trecută în rapoarte. Dar de ce le regăsim astăzi chipurile de la proră pe acoperișurile din Gottherdal?

— Cum? întrebă cu greutate Sarah.

— Ai înțeles foarte bine, zise Judith, pe un ton răutăcios. Chipul de la prora vasului *Tempest* se află în vârful Muzeului Thanercog ascuns în mijlocul unui grup de cai înaripați. Cel al lui *Roi-Harald* a fost înfipt în turnulețul palatului Meverlin, acea clădire neagră din Piața Kanjeer.

— De unde știi?

— De când am sosit, explorez în fiecare noapte acoperișurile din Gottherdal, examinez fiecare statuie, compar trăsăturile cu cele ale chipurilor de proră ale navelor care au dispărut în largul insulei.

Sarah se crispă. Îi era teamă să înțeleagă, îi era teamă

să pună degetul pe adevărul îngrozitor de murdar. Ar fi vrut ca Judith să tacă, să plece, să dispară…

— Începi să înțelegi? întrebă apăsat femeia brunetă. Printre statuile tradiționale au fost amestecate reproduceri mult mai compromițătoare. Aici, în mulțimea zeilor de doi bani, stă ascunsă adevărata mitologie a Gottherdalului. Fantome ale trecutului, sculpturi comemorative accesibile doar inițiaților.

Sarah înghiți în sec. Nu reușea să se încălzească. I se părea că temperatura corpului scădea câte puțin cu fiecare secundă.

— Vrei să spui că oamenii din Gottherdal au stat la originea acestor dispariții? întrebă reticentă.

Judith izbucni într-un râs înspăimântător, lipsit de orice urmă de veselie.

— Nu-ți fie teamă de cuvinte! zise ea. *Naufragiatori*! Ani de zile, locuitorii din Gottherdal s-au comportat ca niște naufragiatori! Au atras vasul *Saint-Mathieu* spre reciful coastei, la fel au făcut cu *Tempest* și *Roi-Harald*, și multe altele, cărora încă n-am reușit să le dau de urmă!

— Ești nebună! protestă Sarah. S-ar fi aflat până la urmă.

— Nu, pentru că erau conduși de un om abil, Ottar Gravdsen, poreclit „vulpoiul”, răspunse Judith. Timp de mai bine de zece ani, au profitat de furtuni ca să atragă navele rătăcite peste recif. Așa s-au îmbogățit, au prosperat, și-au transformat târgușorul amărât în oraș… au construit acest decor respectabil, au devenit persoane însemnate.

Gâfâia și ochii ei străluceau de o furie rece.

— Unele nave transportau adevărate averi, zise ea. Seifurile lor erau pline de lingouri și praf de aur de la companiile miniere. La bordul lor erau și emigranți, venind din Anvers, tăietori de pietre prețioase, care călătoreau cu întreaga lor avere. Străbunicul meu se afla printre ei, pe *Saint-Mathieu*. Gottherdal i-a ucis pe

toți. A fost de ajuns o noapte fără lună, câteva felinare așezate de-a lungul coastei, în locul cel mai periculos al trecătorii, și asta a fost tot!

Tăcu ca să-și tragă sufletul. Sarah aruncă o privire rapidă spre fereastră, dar vijelia de afară reducea aproape total vizibilitatea.

— Dar ce rost au reproducerile acestor chipuri de proră? zise ea. De ce să lase indicii? În locul lor, eu aș fi șters cea mai mică urmă.

— Ești naivă, zise Judith, rânjind. Povara nelegiuirii este permanent prezentă în mintea lor. În pofida reușitei, nu pot să doarmă liniștiți. Unii dintre ei suportă foarte greu această pată, această remușcare. Și aspiră, mai mult sau mai puțin conștient, să se elibereze printr-o sancțiune, printr-o pedeapsă... În urma anchetei pe care am putut s-o fac, aceste statui au fost ridicate pe acoperișurile din Gottherdal la începutul secolului. Asta înseamnă că, în acea perioadă, conștiința fărădelegii era încă destul de puternică pentru a împinge un artizan să dăltuiască astfel de opere. A strecurat, în mijlocul unui panteon academic, destinat să-i flateze pe burghezii din oraș, un fel de muzeu secret cumplit de revelator! Era un act de pură subversiune și care probabil că l-ar fi costat viața dacă ar fi fost descoperit. Trucând ornamentația orașului, el făcea din această etalare ostentativă mărturisirea unei crime! Răsturna procesul fără știrea nimănui! Era cu adevărat o lovitură de maestru de o mare perversitate.

— Dar cum ai descoperit aceste „mesaje”? întrebă Sarah.

— Examinând planurile orașului, releveele arhitecturale, schițele sculptorilor care toarnă statui. Am recunoscut imediat chipul de la prora vasului *Saint-Mathieu*. Mi-am petrecut copilăria cu nasul în această gravură. Înțelegi? Mie mi-a fost ușor, aș fi fost în stare s-o identific de la prima privire în mijlocul unui milion de alte statui. Și atunci am înțeles totul. Am descifrat

mesajul. Am văzut în asta confirmarea a ceea ce bănuiam de ani de zile.

Sarah era năucită.

— Erau asasinii cei mai josnici, continuă Judith. Știi cum operează naufragiatorii? După ce atrag vasul peste stânci, îi hăituiesc pe supraviețuitori ca să nu lase niciun martor. Îi aleargă pe stânci, pe plajă și îi masacrează pe toți cei care au scăpat de la înec: marinarii, firește, dar și femeile și copiii care au avut nefericirea să se afle la bord. Fiecare primește lovitura de grație, cuvântul de ordine fiind „niciun supraviețuitor”. Apoi, după terminarea măcelului, epava este golită de toate bunurile, e curățată de tot și dezmembrată. Uneori, i se dă foc. Când a ajuns bucățele, lasă oceanul să ducă cu el acele fragmente imposibil de identificat. Naufragiatorii din Gottherdal au aplicat acest program ani de zile, sub conducerea lui Ottar Gravdsen, șeful satului.

— Masca roșie?

— Exact. Masca de vulpe, masca rușinii. Deși a trecut timpul, nimeni nu a reușit să uite. Amintirea crimei e mereu prezentă, plutind în aer, dând naștere la mii de practici fetișiste. De ce crezi că au interzis aprinderea unei lumini pe străzi la căderea nopții?

— Pentru că... acea lumină izolată ar aminti de lumina felinarului agitat pe o plajă într-o noapte fără lună?

— Exact! Poartă masca lui Ottar ca să se mortifice, ca să-și amintească de faptul că toți sunt complici ai crimei originare. De aici pasiunea lor pentru ciliciu, înclinația pentru torturile intime. Cred că suferind zilnic vor putea să ispășească păcatul!

— Asta înseamnă că toți știu?

— Mai mult sau mai puțin. Unii preferă să tăgăduiască, să pretindă că sunt „legende”, dar bătrânii trăiesc și pot să depună mărturie. Au conștiința păcatului. Și totuși, familia Gravdsen a făcut tot ce i-a stat în putință să înconjoare orașul cu un halou de respectabilitate. Gottherdal a devenit un teatru, un decor prea apăsător,

ridicat pe piloni putrezi. Populația este chinuită de impulsuri contradictorii. Sunt cei care nu vor să vadă adevărul și neagă trecutul. Apoi sunt ceilalți... care cred că vor trebui să plătească într-o zi. Impuritatea îi macină și încearcă răscumpărarea prin practici magice: purtatul unei măști de carton roșu, al unei centuri din păr de cal care le rănește șalele... Cred că, suferind puțin în fiecare zi, vor atenua pedeapsa finală. Unii acceptă să vorbească, dar se întâmplă foarte rar. De cele mai multe ori, se prezintă ca bigoți, scuzându-se pentru acest exces de religiozitate.

— Și Thorn Gravdsen?

— Face parte dintre cei care dorm liniștiți, fără să aibă coșmaruri. Pentru el, Ottar Vulpoiul a salvat Gottherdalul de la sărăcie. Și apoi, toate acestea s-au întâmplat atât de demult, nu-i așa?

— Tu n-ai uitat. De ce?

— Pentru că familia mea a fost ruinată de naufragiul vasului *Saint-Mathieu*. Familia van Schuler s-a trezit peste noapte că trebuie să cerșească. Mama mi-a spus povestea asta de nenumărate ori în copilărie... Era pentru mine un fel de catehism familial. O religie secretă. Nu poți înțelege. Ei cred că, atunci când conștiința păcatului originar va slăbi, peste oraș se vor abate mari nenorociri. De aceea luptă împotriva uitării cu ce au la îndemână.

— Crezi că au dreptate?

— Nu știu. Dar un lucru e sigur. Thorn Gravdsen reprezintă generația de „amnezici”. Este purtătorul de cuvânt al celor care nu vor să mai audă de vechile crime. Unii spun că trăim un moment de tranziție. Ultimii martori vor muri curând. Au mai rămas doar doi: un bărbat și o femeie de aproape nouăzeci și cinci de ani. Erau niște puștani în timpul ultimelor măceluri, dar încă își mai amintesc de naufragiații urmăriți printre stânci cu furcile, de femeile care erau înecate în gropi pline cu apă și care se rostogoleau pe spate cu gura

plină de alge...

Sarah se înfiora. Se simți asaltată de imagini îngrozitoare. Parcă revedea frescele sinistre care împodobeau piedestalul drakkarului.

— De aceea au ridicat linia de clădiri-ziduri de apărare din fața mării, continuă Judith, ca să nu mai aibă în fața ochilor spectacolul stâncilor ieșind din apă. Au ascuns arma crimei.

Vocea ei devenise un murmur. Sarah întorsese instinctiv capul în direcția coastei. Nu voia să se gândească la coca spartă a corăbiilor, la naufragiații ieșind din spumă, la brațele întinse după ajutor. Ce simțiseră văzând cum alergau spre ei acei „salvatori" înarmați cu furci și ciomege? Prin urmare, stâncile coastei fuseseră un adevărat abator timp de generații? Sângele celor sacrificați inundase nisipul, udase algele, crabii se hrăniseră cu cadavrele umflate purtate de maree. Își fricționă umerii. În cameră era cumplit de frig.

— Pomeneai de un muzeu secret, zise ea. Crezi că ar conține dovada vechilor crime?

— Sunt gata să pun prinsoare, răspunse Judith cu duritate. Știu că n-au șters toate urmele... de altfel, se spune că asasinii nu șterg niciodată toate urmele.

În acel moment, o pală de vânt mai puternică zgâlțâi fereastra, făcându-le să tresară. Ca și cum o ființă invizibilă ar fi lovit cu pumnul în geam. Se uitară una la alta speriate. Noaptea, furtuna, trecutul sângeros evocat de Judith le încordaseră nervii la maximum.

„Acum nu mai putem închide ochii până în zori, își zise Sarah. Și ar fi și periculos să facem altfel..."

Nu știa de ce gândul ăsta se impusese cu atâta putere, dar i se părea că vorbele lui Judith treziseră ceva malefic și că întunericul se va abate cu încrâncenare asupra hotelului, apăsând asupra domului, terasei și ferestrei. La fiecare zece secunde, trăgea cu urechea, convinsă că auzise scârțâitul zăpezii. Își apropia fața de

geam, încercând să zărească cine se deplasa astfel în întuneric, ce se apropia de ele cu pasul apăsat al unui urs.

Al unui urs... sau al unei statui. O statuie coborâtă de pe dom, o statuie de femeie cu fața răutăcioasă, o statuie trezită brusc din nemișcare de vorbele lui Judith, pentru că există vorbe pe care nu trebuie să le rostești la anumite ore ale nopții. Poate că greșiseră vorbind atât de imprudent. Acum, era prea târziu, statuia se trezise din somn, se târa prin zăpadă și se sprijinea pe brațele prea lungi ca o gorilă de piatră. Avea să vină, totul era o chestiune de minute. Va sparge fereastra și va da buzna în cameră, cu gura dilatată de strigăte de furie imposibil de auzit...

Sarah își mușcă buza de jos până la sânge. Era aproape sigură că vedea umbre adunându-se printre fulgi. Se gândea la supraviețuitori, la înecații în gropile cu apă de pe plajă, la tinerii muși pe care îi ținuseră cu capul în nisip până când plămânii li se umpluseră de mâl negru. Câți morți plângeau în acest moment pe plajă? I se părea că le aude strigătele și trosniturile vaselor înfipte în ascuțișul stâncilor, pe care valurile le dislocau deja. Fuseseră recuperate bucăți de catarg și de vergă ca să fie înfipte în canal drept piloți? Lucrul ăsta n-ar fi mirat-o. Era lemn bun, tratat să reziste la coroziune și la intemperii. Da, vasele fuseseră dezmembrate metodic, ca să le fie luate scândurile și grinzile. Cele mai vechi case din Gottherdal păstrau și astăzi, în șarpantă, „osemintele" vaselor asasinate. Din scândurile punții făcuseră parchet și blazoane. Sabordurile deveniseră mese și uși. Vergile și bucăți din arborele navei fuseseră folosite pentru foc... Gottherdalul își digerase lent prada, întreg orașul era un enorm cimitir de epave. Coastele cocii susțineau acoperișurile și chiar cheiurile se sprijineau pe ciotul unui arbore trinchet, al unui artimon...

O bucată mare de zăpadă se desprinse de o streașină și

lovi geamul. Sarah țipă răgușit.

— Poate că n-am făcut bine că ți-am spus povestea asta, zise Judith, oftând. În fond, mă privește doar pe mine.

— Dar ce speri? răspunse Sarah. Să te bați cu ei? Să-i demaști?

— Aș vrea să le fac rău. Înțelegi? Să le provoc un mare rău. De aceea am vrut să te previn. Ferește-te de Thorn Gravdsen, în venele lui curge sângele asasinilor! Străbunicul lui a organizat acest măcel, nu uita asta niciodată! Nu ceda cântecului sirenelor. E foarte abil. Îți va încuraja complexul de culpabilitate, va face din tine o complice. Treptat, vei ajunge să crezi că locul tău e aici, printre criminali.

Sarah se încruntă.

— De ce vorbești de complex de culpabilitate? o întrebă ea, tăios.

— Pentru că știu că ai fost dusă la croitoreasa specială a doamnelor din Gottherdal. Sunt sigură că ai fost puțin tulburată... Mă înșel?

— Ce te face să crezi asta?

— N-ai suflat o vorbă. E un semn care nu înșală.

Sarah se ridică brusc și păși prin cameră, spre acea parte unde era cea mai puțină lumină.

— Părinții mei s-au înecat în cursul unei excursii, când eram mică, zise ea cu o voce răgușită. Ar fi trebuit să fiu cu ei, dar nu m-am simțit bine și, în ultimul moment, am rămas la hotel. Părinții mei erau foarte economi, n-au vrut să piardă banii pe bilete. Vasul s-a dus la fund în larg, în câteva secunde. Totdeauna mi-am reproșat că nu i-am însoțit.

— Reacție clasică, zise Judith. Nu-i însă un motiv suficient pentru a lăsa remușcarea să te arunce în brațele lui Thorn Gravdsen.

Sarah roși. Fusese gata să spună: „Prea ești preocupată de virtutea mea... Nu ești cumva puțin geloasă?” Dar preferă să tacă.

— Acest oraș trebuie demascat! exclamă Judith, apăsând pe fiecare cuvânt. Trebuie să-și arate adevărata față de cimitir.

Sarah dădu din umeri.

— Nu va servi la nimic, zise ea cu o ironie amară. Scandalul va atrage ceva mai mulți turiști, atâta tot!

Se săturase de atmosfera de complot, de insinuările lui Judith... *și de lucrurile care dădeau târcoale afară, așteptând momentul potrivit să se materializeze*.

— Cobor la bar, zise ea. O să mă îmbăt așteptând să se facă ziuă. Și atâta pagubă dacă cei de la hotel mă vor lua drept o târfa în căutare de clienți!

Deschise ușa și ieși pe culoar, fără să o salute pe Judith. Puțin mai târziu, în ascensor, își scoase combinezonul polar. Noaptea se terminase pentru ea.

X

Barney Wandsworth stătea prăbușit pe bar, cu privirea încețoșată de băutură. Nu păru să remarce apariția tinerei femei, dar începu să vorbească imediat ce Sarah dădu comanda. Vocea lui urca și cobora, trecând de la un registru la altul, ca o emisie bruiată, din când în când imposibil de auzit. Un discurs care nu cerea nici răspuns, nici aprobare.

— Arhitectură de cimitir, zise el. Tot orașul. Când eram mic, exista un cimitir în cartierele bogate. Un cimitir de oameni avuți. Acolo fuseseră îngropați toți prinții ruși în exil, toți aristocrații ruinați… Mausoleele lor semănau cu mici castele. Unele aveau mărimea unei vile, ar fi putut locui acolo o întreagă familie fără adăpost. Era ca un oraș pustiu, un oraș-fantomă. Niciun mormânt plat, nicio piatră funerară la nivelul solului, așa cum poți vedea în altă parte, nu, doar mausolee de marmură, înălțate ca niște donjoane. Mă aventuram acolo, duminica, în vârful picioarelor. Aveam impresia că pătrundeam pe teritoriul inamicului. O mulțime de statui ascunse. Îngeri de granit cu niște mutre nu prea liniștitoare. Ai fi zis că sunt santinele gata să deschidă focul fără somație… La fel aici. Orașul ăsta e un cimitir, unde fiecare mausoleu are mărimea unui imobil. O necropolă fără semne distinctive, concepută pentru giganți. Mitologia afurisiților ăstora de nordici e plină de giganți, nu? Thor, cutare, cutărică, Odin și toți ai lui… Niște coloși, care jonglează cu baroase, cu fulgere. Sunt convins că

au fost îngropați aici, în subsolul primăriei, în pivnițele Muzeului Thanercog. Putrezesc acolo de milenii și clădirile sunt construite pe burta lor, să nu-i vadă oamenii. Pășim peste stârvuri enorme, sunt sigur de asta.

Tot orașul pute, e destul să adulmeci aerul. Putreziciunea zeilor morți se scurge în canal prin crăpăturile solului. Sunt acolo Odin, Thor, matahalele cu platoșe de fier și blăni de urs, scuipătorii de fulgere... Se descompun sub pavaj. Oasele lor gigantice servesc drept fundații majorității construcțiilor. Nu suntem adevărații locuitori ai acestui oraș, ci trăim asemenea acelor șopârle care aleargă vara pe pietrele tombale din cimitirele supraîncălzite. Greșim făcând atâta zgomot, e posibil ca locuitorilor de la subsol să nu le placă vacarmul nostru.

Se întrerupse ca să bea. Sarah nu îndrăznea să se miște. Monologul omului de știință o încremenise într-o poziție de pândă, cu degetele lipite de paharul așezat de chelner în fața ei.

— Turiștii, continuă Barney, mor aici, dispar... îi găsești țepeni într-o fundătură, cu capul spart, înconjurați de fragmente de piatră. Se spune: „Căderea unei bucăți de cornișă”. Accident nefericit. Dar de vină sunt statuile, știu foarte bine. Când nu te mai uiți la ele, când stingi luminile, *se mișcă*... Ar trebui să fie ținute permanent sub supraveghere, ar trebui să nu mai întoarcem capul în altă parte. Pe străduțele liniștite, îi asasinează pe cei ieșiți să se plimbe, provocând căderea unor pietre. Sunt invidioase pe libertatea noastră de mișcare, pe suplețea noastră, așa că se răzbună condamnându-ne la nemișcarea mormântului. Vor să ne facă să stăm liniștiți, definitiv. Ar trebui să ne înarmăm împotriva lor, să luăm măsuri, să le sfărâmăm. Se spune că au fost făcute din stâncile care mărginesc țărmul și pot să reziste tuturor șocurilor. Au rezistat la toate furtunile, au spart toate valurile. Cum am putea să le venim de

hac cu niște simple ciocane? Sunt recifuri deghizate, stânci travestite și cocoțate în vârful acoperișurilor. O piatră mai tare ca piatra... care a văzut curgând sângele.

Sarah se înfioră. Ca să-și învingă spaima, goli paharul pe nerăsuflate. Alcoolul îi invada stomacul, provocându-i o arsură ce părea că se propagă ca o hemoragie.

— Și turiștii, mormăi Barney. La sfârșitul fiecărui sezon, vreo zece sunt expediați în sicrie sigilate. E vorba de boli provocate de frig, firește, pneumonii, dar și accidente: avalanșe căzute de pe acoperișuri, orașul se fărâmițează ca un munte prea bătrân. Ar trebui să te plimbi cu casca pe cap, să te adăpostești sub o umbrelă de fier sau sub un scut. Pe nesimțite, *ca în trecut*, orașul continuă să ucidă. Și mai sunt duelurile. Când te plimbi pe străzi, prin locuri mai retrase, e de ajuns să tragi cu urechea ca să auzi un clinchet de fier. Atunci, cauți cu privirea prezența unui tocilar, reclama unui cuțit scoțând scântei din roata abrazivă... Dar nu-i nimic. Doar clinchetul acesta și gâfâielile care se aud în spatele unui zid. Sângele continuă să curgă, zilnic, pe ascuns. Statuilor de piatră a început să le placă asta. Nu se mai pot lipsi de acest miros. Uneori, mi se întâmplă să-l caut și eu. Evit străduțele prea înguste, prea întunecoase, mărginite de acoperișuri supraîncărcate. Acolo, departe de priviri, se poate întâmpla orice. Mă deplasez doar pe străzile mari, acolo unde orașul este prizonierul privirilor oamenilor. Cei care nu țin seama de asta se expun celor mai neplăcute surprize...

În pofida alcoolului, tinerei femei îi era frig. Ridică mâna să cheme chelnerul. Barney se uita în fundul paharului, continuând să mormăie, aproape ininteligibil.

— Dăltuite de stâncile recifului, repetă omul de știință. Mai tari ca armele...

XI

A doua zi dimineață, băiatul de la etaj aduse o cutie de carton învelită în hârtie roz. Cutia era însoțită de o mică etichetă: provenea de la ciudata casă de modă a doamnei Sworm.

Sarah se frecă la ochi. Dormise îmbrăcată pe pat, doborâtă de cele patru pahare cu vodcă cu suc de portocale băute la bar. Se refugie sub duș, încercând să-și redobândească fața umană, și abia după ce trase pe ea capotul, cu părul ud încă, desfăcu sforicică de satin roșu care lega cutia. Înăuntru se aflau un slip și un sutien de o finețe aeriană, amândouă roșii. Privindu-le, era imposibil să-ți imaginezi că astfel de piese de lenjerie ascund cilicii.

Sarah ezită. Se simțea cuprinsă de o amețeală inexplicabilă, o tentație nesănătoasă care-i striga să încerce. *Ca să vezi*! Nu-i plăcea acea voce care răsuna uneori în mintea ei și care o îndemna să se implice în situații imposibile sau degradante. Era o curiozitate febrilă, o poftă morbidă, căreia îi rezista cum nu se poate mai greu. Deseori, această șoaptă din interiorul ei o împinsese să se strecoare în cercul tumultuos unde se făcea sex în grup, să întrețină relații lesbiene sau să oprească un necunoscut pe stradă ca să intre cu el într-un hotel și să cedeze în fața tuturor exigențelor lui. În general, se opunea ordinelor insistente ale vocii, alteori însă se supunea, fără să încerce să gândească, pentru că *era rău*, pentru că s-ar fi simțit murdărită săptămâni

întregi… iar această murdărie era un fel de pedeapsă.

Își dădu jos capotul, se șterse în grabă și luă lenjeria intimă. O tulburare ciudată făcea să-i tremure degetele. Își trase slipul pe coapse și-și prinse sutienul la spate. Materialul era extrem de moale și foarte confortabil. Sarah zâmbi cu amărăciune, conștientă de toată ironia cu care concepea doamna Sworm acele comori de masochism.

Deplasându-se parcă cu încetinitorul, continuă să se îmbrace. O făcea cu gesturi de automat, pândind apariția durerii, dar nu se întâmpla nimic. Probabil că trebuia așteptat ca vârfurile minuscule să iasă din tivuri ca ghearele unei pisici care atacă! Ieși pe culoar, mergând ca o lăuză. Înainta cu pași mici, cu capul puțin cam țeapăn și degetele crispate. Deocamdată nu simțea nimic, doar o ușoară uitare provenind de la materialul prea nou. În fața hotelului, zăpada în care se reflecta soarele forma un covor orbitor și se văzu obligată să-și ascundă ochii în spatele unor ochelari negri. Angajații primăriei munceau deja la curățarea cheiurilor și împingeau cu niște răzuitoare blocuri enorme de zăpadă în apa canalului. Sarah porni pe trotuarul curățat, dar frigul care venea dinspre pavaj îi înghețа picioarele și gleznele prin cizmele groase îmblănite.

Fără să-și dea seama, pornise spre mare – poate pentru a contempla stâncile? De data asta era îmbrăcată gros, și-și pusese în buzunar o cagulă polară cu doar două găuri pentru ochi, care te făcea să semeni cu un gangster plecat să jefuiască banchiza.

În dreptul imobilelor-ziduri, se formaseră grupuri de gură-cască. Toți purtau masca de carton roșu a lui Ottar Gravdsen și vorbeau cu glas scăzut, ca și cum s-ar fi temut că zăpada le va duce departe cuvintele.

La capătul de jos al scării, Sarah își puse cagula, își trase gluga tivită cu blană a hainei scurte impermeabile și începu să urce. Vântul se domolise, și mulți oameni se plimbau pe ziduri, examinând oceanul cu binocluri

puternice de marinar. Sarah remarcă imediat o strălucire intensă la linia orizontului, ca și cum un gigant ivit dintre ghețurile Polului s-ar fi distrat să-i orbească cu o oglindă. Făcu un pas ca să se apropie de creneluri, dar simți o înțepătură atât de violentă la încheietura coapsei, încât i se tăie răsuflarea. Din reflex, vru să ducă mâna la pântece, dar se reținu în ultima clipă. Deja simțea a doua durere, înfigându-se în pielea ei ca acul unei albine. Nu simțise o astfel de durere decât o singură dată în copilărie, când mama ei uitase un ac într-o rochie făcută pentru ea, și acul intrase cam un centimetru în coapsa fetei. În mod ciudat, această amintire îi dădu o stare de beatitudine, căreia nu-i putea pricepe cauzele, și se sprijini de blocul de piatră al zidurilor, fără să mai aibă curajul să se miște.

— Sunt aisberguri, zise vocea bărbatului de lângă ea.

Nu-și dădu osteneala să se uite la el. După rostirea prețioasă, cântată, îl recunoscuse pe Thorn Gravdsen, deși purta masca de carton roșu.

— Lumina e refracția soarelui din aisberguri, precizăel. Un lucru care se produce deseori în această perioadă a anului. E o perioadă proastă pentru navigație. Pe vremuri, multe vase au naufragiat pe această coastă. Ghețurile spărgeau burta vaselor și le aruncau carcasa pe coasta Gottherdalului, aici, chiar la poalele zidurilor.

Sarah strânse din maxilar. Își bătea joc de ea sau vorbele lui erau pline de ironie? Avu brusc impresia că știa despre excursia ei pe acoperișul hotelului. Vru să se întoarcă cu fața la el, dar simți iar durerea între picioare, înconjurând sexul cu o coroană de spini. Nu putu să-și rețină geamătul. Thorn o privea fix prin găurile măștii; după strălucirea pupilelor, avu certitudinea că zâmbea. Odată dispărută prima pornire de furie, simți că era fericită că suferă sub ochii lui, că se bucura de o plăcere echivocă. Deși amândoi erau mascați, înfofoliți în haine de lână și blănuri, o intimitate obscenă și secretă începea să se stabilească, în plină zi,

în mijlocul acelor gură-cască. O acceptare tacită care-i făcea complici, îi lega mai sigur decât o împerechere într-un pat cu așternutul ud de transpirație. Sarah roși. Brusc, începu să respire cu greu, scoțând aburi din gură sacadat, ca un cal obosit.

Ochii lui Thorn Gravdsen o priveau țintă, pândind cea mai ușoară crispare. Ea se mișcă din nou și se încorda toată din cauza durerii. Își dădu seama că-i plăcea să sufere sub privirea bărbatului-vulpe și simți o mare rușine. Durerea i-o oferea bărbatului pe tavă! Brusc, se simți goală, în voia lui. Gravdsen o poseda fără să o atingă. Îl simțea peste ea, în ea... Ar fi vrut să alunge senzația, dar pasul făcut ca să se depărteze reuși doar să-i provoace o nouă durere între picioare.

— Aisbergurile au făcut mult rău, zise bărbatul-vulpe, cu o voce înăbușită. Drumul ăsta e blestemat.

Avea un glas monoton, hipnotic. Sarah se sprijinise cu spatele de creneluri, cu stomacul crispat, și nu mai îndrăznea să facă nicio mișcare. Avea urechile roșii de rușine că era constrânsă de durere să-și țină picioarele prea depărtate.

I se părea că lumina reflectată de aisberguri comanda durerile fulgerătoare.

— Odată, o balenă a rămas prinsă între două aisberguri, zise încetișor Thorn Gravdsen. Ghețurile au strivit-o. Și corpul ei ciopârțit a fost aruncat de maree la poalele zidului. Aveam doar zece ani când s-a întâmplat asta, dar îmi amintesc de pescărușii adunați să sfârtece cadavrul. Mii de pescăruși, care-și luau zborul cu ciocul plin de carne, cu penele înroșite de sângele balenei. Tot scotocind prin cadavru, capul le devenise stacojiu; ai fi zis că au o cagulă de călău sau de penitent.

În ciuda frigului, Sarah simțea sudoarea picurându-i pe față. Barney Wandsworth intră brusc în raza ei vizuală și, pentru prima dată de la sosirea sa la Gottherdal, se simți fericită că zărește silueta masivă și greoaie a omului de știință.

— Ați văzut aisbergurile? întrebă americanul. Semn rău, nu-i așa?

Gravdsen mormăi ceva vag și se retrase, vădit enervat de acea apariție inoportună. Așteptând să se piardă zgomotul pașilor bărbatului-vulpe, Sarah oftă ușurată.

— Cu câteva minute înainte ca avionul meu să se prăbușească, am zărit niște lumini asemănătoare, zise visător Barney. Am fost orbit și, apropiindu-mă de hublou, am crezut că văd un pachebot gigantic... un pachebot dăltuit dintr-o bucată de banchiză. Apoi una dintre aripile aparatului a lovit vârful aisbergului.

Sarah își dezlipi cu prudență omoplații de zid. Barney o observa cu coada ochiului.

— Ți-am întrerupt conversația pentru că am avut brusc impresia că erai în pericol, zise el cu glas scăzut.

— Cam așa a fost, mărturisi tânăra femeie. Să plecăm de-aici.

— Unde vrei să mergi?

— Oriunde. Lumina asta mă orbește.

Barney îi întinse brațul ca să se sprijine de el. Sarah se prinse de brațul lui ca o înecată. Fiecare pas o rănea între picioare.

— N-ai venit să asculți muzica lui Krakatoa, zise Barney, cu un strop de reproș. Îți amintești? Simfonia strămoșului meu și, în fundal, explozia vulcanului? Vrei s-o auzi?

— La hotel?

— Nu, clienții s-au plâns că fac prea mult zgomot cu combina mea stereo. Nu mai locuiesc la hotel. Am închiriat o casă de pescari foarte aproape de-aici. Pot să fac gălăgie cât vreau. Mergem?

— OK, încuviință Sarah, coborând scara acoperită cu polei.

Tot încordându-se din cauza durerii, transpira din abundență. De două ori, crezu că va țipa de durere. I se părea că toată lumea se uita la ea, că – prin găurile măștilor – toți ochii străluceau de o bucurie răutăcioasă.

De ce accepta asta? Ce forță obscură o împingea să joace acest joc absurd?

Barney mergea lent, conducând-o prin labirintul străduțelor de pe marginea canalului. Aici casele erau modeste, arhitectura pompoasă a străzilor mari făcea loc unor mici locuințe umede și prost aerisite, depășind rareori două etaje. Barney scoase o cheie mare din buzunar și descuie o ușă cu vopseaua verde scorojită. Sarah urcă cele două trepte ale pragului, mușcându-și ușor buzele, și intră într-o sală având pereții dați cu var și grinzi aparente. Trei bușteni ardeau în căminul înnegrit, revărsând o lumină roșie în încăperea cu obloanele închise. Mobila era formată dintr-o masă, două scaune și un bufet grosolan. Într-o cameră vecină, o saltea era așezată direct pe podea, lângă o sobă de fontă. Combina era acolo, la capătul patului, cu difuzoarele așezate de o parte și de alta a pernei. Barney se lăsă în genunchi. În cameră era leșinător de cald și Sarah crezu că i se va face rău.

— Dezbracă-te, îi zise Wandsworth, răsucind butoanele amplificatorului.

O muzică pițigăiată și ireală răsună deodată în penumbră. Notele sunau ciudat, metalic, neplăcut. Sarah se gândi imediat la acele melodii copilărești și amenințătoare de care se abuzează în filmele de groază.

— Se numește *Cântecul lui Lolly Pop*, îi explică Barney, privind acul potențiometrului. La mijlocul celei de-a doua mișcări, e un moment de liniște, și atunci se aude explozia vulcanului... Patruzeci de mii de morți. Un val seismic...

— Știu, îl întrerupse Sarah. Mi-ai mai spus.

Sarah își scoase scurta și puloverul de lână. De unde se afla, vedea picăturile de sudoare căzând de pe fruntea lui Barney, rămas în genunchi. Știu instantaneu ce se va întâmpla și simți un fel de ușurare viscerală.

— Aici, ascultă..., zise el gâfâit.

Difuzoarele emiseră un zgomot înăbușit, o vibrație care

comprima timpanele. Se strâmbă. Acum Barney stătea la picioarele ei. Mâinile mari ale omului de știință se așezară pe coapsele tinerei femei, urcând spre centura blugilor. Se lăsă dezbrăcată fără să schițeze vreun gest. El îi scoase hainele foarte încet, cu o îndemânare de chirurg extirpând cioburi dintr-o rană. Apoi o luă în brațe și o așeză pe saltea, scoțându-și slipul așa cum ar fi scos un pansament.

— Sângerezi, zise el.

Sarah se aplecă în momentul în care Barney îi depărta picioarele. Văzu zgârieturile care îi încadrau părul pubian. Barney se întinse între coapsele ei și, cu vârful limbii, curăță lent rănile. Sarah închise ochii. Caseta difuza din nou notele subțiratice ale *Cântecului lui Lolly Pop*. Tânăra femeie își zise că la Paris îi plăcea să privească fața bărbaților când făcea dragoste, că-i plăcea să pândească momentul în care trăsăturile lor se deformau; acea clipă de idioțenie supremă când masculul cel mai inteligent se uită cruciș ca un debil și gura îi devine moale, fața i se înroșește și venele se umflă la tâmple ca niște râme mari... Era sigură că Thorn Gravdsen ar fi fost imperturbabil în timpul orgasmului, că fața lui ar fi rămas de marmură, dură și albă. De altfel, poate că-și păstra masca de carton roșu când se culca cu femeile! Da, așa se întâmpla! Se culca mascat în patul curtezanelor rănite de folosirea ciliciului, le pipăia ca să le deschidă rănile, zgârieturile, ca să le doară... Le făcea să simtă plăcerea și să sângereze fără să-și arate fața.

Sarah luptă să-și rețină suspinele. Limba lui Barney îi mângâia partea interioară a coapselor, fără să atingă niciun moment fanta sexului. Tânăra femeie nu reușea să-și dea seama dacă era un rafinament erotic sau o lipsă de respect naivă. Oricum, nu simțea nicio tulburare sexuală. Mângâierea devenea din ce în ce mai medicală. Ceremonia fantasmatică se transformase într-un banal examen ginecologic. Pentru a șasea oară,

Krakatoa explodă lângă urechea ei dreaptă, agresându-i timpanul. Barney nu o mai lingea. Stătea la marginea saltelei, ghemuit în lodenul lui vechi. Tinerei femei îi fu milă de el. Ce aștepta? Să-i dea voie să se culce cu ea? Nu avea forța necesară. Faptul că făcea dragoste cu un alt bărbat nu o va elibera de dominația lui Thorn Gravdsen. În plus, nu voia să facă parte din mulțimea fetelor care strigau: „Pierre! Pierre!” juisând în brațele lui Paul! Saliva lui Barney se usca pe pântecele ei. Nu-i venea să se îmbrace. Soba duduia în umbră, proiectând lumini roșii pe pereți. Sarah își lăsa privirea să rătăcească pe tavan, pe grinzi...

Deodată se crispă, amintindu-și de fantasmele din noaptea trecută. Epavele dezmembrate, lemnul recuperat, încorporat în case, pentru că insula era săracă în vegetație... Grinzile de deasupra... din ce epavă fuseseră luate? *Saint-Mathieu*? *Tempest*? Un fior rece îi străbătu întreg corpul și simți că o dor sfârcurile sânilor. „O casă de pescar”, zisese Barney? Căută instinctiv cearșaful să se acopere. Wandsworth o privea, stând pe călcâie, palid la față.

— Și tu porți semnul Gottherdalului, murmură el. Gravdsen scrie pe pielea ta și-l lași s-o facă. Zeci de femei se lasă rănite pentru el, ispășind în locul lui. Vrei să te numeri printre ele?

— Ești un prost! îi zise Sarah pe un ton tăios.

Dar știa că bărbatul nu era departe de adevăr.

Tânăra femeie își lăsă capul să cadă pe pernă. Barney desfăcuse o sticlă de rachiu cu o etichetă ilizibilă. Cu o mână nesigură, umplu două pahare ciobite. Sarah își reîndreptă atenția asupra grinzilor negre. I se păreau anormal de groase pentru o casă atât de mică, și asta îi întărea ideea că acele bucăți de lemn susținuseră altădată puntea unei corăbii. Se afla în fața osemintelor unui vas asasinat, era sigură de asta. Mobila, ușile, proveneau oare din aceeași carcasă? Gândul acesta îi spori stinghereala și avu impresia că stătea întinsă

goală, cu picioarele desfăcute, într-un cimitir. Bău alcoolul oferit de Barney; lichidul, cumplit de tare, îi arse gura și stomacul.

De la al doilea pahar, căzu într-o toropeală etilică ritmată de exploziile vulcanului Krakatoa, care continua să bată măsura de fiecare parte a patului.

Până la urmă, adormi, doborâtă de rachiu și de căldură. Când se trezi, focul din sobă se stinsese și afară era aproape noapte. Barney dormea la celălalt capăt al saltelei, fulgerat de alcool. Avea fața plină de picături mari de sudoare, ca și cum ar fi avut febră. Sarah se ridică în capul oaselor, trează, cu stomacul crispat de greață. Puse lenjeria intimă în geanta de piele și începu să se îmbrace. Zgârieturile din jurul pubisului stârneau durerea la simplul contact cu cusăturile pantalonilor. Opri combina și se duse în bucătărie să-și dea pe față cu apă rece. Nu înțelegea ce vrajă o făcuse să cedeze. Acum totul i se părea o prostie. O durea capul și îi venea să vomite. Se așeză pe un scaun, lângă cămin, cu mâinile strânse între coapse, și contemplă buturugile arse. O sirenă urlă undeva în port, făcând-o să tresară. Era un semnal de alarmă ce nu se mai sfârșea. Barney se trezi tresărind. Preț de o secundă, păru că ezită între debilitate și nebunie, apoi inteligența reveni în ochii lui, redându-i fața umană.

— Un naufragiu, bâigui el. Un vas a naufragiat, de aceea urlă așa sirena.

Se ridică în picioare, jalnic în lodenul șifonat. Sarah se ridicase și ea brusc. Se apropie de fereastră, încercând să vadă ceva prin fantele obloanelor.

Grupuri indistincte și mormăitoare străbăteau străduța cu un pas grăbit, îndreptându-se spre mare.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Sarah. S-ar zice că a izbucnit războiul.

— Ți-am spus, răspunse Barney agasat. A avut loc un naufragiu. Probabil că aisbergurile au lovit un vapor în larg. Pescarii din Gottherdal au plecat probabil să-i

salveze pe naufragiați.

— Se întâmplă des?

— Nu. Ruta asta e prea periculoasă, și navele în general o evită. Cred că e primul naufragiu după...

Păru că e pe punctul de a spune ceva, apoi se răzgândi și conchise:

— De pe la începutul secolului.

Sarah își încălțase cizmele și-și încheiase scurta.

— Haide, vreau să văd, zise ea.

Barney dădu din cap. Acum ezita, ca și cum tânăra femeie i-ar fi propus o expediție eminamente periculoasă. Ridică gulerul hainei și deschise ușa. Noaptea rece ca gheața îi lovi drept în față, încremenindu-le pielea obrajilor. Se strecurară în mijlocul grupurilor febrile, mergând pe lângă ziduri și evitând lumina felinarelor. Nu știau de ce fac asta, dar Sarah ghicea că locul lor nu era acolo, că se amestecau într-o ceremonie secretă rezervată doar inițiaților. Era ca și cum, văzând un cortegiu funerar, se luaseră după el din curiozitate, împinși, îmbrânciți, ajunseră de bine, de rău la imobilele-ziduri din fața mării. Mulțimea se înghesuia pe scară, bombănind, ca și cum urmărirea derulării evenimentului ar fi fost pentru fiecare ceva vital. Nu era vorba de curiozitatea morbidă, care împinge în general mulțimea spre locul catastrofelor, ci de un fel de neliniște înfrigurată care seca vorbele și încremenea profilurile într-o atitudine întrebătoare. Sarah percepea acea atmosferă de spaimă latentă și, în ciuda frigului, mâinile i se umeziră de transpirație. Siluetele urcau treptele de piatră, cu glugile pe cap, greoaie, și – la lumina felinarelor – acele capete cu cagule, anonime, semănau cu o defilare îngrijorătoare de călăi.

Ajungând pe ziduri, Sarah se căzni să-și tragă sufletul. Cu mare greutate reuși să se apropie de creneluri. Măștile de carton roșu se înghesuiau în jurul ei, încercând să zărească ce se petrecea la poalele

zidurilor. Fuseseră aprinse reflectoare mari, ca la un spectacol de „sunet și lumină”, și, în acea atmosferă grandilocventă, umbrele care se înghesuiau la creneluri păreau că se pregătesc să respingă o invazie neașteptată.

Dincolo de plajă, marea era o gaură neagră, un hău fără margini. Un întuneric atât intens, încât părea la fel de compact și de impenetrabil ca un zid.

În sfârșit, ivindu-se din tenebre, bărcile se apropiară de plajă, încărcate cu supraviețuitori înfășurați în cuverturi. Un fior trecu prin mulțime. Încotoșmănați astfel, supraviețuitorii semănau cu niște fantome drapate în giulgiul lor, iar bărcile ivite din noapte păreau că ies din neant, ambarcațiuni funebre materializate subit pe creasta valurilor prin voința unui demiurg. Lumina artificială a reflectoarelor, străpungând ceața, conferea tabloului o tentă alburie, care lipsea obiectele de materialitatea lor liniștitoare. Lemnul, carnea, stofele aveau deodată ceva impalpabil care evoca un fel de fum solidificat, de piure de ceață. Fără să vrea, Sarah își zise că o mână întinsă ar fi trecut prin acele corpuri albicioase, fără să întâmpine nici cea mai mică rezistență. Lumea de pe ziduri amuțise, și cei mai în vârstă își făceau semnul crucii. Bărcile ajunseseră pe nisip și spectrele coborau din ele, înaintând în coloană spre baza zidurilor. Mergeau împleticindu-se, cu fețele vinete. Sarah percepu aproape fizic mișcarea de oroare care-i cuprinse pe vecinii ei. Oamenii de pe creneluri se traseră înapoi în fața acelei viziuni provenite din trecut. Toți știau că într-o noapte, cu zeci de ani în urmă, strămoșii lor văzuseră ivindu-se din apă bărbați și femei asemenea celor care pășeau clătinându-se în acel moment pe nisipul plajei. Nefericiții ieșiți din apă, târându-se pe plajă, printre stânci, cu mâinile întinse, cu degetele pline de sânge, cerșeau un ajutor iluzoriu… Și, în noaptea aceea, totul o luă de la capăt – naufragiații, supraviețuitorii – cu

diferența că oamenii care urcau acum pe ziduri păreau că alcătuiesc o armată de fantome ivite din beznă, cu intenția de a porni încăierarea. Un început de panică puse stăpânire pe cei aflați pe coama zidurilor și câteva grupuri se retraseră cu repeziciune. Cei mai mulți erau bătrâni, care probabil fuseseră duși pe sus acolo și care, acum, erau gata să se arunce, fără nici cea mai mică prudență, pe panta acoperită de polei a treptelor, din cauza spaimei. Făcliile aprinse de unii sfârâiau în vânt, făcând să zboare de-a lungul crenelurilor o ghirlandă de scântei. În ciuda frigului intens, aerul era împuțit de sudoarea înțepătoare a spaimei. Nici Sarah nu mai suferea din cauza temperaturii extrem de joase.

Cu ochii dilatați, plângând de violența cu care o lovea vijelia, privea cohorta de spectre care urca scara de piatră ce ducea în vârful imobilelor-ziduri. Alături de ea, un bărbat apucă o bucată de granit desprinsă din zidărie, ca și cum ar fi trebuit de urgență să-și procure o armă. În câteva secunde, pe culmea zidurilor se instalase un climat de isterie. Linșajul plutea în aer. Alte mâini explorau deja solul, în căutarea unor proiectile improvizate. Peste un minut, supraviețuitorii aveau să fie primiți cu un nor de pietre, vor fi lapidați în capătul de sus al scării, fără să li se lase timp să strige, și corpurile lor se vor rostogoli pe trepte, frângându-se de muchiile ascuțite.

Sarah ar fi vrut să facă ceva. Să intervină, dar era încremenită de spaimă. Ca și vecinii ei, era înspăimântată de apropierea siluetelor livide ale naufragiaților. I se părea că vor apărea în fața lor, rânjind, bătându-și joc de pietre și de făclii. Imediat ce ar fi pus piciorul pe culmea zidurilor, și-ar fi dat în lături cuverturile, arătându-și corpul mâncat de crabi, carnea umflată de interminabila ședere acvatică la care fuseseră condamnați. Vor înainta, cadavre înțesate de alge, păpuși ale morții cu burta golită de viscere, și giulgiurile vor fâlfâi în vânt ca aripile unui liliac albinos

gigantic.

(*Și părinții ei vor fi oare printre ei*?...)

Sarah clipi ca să alunge imaginea pe care exagerarea teatrală nu reușea totuși să o estompeze. Îi era teamă. O spaimă contagioasă se răspândea pe coama zidurilor, în timp ce gurile deveneau albe, și ochii se dilatau... Unghiile zgâriau pavajul în căutarea unor proiectile, unii stăteau deja cu brațele ridicate, lipsiți de rațiune. Sirena îi surprinsese pe oameni în pat, la ceasul vulnerabil al somnului, impunându-le un coșmar în trei dimensiuni, târându-i jos din așternuturi să le arate fantome. Fusese de ajuns un urlet de sirenă în ceață ca să trezească vechile superstiții, ca să deschidă rana nevindecată. Și, brusc, acele umbre anonime, pe fețe cu o mască de carton roșu, regăseau gesturile de altădată, cele făcute de strămoșii lor sub ordinele lui Ottar Gravdsen, marele naufragiator...

Sarah se zbătu. Mulțimea o sufoca, o strivea, o respingea ca pe un corp străin. Toate capetele erau îndreptate spre scară; falangele strângeau cu putere pietrele. Barney își făcu loc cu umerii și o prinse pe tânăra femeie de braț ca să o scoată din mulțime.

— Trebuie să facem ceva, zise Sarah, gâfâind. Sunt pe cale să-și piardă mințile.

Deodată, cineva se așeză între mulțime și naufragiații care-și făcuseră apariția. Era Thorn Gravdsen; nu purta mască. Sosirea lui provocă stupoare, și mâinile amenințătoare se lăsară în jos. Thorn porni în întâmpinarea primei fantome, ajutând-o să urce ultimele trepte. Din cauza mișcării, giulgiul care acoperea spectrul căzu, dezvăluind un cap chel de băutor de bere, cu obrajii năpădiți de un păr roșcat. Sarah își auzi vecinul oftând zgomotos; vraja se risipise. Acum, naufragiații ajunseseră pe drumul de pe culmea zidurilor, uzi, strănutând, grotești. Vorbeau clănțănind din dinți și-și ștergeau nasul cu degetele. Barney o trase pe Sarah spre scară.

— Hei, s-a sfârșit, zise el. Sunt marinarii unui mic iaht închiriat de niște cineaști veniți să filmeze aisbergurile. Cretinii ăștia s-au apropiat prea mult de blocurile de gheață și ambarcațiunea a fost distrusă. E o poveste fără importanță.

Sarah se lăsă dusă. Acum, când teama dispăruse, murea de frig.

— Barney, îl întrebă ea, ai simțit ce era gata să se întâmple? N-am visat, nu-i așa? Acolo sus, preț de vreo zece secunde, trecutul se materializase în mintea fiecăruia. Toți erau gata S-O FACĂ DIN NOU. Puțin a lipsit. Dacă n-ar fi apărut Thorn...

— Nu mai vorbi, o întrerupse Barney. O să-ți înghețe bronhiile.

— N-a fost în imaginația mea, insistă Sarah, încăpățânându-se să vorbească. Sunt sigură că ai avut același sentiment ca mine. Un moment, totul a fost ca altădată, ca și cum ne-am fi deplasat în timp, ca și cum trecutul s-ar fi întors. Au fost reflexele de demult, i-am văzut. Judith are dreptate, toți sunt niște asasini. Nu se vor purifica niciodată... Sunt *infectați* pentru vecie!

— Delirezi, i-o tăie Wandsworth. Ai băut prea mult, te duc la hotel.

De data asta, Sarah se dădu bătută. Totuși, pe când mergeau pe una dintre străduțe, întâlniră o procesiune ciudată, oameni cu făclii, care se îndreptau spre o casă veche.

— Ce-i asta? întrebă tânăra femeie.

— Să nu mergem pe-acolo, răspunse Barney. Ar fi periculos pentru noi.

— De ce?

— Pentru că în casa aia locuiește bătrânul Ankham. Piotr Ankham. Are nouăzeci și șase de ani; e unul dintre ultimii doi naufragiatori din Gottherdal încă în viață. La începutul secolului, pe când era doar un puștan, participa deja la „operațiunile” organizate de Ottar Gravdsen.

— Judith mi-a vorbit despre asta, zise imediat Sarah. Dar de ce se adună în jurul casei?

— Pentru că, în noaptea asta, Gottherdal se crede asediat de fantome. Îl vor întreba pe bătrânul criminal ce trebuie să facă. Vino, locul nostru nu-i aici. Chiar vrei să fim lapidați?

Sarah cedă. Făcliile luminau fețe încruntate, dure, fețe de piatră, cu buzele ca o linie subțire.

Barney o împinse în umbra unor porți mari și o strânse cu putere de umeri.

— Șterge-o! o sfătui el, cu o voce gâfâită. Fă-ți valiza și pleacă de-aici! Nu simți în aer mirosul de putreziciune? Chiar și mâncarea are un gust ciudat. Se va întâmpla ceva, simt asta. Cazanul e sub presiune de mult timp, explozia este iminentă. Pleacă până nu e prea târziu!

— Și tu? întrebă ea. Ce aștepți?

Barney ridică mâna bandajată.

— Acum, răspunse el lent, sunt infirm, nu pot să mă mai duc nicăieri. Trebuie să rămân aici... până la capăt.

Sarah se desprinse de el. Fără o vorbă, reveniră la Canal Grande. În momentul în care ajungeau la hotel, Barney murmură:

— Mâine vor trece pe străzi cei care se flagelează. Îi vei vedea sângerând pe zăpadă, o să fie foarte frumos. Sper că ai un aparat foto!

Sarah îi întoarse spatele și intră. În hol, supraveghetorii de la etaje șușoteau cu fețe de conspiratori. Chiar și recepționerul își pierduse zâmbetul. Sarah luă cheia cu vârful degetelor, n-ar fi vrut pentru nimic în lume să-l atingă pe angajatul îmbrăcat în roșu.

XII

A doua zi, Sarah se trezi din cauza unui concert de lamentații venind dinspre stradă. Se apropie de fereastră să vadă, fără să mai stea să-și pună halatul. Așa cum îi spusese Barney, o coloană lungă de penitenți trecea pe lângă Canal Grande. În ciuda frigului intens, erau dezbrăcați până la brâu: bărbați și femei. Purtând cagule conice stacojii, se flagelau unul pe altul, biciuindu-și omoplații cu mai multe curele de piele împletite. Cei mai mulți aveau deja umerii și șalele pline de umflături sângerânde. De fiecare dată când curelele loveau, stropi roșii cădeau pe zăpadă, ca niște confeti de sânge. Sarah se depărta imediat de fereastră.

Puțin mai târziu, când coborî la micul-dejun, surprinse o conversație ciudată la masa vecină. Niște turiști englezi vorbeau de înmulțirea cazurilor de oftalmie din cauza reverberației soarelui pe aisbergurile ce pluteau în larg. O femeie tânără cu o mutră de cal, plină de pistrui, adăugă că auzise de cazuri de cecitate fulgerătoare, încă de dimineață, farmaciștii erau asaltați de o clientelă năucită, care cerea colir în gura mare. Iar naufragiații salvați muriseră cu toții în cursul nopții, fără să se poată face nimic pentru ei.

Sarah părăsi imediat hotelul. Pescărușii se așezaseră lângă Canal Grande și ciuguleau petele de sânge lăsate de penitenți. Tânăra femeie o porni spre mare; trebuia să vorbească cu Barney, să obțină de la el informații credibile. Pe străduțe, oamenii șușoteau în grupuri mici,

iar vorbele lor aveau acel șuier al flăcării care înaintează pe fitilul unei bombe. După ce se rătăci de două ori, Sarah reuși să localizeze casa lui Barney. Acesta îi deschise ușa. Avea săpun de ras pe față și-și schimbase pansamentul de la mână. Sarah îi povesti ce auzise la hotel.

— În parte, e adevărat, răspunse Wandsworth, spălându-și fața. Mulți dintre cei care au urmărit luminozitatea cu binoclul în cursul zilei de ieri sunt azi loviți de oftalmie purulentă. Există și două cazuri de cecitate, probabil temporară.

— Și marinarii?

— Trei au murit de hipotermie, ceilalți au febră violentă, dar e deja o minune că au supraviețuit imersiei în apa rece ca gheața.

— Prin urmare, nu-i nimic anormal în privința asta?

— În privința asta? Nu, răspunse Barney. Ciudat e faptul că luminozitatea banchizelor e din ce în ce mai orbitoare, ca și cum unul dintre aisberguri ar veni încoace.

— Ce?! exclamă tânăra femeie, mirată. Ești sigur?

— N-ai văzut jocurile de lumini pe zidurile dinspre mare? Ca și cum soarele ar fi hotărât să topească crenelurile, curge pe trepte ca un aur lichid.

Părea cuprins de o exaltare ciudată și, deși de obicei foarte țeapăn, făcea întruna gesturi fără nicio semnificație.

— Thorn Gravdsen m-a rugat să mă ocup de situație, mărturisi el, emoționat. Sunt singurul om de știință din Gottherdal. E o responsabilitate pe care nu o pot refuza.

— Și de ce te temi? întrebă cu răutate Sarah. E doar o bucată de gheață. Se va topi sau va urma un curent. Până la urmă, va ocoli insula și se va depărta în larg.

— Nu înțelegi, murmură Barney. Dimineață m-am urcat pe ziduri și am examinat marea cu un telescop echipat cu lentile filtrante... și l-am văzut. E enorm și, din profil, chiar are forma unui pachebot. Două dintre crestele lui

seamănă cu niște coșuri și... Parcă e o navă de gheață, care vine direct peste noi.

În pofida simțului ei critic, Sarah nu-și putu reține o strâmbătură. Se duse la fereastră. Barney nu mințise, raze luminoase jucau în tăietura crenelurilor, fulgere metalice scurte care percutau retina provocând durere. Încă o dată își aminti de acele reflexe de lumină obținute cu ajutorul unor bucăți de oglindă, cu care băieții se distrează punându-le în ochii fetelor. Cine voia să-i orbească? Se dorea să fie paralizați de lumină, ca acele animale pe care haloul unui far de automobil e de ajuns ca să le încremenească în loc, până la șocul final?

— Nu-i orice bucată de gheață, zise Barney. E cea care a scufundat ambarcațiunea cineaștilor noaptea trecută; e cea de care s-a lovit avionul meu...

Devenea febril, gâfâia, nu acorda nicio atenție cafelei care fierbea pe colțul mașinii de gătit și răspândea un miros de zahăr ars.

— Thorn mi-a deschis biblioteca, zise el. Acolo am petrecut noaptea, consultând multe lucrări vechi. Sunt aproape sigur că aisbergul care vine spre noi plutește în derivă de la începutul secolului.

Sarah făcu ochii mari.

— Îți pierzi mințile, obiectă ea. Vrei să spui că bucata asta de gheață ar avea nouăzeci de ani? E imposibil.

— De ce? Nu te pricepi! replică el cu violență. Știi că unele insule de gheață, folosite de americani în scopuri militare, au plutit timp de vreo zece ani? Și nu mai vorbesc de aisbergurile lungi de o sută cincizeci de kilometri, a căror derivă este urmărită prin Arctica de mai bine de patruzeci de ani.

— Dar credeam că se topesc...

— E o greșeală. Câștigă iarna ce-au pierdut vara. Pierd din volum, e adevărat, dar cu lentoarea lor extremă pot fi identificate cu ajutorul fotografiilor și al desenelor făcute de marinari. În arhive am găsit urma unui vas-fantomă. *O navă de sticlă*... spun mărturiile. O navă de

cristal enormă, construită de giganți. Înțelegi ce vreau să spun? Și dacă aisbergul „nostru” este vasul-fantomă despre care vorbesc jurnalele de bord? Poate că plutește de secole pe mările arctice. A scufundat multe corăbii, e un ucigaș bătrân, un prădător în vârstă de vreo sută de ani. Inițial, era la fel de mare ca insula noastră, poate chiar mai mare. Era o bucată de continent pornită în derivă, un bloc de gheață compact, căruia liniile de fractură i-au creat silueta unei nave. De atunci, cu trecerea timpului, s-a topit, dar mai are încă o mărime respectabilă. E un pachiderm care, cu o atingere ușoară, poate să spargă coca unui pachebot, să răstoarne un iaht. De ce n-ar fi scufundat și *Titanicul*?

Sarah se uită la omul de știință. Era de o paloare alarmantă și-și ștergea frecvent gura, ca și cum balele i-ar fi curs pe bărbie. Simți impulsul să-i spună că-și pierdea mințile, dar se temu ca nu cumva, agasându-l, să-i provoace un acces de violență. Ca să facă totuși ceva, preferă să ia de pe foc cafetiera. Barney așeza pe masă fotografii îngălbenite și desene. Toate acele documente purtau ștampila Muzeului Thanercog.

— Privește, bâigui el. O poză făcută de la prora lui *Vanguard*, un cargobot englez, în 1903. În spatele formațiunilor de gheață, se poate ghici silueta unei nave monstruoase, în întregime albă. Privește! Scara e dată de această mică ambarcațiune de vânat foci, din planul doi. Se disting clar cele două coșuri și etrava foarte lungă.

Sarah se aplecă peste fotografii. Văzu doar un fel de masă albă și vagă. Poate un munte ca o cocoașă de cămilă? Nu zise nimic. Totuși, în sinea ei, știa că trișa, că banaliza excesiv teoriile lui Barney Wandsworth și că era departe de a fi indiferentă la apropierea acelui obiect plutitor neidentificat, care plutea în derivă chiar în acel moment spre gura marelui canal. În realitate, îi era teamă, ca și celorlalți, ca acelora care șușoteau la colț de stradă sau care se flagelau prin ger și stropeau

zăpada cu confeti roșii.

— Un ucigaș bătrân, repetă Barney, un distrugător de goelete, de ambarcațiuni de vânat foci, un naufragiator al mărilor arctice. A fost luat drept un vas-fantomă și s-a spus că aducea ghinion, pentru că aducea moartea. Toți cei care au încercat să se apropie de el, toți cei care l-au atins ușor s-au dus la fund. Se micșorează continuu de un secol, dar încă mai poate să scufunde fără greutate cele mai impozante pacheboturi. I-ai văzut etrava? Ai zice că e rostul unei galere, un pinten făcut pentru luptă. E o mașină de război cumplită; doarme în mijlocul cețurilor, se înconjoară cu abur ca o insulă secretă și-și părăsește ascunzătoarea doar ca să lovească. Atunci țâșnește, alb, mai înalt decât zidul unei fortărețe, și strivește tot ce întâlnește în cale. Poate că va strivi și Gottherdal, va intra în oraș ca o lance uriașă, va disloca marele canal, cheiurile, făcând să se prăbușească toate casele.

Vorbea cu vehemența unui predicator cuprins de isterie. Sarah se simțea din ce în ce mai stingherită.

— E imposibil, obiectă ea. Nu va putea să se apropie de oraș. Se va lovi de platoul litoralului și va eșua în fața falezei.

— Ba nu! exclamă Barney. Gottherdal aproape că nu are un astfel de platou. Marginea insulei se duce perpendicular spre adâncuri. E ca în cazul unei coaste africane, mergi înainte, apa îți vine până la călcâie, și pe urmă, brusc, cazi ca într-o prăpastie.

Fața lui mare, lucind de sudoare și puternic congestionată, îl făcea să semene cu un exorcist fericit că se războiește cu demonii. Sarah turnă cafeaua în două căni metalice. Avea gust de zahăr ars. Se forță să bea. Simțea furia lui Barney, care clocotea la celălalt capăt al mesei. Se întrebă dacă nu cumva ar fi trebuit să țină cafetiera la îndemână, ca o armă...

— Nu credeam că există aisberguri atât de mari, zise ea, destul de stupid, în speranța că va reuși să devieze

conversația.

— Se vorbește destul de puțin despre ele, pentru că aceste insule de gheață au o importanță militară considerabilă, murmură Barney. Sunt destul de masive pentru ca o bază săpată acolo să fie complet apărată de radiațiile nucleare. În plus, constituie observatoare ascunse perfect. Suprafața lor plană oferă o configurație ideală pentru o pistă de aterizare. Multe aisberguri au fost „prelucrate" astfel de ruși și de americani. Construiesc în interior adevărate orașe, în așteptarea celui de-al treilea război mondial. Plutesc în derivă ani de zile, spionându-se unii pe alții, apoi, când blocul se despică și a pierdut prea mult din volum, evacuează locul în mare viteză. Sunt lucruri care nu apar în ziare, aici ai dreptate.

Dădu pe gât cafeaua fierbinte.

— Dar ce speră Thorn Gravdsen? întrebă Sarah. Că vei îmblânzi acest monstru?

Barney se apropie de tânăra femeie și o prinse de umeri, strivindu-i mușchii între degetele tari.

— Trebuie oprit, șopti el, pe un ton anormal de blând. Thorn a înțeles foarte bine asta. E vorba de un simplu fenomen natural. Dar populația nu vede lucrurile așa. Nu simți febra care mocnește pe străzi? Acest aisberg a căzut prost, a apărut într-un moment nepotrivit, va concretiza vechile spaime, ranchiune, nevoia de ispășire. N-ai văzut defilarea de dimineață a celor care se flagelau, n-ai văzut femeile cu sânii vineți de frig? Te-ai fi crezut în Evul Mediu. Thorn a simțit, știe că pasiunile vor da în clocot în zilele următoare. Jumătatea orașului care trăiește cu spaima judecății din urmă va acuza cealaltă jumătate că e vinovată de această pedeapsă venită de la Pol. Dacă nu acționăm, vom ajunge la o nebunie generală, la război civil. Știi că am dreptate! Gottherdal este o oală care clocotește de prea mult timp! Perioada de incubație s-a încheiat, criza poate să izbucnească azi-mâine; de aceea, acest aisberg

nu trebuie să ajungă până aici.

— Și ce vei face?

— Tehnica obișnuită constă în bombardarea formațiunilor glaciare de care vrei să scapi. Putem găsi un avion și explozibili; sunt în stare să fabric o bombă destul de puternică pentru a face praf și pulbere vasul-fantomă.

Își șterse fața cu un prosop și se trânti greoi pe un scaun.

— Aparatul ne va fi împrumutat de pescăriile Marsson. E un hidroavion destul de vechi, dar va trebui să ne mulțumim cu el. Trebuie să acționăm repede, mai înainte ca aisbergul să fie prea aproape de noi. Deocamdată, e doar o scânteie la orizont, dar o scânteie „otrăvită", a cărei lumină a orbit deja câteva persoane. Populația e pe cale să fie cuprinsă de isterie. În dimineața asta, câțiva farmaciști au fost molestați pentru că nu voiau să elibereze colir fără rețetă. Îți imaginezi ce se poate întâmpla dacă febra va continua să crească? Dacă fantoma va veni să dea târcoale pe la poalele zidurilor noastre?

Sarah se cufundă în contemplarea ferestrei. Deși, în mare parte, nu credea în cele spuse de Barney, era îngrozită la ideea că aisbergul s-ar putea apropia atât de mult de oraș... și poate chiar să intre în el! Faptul că Gottherdal era construit pe marginea unei prăpăstii marine i se părea brusc un fapt plin de semnificații. Ca și cum i-ar fi ghicit gândurile, Barney murmură:

— Va putea înainta până la gura marelui canal, nimic nu-l va stingheri până acolo, cu excepția câtorva recifuri care se vor sparge sub greutatea lui. În acel loc, platoul îl va bloca, dar se poate ca zguduitura să desprindă din masa lui blocuri de gheață mai mici, care se vor prăvăli peste imobile și le va face fărâme. Alte „așchii" se vor rupe din flancuri. Ziduri care vor porni în derivă pe canale. Oricum va străpunge orașul. Greutatea lui va disloca laguna, va provoca mișcări ale solului care vor

perturba piloții și vor face să se prăbușească cheiurile. E posibil ca fundațiile imobilelor să sufere considerabil din cauza acestor mișcări subterane și ca numeroase clădiri să se năruie brusc, lipsite de bază, victime ale unei acțiuni de minare.

— Dar de ce vine spre noi? întrebă Sarah.

— Cine știe? Jocul curenților, temperatura apei, șocul suferit ieri-seară, în momentul naufragiului, care poate că l-a abătut de la direcția lui inițială! Sunt motive fizico-chimice, dar oamenii de aici vor găsi altele, poți să fii sigură! E ceva ironic în aventura asta. Nu crezi? Nava de gheață care vine direct spre ei, care au pus totdeauna naufragiile din jur pe seama aisbergurilor!

— Abuzezi de delir interpretativ. E doar o bucată de gheață. O bombardezi, va exploda, și gata!

— Sper să ai dreptate. Altfel, viața în Gottherdal ar putea deveni insuportabilă în zilele următoare.

Barney se îmbrăcase.

— Hai cu mine pe ziduri! îi propuse el. Îl vei putea vedea cu telescopul.

— Și dacă orbesc?

— Telescopul are lentile filtrante. Și știi la fel de bine ca mine că povestea asta cu oftalmia ține mai mult de isteria oamenilor!

Ieșiră. Pe culmea zidurilor, Sarah lipi ochiul de ocularul cauciucat al telescopului și se pomeni în mijlocul luminii puternice care dansa pe mare, ca un foc gigantic. Nu văzu nimic clar, dar avu o impresie de „zid”, care o umplea de teamă. Ca și cum ar fi întrezărit contururile unui animal enorm bântuind prin ceață. Era o prezență ostilă și rece, a cărei înaintare rodea lent spațiul vital al orașului, un fel de meteor cu o traiectorie orizontală, terifiantă.

XIII

A trecut o săptămână fără să se întâmple nimic deosebit. O atmosferă ciudată stăpânea orașul, ca și cum aisbergul, fragment în derivă al unui pol magnetic pierdut în cețuri, ar fi avut puterea să magnetizeze ceasurile și să le blocheze mecanismele. S-au găsit numeroși locuitori ai orașului care să pretindă că acele pendulelor se opriseră, formând un unghi care arăta cu aproximație locul blocului de gheață. Unsoarea se îngroșa pe angrenajele ceasurilor publice și, în ciuda măsurilor de precauție obișnuite, tic-tac-ul lor se oprea sub greutatea țurțurilor care blocau cursa balansierului. Timpul îngheța, așa cum canalul și pescărușii înșiși păreau că deveniseră rigizi în plin zbor, încremeniți de frig. Văzându-i așa greoi, începeai să-i iei drept sculpturi căzute de pe cornișe, caricaturi de piatră, pe care zăpada le va acoperi în cele din urmă. Sarah rătăcea prin orașul amorțit, cu picioarele înghețate și buzele striate de mici crestături sângerânde. Barney dispăruse. Aflase de la Judith că acum locuia la primărie și că petrecea mult timp cu Thorn Gravdsen, punând la cale strategii rocambolești pentru abaterea aisbergului din drum. Se spunea că Barney transformase subsolul Muzeului Thanercog în arsenal și că la adăpostul bolților umede producea bombe. De când se răspândise acest zvon, turiștii erau din ce în ce mai rari în fața vitrinelor pline cu foci împăiate.

— Copiii ar fi vrut să ne întoarcem ca să vedem

mamutul decapitat, îi spusese tinerei femei un francez venit în vacanță. Dar am zis nu. Cum ar fi fost posibil? Cu toate acele tone de explozibil sub picioarele noastre și cu tipul acela care meșterește torpile la lumina unei lumânări! Nici vorbă!

Tânăra femeie străbătea labirintul străduțelor. Uneori, printr-un ochi de geam aburit surprindea scene de ispășire intimă: o femeie pe jumătate goală, în genunchi la picioarele patului conjugal, își flagela spatele cu o centură; câțiva copii se loveau reciproc peste degete cu linii de fier. În umbra ușilor mari, a boitelor pasajelor care legau casele, prezența ei deranja jocuri pline de cruzime, unde întotdeauna era vorba de palme, de brațe răsucite sau de înțepături făcute cu rugi sau crengi cu spini. Trecea pe lângă fetițe și băieței plângând, care, departe de a o chema în ajutor, o făceau să înțeleagă, cu o privire mânioasă, că locul ei nu era acolo și că deranja o ceremonie privată. În general, grăbea pasul, ușor speriată de acea aglomerare de pușteni prea tăcuți, ascunși în colțurile umbroase. Mergând printre bălțoace, cu ochii privind țintă înainte, încerca să treacă neobservată, să nu-i stingherească pe ceilalți. Totuși, cu coada ochiului, continua să vadă rochii lăsate grabnic în jos, chiloți ridicați în mare grabă... Și apoi, mai erau și gemetele înfundate, plânsetele. Într-o zi, surprinsese un adolescent cu un brici în mână; altă dată, o fată de vreo zece ani înfigea piuneze colorate în genunchiul colegei sale care era legată de un stâlp.

Sarah nu știa ce să facă. Îi era teamă că, dacă ar fi intervenit, ar fi dezlănțuit împotriva ei mânia și violența copiilor. Ar fi putut să fie învinsă de numărul lor, lovită, bătută, ucisă violent... târâtă într-o curte, o pivniță, unde ar fi servit de jucărie micilor schingiuitori.

Știa că acei copii repetau gesturile părinților lor. Auzise de câteva ori cupluri flagelându-se reciproc, în universul intim al dormitorului lor, cu fața îndreptată spre crucifixul atârnat de perete. Ba chiar văzuse o fată

țintuindu-și cu un cui mâna stângă de o masă de stejar, cu ajutorul unui ciocan mare. De data asta, fusese gata să leșine și se văzuse nevoită să-și frece fața cu zăpadă ca să alunge vălul negru care anunța sincopa.

Toate acestea nu însemnau nimic excepțional. În oraș, întâlneai acum la tot pasul ceremonii de tortură domestică, de ispășire familială pentru uzul tuturor. Și toate femeile aveau sub haine spatele sau fundul dungat de vânătăi. Le vedeai aplecându-se și strâmbându-se de durere, reținându-și geamătul, tresărind în mod exagerat la fiecare atingere ușoară. La hotel, o cameristă leșinase în încăperea lui Judith; când au vrut să-i desfacă rochia ca să poată respira mai bine, au văzut că avea sânii plini cu arsuri de țigară. Puțin mai târziu, mărturisise, cu o oarecare mândrie, că își aplicase acest supliciu cu propria mână.

— Există în oraș, îi spusese Judith, oameni care își închiriază serviciile celor care sunt lipsiți de curaj ca să se mortifice. Îți amintești de puștii aceia care țipau la colțul străzilor ca să sperie pescărușii? Pentru câteva bancnote, îți aplică orice tortură vrei: flagelare, ace cu gămălie înfipte în burtă sau diverse arsuri. Se spune că au mult de lucru de la apariția aisbergului.

Sarah mergea, cuprinsă de o excitație înăbușită, dornică să vadă, înspăimântată totodată. Roșie la față de rușine și cu pântecele înfierbântat. Deși nu mai îmbrăcase acea lenjerie cu ace, zgârieturile din jurul pubisului se vindecau cu greu, iar unele supurau puțin. Cumpărase o loțiune cicatrizantă de la un farmacist, dar produsul părea fără efect, arzându-i pielea la fiecare aplicare. Vrând parcă să accentueze atmosfera de descompunere care punea stăpânire pe Gottherdal, zăpada devenise murdară și se îngrămădea sub formă de terci negricios în rigole. Sarah mergea toată ziua, la pândă, încercând să surprindă un gest, o privire. Isprăvile secrete ale copiilor o fascinau. Totul se petrecea într-un loc ferit, la adăpostul unei porți mari

unde nu era nimeni. Trebuia să te apropii fără să faci zgomot, ca să nu fii alungat. Și atunci, dacă știuseși să fii destul de discret, întrezăreai o coapsă goală pe care un călău de doisprezece ani o zgâria cu un cui sau strecura în chiloții victimei o monedă încălzită la flacăra unei brichete. Sarah fusese foarte impresionată observând că puștii nu râdeau deloc privind zvârcolirea celor schingiuiți. Unii chiar ștergeau lacrimile micilor torturați. Această solicitudine, seriozitatea, absența jubilării, perfecționismul care friza ingeniozitatea o terorizau pe tânăra femeie. Făceau rău cu o silință aproape religioasă și o atenție neslăbită. În cele din urmă, înțelesese că acei copii țineau, în felul lor, marea slujbă a ispășirii și că poate mergeau mult mai departe decât părinții lor, pentru că, spre deosebire de adulți, încă mai credeau în magia gesturilor. Ar fi vrut să le vorbească, dar știa că era imposibil. Așa că mergea mai departe, atentă la gemetele venind dinspre porțile mari, cu picioarele și gleznele amorțite de zăpada neagră de pe trotuare. În unele momente de oboseală, i se întâmpla să creadă că picioarele se vor sparge ca sticla și că va cădea pe burtă, acolo, de-a latul drumului, victimă ideală a demonilor juvenili, care acționau la adăpostul porților mari.

Gottherdal murmura, cufundat în rugăciuni interminabile. Unii bătrâni, ca să dea exemplu, străbăteau străzile cu spatele încărcat de pietre grele; unii chiar purtau coroane de spini.

— A revenit timpul stigmatelor, zicea Judith, rânjind. Peste câteva săptămâni, vor începe cu toți să sângereze, la intersecții se vor înălța crucifixuri, pe care să fie țintuiți bigoții în căutare de extaz, așa cum se mai practica în secolul al XIX-lea.

Sarah nu râdea. În capul ei răsunau litanii, mormăieli de neînțeles. Vedea femeile numărând mătăniile pe șnururi. Timpul părea că o luase brusc înapoi și lumini ciudate dansau pe culmea zidurilor din fața mării. Unde

era Barney? Ce strategie imposibilă punea la cale? Va arunca în aer orașul? Sarah își imagina Muzeul Thanercog explodând, lăsând să cadă peste oraș capete de mamuți, sticle pline cu SOS-uri și foci de nailon.

— La capătul portului a fost adus un hidroavion, îi spuse Judith într-o seară la cină. E o rablă; sper că prietenul nostru știe ce face.

Sarah visa deseori noaptea aisbergul, pe care și-l imagina având forma unui pachebot de sticlă translucidă. Era propulsat de o elice de cristal, în timp ce un marinar-fantomă alimenta cu diamante un cazan la fel de fragil ca un pahar-sondă de șampanie. Pe coridoarele transparente treceau oameni cu fețe plictisite. O dată, și-a zărit părinții, dar se prefăcuseră că nu o cunosc, ca și cum n-ar fi făcut parte din familia lor.

— Nu poți urca, îi șoptise mama ei, nu se face. Poate mai târziu, după ce vei muri așa cum se cuvine și, firește, înecată. Nu ne amestecăm cu oricine.

Sarah se trezi plângând, blestemând acest coșmar idiot, care avea s-o țină trează până în zori.

După-amiază, în preajma Pieței Kanjeer, întâlni doi copii care se țineau de mână. Amândoi purtau, trase până pe sprâncene, coroane de spini împletite cu stângăcie. În pofida sângelui de pe tâmple, o priviră zâmbind. Iar zâmbetul acela era ca un fel de provocare.

Sarah ajunsese să creadă că apropierea aisbergului, la fel ca evoluția lunii spre rotunjimea deplină, trezea nebunia care dormea în fiecare dintre noi. Îi urmărea pe copii de la distanță, și aceștia se distrau făcând-o să le piardă urma în labirintul străduțelor. Blocată într-o fundătură, îi auzea râzând de cealaltă parte a zidului, incapabilă să înțeleagă cum putuseră să treacă dincolo de obstacol și să o blocheze pe ea acolo. Încăpățânându-se să meargă pe urmele lor, Sarah descoperi avionul lui Barney, la capătul debarcaderului pe jumătate putred. Era un hidroavion vechi, mânjit cu o vopsea roșie, care

semăna cu un extinctor căruia i s-ar fi lipit două aripi și o pereche de flotoare. Barney, îmbrăcat cu o scurtă murdară, se agita pe chei, ajutat de doi muncitori posaci, care răspundeau ordinelor sale cu mare întârziere. Sarah nu voia să-l întâlnească. Se trase la adăpostul unei porți mari și privi mult timp avionul prea roșu, care părea ivit dintr-un album cu fotografii vechi. Omul de știință slăbise și obrajii îi erau năpădiți de o barbă de câteva zile. Fără să știe prea bine de ce, i se păru că arăta la față ca un soldat obosit, care petrecuse câteva săptămâni într-o tranșee. Dacă părăsise primăria, asta însemna că bomba era gata și că se apropia sfârșitul coșmarului. Seara, la cină, o anunțase pe Judith.

— Mi s-a spus că va decola mâine la zece, confirmă Judith. Gravdsen ar fi vrut să nu se afle, dar cineva a vorbit și acum știe tot orașul. Zidul va fi mâine plin de lume. Dacă vrei să urmărești acțiunea, va trebui să te urci pe domul hotelului cu un binoclu.

— Crezi că are vreo șansă? întrebă Sarah.

— Nu știu, mărturisi Judith. Dar aș fi foarte decepționată dacă ar reuși. Îmi place la nebunie mirosul pe care-l simt acum pe străzile orașului. N-ai remarcat cum oamenii emană spaimă? Niciun deodorant nu poate alunga mirosul ăsta!

Au urcat a doua zi în vârful domului, pe scara de serviciu. Nu erau singurele care avuseseră această idee, căci terasa și acoperișurile erau pline de lume. Personalul hotelului se instalase pe pantele de țiglă, iar băieții de la etaj se bucurau să le strângă la piept pe cameristele cuprinse de amețeală. Judith urcă mult mai sus decât ceilalți, până la figura de la prora corăbiei *Saint-Mathieu*. Își procurase două binocluri și se instalase în mijlocul nimfelor de piatră, cu ochii lipiți de ocularele de cauciuc. Sarah o imită, chiar dacă nu prea se simțea în largul ei. Observă prin binoclu zidul din fața mării și drumul de pe culmea lui, înțesat de o mulțime

nemișcată, purtând ochelari negri. Era puțin mai cald decât în zilele precedente și vântul se domolise, ceea ce făcea așteptarea suportabilă. La ora zece, hidroavionul traversă cerul huruind, apoi, făcând un viraj larg, se îndreptă spre larg. Acum toate privirile erau ațintite spre aisberg, a cărui masă se mărise considerabil de o săptămână încoace. Deoarece era cu fața spre oraș, cu „etrava” îndreptată spre gura marelui canal, silueta sa de pachebot-fantomă era mult diminuată, ceea ce-l transforma în ceva banal și, în acel moment, îl reducea la statutul unui simplu bloc de gheață în derivă. La verticala aisbergului, hidroavionul începu să zboare în cerc, ca un țânțar care ezită să treacă la atac. Deși era departe, percepeai foarte clar zgomotul motorului, ale cărui huruituri se repercutau la suprafața oceanului. Urmă o primă trecere, o a doua... apoi ceva fu aruncat prin trapa de sub burta aparatului. Un obiect prelung, care se prăbuși șuierând.

„Gata, s-a terminat! își zise Sarah. Se va sparge. În doua secunde, se va face bucăți.”

Dar bomba ricoșa pe peretele de gheață și explodă la suprafața mării, stârnind o jerbă enormă de spumă.

— A ratat, murmură Judith, cu o mulțumire evidentă.

Mulțimea de pe coama zidului se dădu înapoi fără nicio vorbă, niciun comentariu, ca și cum n-ar fi crezut niciodată în posibilitatea unei victorii. În jurul domului, servitorii se întorceau pe culoarele hotelului. Câteva cameriste plângeau, cu fața în batistă.

— Părea totuși o bombă frumoasă, zise Judith, rânjind. Păcat că n-a explodat în subsolul Muzeului Thanercog!

Sarah ar fi vrut să-i spună că e odioasă, dar se abținu. Eșecul tentativei a cufundat orașul în stupoare. Chelnerii de la hotel își făceau treaba târându-și picioarele, privind în gol, și multe feluri de mâncare ajungeau la mese aproape reci. Cameristele, așezate pe paturile desfăcute, se uitau țintă la așternutul răvășit, fără să-l schimbe. Nimeni nu mai vorbea nici pe străzi,

nici în prăvălii. Fuseseră închise posturile de radio și de televiziune. Uneori, puteai surprinde o femeie plângând, în spatele unei tejghele sau al unei case de marcat.

În acea după-amiază, copiii s-au înghesuit cu zecile la adăpostul porților mari și în pivnițe.

— Acum nimic nu-i va mai putea opri, zise Judith. Barney nu va mai avea timp să facă o nouă bombă. În cel mult trei zile, aisbergul va fi în fața zidului. Va fi un spectacol splendid. Va înainta spre marele canal și va sparge orașul așa cum făceau cândva vasele pe recifurile Gotterdalului. Acest bloc de gheață e o stâncă plutitoare care va străpunge coca orașului și-l va scufunda.

Vorbea cu o voce șuierătoare, cu privirea fixă; pe pomeți avea două pete roșii.

— Peste patruzeci și opt de ore, repetă ea. Dar până atunci poate se vor omorî toți unii pe alții!

Părea că se bucură de dezastrul ce urma să vină. Sarah preferă să o lase singură și porni din nou să străbată străzile. Soarele se ascunsese și cerul căpătase o nuanță cenușie, care se ridica la orizont ca fumul unui incendiu colosal. Lumina scădea, aducând pe străzi o atmosferă de camuflaj. Pe la începutul după-amiezii tânăra femeie surprinse câteva familii care se îndreptau spre gară cu brațele încărcate de pachete și de valize. Începea exodul.

— Fug din Gottherdal spre interiorul insulei, comentă Judith. Sunt convinși că această parte a insulei va fi înghițită de apă ca o nouă Atlantida. Și poate că au dreptate.

A doua zi, dând colțul unei străduțe din cartierul Morkomieva, Sarah întâlni o procesiune ciudată. Bărbați cu haine de blană neagră se adunaseră într-o piață mică, înconjurată de imobile cu obloanele închise. Cu picioarele în zăpadă și mâinile încrucișate la spate, așteptau fără să rostească o vorbă, insensibili parcă la frig. Tânăra femeie le simți ostilitatea imediat ce intră în

piață și făcu un mare efort să nu o ia la fugă. Preț de un minut avu impresia foarte precisă că e în pericol și intră pe prima străduță întâlnită în cale, încercând să se sustragă cât mai repede privirilor acelor santinele ciudate. Deodată, pe când se sprijinea de un felinar, gâfâind, auzi, foarte aproape, două focuri de armă. Își duse instinctiv mâna la piept, ca și cum s-ar fi tras în ea. Detunăturile îi aminteau de cele auzite în câmpie, la sosirea ei la Gottherdal. Oare oamenii chiar ajunseseră să se împuște în plină stradă? Urgența înfruntărilor nu le mai permitea duelișt ilor să se retragă în afara orașului, după cum se obișnuia? Încet, cu pași ușori, porni înapoi, sperând să surprindă ceva din ceremonia anacronică pe care fusese gata să o tulbure, dar, când ajunse în piață, martorii și actorii dispăruseră, singura dovadă a dramei fiind doar câteva picături de sânge pe pavaj. Păși în jurul lor, având grijă să nu-și murdărească tălpile cizmelor.

Mai târziu, pe la prânz, auzi răsunând alte detunături în spatele unui zid, apoi i se păru că aude clinchetul săbiilor într-o curte, dar poate că era doar un om care ascuțea cuțite. Când se întoarse la hotel, îi povesti totul lui Judith, dar aceasta, cu coatele pe bar în fața unui pahar plin de coniac, se mulțumi să dea din umeri.

— E normal, spuse ea, oftând. Încep să se învinuiască unii pe alții. Se insultă. Pentru prima dată de zeci de ani, își zic în față „naufragiatori”! Piotr îi zice lui Kustav: *Străbunicul tău lingea cizmele lui Ottar Gravdsen și ascuțea țepușa cu care-i asasina pe naufragiați. Al meu n-a avut niciun amestec în poveștile voastre*! Și Kustav răspunde: *Bineînțeles, al tău era laș, s-ar fi uitat cum era distrus satul fară să mișt e nici măcar un deget*. Și așa mai departe, fiecare acuzându-l pe celălalt. Unii vor încerca să dovedească faptul că ei și-au păstrat întotdeauna mâinile curate și că nu au nicio vină pentru ceea ce se întâmplă. Toți vor să găsească vinovați, țapi-ispășitori.

— Crezi că pentru asta se duelează? o întrebă Sarah. Ca să-și salveze onoarea?

Judith izbucni în râs.

— Ești prea naivă, drăguțo! Chiar nu înțelegi că aceste dueluri sunt niște sacrificii deghizate? Cei care cad sunt victime, ofrande, pentru ca aisbergul să-și schimbe direcția. Cei din Gottherdal poate că nu sunt foarte conștienți de asta, dar este exact cum ai întinde niște sclavi pe o piatră să le despici burta cu un cuțit de obsidian.

— Exagerezi, zise domol Sarah, simțind cum îi îngheață vârful degetelor.

— Crezi? zise ironic Judith. Au nevoie de sânge ca să răscumpere sângele vărsat, iar mortificările nu provoacă cine știe ce hemoragii. În schimb, un glonț sau o lovitură de sabie... După părerea mea, asta e singura explicație serioasă a supraviețuirii duelului în Gottherdal. Nu-i vorba de onoarea ofensată. O, nu! Ci, pur și simplu, de nevoia inconștientă de a vărsa sânge din abundență și cât mai des posibil pentru a plăti păcatele. Pe timpul naufragiatorilor, tăiau beregata unui câine pe o piatră plată dintr-un luminiș, apoi obiceiul s-a civilizat, s-a *deghizat*, în loc să taie direct gâtul unui om pentru a domoli furia morților, s-au inventat onoarea, pierderea prestigiului, nevoia de a te încaiera în zori, cu armele în mână. Dar în spatele tuturor acestor lucruri, Sarah, se află necesitatea de a oferi un tribut uman forțelor întunericului. În zilele următoare, vei auzi iar detunăturile pistoalelor acestor domni. Le este atât de teamă, încât nici măcar nu se mai ascund. Vei mai vedea sânge pe zăpadă și pe pavaj, nimic mai normal!

Părea puțin amețită, dar vorbele ei aveau rezonanța adevărului.

— Ai grijă, drăguțo! adăugă ea, uitându-se fix la Sarah. Nu da târcoale pe sub nasul lor! N-aș vrea să te nimerească un glonț rătăcit.

XIV

Patruzeci și opt de ore mai târziu, în plină noapte, aisbergul intră în oraș. Sirenele de alarmă au început să sune la unu dimineața, instaurând în Gottherdal un climat de bombardament aerian. Mulțimea s-a năpustit pe străzile învăluite în întuneric și, pentru prima dată de foarte multă vreme, oamenii au aprins felinarele de-a lungul canalului. Femeile bătrâne, înfofolite în mai multe șaluri, răcneau cu o voce croncănitoare:

— Stingeți felinarele! Stingeți felinarele! Luminile îl atrag!

Dar nimeni nu le asculta. Oamenii se înghesuiau pe pavajul acoperit de polei, fără să le pese de interdicțiile de altădată. Sarah alerga și ea, încasând lovituri de cot fără să reacționeze. Ghirlande de foc se întindeau de-a lungul străduțelor. Copiii alergau, agitând șomoioage de rășină care sfârâiau stârnind un halou de scântei. Ai fi zis că sunt o armată de incendiatori, nerăbdători să simtă pe buze gustul fumului. Burdușită ca după o bătaie bună, Sarah ajunse, în sfârșit, la gura marelui canal. Pe acoperișurile imobilelor căpităniei fuseseră instalate reflectoare, și fasciculele lor desenau în întuneric pete de lumină albicioasă. Mulțimea se opri și făcu un pas înapoi. Ceva ieșea din tenebre, un zid alb, pe care lumina făcea să alerge reflexe irizate. Era ceva transparent precum cristalul și incredibil de amenințător, era o faleză în derivă, care părea destul de înaltă ca să crape bolta cerului. Sarah avu senzația că în

jurul orașului apăruse brusc un zid, un zid gigantic lipsit de cea mai mică deschidere și pe care nimeni nu-l va putea escalada vreodată. Era ca și cum un munte s-ar fi desprins brusc de scoarța terestră ca să traverseze marea înot; aluneca lent, cu o mișcare de lavă, lăsându-se în voia apei, provocând valuri care clocoteau deja între pereții canalului. Reflectoarele scotoceau întunericul, încercând zadarnic să prindă dimensiunile blocului de gheață. Sarah simțea că se sufocă, cuprinsă de o criză bruscă de claustrofobie. „Suntem zidiți de vii, își zise ea. Am alunecat la capătul lumii, Gottherdal a pornit în derivă și am ajuns într-o fundătură, în fața ultimului zid al creației.”

Aisbergul refracta o lumină albăstruie, care se degaja din masa lui ca o răsuflare sau o ceață ce acoperea totul cu chiciură.

— Du-te de-aici! Pleacă! strigară copiii, aruncând spre el cu torțele de rășină.

Se adresau lui ca unui animal care s-ar fi temut de foc, dar dușmanul nu semăna cu o ființă vie, ci era o masă compactă în fața căreia simțeai că te micșorezi văzând cu ochii. Sarah căuta zadarnic în acel bloc silueta pachebotului-fantomă, despre care îi vorbise Barney, dar nu era încă destul de departe ca să-și poată da seama de înfățișarea ansamblului. Acum era dominată de acel munte de apă solidificată; avea să ducă o existență de furnică alergând printre încălțările unui gigant.

Exact în acel moment, aisbergul se lovi de platoul litoralului și întreaga insulă încasă șocul. Tânăra femeie crezu că Gottherdal se va duce la fund, că pământul se va despica, prăbușindu-se în valuri. O vibrație de sfârșit de lume îi urcă în glezne și îi răvăși intestinele, ca și cum corpul se transformase într-o tobă, un trunchi gol pe dinăuntru, menit să repercuteze ecourile catastrofei. Văzu reciful spărgându-se ca o piatră obișnuită, în timp ce un val din adâncuri pornea pe canal, aruncând

ambarcațiunile unele peste altele, stârnind un vacarm imens. Se auzi un pârâit, și o bucată de gheață se desprinse din flancul aisbergului și înainta în gura canalului. La jumătatea drumului, se rupse la o treime din înălțime și blocuri cât o stâncă mare căzură pe acoperișul căpităniei. Se auzi cum se despicau țiglele și cum crăpa șarpanta. Alte blocuri se rostogoleau deja pe cheiuri, strivind mașinile parcate.

Mulțimea dădu înapoi. Sarah se uită în jos; avea impresia că în pavaj se conturau crăpături mari, ca și cum cheiul era pe cale să se prăbușească. Își aminti de predicțiile lui Barney în privința stâlpilor de susținere care, năruindu-se, vor provoca scufundarea cheiurilor și a debarcaderelor. Simți cum o cuprinde spaima. Aisbergul continua să lovească platoul, încercând să forțeze trecerea, să-și croiască o intrare în depunerea sedimentară. Loviturile sale de berbece explodau sub porțile mari, în case, sub bolțile străduțelor, transformate acum în cutii de rezonanță, și aceste zgomote înfundate erau însoțite de pârâituri înfiorătoare, ca și cum întreaga zidărie se tânguia, ca și cum pietrele s-ar fi dezlipit.

Sarah încercă să se dea înapoi. Se uită cuprinsă de panică la unghiul de înclinație al clădirilor din jur. Palatul ăsta nu se apleacă spre stânga? Iar statuia era sau nu dreaptă? Verticalele și unghiurile drepte se tulburau. Geometria Gotterdalului sucomba în fața dezastrului. Dezrădăcinate de loviturile aisbergului, sculpturile se desprindeau de pe suporturi și se rostogoleau pe pantele acoperișurilor. Garguiele se spărgeau pe pavaj sau striveau caroseria mașinilor. Armătura orașului se disloca, minată de vâltoarea din adâncuri. Sarah se gândi la valurile care agitau mâlul, lovind aluviunile, la toți acei stâlpi care tremurau în colțurile lor și avu impresia că, sub picioarele ei, cheiul se cutremura.

— Înapoi! Înapoi! strigă cineva. Debarcaderul se duce

la fund!

Era un om din forțele de ordine și vorbise în engleză, adresându-se turiștilor care fotografiau de zor. Dar turiștii se uitau la el fără să înțeleagă. Pentru ei, sosirea aisbergului nu era decât o atracție printre multe altele. Blocurile de gheață desprinse din muntele plutitor se prăbușeau peste canal, stârnind gheizere de apă rece, care cădeau peste mulțime. Acele fragmente de banchiză agitau nebunește valurile, hârșâind cheiurile, sfărâmând ambarcațiunile lungi pe care Sarah se încăpățâna să le numească „gondole”. Stropii stingeau torțele, cădeau peste felinare și-i sufocau pe copii, care începeau imediat să clănțăne din dinți.

Acesta a fost semnalul debandadei. Din cauza busculadei, două-trei persoane s-au trezit în canal, iar bucățile mari de gheață, care se ciocneau în apa neagră, le-au strivit pe loc. Panica atinsese punctul culminant; acum oamenii se călcau în picioare încercând să ajungă la adăpostul străduțelor. Niște torțe abandonate la întâmplare au aprins o brișcă, apoi un camion. Un om din serviciul de ordine, care încerca să intervină, a fost și el aruncat în canal. Fragmentele de banchiză îl striviră mai înainte să poată scoate un țipăt și-l trimiseră la fund. Sarah se lipise de un zid, prinzându-se cu amândouă mâinile de ciocanul de bronz al unei uși. Loviturile înăbușite continuau să cutremure cheiul, și fiecare zdruncinătură făcea să se crape peretele aisbergului, dând naștere unei noi avalanșe. Blocurile de gheață cădeau pe cheiuri și pe acoperișuri de la o înălțime de patruzeci de metri, rupând șarpantele, spărgând podelele, strivindu-i pe cei care crezuseră că e mai prudent să stea în patul lor. Pentru acești nefericiți, moartea venise brusc, sub forma unui bloc de gheață de două tone căzut din tavan, acolo unde cu două secunde înainte stătea încă lustra cu ciucuri de cristal. Gheața venită de la Pol ca să-i strivească sub plăpumi îi trecea prin parchet și cele două-trei etaje care îi despărțeau de

pivniță, răsturnând cazanul cu aburi și provocând un început de incendiu.

După ce cheiul rămase din nou pustiu, Sarah o porni pe lângă ziduri. Stingerea torțelor cufundase Gottherdalul în întuneric și era îngrozită la gândul că va trebui să ajungă la hotel târându-se pe lângă fațade.

După ce tatonase vreo zece metri, se sprijini cu spatele de zid și închise ochii, hotărâtă să aștepte venirea zorilor fără să se mai miște din acel loc. Din fericire, oamenii de la serviciul de ordine instalară alte reflectoare și putu să găsească hotelul, fără să mai fie nevoie să exploreze ca oarba pietrele caselor. Pe la jumătatea drumului, dădu de Judith, îmbrăcată în veșnica ei haină de piele.

Bruneta mergea pe chei cu un pas nesigur și cu un pahar cu coniac în mână.

— Hei, zise ea recunoscând-o pe Sarah, a venit marea bubuială? Am impresia că tot orașul tremură!

Sarah avea aceeași senzație, fără să poată să-și dea seama dacă era vorba de o realitate tangibilă sau de un simplu efect al imaginației sale. În urmă cu câțiva ani, în Mexic, fusese de fața la un cutremur de pământ de magnitudine medie. La douăsprezece ore după sfârșitul lui, încă mai simțea vibrațiile în călcâie. Întoarse capul. La capătul canalului, reflectoarele luminau masa albăstruie a aisbergului care astupa orizontul. Fiecare mișcare a formațiunii glaciare provoca o hârșâială înfundată, al cărei ecou se propaga din cauza cutiei de rezonanță a porților mari.

— S-ar zice că se freacă de coca unui vas, zise Judith. Probabil că zgomotul ăsta l-au auzit și pasagerii de pe *Titanic* în noaptea naufragiului. Nu crezi? E ca și cum ne-am lovi de o stâncă marină...

Asculta, visătoare, cu un zâmbet vag pe buze, și răsuflarea ei aburea paharul pe care-l ținea lângă obraz. Sarah simți nevoia s-o pălmuiască.

— Barney va face ceva! zise ea, cu încăpățânarea

bosumflată a unei fetițe supărate.

— Vrei să spui că va *încerca* să facă ceva, o corectă Judith. Oricum, totul s-a isprăvit. De fiecare dată când marea se va retrage, aisbergul se va depărta câteva zeci de metri, dar, o dată cu fluxul, va reveni la asalt, izbind platoul, forțând această parte de insulă. Când te gândești că la Veneția simpla trecere a unei bărci cu motor pune în pericol echilibrul palatelor, îți imaginezi ce se poate întâmpla aici în mai puțin de o săptămână?

Tăcu, urmărind trecerea unui bloc de gheață enorm, care se deplasa pe canal, împingând în față carcasa spartă a unei ambarcațiuni de pescuit.

— Simți cum râcâie fundul? întrebă Judith. Face brazde în mâl, răscolește structurile aluvionare. Mâine, mulți piloți se vor înclina și vei vedea casele, palatele aplecându-se încetișor într-o parte. Malurile canalului vor deveni imposibil de locuit. Peste trei zile, frumosul nostru hotel va intra la apă, și mâlul va acoperi marmura holului. Vrei să punem pariu?

— Și ce crezi că ar trebui să facem?

— Nimic. Să privim. Când eram mică, visam deseori că asistam la sfârșitul orașului Pompei. Tu nu? Seamănă întrucâtva cu ce se întâmplă acum la Gottherdal. Poate că insula se va scufunda. La urma-urmelor, în fiecare an dispare un anumit număr de insule. Barney îți va explica asta mai bine decât mine. Stau la suprafață o mie de ani și, brusc, se duc la fiind, fără să știi de ce, minate de activitatea vulcanică sau de mișcările fundului marin. Poate că Gottherdalul va fi o nouă Atlantidă!

XV

A doua zi, Barney Wandsworth a putut fi văzut la prora unei ambarcațiuni-pompă, deplasându-se lent pe canal, croindu-și drum printre fragmentele de gheață adunate în cursul nopții. Stătea în spatele tunului hidraulic, cu ochii țintă la muntele de chiciură, ca un mânuitor de harpon care-și potrivește ținta. Ambarcațiunea-pompă duduia, vibrând din toate încheieturile, și răspândea un miros urât, pe care vântul îl ducea pe cheiuri. Mulțimea nu mai era atât de numeroasă ca în ajun și stătea departe de debarcader, ca și cum s-ar fi temut de o nouă catastrofa.

— Oamenii nu mai au încredere în Barney, zise Judith. Eșecul bombei i-a spulberat prestigiul de care se bucura. Unii cred că n-ar trebui să se încăpățâneze să supraviețuiască după o astfel de dezonoare.

— Nu suntem în Japonia! protestă Sarah. Ce vor? Să-și facă harakiri?

— Probabil. Deocamdată, statutul de străin încă îl mai protejează, dar, dacă dă iar greș, e posibil să fie trimis cineva care să-i spună în public că e un incapabil... și să fie organizat un duel.

— Și dacă Barney refuză duelul?

— E mai primejdios să refuzi un duel decât să-l accepți. A refuza un duel înseamnă a recunoaște că ești laș. În acest caz, populația acționează în locul adversarului.

— Adică?

— În general, individul piere înjunghiat de o mână

anonimă, într-o seară, la colțul unei străzi. A respinge duelul înseamnă să suporți furia servitorimii. Marinarilor beți le place mult să facă pe justițiarii. Dacă Barney ar refuza să se bată în duel, ar putea foarte bine să primească o bâtă peste ceafa și să ajungă în canal. Nimeni nu va avea nimic de zis, nici măcar oamenii însărcinați cu ordinea.

De la sosirea la Gottherdal, Sarah își epuizase rezervele de uimire. Așa că oftă și-și îndreptă atenția spre ambarcațiunea-pompă.

— Nu înțeleg ce vor să facă, mărturisi ea după un moment. Doar n-au să stropească aisbergul?

— Ba da, confirmă Judith. Cred că aspiră apa din canal, o încălzesc în cazanele ambarcațiunii și stropesc blocul de gheață imediat ce apa clocotește.

Operațiunea se derulă exact cum prevăzuse ea. După o așteptare care li se păru interminabilă, tunul hidraulic porni să arunce un jet de apă clocotită, a cărui căldură stârni imediat un nor de aburi ce învălui cheiul. Sarah se strâmbă, deloc convinsă de eficacitatea procedeului.

— E ca și cum ar încerca să topească aisbergul făcând pipi pe el, zise Judith, rânjind. Bietul Barney! Cred că a luat-o razna, ca, de altfel, toată lumea de-aici.

Norul de aburi era atât de dens încât ascundea complet ambarcațiunea și casele care se ridicau de o parte și de alta a canalului. Doar vacarmul îngrozitor al pompelor semnala încă prezența ambarcațiunii. Mulțimea se dădu înapoi, înspăimântată de acea respirație jilavă, care se cristaliza în perle de promoroacă și cădea, cu un răpăit ușor, pe vitrinele puținelor prăvălii încă deschise.

Dincolo de vălul de aburi, cazanul clocotea în mod îngrijorător. Ca și cum un animal monstruos – un mamut poate – aspira apa canalului cu trompa. Tunul hidraulic arunca încontinuu ceață sub presiune. Sarah se gândea la acel pasaj din *Douăzeci de mii de leghe sub mări*, unde căpitanul Nemo încerca să scoată submarinul *Nautilus* de sub banchiză, încălzind apa din jurul lui. Se

inspirase Barney din acel episod? Chiar credea că va topi aisbergul stropindu-l cu apă fiartă?

Aburul acoperea gura canalului, chiar și muntele de gheață dispăruse în mijlocul volutelor. Vântul ducea această baie de abur pentru giganți peste acoperișurile orașului, saturând aerul de o umezeală neplăcută care, pe măsură ce se depărta de sursă, se transforma în grindină.

Deodată, un bloc se desprinse din coasta aisbergului înmuiat de stropitul continuu și, căzând în canal, lovi prora ambarcațiunii-pompă. Vasul fu aruncat peste dig și etrava sa seceră câțiva dintre stâlpii care susțineau debarcaderul. Barney și oamenii din echipaj, aflați pe punte, se rostogoliseră, în timp ce tunul hidraulic, fără servant, se rotea în direcția caselor, stropind mulțimea. Se auziră imediat țipete de durere când jetul de apă fierbinte mătură cheiul, lovindu-i pe curioși. Bărbați și femei se rostogoliră pe pavaj, încercând cu disperare să-și smulgă hainele care scoteau aburi. În acest timp, tunul continua să se rotească, spărgând ferestrele locuințelor, împrăștiind țigle, pulverizând vitrinele. Apa fierbinte se scurgea pe trotuare, topind zăpada, ducând în vârtejurile ei pisici sau câini, pe care puterea jetului îi fiersese în doar câteva secunde, blana desprinzându-se bucăți de pe corpuri.

În sfârșit, la capătul unei lupte pline de stângăcie, Barney și oamenii lui au reușit să reia controlul tunului și să-l îndrepte spre aisberg. Pe dig, furia atinsese punctul culminant. Gesticulând prin abur, toți gură-cască aruncau acum în ambarcațiunea-pompă cu tot ce le cădea în mână. Lanțuri și pietre cădeau pe puntea vasului, care se văzu obligat să dea înapoi și să-și întrerupă acțiunea. Oamenii din forțele de ordine de pe cheiuri se străduiau din greu să-i țină în loc pe furioși, care-și manifestau deschis intenția să ia cu asalt ambarcațiunea-pompă și să-i linșeze pe vinovați.

Aplecată la fereastră, Sarah văzu cum erau duși în

grabă răniții cu fețele pline de bășici. Mai departe, o femeie țipa, agitând deasupra capului mâinile cu mușchii dezgoliți. Când ambarcațiunea-pompă trecu prin fața hotelului, Sarah încercă să întâlnească privirea lui Barney, dar omul de știință era complet năucit.

— Lasă-l, nu poți face nimic pentru el, o sfătui domol Judith. A făcut din operațiunea asta războiul lui personal; drama e că n-are stofa de general.

Sarah se depărta de ea agasată.

— Cu toții ducem aici un război personal, zise ea tăios.

Judith clipi.

— Adevărat, recunoscu ea. Și e posibil să eșuăm, ca Barney.

Închise fereastra, în timp ce ambarcațiunea dispărea pe un canal lateral. Strigătele mulțimii încetară, dincolo de grosimea geamurilor duble.

XVI

Când coborâră la masa de prânz, Judith și Sarah constatară că cele mai multe mese erau goale și că servirea se făcea totuși foarte încet. Șeful chelnerilor le spuse că mulți clienți își făcuseră brusc bagajele, dar că acest exod fusese însoțit și de plecarea personalului, bucătăria funcționând acum doar cu o treime din efectivul obișnuit.

În timp ce beau cafeaua, un chelner tânăr răspândi zvonul că Barney Wandsworth nu se lăsa și că va încerca să pulverizeze aisbergul folosind tunurile dispuse pe terasa de onoare a primăriei. Sarah puse jos ceașca și întoarse capul spre fereastra mare, încercând să vadă clădirea cu pricina. Cunoștea tunurile la care făcuse aluzie chelnerul. Erau niște piese vechi de artilerie, pur decorative, niște țevi de bronz înverzite, pe care roțile mari cu spițe le susțineau cu greu. Erau în număr de șase, aliniate pe marginea terasei, între ele fiind așezate grămezi de ghiulele, acoperite cu o catifea verde de mușchi.

— E nebun, șopti Judith. O să se omoare sigur. Vechiturile astea vor exploda de la prima salvă.

Zvonul se răspândise la toate mesele, stârnind panică printre clienți. Mulți se imaginau deja ciopârțiți de schije și împinseseră farfuriile într-o parte, pierindu-le pofta de mâncare. Un turist german ieși pe terasă să examineze cu binoclul primăria. Confirmă faptul că angajații municipali curățau tunurile, astupate în mare

parte de cuiburile păsărilor.

Pe la începutul după-amiezii, cartierul de la gura canalului se goli. Toate casele situate pe axa tirului au fost abandonate de locatari și s-au format coloane de oameni încărcați cu valize luând drumul gării, ca să se refugieze în inima insulei.

Judith și Sarah încercară să-l găsească pe Barney ca să-l convingă să abandoneze acest drum spre sinucidere, dar au fost respinse de forțele de ordine de la intrarea în primărie, decretată acum „zonă militară". În disperare de cauză, se instalară într-o mică distilerie de rom de pe cheiul Fleetpieters, bând grog după grog, fără să-și ia ochii de la balconul de onoare al primăriei.

Tunurile curățate erau cu țevile îndreptate spre cer, așteptând încărcătura de praf de pușcă și ghiuleaua care avea să le facă operaționale.

Sarah era furioasă la culme. Ar fi vrut să pună mâna pe Barney, să-l apuce de revere și să-l scuture din toate puterile.

— N-ar avea niciun efect, o potoli Judith, oftând. Sunt sigură că ți-ar servi un discurs cât se poate de rațional, spunând că a calculat unghiul de fractură al aisbergului la milimetru și că-l va despica în zece bucăți inofensive lovindu-l acolo, acolo și acolo. Și-a pierdut capul; n-ai reușit să stabilești contactul cu el.

— Dar de ce Thorn îl lasă să facă tot ce-i trece prin minte? întrebă cu mirare Sarah. Nu se poate să nu-și dea seama că manevra e o prostie!

Judith dădu din umeri.

— Ori lui Gravdsen îi e tare frică, murmură ea, ori situația îl distrează. Poate că vede toate astea ca pe un fel de carnaval tare caraghios. Ar fi în stare.

Efectul romului cald se făcea simțit; niciuna nu mai vorbea, cufundate în contemplarea spectacolului străzii. Exodul continua, umplând străduțele cu o mulțime cărând baloturi legate în grabă. Forțele de ordine încercau să-i dirijeze pe fugari și să evite blocajele, dar

ici și colo izbucneau certuri, făcându-le pe femei să se încaiere.

Pe la ora paisprezece, soarele păli și un văl cenușiu căzu peste oraș. Tunurile fuseseră îndreptate spre aisberg, la ieșirea din canal, și siluete greu de identificat se agitau pe terasă. Sarah încercă să-l descopere pe Barney în mijlocul acelor umbre, dar distanța era prea mare și vederea prea încețoșată.

„În zece minute vor trage, își zise ea, și nu-i deloc imposibil ca o ghiulea prost țintită să treacă prin vitrină și să ne trezim cu ea pe genunchi. Doamne, ce căutăm noi aici? Trebuie să dăm fuga să ne adăpostim, să coborâm într-o pivniță…”

Dar nu se mișca. Picioarele erau parcă țintuite pe loc, înrădăcinate în soclul de beton. În fața ei, Judith părea victima aceleiași vrăji. Paralizată, cu un zâmbet tâmp pe buze, aștepta. O chelneriță cuprinsă de panică intră brusc în sală. Strigă ceva care provocă fuga consumatorilor, apoi le imploră (în engleză și germană) pe cele două femei să coboare în pivniță la adăpost, dar Judith îi răspunse cu un gest agasat.

Sarah nu mai îndrăznea să se uite pe fereastră. Alcoolul îi amorțise jumătate din față.

„A început numărătoarea inversă”, își zise ea, reținându-și un râs isteric. Va suferi când ghiuleaua îi va reteza capul? „De ce tocmai capul?” se întrebă ea imediat. Apoi își aminti că în poveștile de capă și spadă, ghiulelele retezau ÎNTOTDEAUNA capul mușchetarilor. Judith aștepta, cu ochii pe jumătate închiși, încălzindu-și palmele de paharul fierbinte. „Au apucat aprinzătorul fitilului, își zise ea. Îl apropie de fitil…”

Vru să facă un efort, să iasă din starea aceea de hipnoză, dar niciun mușchi nu o asculta. Era parcă golită pe dinăuntru, împăiată. Doar capul îi mai trăia, capul pe care ghiuleaua avea să i-l secere dintr-o secundă în alta…

— Ce ne obligă…? încercă ea să rostească, dar limba

deveni parcă inertă.

Mâinile, pe masă, păreau teribil de îndepărtate, minuscule. Se uita fix la Judith, așteptând momentul în care capul brunetei avea să dispară într-o ceață de sânge.

După o eternitate, se auzi o explozie înăbușită de cealaltă parte a canalului și putu, în sfârșit, să se miște. Terasa primăriei era cuprinsă de foc, fațada clădirii se înnegrise, și unul dintre tunuri căzuse peste balustradă, înfigându-se ca un țăruș în mijlocul trotuarului. Un fum negru se ridica în volute groase spre cer, ca și cum un vulcan ar fi făcut o gaură în sala arhivelor, și lava umplea culoarele, topind mașinile de scris.

„S-a terminat, au murit toți”, se gândi Sarah.

Unda de șoc crăpase geamurile magazinului. Acum, mirosul greu al incendiului își depunea stratul amar pe toate buzele. Judith se înfioră ca un animal la trecerea unei fantome și goli paharul pe nerăsuflate.

— Ținta n-a fost atinsă, constată ea, examinând zidul lucitor al aisbergului.

Clienții și chelneriţele ieșiră temători din pivniță. Bărbații, nemulțumiți că dăduseră dovadă de lașitate în fața a două străine, înjurau printre dinți. Clopotul pompierilor răsuna pe toate străduțele.

— Acum s-a terminat, zise Judith. Aisbergul a învins pe toată linia, nimeni nu va mai îndrăzni ceva împotriva lui. Vor fugi aproape toți. Gottherdal se va goli. În trei zile, nu vor mai rămâne aici decât principalii protagoniști ai dramei.

— Despre cine vorbești?

— Despre descendenții direcți ai naufragiatorilor de altădată. Vor fi lăsați să se explice în fața aisbergului, pentru că totul s-a întâmplat din cauza lor!

Sarah aruncă o bancnotă pe masă și-și luă haina.

— Hai la primărie! zise ea. Vreau să știu dacă Barney a scăpat cu viață.

— Ești prea bună, spuse Judith rânjind. Barney a primit

ce a meritat. Gottherdal e o oglindă acoperită cu nămol, o oglindă care reflectă doar o singură imagine, cea a spaimei noastre secrete. Trebuie să avem răbdare să așteptăm ca marea să ia mâlul și să spele oglinda pentru a înfrunta adevărul. Barney a trișat; cu bombele și cu tunul a vrut să spargă oglinda. A fost pedepsit.

— Ești beată! replică Sarah. Ești beată și parabolele tale lașe mă plictisesc. Mă duc la primărie.

— Mincinoaso! izbucni Judith. Te-am văzut așteptând ghiuleaua. Stăteai foarte dreaptă, cu gâtul țeapăn, cu capul ridicat cât mai sus. Erai o țintă perfectă!

Sarah porni de-a lungul cheiului, părăsind-o pe Judith, care se clătina în ușa prăvăliei. Se văzu nevoită să facă un lung ocol ca să ajungă la primărie pe podul Kurtsson-Khart. Oamenii de ordine nu o lăsară nici acum să treacă. Un bărbat tânăr îi spuse totuși că „inginerul american” trăia, dar era grav rănit. Nu a putut să obțină mai multe amănunte. Se întrebă o clipă dacă nu ar fi trebuit să încerce să ia contact cu Thorn Gravdsen în persoană, dar ceva o împiedică.

XVII

În zilele următoare, umbra Pompeiului pluti deasupra Gottherdalului. Zăpada murdară, cenușie, întărită în straturi de ger amintea mult de lava în curs de solidificare. Umbra aisbergului apăsa asupra orașului ca un vulcan care erupe. Sarah mergea pe străzile pustii, încercând doar să se obosească și mai mult, să scape de murmurele din cap care o împiedicau să doarmă. Cartiere întregi se goliseră în patruzeci și opt de ore și i se părea că locuințele pustii repercutau zgomotul pașilor ei ca o cochilie goală pe dinăuntru sau ca o carapace de animal mort. Se gândi la acea cetate din America Latină, în centrul căreia începuse deodată să „crească” un vulcan; mai întâi o simplă gaură, acoperită cu o piatră, dar care se transformase foarte repede în puț, în crater, în prăpastie... Astfel încât orașul sfârșise smuls din rădăcini, ridicat o dată cu pământul de conul în plină creștere, iar din mândrul oraș rămăseseră curând doar câteva clădiri agățate de pantele unui vulcan ce scuipa foc. Gottherdal nu avea să se ridice, pentru că pedeapsa lui venea din adâncuri. Puteai citi sentința pe crăpăturile ce șerpuiau pe trotuare și fațade. Gottherdal se crăpa ca un tablou foarte vechi... sau ca un puzzle ale cărui bucăți au pornit în derivă. Scheletul se demineraliza, putrezea, devenea moale. Această prăbușire făcea să se scufunde trotuarele, să se miște pavajul. Acum mergea pe un pământ mișcător, minat de alunecări misterioase. Felinarele stăteau aplecate la

toate răspântiile, pe jumătate dezrădăcinate, demne de milă. Când soarele catadicsea să-și arate fața, umbra aisbergului se întindea peste cartierul gurii canalului, băltoacă albastră, pe care ai fi putut s-o iei drept întuneric diluat în apa de mare. Sarah pătrundea în acest teritoriu al penumbrei, unde domnea un frig mai puternic, unde toate culorile deveneau cenușii, unde casele răsunau ca niște nave eșuate. Uneori, se ținea după copii, acei „urlători” care continuau să alunge pescărușii cu strigătele lor lugubre. Îi privea cum se adunau la capătul cheiului și se uitau la aisberg, formulând ipoteze despre „lucrul-care-se-ascunde-în-centrul-gheții”. Se așeza pe o bornă și privea cu atenție umbra albastră care părea că sălășluiește în inima formațiunii glaciare, acel miez de noapte pe care-l puteai crede solid și pe care muntele îl învăluia ca o cochilie monstruoasă de ou. În funcție de unghi, silueta se modifica, se lungea, se turtea. Să fi fost un mamut congelat în picioare, cu blana răsfirată și colții de fildeș gata de atac? Siberia era bogată în cadavre milenare; banchiza, fracturându-se, ar fi putut să ducă cu ea unul dintre acei elefanți mitici, iar acel animal din alte timpuri spărsese coca *Titanicului* fără ca cineva să știe, acel pachiderm irascibil care poate că suferea de rău de mare și-și vărsa furia pe tot ce comitea imprudența să treacă pe lângă el!

Sarah scutură din cap, nemulțumită de această ipoteză. Umbra din inima gheții era prea lungă ca să aparțină vreunui elefant preistoric. Era mai degrabă cea a unei nave înghițite de banchiză. Un vas-fantomă pe care aisbergul îl scufundase, un miez de fier cu răbdare acoperit de gheața Polului, dând naștere acelui munte, al cărui profil amintea vag de cel al unui pachebot. Tinerei femei nu-i plăcea această idee, care o speria. Sarah se temea că aisbergul, spărgându-se, va elibera fierăria aceea de dincolo de mormânt și echipajul ei de cadavre vinețiii.

„E doar o umbră, își repeta ea. O umbră fără consistență, provocată de refracția luminii.”

Dar copiii îngenuncheați la marginea digului desenau în zăpada întărită siluete fabuloase. Un drakkar încărcat cu brute congelate, un șarpe de mare încolăcit, ca un colac de frânghie, o balenă... Din când în când, aruncau o privire spre tânăra femeie și râneau. Unul dintre ei se apropie de ea și-și desfăcu haina ca să-i arate biciul de piele care-i atârna la centură.

— Pot să te biciuiesc, dacă vrei, îi propuse el, într-o engleză ezitantă. Multă durere și nicio cicatrice. Nu scump, clienți întotdeauna mulțumiți.

Sarah se depărta în grabă. O dată cu ivirea soarelui, umbra prizonieră în gheață începuse să palpite ca un embrion. Ce animal de coșmar va sparge cochilia aisbergului ca să iasă în aer liber și să se târască pe cheiuri?

Tânăra femeie intră din nou în labirintul străduțelor. Uneori, tresărea, surprinsă de detunătura unui pistol. Duelurile continuau, cu încăpățânare, mobilizând protagoniști din ce în ce mai tineri. De două-trei ori, se împiedicase de cadavre, pe care nimeni nu se mai ostenea să la ascundă. Cei mai mulți erau bărbați foarte tineri. Fulgerați de glonț, zăceau pe spate, deja rigizi din cauza frigului, cu fața presărată de chiciură, cu hainele mai țepene decât cartonul. Sarah nu îndrăznea să se apropie de ei și îi privea de la distanță. Sângele le înghețase pe piept și aveai impresia că rănile lăsau să supureze cioburi colorate, fărâme de vitraliu. Pescărușii se îndârjeau zadarnic să atace cu ciocurile acele cadavre rigide. Ai fi zis că se străduiau să tranșeze niște statui răsturnate, să facă fărâme piatra cenușie a unui gisant.

Sarah se întreba din ce în ce mai des dacă acele victime își găsiseră moartea într-o înfruntare după toate regulile sau dacă – în atmosfera de descompunere generală care domnea în oraș – fuseseră doborâte prin

surprindere, prin strecurarea țevii unei puști prin fanta unui oblon. Nu uitase ce-i spusese Judith despre sacrificii deghizate în dueluri și, după ultimele evenimente, aproape că-i dădea dreptate.

I se întâmpla, în mijlocul unei străduțe, să se simtă brusc spionată... sau, mai exact, *țintită* și, preț de o secundă, lupta cu crisparea stomacului. Se întorcea apoi lent în loc, examinând obloanele închise de deasupra ei, încercând să localizeze reflexul unei țevi ieșite prin jaluzele. Chiar risca să fie împușcată sau statutul de străină o proteja împotriva riturilor sacrificiale în vigoare la Gottherdal? Nu știa și mergea pe lângă fațade, tremurând la cel mai slab clinchet metalic. Era obsedată de două zgomote: cel a gheții care se crăpa pentru a elibera silueta din adâncurile aisbergului și zgomotul percutorului tras cu o fracțiune de secundă înainte ca degetul să apese pe trăgaci. A treia zi, o porni spre casa lui Barney și deschise ușa, care nu era încuiată. Barney stătea în capul mesei, cu ochii bandajați, cu urme de arsuri pe față. Una dintre urechi, atinsă de praful de pușcă, devenise neagră. Acest detaliu absurd era gata să-i provoace râsul nervos. O valijoara de lemn lustruit așezată pe masă conținea două pistoale pentru duel cu mânere de argint. Cele două arme erau fin cizelate, deși puțin cam naiv.

— Ochii tăi? murmură Sarah.

— Cecitate temporară, răspunse Barney. Nu-mi plânge de milă, practic n-am suferit deloc de pe urma exploziei. M-am trezit sub o grămadă de cadavre... Ca în romanele din secolul al XIX-lea.

— Ce rost au armele astea? întrebă Sarah, mângâind pistoalele.

— Aștept să vină cineva și să mă provoace la duel, murmură Barney, cu o voce ostenită. Am ratat, sunt un incapabil. Vor veni, mai devreme sau mai târziu. Am închiriat aceste arme de la armurierul din Piața Kanjeer.

— Ești orb, zise cu severitate Sarah. Cum ai să ochești?

— Voi fi întors în direcția potrivită, răspunse Barney, râzând cu amărăciune. Și nici nu e vorba de un duel adevărat, știi foarte bine asta. Mi-am pierdut prestigiul. La Gottherdal, când îți pierzi prestigiul, faci în așa fel încât să provoci pe cineva la duel și tragi în aer, așteptând ca glonțul adversarului să te nimerească unde trebuie.

— O sinucidere prin intermediul altuia?

— Exact. Vezi, n-am nevoie de ochi. Ar trebui să vii să asiști la ceremonie. Va fi grozav de romantic, foarte... byronian! Nu crezi?

— O tâmpenie! izbucni Sarah. Nimeni nu va veni să te provoace, orașul e aproape pustiu. Toată lumea a fugit spre centrul insulei.

— Ia caseta, caseta cu înregistrarea vulcanului Krakatoa, zise Barney. Ți-o fac cadou.

Sarah se ridicase. Se uita la mâna bandajată a lui Barney, luptând cu impulsul de a smulge pansamentul jegos care-i acoperea degetele înnegrite de praf de pușcă. Ce-ar fi descoperit? O palmă stigmatizată, incurabilă, condamnată să sângereze interminabil? Făcu un gest, dar se răzgândi, cuprinsă de teamă la gândul de a dezveli acea rană intimă.

— Nimeni nu va veni, repetă ea. Strânge-ți lucrurile; mergem la hotel.

— Nu! se opuse cu încăpățânare Barney. Nu mă pot lăsa să supraviețuiesc... a doua oară. Ia caseta și pleacă!

Ea se supuse. Nu avea nicio vocație pentru salvarea sufletelor disperate; era obsedată de propria supraviețuire. Părăsi casa, după ce aruncă o ultimă privire spre Barney Wandsworth. Când să închidă ușa, încercă să-și dea seama dacă simțea tristețe, dar nu constată decât o mare uimire. Se uită în jur, pândind siluetele negre ale provocatorilor la duel. Nu era nimeni. În acel loc al orașului, frigul era mai puternic decât în alte părți și se împiedică de o pisică înghețată, pe care o luă la început drept una dintre acele statui de porțelan

așezate în grădinile de la periferie. Ridică instinctiv capul să se convingă că nu se desprinsese din motivele ce împodobeau o cornișă.

În dreapta ei, izbucniră focuri de armă. Poate că totuși vor veni să se ocupe de Barney. Trebuia să-l salveze împotriva voinței lui? Nu. Oricum, n-ar fi avut forța fizică necesară. Hotărî să se întoarcă la hotel, mai înainte ca soarele să apună. Lupta cu frigul o epuiza. Treptat, căpăta certitudinea că se va prăbuși în pragul unei porți mari, devenind brusc mai dură decât o statuie de marmură. Blestemul aisbergului plutea asupra lor; umbra lui îi va transforma în stane de piatră. Se poticni, cuprinsă de teamă și disperare. Exact în acel moment, avea din nou zece ani, și fantomele o priveau cum trece. Știa că merge în cerc cu scopul de a-l întâlni pe Thorn Gradvsen și că plimbările prin oraș nu aveau o altă justificare. Nu se putea elibera de el, de acea legătură pe care știuse să o țească prin absența lui. Intrând în Piața Kanjeer, întâlni o patrulă a oamenilor de ordine, și șeful ei îi ceru actele. Avea degetele atât de amorțite, încât pașaportul îi scăpă în zăpadă.

— Nu trebuie să zăboviți pe străzi, rosti cu greutate tânărul. Întoarceți-vă la hotel!

Sarah se uită bine la el. Era prea tânăr ca să aibă cea mai mică autoritate și părea vlăguit. La fel arătau și cei care-l însoțeau. După privirile îngrijorate aruncate spre obloane, înțelese că se temea să nu cadă într-o ambuscadă. Îi veni să le spună: „Să intrăm într-una din aceste case. Să ne instalăm într-un apartament părăsit, să pregătim groguri și să facem dragoste! Haideți, vom sta ascunși până când aisbergul se va topi, asta e singura soluție...”

Se uită cu atenție la ei, le vedea tenul alb ca laptele, nasurile cârne și părul tuns foarte scurt. Niște puștani. O vor călări, o vor face să strige de plăcere unul după altul. Se vor îmbăta cu rom fierbinte, vor face groguri cu vodcă. Vor face amor pe jos, la cincizeci de centimetri

de soba înroșită, în miros de sudoare și de spermă, în dosul perdelelor trase, al ferestrelor acoperite. Le va da ordine care-i vor rușina, îi va suge cu un deget înfipt în anus. Se va uita la fața lor în momentul juisării, să-i vadă cum devin stupizi și moi, niște bebeluși mari cu neuronii electrocutați de orgasm. Va consuma carne grasă, în timp ce ei o vor poseda pe rând prin față sau pe la spate. Închiși acolo, cu coapsele lipicioase, cu mucoasele iritate, vor aștepta să treacă apocalipsa. Arca împerecherii îi va proteja, îi va adăposti într-o bulă temporală, iar aisbergul se va despica mai înainte ca ei să fi terminat de juisat...

Sarah stătea nemișcată în penumbră. Băieții în uniforme cenușii se uitau la ea ca și cum i-ar fi ghicit gândurile. Simți că erau foarte aproape de declic, că ar fi fost de ajuns o nimica toată, un gest, o vorbă, pentru ca fantasma să devină realitate. Casele părăsite îi înconjurau ca niște hoteluri care închiriau camere cu ora. Nu era oare ăsta singurul mijloc de a speria fantomele, de a speria morții: un exces de viață? Dar șeful patrulei a rupt vraja, închizând cu zgomot pașaportul tinerei femei.

— Se face noapte, întoarceți-vă la hotel! insistă el.

Tânăra femeie capitulă, cu obrajii îmbujorați. Copleșită de rușinea retrospectivă pentru ceea ce le dăduse de înțeles acelor tineri, se depărta cât putu de repede. Întunericul se lăsa mai repede decât se aștepta. Sarah porni pe lângă fațade, de-a lungul marelui canal. Intră în holul hotelului aproape pipăind zidurile. La recepție, câțiva turiști cereau cu glasuri stridente să li se pregătească nota de plată pentru a doua zi, „la prima oră”.

— Trenul va fi înțesat, protestă slab recepționerul. Nimeni nu mai respectă rezervările; va trebui să vă luptați ca să găsiți un loc.

Sarah luă cheia și urcă în cameră. Pe când se pregătea să apese pe întrerupător, o zări prin fereastra mare pe

Judith care, îmbrăcată cu acel combinezon polar, străbătea terasa cu intenția vădită de a escalada acoperișurile.

Se repezi la fereastră și o deschise, încercând să atragă atenția brunetei, dar vântul îi înăbuși strigătele și îi umplu gura cu zăpadă. Fricoasă, porni după ea, călcând pe urmele lăsate de Judith pe terasă. Ce întâlnire o obliga pe brunetă să prefere un drum atât de insolit? În ciuda oboselii, continuă să coboare panta de țigle acoperite de polei. Judith înainta cu aplombul incredibil al unei somnambule, fără să amețească. Folosind cornișele, streșinile, sărea de pe un acoperiș pe altul fără cea mai mică teamă. Când ajunse la domul Muzeului Thanercog, Sarah abia își mai trăgea sufletul și simțea cârcei în pulpa piciorului. Judith se strecură printre statui până la un acoperiș de sticlă, cu un ochi de geam spart, intră prin acea deschizătură și dispăru în interiorul clădirii. Sarah rămase locului, neștiind ce să facă. Cu maxilarele încleștate, aștepta cu spaimă momentul în care se vor porni sirenele de alarmă, apoi – văzând că timpul trece și nu se aude nimic – își zise că, în fond, era puțin probabil ca galeriile să fie puse sub control electronic. De altfel, frigul o anchiloza, profitând de oboseala ca ei să o împietrească; trebuia să se miște, să se pună la adăpost. Adunându-și ultimele rezerve de energie, se târî până la gaură și-și dădu drumul pe tunelul obscur al galeriei. Bineînțeles, căzu prost, își suci glezna și se văzu nevoită să meargă mai departe șchiopătând. Se simțea puțin ridicolă. Nu avea ce fura din vitrinele Muzeului Thanercog. Cui i-ar fi putut trece prin minte să răpească o focă împăiată și prost cusută sau un cap de mamut din cauciuc sintetic? Un turist nebun? Un colecționar de suvenire demodat?

Lumina fantasmagorică a unui felinar făcea să danseze pe pereți siluetele amenințătoare ale ursilor polari. Trezite din somn de prezența inoportună a lui Judith, umbrele animalelor moarte se agitau, frângându-se pe

geamul vitrinelor, întinzându-se pe coloanele dorice care susțineau bolta. Sarah făcu ochii mari, convinsă că era gata să se rătăcească în coșmarul unui copil de zece ani.

Se opri în pragul unei săli ca să se ascundă în spatele unui stâlp. Aproape că-i era frică de Judith și ezita s-o strige. Bruneta își scosese combinezonul polar, agățându-l în mod ironic de maxilarul unui urs alb. Cu felinarul în mână, rătăcea printre vitrine cu un pas nesigur, ca și cum ar fi căutat ceva. După ce puse felinarul în vârful unui iglu fals, atacă estrada unde trona grupul de foci împăiate. Abia atunci observă Sarah că avea un cuțit în mâna dreaptă și că se îndrepta spre animalele cu ochi de sticlă cu o privire rătăcită. Brațul ei se ridica și se lăsa foarte repede, cu o mișcare de cosaș... Prima focă se răsturnă pe o parte, cu burta tăiată, lăsând să-i iasă umplutura. Lama despica aerul, tăind cu frenezie. În câteva minute, din grupul de foci nu mai rămase decât o grămadă de păpuși schilodite, o ceată de sperietori secerate de o șarjă de cavalerie. Estrada semăna cu un teren de luptă, plin de jucării căzute pe câmpul de onoare. Sarah făcu un pas înapoi. Acum chiar că-i era frică. Simțea o nevoie presantă să urineze și umbrele care dansau în jurul ei nu i se mai păreau la fel de inofensive ca înainte.

Judith gâfâia. După foci, se repezi la un urs, căruia îi tăie burta, cu mici icneli de nerăbdare de o tonalitate obscenă. Cu fața scăldată de sudoare, vâra brațele în abdomenul animalului, scoțând afară măruntaiele de plastic. Părea că nu se mai putea stăpâni și că ceda unui șir de impulsuri frenetice, ca o femeie ajunsă la capătul nervilor, care încearcă zadarnic să-și calmeze furia spărgând farfurii.

Sarah ar fi vrut să intre în stâlp. Fețele focilor decapitate priveau în direcția ei, iar ochii lor de sticlă străluceau parcă implorator. Auzea cum pârâia pielea tăiată de cuțit și stomacul i se contracta de fiecare dată.

În sfârșit, Judith aruncă instrumentul și se întoarse spre vitrinele cu sticle acoperite de depuneri marine. După ce forță broasca, luă o mână de chemări în ajutor și apropie foile îngălbenite de flacăra brichetei. SOS-urile luară foc sfârâind.

— Nu te mai ascunde, Sarah! zise ea, rânjind. Știu că ești acolo, în întuneric. Vino lângă mine, îți va fi mai puțin frică.

Râdea spasmodic, asemenea cuiva care urma să izbucnească în plâns dintr-un moment în altul. Lua din vitrină grămezi de mesaje și le dădea foc.

— Vino, insistă ea. Am debranșat sistemul de alarmă și detectorul de fum. Nu mai e nimeni aici; paznicii au șters-o de la începutul exodului. Vin aici în fiecare noapte de la sosirea aisbergului.

Sarah își dezlipi spatele de stâlp. Ochii focilor o priveau fix. Ocoli cu mare grijă animalele spintecate, ca și cum ar fi putut s-o muște.

— Ce cauți? întrebă ea, intrând în haloul de lumină galbenă desenat de felinarul cu petrol.

— Știi foarte bine: muzeul secret, în care au ascuns armele crimei, felinarele folosite să atragă corăbiile, țărușii cu care îi ucideau pe naufragiați.

— Muzeul există doar în imaginația ta, zise cu blândețe Sarah. Nu sunt chiar atât de proști să păstreze niște lucruri atât de compromițătoare.

— Știi foarte bine că toți asasinii colecționează trofeele; e o nevoie căreia nu i se pot opune. Dovezile sunt aici undeva. Mă așteaptă, trebuie să fac autopsia orașului, o autopsie gigantică. Gigantică!

Sarah se dădu înapoi ca să se ferească de scânteile care ieșeau din SOS-urile aprinse. Trăgea cu coada ochiului la cuțitul rămas pe estradă. Ar fi dorit să pună piciorul pe el; de câteva minute, nu se mai simțea în siguranță. Judith își continua activitatea de incendiator și funinginea de pe față îi scotea în evidență ochii, ca un fard gros. Căpăta aspectul unei vrăjitoare din desenele

animate, iar sudoarea care dilua praful negricios accentua acest machiaj de mascaradă.

— Calmează-te! o imploră Sarah. Hai să plecăm de-aici!

— Nu, bombăni Judith. Mi-au otrăvit copilăria, viața. Trebuie să plătească, infamia lor trebuie să fie cunoscută de toată lumea. Îi voi demasca!

Flacăra care mistuia mesajele îi arse degetele. Gemu de durere și se depărtă de vitrină.

— Aș fi vrut..., murmură ea, cu o voce spartă. Aș fi vrut să torturez orașul, să-l fac să sufere. Aș fi vrut să intru în casa colecționarilor și să le distrug fără grabă bibelourile, să le tai tablourile de maeștri cu foarfecele de unghii, să fac din ele o mulțime de puzzle, pe care le-aș fi răspândit apoi în ocean. Aș fi vrut să-i ușurez de bogățiile adunate de la naufragiați. Mi-ar fi plăcut să le torn aur topit în ochi...

Se trânti pe marginea estradei, în mijlocul focilor nimicite.

— Când eram mică, murmură ea, mama era servitoare la un cuplu de burghezi dintr-un cartier elegant. Când ne întorceam de la piață, treceam pe lângă porțile de fier ale unei curți private, „Mănăstirea Rândunicilor”, și mama îmi zicea de fiecare dată: „Aici ai fi fost și tu dacă nu am fi fost ruinați de naufragiul vasului *Saint-Mathieu*, ai fi fost ca ele... O domnișoară de zahăr roz, o păpușă de parmezan. Acum mergi la școală cu fetele portarilor, o să rămâi gravidă la cincisprezece ani, vei sfârși într-o lojă de portar jegoasă, cu plozii trăgându-te de fustă. Vei tremura auzindu-ți bărbatul deschizând ușa și în fiecare seară te vei ruga să nu fii bătută.” Aveam unsprezece ani și-mi repeta asta ca o litanie, fără să schimbe vreun cuvânt, și mă uitam la fetele de zahăr roz printre barele de fier. Aveau șosete albe și o piele ireală. Erau mai blonde, mai grațioase decât fetele de la școala publică. Uneori, îmi spuneam că erau niște zâne mici, care-și făceau ucenicia, și repetam „păpuși de zahăr, păpuși de zahăr” până când amețeam. Credeam că plângeau cu

lacrimi dulci, așa cum alții au sânge albastru. Nu făceau parte din lumea noastră. Nu le durea niciodată burta și nu sufereau de acele boli urâte, care mă umpleau în mod regulat de coșuri. Inventam mituri și credeam (pentru că le văzusem retrăgându-se grăbite sub o copertină la primele picături ale unei averse) că se temeau să nu le topească ploaia, așa cum se topește o bucățică de zahăr în ceașcă. Uneori, deveneam răutăcioasă și mă gândeam să mă duc și să le stropesc cu apa rece dintr-o găleată mare, pe care mama o folosea la spălatul pardoselii. Mă tot gândeam la asta, delectându-mă înainte de spectacolul agoniei lor. Le vedeam cum se topesc, cum se micșorează în mijlocul unei băltoace, dizolvându-se, transformându-se în sirop. Duminica, la lăsarea serii, mama deschidea o valiză veche și scotea o stampă pe care îmi arăta o veche ambarcațiune cu pânze. „E *Saint-Mathieu*, zicea ea. Străbunicul tău se afla la bord când s-a scufundat. Avea cu el un număr mare de pietre prețioase, întreaga sa avere. Întreaga NOASTRĂ avere. De atunci trăim ca săracii, ne hrănim cu mâncarea săracilor care te face urât și gras. Suntem blestemați!” Vorbea așa, doar pentru ea, cu emfază, ca o carte sacră. Poate că știa povestea asta de la bunica ei, care i-o inoculase cu răbdare în aceleași condiții! Nu știu. Oricum, devenise un fel de catehism familial, de evanghelie a crepusculului, pe care trebuia să o suport în fiecare săptămână. Și mă uitam la imaginea aceea neagră care mă speria, acea corabie plină de sfori și de hobane, ca o enormă pânză de păianjen plutitoare. Mi-l imaginam pe străbunicul meu, cu buzunarele pline de diamante, comori atât de grele, încât îl trăgeau direct la fundul apei, ca o statuie care se scufundă. Vara ne uitam la bogătani cum plecau cu mașinile lor frumoase și mă rugam să se accidenteze mortal pe drum. Eram o zână deposedată; dacă n-ar fi fost naufragiul, aș fi putut intra la școala de magie de la „Mănăstirea Rândunicilor”, aș fi

putut să devin roz și zâmbitoare, n-ar mai fi trebuit să mă hrănesc cu mâncarea săracilor care le face pe fete urâte și proaste. Mai târziu, am uitat, bineînțeles, dar încă mă mai înfior când aud pronunțându-se prenumele Mathieu. Ca și cum în fața mea s-ar ivi un înecat, un tip vânăt și umflat de apă de mare. Povestea asta ți se pare ridicolă, nu-i așa?

Sarah nu răspunse. Fața înnegrită a lui Judith o speria.

— Acum câțiva ani, cu ocazia unei munci de documentare, a trebuit să mă ocup de problema naufragiilor din Marea Nordului. Această întâmplare a trezit trecutul. Am scotocit, am săpat și am sfârșit prin a bănui adevărul. Un adevăr pe care nimeni nu a îndrăznit să-l rostească vreodată.

— Și ai început să urăști Gottherdalul, murmură Sarah. Toate astea din cauza unei gravuri vechi și a unei școli private pentru copilițele din cartierul bogătanilor!

— Nu, nu înțelegi. Mama avea dreptate, *chiar am devenit proastă și urâtă*... Și lacrimile mele sunt sărate. Nu pot să scap de impresia că totul ar fi putut să fie altfel, că ar fi fost de ajuns ca vasul să nu naufragieze. ÎI urăsc pe Ottar Gravdsen și pe ai lui pentru că m-au condamnat să plâng cu lacrimi sărate. Iar noaptea încă mai aud strigătele acelea de fetițe gâdilate, de fetițe cu șosete prea albe. Întreaga mea viață a fost marcată de această imagine și de regretul că nu-mi este teamă de ploaie.

— Chiar ai fi vrut să te topești?

— Da. Asta a săpat o gaură în mine. Urăsc cățelușii și mașinile frumoase; în restaurantele bune mi se întâmplă să urinez lângă scaunul toaletei, așa, din nevoia de a murdări. Dacă n-ar fi fost Ottar Gravdsen, totul ar fi fost... mai bine. Mult mai bine.

— Nu vei găsi soluția în burta spintecată a unei foci.

— Poate că n-am să mă mulțumesc veșnic doar cu foci! Consideră că a fost un antrenament și să nu mai vorbim despre asta.

Un curent de aer făcu să tremure flacăra lămpii. Era cumplit de frig în muzeu. Sudoarea se uscase pe pielea lui Judith.

— Îmbracă-te! o imploră Sarah. O să mori de frig. Nici nu-mi mai simt degetele.

Dar Judith nu o asculta. Lăsase sticlele și desprinsese un piolet dintr-o panoplie, lovind cubul de plexiglas care conținea un cap fals de mamut. Se văzu nevoită să se oprească după vreo zece lovituri să-și tragă răsuflarea. Se întoarse spre Sarah și murmură pe un ton răutăcios:

— Poate că o să-ți gust lacrimile, să văd dacă sunt dulci! La urma urmelor, arăți ca una care și-a făcut studiile la „Mănăstirea Rândunicilor”.

Sarah se crispa. Nu-i plăcea deloc acea imagine a lui Judith, aplecată în față, cu pioletul în mână.

— Ce-ar fi să plângi? bombăni Judith. Ce-ar fi să vin să-ți gust lacrimile cu vârful limbii?

Făcu un pas, deplasându-se ca un crab, strângând în mâini coada pioletului.

— Dacă mi se par dulci, va trebui să scotocesc cu instrumentul ăsta în burta ta, zise ea cu o voce joasă, să te curăț ca pe o focă. Nu știu dacă-mi placi sau dacă te urăsc, Sarah. Mi te închipui din ce în ce mai mult cu șosete albe. În plus, ești amestecată cu Thorn Gravdsen, ăsta e un element rău, foarte rău... faci tot timpul pe ființa rațională, dar porți chiloți din sârmă ghimpată. Știu foarte bine, să nu negi asta; mi-a spus Barney. Nu ești de partea mea, simt că Gottherdalul te atrage. Te simți aici în largul tău... *Dar e foarte adevărat că ești obișnuită să vezi scufundându-se ambarcațiuni, nu-i așa*?

Sarah simțea că se albise la față. Acum nu se mai îndoia de nebunia lui Judith. Se întreba dacă va avea forța s-o ia la fugă, să pornească o partidă de-a v-ați ascunselea prin labirintul muzeului. Și apoi, fără să știe de ce, umerii lui Judith se lăsară brusc și izbucni în plâns. Pioletul căzu pe podea în mijlocul capetelor smulse și al ochilor de sticlă. Sarah se repezi spre ea.

Pielea lui Judith era rece ca gheața, aproape vânătă. Temperatura în muzeu trebuia să fi fost de minus zece grade; vântul rece, care intra prin ochiul de geam spart, va acoperi curând vitrinele de chiciură. Sarah luă combinezonul polar și încercă să o îmbrace pe Judith, căreia îi clănțăneau dinții.

Părăsiră sala, fugind de câmpul de bătălie al animalelor sfârtecate. Sarah își dădu seama că nu mai putea ajunge pe acoperiș cu o astfel de greutate. Susținând-o pe Judith, coborî la parter și sparse geamul ușii de la hol cu un taburet de fier. Era înspăimântată la gândul că ar putea fi surprinsă de oamenii de ordine și împușcată fără somație, cum prevedea legea marțială în cazul hoților prinși cu mâța-n sac. Dar strada era pustie, înghețată, și lumina lunii se reflecta pe peretele alb al aisbergului, desenând pe sol umbre tremurătoare.

Judith nu se împotrivea; moleșită, se lăsa dusă pe străduțele întunecoase, în timp ce gerul îi crăpa buzele. Sarah o supraveghea cu coada ochiului și i se părea că avea privirea prea fixă. Își puse în gând să cheme un medic imediat ce vor ajunge la hotel. Dar mai era vreun medic în Gottherdal?

XVIII

Cum ajunse la hotel, Judith se făcu ghem în pat. Clănțănea din dinți și transpira abundent din cauza accesului violent de febră, în câteva minute, perna și așternutul pe care era culcată fură ude de transpirație. Sarah îi dădu aspirină și se așeză la căpătâiul ei, dar Judith se zbătea, aruncând așternutul și cuverturile, încercând chiar să-și smulgă hainele de pe ea. Pentru că era lac de nădușeală Sarah o dezbrăcă și încercă să o înfășoare într-un halat de baie. Pielea bolnavei era fierbinte și lipicioasă. Goală, ciudata femeie brunetă își pierdea din prestanță. Abdomenul plat, coastele proeminente, oasele bazinului care păreau gata să iasă prin pielea șoldurilor ofereau un tablou demn de milă. Sarah o acoperi. Așternutul și hainele ude răspândeau un miros destul de neplăcut de urină. Trebuia să facă ceva; ridică receptorul telefonului și sună la recepție să ceară un medic. Repetă de trei ori cererea ei, fără să reușească să se facă înțeleasă. Angajatul hotelului bâiguia un limbaj internațional format din frânturi de germană, suedeză și engleză. Tânăra femeie închise și izbucni în invective, întorcându-se lângă Judith. Nu aprinsese lampa, fiind luminate doar de lumina reflectată de aisberg.

Acel halo teatral albăstrea pielea bolnavei, făcându-i buzele vinete. Febra o făcea să pară suptă la față și cu cearcăne. Sarah vru să-i dea puțină apă, dar Judith respinse paharul, zbătându-se. Vârfurile sânilor, întărite

de frisoane, ieșeau în evidență de o parte și de alta a sternului. Sarah îi trase încă o dată cuverturile până sub bărbie.

— Ascultă, zise deodată Judith, gâfâind. Te-am mințit... Am descoperit muzeul secret acum trei zile. Exista o anomalie în planurile Muzeului Thanercog, o zonă albă... O sală zidită. Am spart peretele cu un piolet.

Se ridicase în coate, cu privirea fixă, cu ochii dilatați. Părul unsuros din cauza transpirației care-i curgea pe obraji îi dădea înfățișarea unei demente. Sarah vru s-o forțeze să se întindă din nou, dar Judith îi înfipse unghiile în mână.

— Am spart zidul, bâigui ea, pradă delirului. Am ocolit ușa ca jefuitorii mormintelor egiptene... Era o sală enormă și neagră, fără cea mai mică deschizătură, fără nicio lumină. O catedrală oarbă ascunsă chiar în inima muzeului. O gaură imensă plină de ecouri. Am înfipt pioletul între cărămizi și mirosul m-a izbit imediat în față, un miros de mâl și de alge putrezite. Am înțeles că spărsesem un mormânt. Era un miros de epavă smulsă din adâncuri, ceva oribil și cu adevărat respingător.

— Liniștește-te, îi zise Sarah, luând alte două comprimate de aspirină.

Era convinsă că bruneta nu mai judeca normal, că febra o împingea dincolo de rațiune, azvârlind-o într-un vârtej de fantasme care păreau, deocamdată, cumplit de reale. Nu risca să facă o „congestie cerebrală”, ca în romanele de altădată? Oricum, era din ce în ce mai agitată și se exprima confuz.

— M-am târât prin deschizătură, continuă bolnava. Am împins felinarul în față... Și i-am văzut...

„Ce?” era să întrebe Sarah, fără să vrea.

— Am văzut colecția lui Ottar Gravdesn, continuă Judith, rânjind amar. Știi că era un mare vânător? El a umplut primăria de capete tăiate.

— De capete tăiate?

— Da, reni, urși, lupi... Trebuie să le fi văzut, împăiate,

cu biluțe de sticlă în adâncul orbitelor. Sunt agățate peste tot. Niște capete care par că se uită fix la tine, indiferent unde te afli în încăpere.

Sarah își amintea acum omniprezența acelor trofee de vânătoare, care i se păruseră destul de sinistre. Râturi, boturi acoperite cu păr aspru, care ieșeau în afară, ca și cum toate acele animale erau pe cale să facă găuri în pereți ca să invadeze casa și să-i devoreze pe locatari.

— Ottar era mare vânător, continuă Judith, înfigându-și unghiile în coapsa tinerei femei. Îi plăcea să păstreze suvenire din bătălii. De aceea, am crezut întotdeauna în existența unui muzeu secret. Ce nu a putut să agațe pe pereții primăriei a ascuns în inima Muzeului Thanercog.

— Despre ce vorbești? o întrebă Sarah, supărată pe ea că intra astfel în delirul bolnavei.

— În sala secretă există alte trofee. Niște lucruri hidoase atârnate pe pereți. Nu s-a putut hotărî să le distrugă. Înțelegi? Avea nevoie de o dovadă materială a victoriilor sale, ceva palpabil, ce putea contempla pe când își fuma pipa, așa că a depozitat aceste suvenire monstruoase, le-a tezaurizat. Cred că a venit cu regularitate să le contemple până la moarte... apoi descendenții săi au zidit sala, de rușine, de teama scandalului. Ar fi putut să distrugă totul, bineînțeles, dar cred că i-a împiedicat un fel de teamă superstițioasă.

Judith căzu pe pernă. Privea tavanul într-un mod halucinant, ca și cum ar fi văzut imagini de groază apărând din ipsos.

— *Chipurile de la proră*..., bâigui ea, în cele din urmă. Chipurile de la prora navelor naufragiate sunt toate acolo, în sala ascunsă, le-a agățat de pereți! Le-am recunoscut.

Sarah simți cum i se face părul măciucă. Degeaba își zise că era doar un delir provocat de febră, nu putea să-și rețină fiorii. Judith zgâria așternutul, continuând să vorbească, descriind cu lux de amănunte coșmarul pe care părea că-l vedea apărând pe ecranul tavanului.

Vorbea de sculpturi de lemn crucificate pe pereții capelei secrete, corpuri roase de sare, putrede de umezeală. Își exprima teroarea de a se fi simțit ținta privirii acelor fețe masacrate de stânci.

— Sunt niște mutilați, zise ea, niște monștri ciopârțiți de recif. Din *Saint-Mathieu* nu a mai rămas decât un ciung cu fața ruptă, din *Tempest* doar un Neptun cu pântecele spart. Sunt cadavre de lemn, înnegrite, putrezite care zac de generații în întunericul acelei încăperi. Lemnul lor a ajuns un miez plin de paraziți și de viermi. Sângerează un rumeguș lipicios care se adună pe podea. Cuiele care le țin în perete au ruginit și ele și într-o zi vor ceda.

Sarah își mușcă ușor buzele. De câteva secunde simțea nevoia să aprindă toate lămpile din cameră, dar Judith o ținea de mână, îi strângea palma, continuându-și neobosit povestirea, descriind mutilările statuilor de lemn. Vorbea despre ele ca despre cadavre atârnate în spânzurătoare, sfârtecate de corbi.

— Am fost lașă, mărturisi ea, ridicându-se, mi-a fost frică, am dat înapoi. Ar fi trebuit să fac fotografii, dar am fugit. Era atât de multă ură și furie între pereții acelei săli... Era... *camera secretă a lui Barbă-Albastră*. Am vrut să te sun, dar n-am avut curaj. Ura față de Ottar Gravdsen parcă picura de pe pereți, impregna totul ca niște bale. A venit acolo ani de zile să se bucure de viclenia lui, de triumful lui. Se plimba printre chipurile de la proră masacrate și le atingea contururile așa cum un colecționar ar lustrui un ceas vechi pe reverul halatului de casă.

Sarah nu știa ce să mai creadă. Pe măsură ce timpul trecea, relatarea lui Judith devenea din ce în ce mai plauzibilă, detaliile materializau coșmarul, îl făceau mai credibil. Judith chiar descoperise camera secretă, la existența căreia se gândise întotdeauna? Sarah începea să creadă că da.

— În noaptea asta m-am întors să acopăr gaura din zid,

murmură bolnava. Nu voiam să iasă...

— Cine?

— Chipurile de la proră. Nu voiam să iasă din închisoarea lor. Mustesc de ură, vor răzbunare, ar fi cumplit...

Sarah se destinse imperceptibil, spunându-și că era o idioată. O secundă fusese gata să creadă în delirul lui Judith!

— M-am întors, murmură bruneta, dar era prea târziu... *camera era goală*, *plecaseră deja*. Am crezut că-mi voi pierde mințile, am spart totul în muzeu, ca să le arăt că eram de partea lor și că nu trebuie să-mi facă rău. Înțelegi? Acum sunt în oraș, merg pe străzi... Vor ucide tot ce încă mai îndrăznește să trăiască în Gottherdal!

Acest ultim strigăt o epuizase. Închise ochii și tăcu. Sarah nu îndrăznea să miște de teamă să nu o trezească. Luptând împotriva somnului, se așeză mai bine în fotoliu și se aplecă spre fereastră. Va veni până la urmă medicul? Se îndoia, căci orașul părea total părăsit. Mai era cineva în hotel sau și personalul fugise? Zăpada înghețată de pe străzi părea un fel de pastă de sticlă. Probabil că ațipi, căci se trezi tresărind, cu sentimentul puternic al unei amenințări.

Parcă își amintea că visase chipurile de la proră și că statuile de lemn rătăceau pe străzi...

Nu! Nu trebuia să se gândească la asta. Totuși, tresări când auzi scârțâind zăpada pe terasă. Judith îi transmisese spaima așa cum se transmite o boală. Va începe și ea să transpire? Duse mâna la frunte să vadă dacă are febră și o găsi doar puțin caldă. Mirosul de transpirație rece domnea în întreaga cameră. Judith se dezvelise iar, arătându-și părul negru al pubisului. „Cutia Pandorei”, zise o voce necunoscută în capul tinerei femei. Se înfiora și-și fricționă umerii. Nu suferea acele flecăreli inepte de la hotarul somnului sau din cursul perioadelor de epuizare fizică.

„Cutia Pandorei”, zise iar vocea.

„*Penultima a murit*! replică Sarah. Unu la unu!”

Dar gluma nu o făcu să zâmbească. Era obsedată de imaginea chipurilor de la proră. Le vedea smulgându-se de pe pereți, leproși de lemn cu membre inegale, cu fețe incomplete, clătinându-se pe scări, mergând pe lângă fațade, bătând la uși. Alt zgomot o făcu să-și lipească fața de fereastră. Vor veni să-i atace pe toți cei care aveau să-și reproșeze ceva? Da, pentru că erau ca niște lupi care adulmecau mirosul vinovăției; îi vor lua pe ultimii locuitori din Gottherdal ca să-i tragă în apă, să-i înece printre stânci... Thorn Gravdsen îi aștepta și el, baricadat în primărie. Știa că va fi ultima lui noapte și...

Judith deschise brusc ochii.

— Mi-e cald, ard, murmură ea. Cred că am să dau foc patului... Sarah, poate că asta ar fi soluția. Incendierea orașului ca să se topească aisbergul. De ce nu s-a gândit nimeni la asta? Sunt ca o torță, așternutul se va aprinde, hotelul va arde, apoi muzeul... Incendiul se va întinde de la o casă la alta și chipurile de la proră vor arde împreună cu Gottherdalul.

Reîncepuse să transpire. Sarah încercă să o acopere, dar ea se trase înapoi.

— Nu mă atinge, te frigi! strigă Judith. Febra mea e un semn! Gottherdalul trebuie incendiat. Lasă-mă sigură, pleacă până nu ia foc hotelul.

Frigea într-adevăr, și Sarah își zise că temperatura lui Judith era pe punctul de a depăși patruzeci de grade. Mintea se rătăcise, vocea i se schimbase, se exprima bombastic, exagerat. Poate că, în delirul ei, vorbise cu vocea mamei sale! Vocea aceea purtătoare de anateme care-i otrăvise copilăria... încercă să se ridice, dar se prăbuși în mijlocul așternutului și începu să urineze. Sarah se uită în altă parte.

— Gustă sudoarea mea, o imploră Judith. Spune-mi dacă e dulce...

Sarah se duse să aducă un burete umed din baie și începu să curețe corpul bolnavei. Judith își trecu mâna

peste frunte, o luă udă și începu să o lingă.

— E sărată, e tot sărată! hohoti ea. Sunt sărată ca urina, ca marea... Simți gustul ăsta? E gustul epavelor, al chipurilor de la proră, al lemnului care s-a macerat în mâl!

Sarah îi șterse fața. Judith plângea acum încetișor.

— Păpușă de zahăr, păpușă de zahăr..., murmură ea grotesc.

Apoi, capul îi căzu pe un umăr și adormi. Sarah se așeză la picioarele patului, cu buretele în mână. Auzea zăpada cum scârțâia afară. Cu puțin timp înainte de ivirea zorilor, o lovitură înăbușită zgudui ușa, și tânăra femeie, trezită brusc din somn, era gata să se repeadă la fereastră, convinsă că unul dintre chipurile de la proră se afla pe culoar și încerca să intre. Se lovi în șold de colțul unei comode și această durere o aduse cât de cât la realitate. Ușa se deschisese și în cameră intrase un bătrân mic de statură, purtând o tocă de astrahan.

— Sunt doctorul Knutsson, se prezentă el. Eram în vizită când am fost anunțat.

Ceru să fie aprinsă lumina și se aplecă peste Judith, dar Sarah nu înțelese mare lucru din diagnosticul pronunțat de el după vreo zece minute.

— Nici dumneata nu te simți bine, îi zise Knutsson, pipăindu-i încheietura mâinii. Prea multă oboseală. Va trebui să dormi.

Se așeză, scoase un caiet pentru rețete și începu să scrie.

— E mai bine să fie dusă la spital, mormăi el. Dar nu pot să cer transportarea ei la ora asta. Să stea în pat. Frigul i-ar putea fi fatal.

Sarah dădu mecanic din cap.

— Nu trebuie să rămâneți aici, murmură medicul, privind fix vârful stiloului. Există pericolul unei fracturi a platoului continental. E posibil ca aisbergul să fi mărit o falie veche a reliefului submarin. Vârful insulei ar putea să se prăbușească brusc, pe neașteptate. Dacă se

va întâmpla asta, jumătate din oraș va dispărea în apă. Dacă reușesc să găsesc o ambulanță, voi încerca să vă evacuez spre interiorul insulei... Dar nu trebuie să vă faceți iluzii, panica se întinde. Oamenii au început să părăsească fermele. Ambarcațiunile fac permanent naveta între insulă și continent. Unii se încaieră pe cheiuri. Oamenii de ordine nu mai știu cum să se descurce.

Sarah îl asculta fără să fie pe deplin conștientă de vorbele lui.

— A mai rămas o farmacie deschisă, pe Klaatplaters-strändt, zise medicul. Voi lăsa rețeta recepționerului și îi voi cere să facă ce poate; nu va fi ușor. Dacă prietena dumitale nu se simte mai bine mâine, voi veni să-i fac injecții. Până atunci, încercați să vă odihniți puțin.

Când vru să-i plătească, medicul refuză energic și dispăru pe culoar, ca și cum ar fi fost grav ofensat. Tânăra femeie se ghemui pe covorașul de lângă pat. Adormi auzind zăpada cum scârțâia.

XIX

În zori, Judith încercă să se ridice, bâiguind vorbe fără șir despre aisberg și necesitatea de a da foc orașului pentru a distruge chipurile de la proră care rătăceau de-a lungul canalului. Sarah o culcă la loc și îi dădu medicamentele aduse de recepționer, dar temperatura era tot ridicată. Afară, orașul era cufundat într-o liniște totală, pe care nici pescărușii nu îndrăzneau să o tulbure. Se legănau pe picioare pe pavajul acoperit de polei, cu ciocurile întredeschise, ca și cum limbile le-ar fi înghețat în fundul gâtului. Sub efectul unei iluminări bruște, Sarah se întrebă dacă nu cumva ar putea să-l convingă pe Thorn Gravdsen să rechiziționeze un vehicul să o transporte pe Judith în cealaltă parte a insulei. După ce-l lămuri pe recepționer să cheme o cameristă pentru a sta la căpătâiul bolnavei, se îmbrăcă și ieși din hotel. Unul dintre ultimii băieți de etaj rămas la post se ținu după ea până pe chei și îi spuse că era extrem de periculos să pătrundă în zona sinistrată.

— Orașul se poate rupe în două, îi zise el. Nu trebuie să vă depărtați.

Dar Sarah nu dădu nicio atenție cuvintelor lui. Se văzu nevoită să facă un ocol mare ca să găsească un pod care să o ducă de cealaltă parte a canalului, acolo unde se înălța primăria. Mergea cu ochii la vârful pantofilor, ca să nu se uite la aisberg. De data asta, nu întâlni niciun copil la adăpostul porților mari, nicio patrulă a oamenilor de ordine. Cartierul de la gura canalului

fusese complet evacuat, casele erau acum doar niște oase goale pe dinăuntru, curățate, albite. Locuințele semănau cu un decor de teatru. Păreau pictate pe o pânză enormă. Sarah mergea repede, precedată de ecoul pașilor. Din când în când, tresărea, crezând că zărise o umbră sub tunelul unui pasaj acoperit. Mirosul de noroi de gang îi amintea de cel al epavelor, acel miros care, după spusele lui Judith, era mirosul chipurilor mutilate de la proră. Se opri de vreo două ori, cu inima bătând cu putere, convinsă de un atac iminent.

Când ajunse la primărie, văzu că pe ușa cea mare fuseseră bătute în cuie multe măști roșii. Fețele de carton o fixau cu ochii lor goi, cu un piron înfipt în frunte. Se gândi imediat la acele cucuvele care încă mai erau crucificate pe ușile hambarelor, în unele locuri de la țară. Mulțimea anonimă se debarasase de simbolul complicității sale, dând de înțeles prin acest gest că refuza de acum înainte să împartă povara păcatului originar. Mulțimea de măști acoperea suprafața imensă a ușii duble: era ca un animăluț cu carapace de carton, care ar fi luat cu asalt clădirea fortificată.

Tânăra femeie se strecură prin ușa întredeschisă. Holul era pustiu, ca și birourile de la parter. Ici și colo, grămezi de dosare se năruiseră. Sarah urcă scara cea mare care ducea la saloanele de protocol și la sala consiliului. Pe culoare plutea mirosul prafului din covoare. În cele din urmă, dădu de Thorn Gravdsen într-un salonaș de marmură neagră. Stătea într-un fotoliu mare, în cămașă, cu obrajii năpădiți de barbă. Când se apropie, i se păru că emana un iz de animal.

— Ai fost trimisă sau ai venit singură? o întrebă el, fără să se arate surprins.

— Cine să mă trimită? întrebă Sarah.

— Ceilalți, cei care au bătut în cuie măștile pe ușă... Cunoști formula: o ultimă țigară, un ultim pahar, o ultimă femeie.

— Vorbești ca un condamnat la moarte.

— Dar ăsta e rolul pe care trebuie să-l joc, scumpo!...

Brava, dar maliția dispăruse din ochii lui. Vulpoiul își pierduse culoarea.

— Totuși, ai venit, repetă el visător. Chiar nu te-au îngrozit dezvăluirile prietenei tale Judith?

Sarah îi explică de ce venise, dar, pe măsură ce vorbea, cuvintele se diluau. Ca și cum ar fi început deodată să vorbească într-o limbă străină, pe care nici ea nu ar fi înțeles-o. Făcea zgomot, un zgomot mai apropiat de scâncetul unui copil decât de limbajul articulat. Dar acum știa de ce se afla acolo, știuse dintotdeauna. Boala lui Judith fusese doar un pretext.

Thorn se ridică. Razele soarelui aprindeau o lumină de incendiu în părul lui. Se apropie de fereastră și se sprijini cu fruntea de geam.

— Aștept de când eram copil, murmură el, așa cum a așteptat și tatăl meu, și bunicul meu... Bătrânul Ottar îi prevenise: „Într-o zi, animalul va ieși din pădure, atunci...” Mi-am petrecut copilăria visând la acest „atunci”. Îmi ținea de cald. Mi se părea reconfortant să am un destin, să nu fiu aruncat în viață la întâmplare, ca ceilalți copii. Eu *știam încotro merg*, cineva îmi făcea semn de la capătul drumului, cineva care încerca să mă îndrume... Un tip în întuneric, poate că un tip agitând un felinar! Nu ți se pare ciudat?

Dădu din umeri. Nu părea să simtă frigul care domnea în încăpere.

— Da, continuă el, îmi ziceam că drumul era dinainte trasat. Citeam textele latine și eram pătruns de ideea de *fatum*[8]. Și asta îmi plăcea, mă... liniștea. „Voi fi asasinat, îmi ziceam, așa cum tata și străbunicul *ar fi trebuit să fie*...” Dar asta nu mă speria, nu. Era ca o piesă de teatru scrisă doar pentru mine, în care actorii de dinaintea mea nu reușiseră să joace marele rol până la capăt, să-și transforme viețile în destin. Eu, da! Doream să fiu primul care să întrupeze un personaj de tragedie.

8 Soartă, destin.

Un personaj adevărat! Ți se pare că Ottar, care a murit de pleurezie, a avut un destin pe măsură? Sau fiul său, care și-a dat sufletul în cursul unei mese prea copioase?

Sau tata, uzat de chefuri, găsit mort în patul unei prostituate, la vârsta de șaptezeci de ani? Toți au așteptat pedeapsa și toți au fost frustrați! Au îmbătrânit, s-au îngrășat, le-a căzut părul. Și-au tratat ulcerul, fistulele, ciroza, fără să vadă apărând statuia Comandorului! I-am disprețuit pentru asta. L-am disprețuit pe Ottar criminalul pentru că devenise un burghez grăsan. Cum?! După ce ai alergat pe plajă, noaptea, cu felinarul în mână, după ce ai auzit cum se frâng corăbiile, cum urlă supraviețuitorii uciși în grabă, să ajungi să duci o viață de rentier, să pui pe tine osânză, tolănit în fața focului, cu pipa în gură, cu ochii la trofeele de vânătoare, cu un pahar de rachiu în mână? Nu, nu voiam asta… La unsprezece ani, speram că tatăl meu va avea un alt destin, că va întruchipa, în sfârșit, acel erou așteptat de mine. Mă uitam la fețele prietenilor lui și îmi repetam: „Există un asasin printre ei. Cine îl va ucide? Care va fi Brutus?” Dar a îmbătrânit și el, fără ca viața lui să capete vreun sens.

Se depărta de fereastră și începu să se plimbe prin încăpere. Vorbea cu o voce sacadată, fără să-i pese de Sarah. Începuse să transpire, și transpirația avea mirosul de animal. Tânăra femeie înțelese că băuse mult și că doar beția îl împingea la aceste confidențe care frizau nebunia.

— Am urmărit fluctuațiile curbei căinței populare cu o atenție de economist, continuă el. Ba chiar am făcut grafice. Am măsurat furia Gottherdalului și lipsa lui de căldură. Am încercat să-i întrețin resentimentul adoptând un comportament provocator, bătându-mi joc pe față de remușcările concetățenilor mei. Voiam să-i ațâț, să nu las să dispară conștiința păcatului. Știam că, dacă vor uita, voi fi și eu lipsit de destinul meu. Atunci anii aveau să treacă, vulpoiul avea să-și piardă părul și

va deveni și el borțos... Nu, nu! Asta nu! Am făcut să supraviețuiască tradiția, am încurajat manifestările superstițioase: purtatul măștilor, camuflajul, străzile întunecoase. Nimeni n-a făcut mai mult pentru salvarea patrimoniului folcloric al unei regiuni. Nimeni. Am întețit focul, am întărit cultul care se stingea. Înțelegi ce înseamnă asta? E ca și cum aș fi readus la viață un zeu muribund! Am readus la viață cultul lui Ottar, am făcut din el un personaj oribil, un blestemat, un animal. Și, în secret, am încurajat cercetările prietenei tale Judith, i-am arătat indicii, piste, i-am întărit pasiunea, ura. Aveam nevoie de ea, știam că va face prozeliți. Un moment, l-a tras după ea și pe Barney, apoi a încercat să te convingă pe tine. Îmi amintesc că mi-am zis la un moment dat: „Lovitura de pumnal va veni de la unul dintre aceștia trei! Nimeni din Gottherdal nu va îndrăzni să ridice mâna asupra mea, le este prea frică, și atunci un străin va lovi. Cu siguranță că Judith." Da, contam mult pe Judith. Am binecuvântat sosirea aisbergului, am văzut în asta o șansă. Mi-am spus: „Acum, gata! Butoiul cu pulbere va exploda! Nu l-am păzit degeaba ani de zile!" Când Barney a venit să-mi propună serviciile lui, am crezut că era un pretext să se apropie de mine. Mi-am zis: „Iată-l pe Brutus al meu, pe Lorenzaccio!" Dar nu! Voia doar să se lupte cu aisbergul, avea o fixație din cauza accidentului în urma căruia tovarășii lui își găsiseră moartea. Nu-și putea ierta că el supraviețuise, el, mediocrul echipei, omul de știință destinat să spele eprubetele. Mi-am zis că va eșua și că eșecurile lui repetate vor întări teroarea superstițioasă care mocnea. În privința asta, reușita mea a fost deplină... *Dar încă nimeni n-a venit*... Orașul e pustiu și sunt singur. Am deschis toate ușile, am demobilizat toți oamenii de ordine, am organizat totul ca să ușurez treaba viitorului meu asasin, dar de zile în șir trag cu urechea zadarnic la zgomotul unor pași în vestibul. Cred că nu vor veni, sunt prea lași.

Se opri în centrul încăperii, gâfâind, și se uită la tânăra femeie, având în ochi o ciudată lumină de speranță.

— Tu ești? întrebă el cu o voce înăbușită. Numai tu poți fi! De ce să fi rămas dacă nu ca să mă execuți? Nu-mi spune nimic! Ai dreptate, să jucăm jocul! Mă dorești, atmosfera de sfârșit de lume te-a excitat. O să facem amor pe ruinele Romei. Da! Da! E un scenariu foarte bun pentru a-ți justifica prezența.

Sarah vru să protesteze, dar Thorn se apropie de ea și o prinse de umeri. O sărută cu violență. Barba nerasă îi zgâria obrajii. Îl respinse, trăgându-și sufletul, cu bărbia plină de bale.

— Ești nebun! șopti ea.

— Nu, nerăbdător, o corectă Gravdsen. Îmi joc în acest moment cariera de actor. E momentul alchimic, clipa transformării supreme, secunda în care piatra va deveni diamant, viață, destin! Trebuie să răscumpăr clanul vulpoiului, să șterg prin moartea mea bătrânețea de mic burghez a „marelui” Ottar. Eroii nu au hemoroizi și nici nu suferă de prostată. Trebuie să moară la momentul potrivit... Am ajuns în acel moment, după aceea va fi prea târziu, va veni bătrânețea. Nu va mai fi o ocazie mai bună, niciun aisberg nu va mai veni peste noi, niciodată! Nu pot lăsa să-mi scape această șansă. Trebuie să se întâmple ACUM!

Se trânti în fotoliu, apucă o sticlă de coniac de pe o măsuță și umplu două pahare de argint.

— Bea! îi ordonă el, întinzând un pahar spre Sarah. Ai o armă la tine? Te rog să nu folosești pistolul... Aș prefera lama unui pumnal, o lamă frumos lucrată. Lângă patul meu, în camera de alături, am așezat o panoplie de arme pe o vitrină: cuțite, pumnale, stilete... Dar, ca să lovești pe cineva cu pumnalul e nevoie de curaj. În cazul în care asasinul meu va fi foarte delicat, am prevăzut și un pistol de duel, pe care l-am încărcat cu grijă.

— N-am nicio armă, zise tânăra femeie oftând. N-am venit să te omor.

Thorn zâmbi. O scândurică de parchet trosni undeva; bărbatul se ridică brusc, trase cu urechea, pândind zgomotele unui ipotetic asasin. Sarah se gândi instinctiv la chipurile de la proră.

— Judith mi-a vorbit de un muzeu secret, zise ea. Presupun că e tot o legendă?

De data asta, fața lui Gravdsen se crispa. Când vorbi, vocea lui își pierduse aroganța.

— Există într-adevăr, în inima Muzeului Thanercog, șopti el. Ottar a atârnat acolo chipurile de la prora vaselor naufragiate. Ce vrei, îi plăceau trofeele!...

— Judith l-a descoperit, murmură Sarah.

Thorn se încordă.

— Așadar, continuă Sarah, chipurile de la proră există cu adevărat?

— Încă mai existau în urmă cu treizeci de ani, mărturisi Gravdsen. N-am mai pus niciodată piciorul în sala aceea din copilărie. În realitate, speram ca umiditatea să le distrugă. Nu le-am protejat.

Această evocare îl stingherea în mod evident.

— Era o sală lugubră, zise el pe un ton absent. Bunicul meu mă ducea acolo duminica, când ne întorceam de la biserică..., dar îmi era frică. O boltă fără nicio deschizătură spre lumina zilei, un tunel orb, având, de o parte și de alta, acei crucificați de lemn putred, care se iveau brusc din întuneric. Da, cred că muream de frică mai înainte de a fi făcut jumătate de drum. De fiecare dată când ieșeam din sanctuar, îmi imploram bunicul să vadă dacă ușița era bine încuiată. Înțelegi, îmi era teamă... *să nu iasă de-acolo*.

Se scutură, jenat că se lăsase purtat spre spaimele sale din copilărie. Sarah goli paharul. Nu mâncase de o eternitate, și alcoolul o ameți. Gravdsen reîncepuse să vorbească despre romani, despre destin. Cită versuri latinești, se încurca, o lua de la capăt. Sarah se uita la el fără să-l asculte. Îi părea grotesc, fără să poată totuși să se elibereze de ciudata atracție care o împingea spre el.

Thorn făcea o descriere minuțioasă a asasinatului lui Cezar. Acum recita din Shakespeare.

— E stupid, constată Sarah, fără vreo ușurare. Complet stupid.

Dar nu se putea abține să nu dorească acel corp, acel miros de animal, acea piele albă plină de pistrui. Se ridică și se apropie de el.

— Taci, bați câmpii! zise ea. Unde e camera ta?

Trebuia să se elibereze cât mai repede. El se ridică, clătinându-se, și o prinse pe Sarah de braț.

Camera era la fel de intimă ca un hol de gară. Niște statuete de negri ținând sfeșnice păzeau cele patru colțuri ale încăperii. Gravdsen ridică fusta tinerei femei, mâinile îi alunecară pe pântece, atingând ușor cicatricele.

— N-ai să te mai vindeci niciodată, îi zise el cu un fel de mulțumire secretă.

Mai târziu, când Sarah ieși din grămada de cearșafuri mototolite, văzu reflexe roșii dansând în geamuri. În aer plutea un miros de funingine. Alergă goală la fereastră. *Grand Hotel* ardea și o ceață de fum negru învăluia domul principal.

— Dumnezeule! bâigui ea. Judith a dat foc, sunt sigură... A vorbit despre asta toată noaptea; ar fi trebuit să...

Mâinile lui Gravdsen se așezară pe umerii ei.

— Roma! murmură el cu încântare. Roma...

Și Sarah înțelese că acum îl detesta de-a binelea!

XX

Hotelul a ars până seara, răspândind torente de fum gros, aruncând jerbe de scântei peste acoperișurile caselor vecine. În câteva ore, incendiul s-a răspândit până în preajma Muzeului Thanercog, acoperind cupolele cu o peliculă de catifea neagră. Malul stâng al canalului era învăluit într-o ceață de carbon impenetrabilă. Din când în când, fulgerul unei explozii rupea această ceață și grinzi aprinse cădeau pe pavajul cheiului, dispărând apoi în apele tulburi. Ambarcațiunea-pompă se plimba de colo-colo, încerca cu disperare să înece incendiul sub jetul tunului său hidraulic, dar coloana de apă sub presiune se evapora de cele mai multe ori înainte de a atinge focarul.

Cu fața pe pernă, zgâriind cu mâinile salteaua, Sarah percepea doar lumini, strălucirea focului. Pierduse noțiunea timpului.

Fusese nevoită să facă un efort considerabil să scape de dominația lui Gravdsen. Profitând că bărbatul roșcat moțăia copleșit de alcool și de plăcere, se îmbrăcă în grabă și părăsi primăria, cu buzele tumefiate și coapsele umede. Străzile erau un fel de coșuri orizontale; bătea un vânt plin de tăciuni, ale căror confeti lucitoare îți devorau pielea. Sarah, aplecată în față, cu o eșarfa umedă lipită de partea de jos a feței, încerca de bine, de rău să ajungă la hotel, ca să vadă ce se întâmplase cu Judith. Totuși, de fiecare dată când încerca să înainteze, zidul de căldură o dădea înapoi. Acum se lăsase

noaptea, dar, din cauza perdelei groase de fum care întuneca cerul, nu puteai să-ți dai seama că ziua era pe sfârșite.

Tânăra femeie ajunse sub bolta unui pasaj, gâfâind, cu fața neagră de funingine. Nu știa unde se afla. Se rătăcise în labirintul gangurilor din cauza incendiului. Lipită de zidăria încărcată de căldură, văzu deodată trecând o siluetă înaltă, șchiopătând, purtând haina tradițională de piele neagră și masca de carton roșu. Fără să știe prea bine de ce, Sarah se ghemui într-un colț al pasajului, ca și cum ar fi fost esențial (vital?) ca ființa mascată să nu o zărească, își dădu seama că întreg corpul îi adresa semnale de alarmă și de spaimă, ca și cum creierul său primitiv ar fi detectat apropierea unui animal de pradă. Silueta mascată înainta greoi, legănându-se de pe un picior pe altul, atingând cu umerii grămezile negre de funingine.

„*Ai zice*... ai zice că e o *statuie deghizată*”, se gândi Sarah.

Imediat își spuse că era o idioată, totuși asemănarea era frapantă: acea mișcare greoaie, lentoarea mersului... Da, o sculptură de lemn care, și ea, fugea de incendiu. Sarah ar fi vrut să intre în pietrele zidului, să descopere o ușă ascunsă, să fie, într-o clipă, *departe de ea*.

Vântul împingea perdeaua de fum peste străduță și profită de acest paravan să țâșnească din ascunzătoare și să intre în ploaia de scântei. Printre volutele cu miros înțepător, întrezări silueta masivă a acelui *lucru* care înainta la intrarea în gang și i se păru că avea o armă anacronică, un obiect ce ar fi putut fi luat drept o furcă, dar care, în realitate, era... un trident.

Unde văzuse o statuie purtând un trident? La muzeu? Pe una dintre fațade?

În gravurile vechi ale lui Judith, îi șopti o voce interioară. *Amintește-ți chipul de la prora navei Roi-Harald, acel Neptun care-și ținea tridentul ca și cum ar fi atacat în fruntea unei cavalerii de delfini...*

Ba nu! Era imposibil, era din cauza nervilor! Era... era un bărbat corpolent, atâta tot. Pe când dădea colțul străduței, o formă neagră îi aținu calea, în timp ce o mână neagră precum cărbunele se lăsa pe umărul ei. Țipă de groază. Era Judith, a cărei față plină de funingine semăna cu cea unei mumii ieșite din cuva ei de bazalt.

— Tu ești! strigă Sarah. Tu ai dat foc orașului?

— Da, șopti Judith, a cărei capă de piele neagră purta urme adânci de arsuri. Trebuia să dezorganizez chipurile de la proră, să le împiedic să mai bată străzile de capul lor. Nu le-ai văzut?

— Poate, nu știu, răspunse Sarah gâfâind.

— Dau târcoale, șopti Judith. Își caută prada.

— Ce pradă?

— Toți cei care se simt vinovați de ceva. Adulmecă la ei mirosul de vinovăție și se țin după ei, *ca să-i ia*.

Sarah se desprinse de mâna ei cu o mișcare bruscă, de teamă ca Judith să nu simtă cum i se făcea pielea ca de găină.

— Trebuie să părăsim acest cartier, zise ea. Să trecem pe celălalt mal înainte de a fi încercuite de foc.

Degetele lui Judith o prinseră de încheietura mâinii.

— E prea târziu, zise bruneta, nu mai putem fugi; cortina se va ridica pentru ultimul act. *Căldura incendiului topește aisbergul, lucrul acela ascuns în inima gheții va ieși să-și împlinească opera.*

— Ești complet nebună! strigă Sarah, depărtându-se în grabă. Complet nebună!

În momentul următor, un pas greoi și șchiopătat răsună la celălalt capăt al străduței. Cuprinse de panică, o luară la fugă orbește, prin vântul de scântei, care le înroșea părul. Cineva mergea în urma lor, o ființă greoaie, pășind cu stângăcie, fumul nereușind să-i mascheze mirosul de mucegai. Și acest miros o ducea pe Sarah cu gândul la cel al marilor copaci bolnavi, care putrezeau în inima pădurii, giganți de lemn roși de viermi și de

chisturile albicioase ale ciupercilor otrăvite.

Susținând-o pe Judith, Sarah ajunse la colțul străzii. Bătea la fiecare ușă, în speranța că va primi ajutor. După câteva minute, înțelese că fațadele înnegrite de fum nu adăposteau dincolo de ele nici țipenie de om. Ca un automat, puse mâna pe o clanță și ușa se deschise fără să opună rezistență.

— Au plecat, zise ea, rânjind prostește. Au plecat fără să încuie ușa.

O miră atmosfera de curățenie confortabilă care domnea în interiorul locuinței. Parchet din lemn de pin ceruit, mobilă din lemn alb, ceainic de cupru strălucitor. Era ca o enclavă, o oază de pace în tornada de foc și funingine care bătea afară. Un loc în afara lumii.

Judith se trânti pe un scaun, cu capul între umeri, privind în gol.

— Vezi ușa aia mică? întrebă ea, zâmbind amar și arătând spre un perete.

Sarah zări un panou în zid. O ușă pe care o luase la început drept dulap.

— Deschide-l, îi ceru Judith, reținându-și un acces de tuse. Deschide-l și vei face într-o secundă autopsia Gottherdalului.

Sarah ezită. Fumul incendiilor înnegrea geamul ferestrelor, cufundând locuința în întuneric. Luminozitatea scădea pe măsură ce stratul de pe geamuri devenea din ce în ce mai gros.

Deschise dulapul cu o mișcare bruscă. Descoperi o cămăruță, fără nicio legătură spre exterior. Era un fel de chilie monahală, dată cu var, unde se aflau un pat mic de fier, o sobă mare și un teanc impresionant de prosoape de baie, împăturite pe un taburet. Lăsă capul în jos ca să poată intra în cămăruță. Podeaua era acoperită cu cârpe de spălat podelele și o cutie mare de chibrituri stătea lângă sobă. Când dădu la o parte așternutul patului, putu să vadă că salteaua era formată în întregime din bureți cusuți unul de altul.

— E camera morților, îi explică Judith încetișor. Există una în fiecare casă din Gottherdal.

— Camera morților? repetă Sarah.

Și, în timp ce rostea aceste cuvinte, simțea cum i se zbârlește părul.

— Înecații, îi explică Judith. Se spune că revin, în unele nopți cu lună plină, și bat la uși să ceară ospitalitate. Dacă nu le deschizi, mori în cursul anului de o moarte violentă. Ies din canal și rătăcesc pe străzi, și, dacă le trece prin minte să aleagă casa ta și să bată la ușă, trebuie să respecți datoria ospitalității și să-i găzduiești până dimineață.

— Prosoapele le folosesc ca să se șteargă? bâigui Sarah.

— Da, și soba îi ajută să se usuce. Și salteaua de burete... A fost prevăzut totul pentru absorbirea apei ce cade șiroaie de pe corpul lor. Intră, se culcă și încearcă să-și încălzească trupul înfrigurat timp de o noapte.

O scândurică din parchet trosni, și Sarah tresări speriată. Acum era aproape întuneric în casă. Fereastra se transformase într-o placă pufoasă și neagră, ca și cum un animal nocturn enorm stătea lipit de fațadă, acoperind toate ferestrele.

— Camera morților, repetă Judith, cu ochii strălucind de febră. Dacă auzi bătăi la ușă, trebuie imediat să aprinzi soba și să încălzești prosoapele.

— Taci! o întrerupse Sarah. E doar o legendă. Mai bine vino să te întinzi, ai început să tremuri.

— Și tu, replică bruneta. Îți văd mâinile mișcându-se.

Dar se lăsă dusă până la patul de burete.

— Nu uita, șopti ea închizând ochii. Cioc-cioc-cioc. Bat doar de trei ori, așa că, dacă nu deschizi...

Vocea i se stinse. Sarah se depărta de ea. Poate că ar fi trebuit să aprindă soba. Schiță un gest spre cutia mare de chibrituri, dar se răzgândi. Îi era frică să nu atragă morții. Oare focul pe care voia să-l aprindă nu va funcționa ca un semnal? Nu va atrage spre el pe toți

înecații din canal?

Se depărta de cilindrul mare de fontă și ieși repede din cămăruță. Se simțea și ea la capătul puterilor și picioarele nu o mai susțineau. Se trânti într-un fotoliu de lângă cămin, de unde venea un miros de cenușă rece. Nu știa dacă era cu adevărat noapte sau dacă întunericul care le învăluia se datora doar funinginii.

„Sunt mică de tot, mică de tot...”, își zise ea, fricționându-și umerii.

Ar fi vrut să se ghemuiască sub niște cuverturi imaginare, să se culcușească lângă un braț prietenesc. Trosniturile de pe stradă o făceau să tresară tot timpul. Întunericul umpluse acum „camera morților”, ascunzând-o pe Judith. Patul de burete sorbea sudoarea brunetei, uscându-i corpul jilav. Doar prosoapele mai formau o pată albă în penumbră. Prosoapele înecaților...

Sarah își ascunse fața în mâini. Când se vor sfârși toate astea? Ar fi trebuit să găsească o mașină, să se îndrepte spre interiorul insulei, dar nu mai controla situația. Toată agitația ei nu o făcea deloc să înainteze. De altfel, oboseala îi mina combativitatea, infiltrând în ea un fatalism subtil. De ce zăbovea acolo, în acea casă din apropierea incendiului, când ar fi trebuit să fugă fără întârziere de centrul orașului?

Închise ochii și-și sprijini ceafa pe speteaza fotoliului.

„Trebuie doar să mă odihnesc puțin, își zise ea. Pe urmă totul va fi bine.”

Nu știu cât timp își pierduse cunoștința, dar o trezi mirosul de lemn putred. Era foarte aproape, sufocant. Invadase încăperea. Sarah înțelese că provenea de la un obiect pe care nu-l putea vedea. Un lucru care stătea în afara razei sale vizuale. Simțea în ceafa o prezență neplăcută. Ceva sau cineva se așezase în spatele ei. Ceva care putea a mâl și a putreziciune. Ceva care emana o duhoare de mucegai și de umiditate. Crispă degetele pe mânerele fotoliului, neștiind dacă trebuia să întoarcă brusc capul sau să fugă fără să se mai uite

înapoi. Spaima îi făcu stomacul să ghiorăie. Măsură cu privirea numărul de pași pe care îi avea de făcut până la prag... LUCRUL acela intrase în casă cât timp ațipise. Se așezase în spatele ei, țintuindu-i ceafa cu ochii, așteptând să fie trează ca să-i strivească vertebrele. Trebuia să ia o hotărâre. În cămăruța întunecată, Judith nu mai mișca, poate era deja moartă!

— Ai fi putut să ne primești cu focul aprins, zise mami, în spatele ei, cu o voce răgușită.

Sarah avu impresia că îi îngheață sângele.

— Tatăl tău n-a putut niciodată să suporte umezeala, continuă vocea neomenească.

Sarah se întoarse lent, strângând cu putere maxilarele. Tati și mami stăteau în picioare la capătul celălalt al încăperii. Nu erau din carne, ci din lemn sculptat. Un lemn fărâmițat, ros de viermi și de parazitul pofticios de rumeguș. Arătau ca două totemuri cioplite și aveau fețele brăzdate de crăpături adânci. Sarah încercă de bine, de rău să se ridice, dar căzu la loc, doborâtă de ceea ce i se întâmpla. Cele două sculpturi aveau aspectul grosolan și puțin caricatural al chipurilor de la proră. Sprâncenele pe care le avea mami, accentuate în mod ciudat, se încruntau, și mimica ei devenea cumplită. Gura, enorm de rotunjită, părea concepută doar ca să răcnească injurii și blesteme. Restul anatomiei era în parte incomplet. Brațele se terminau cu cioturi; iar picioarele se opreau, pur și simplu, sub genunchi. Niște cuie mari și ruginite mențineau coeziunea diferitelor părți, înfigându-se în lemnul umed, ca vârfurile ruginite ale unor săgeți foarte vechi cu partea de lemn ruptă.

— Ai fi putut să aprinzi focul, vorbi iar mami. Măcar atâta lucru! Să știi că nu-mi face deloc plăcere să te cert întruna. Acum avem alte griji...

Sarah reuși, în sfârșit, să se ridice din fotoliu. Se lăsă în genunchi în fața căminului și căută cu privirea o cutie de chibrituri. Știa că nu trebuia să încerce să înțeleagă

și mai ales să nu se mire, ca să nu-și piardă imediat mințile. Cu degete tremurânde, încercă să aprindă fără succes câteva bețe de chibrit. Mirosul de lemn putred o copleșea. În semiobscuritate, tati și mami semănau cu acei copaci vrăjiți din basmele de altădată. Copaci care merg, vorbesc și îi prind pe copii cu crengile ca să-i facă bucăți sau să-i sugrume. Îi veneau în minte niște vechi ilustrații întrezărite în clarobscurul unui pod. Niște desene negre, unde nodurile lemnului erau ochii dilatați ai stejarilor stând la pândă. Tati și mami stăteau în penumbră, ascunzând urâțenia chipurilor lor crestate. Capetele lor atingeau ușor tavanul, dominând-o ca niște copaci amputați, fără crengi și fără frunze. Copaci reduși deja la starea de spânzurătoare, de stâlpi de execuție.

— Tu l-ai atras, zise mami, cu o voce spartă, care părea că vine de niciunde.

— Ce? bâigui Sarah.

— Aisbergul. Tu l-ai făcut să vină aici. Se ghida după emoțiile tale, așa cum o busolă își rotește permanent acul spre polul magnetic. Ți-a simțit rușinea, remușcările.

— Rușinea mea?

— Vinovăția, dacă vrei. Ăsta e cuvântul care se folosește acum? Pe vremea mea, se spunea, pur și simplu, rușine, era mai cinstit.

„E un dialog de oameni nebuni, își zise Sarah, arzându-și degetele cu chibriturile. Ar trebui să închid ochii, să mă fac ghem pe podea și să-mi astup urechile.”

Se forță să privească flăcările din cămin, încordându-și mușchii spatelui, ca să-și formeze o platoșă iluzorie.

— Gottherdal e o necropolă, vorbi deodată tati, cu vocea doctă pe care o folosea pe vremuri în fața elevilor. Dar în *necropolă* există *necro* și *pol*. Am putea spune astfel că vocabula *necropolă* numește Arctica, aceasta fiind pământul morților. Și, dacă te gândești mai bine, este adevărat că banchiza e un cimitir gigantic. O

necropolă datând din primii ani ai omenirii. Ghețurile conțin, amestecate, animale dispărute de milenii. Câți mamuți nu au fost exhumați din adâncul crevaselor? Unii în stare perfectă de conservare, încă acoperiți de păr. Și nu mai vorbesc de ambarcațiunile vikingilor, de războinicii înghețați, de exploratorii dispăruți în furtuni, de toate acele misiuni științifice transformate în statui de carne și oase, de...

— Taci! îl imploră Sarah.

— Lasă-l pe tatăl tău să vorbească! interveni cu duritate mami. Știe ce spune. E adevărat că aisbergul este o bucată de cimitir. Fragmentul mormântului gigantic care acoperă polul magnetic. Banchiza este pământul morților, giulgiul lor, sicriul lor. Un mormânt perfect care-i ferește de putrefacție. Banchiza este costumul nostru de supraviețuire, ne ține intacți. În pofida morții, ne permite să ne păstrăm rangul, să ne putem arăta fără rușine. Este politețea noastră de dincolo de mormânt.

— În 1808, continuă tati, pe un ton ciudat de artificial de conferențiar, celebrul explorator Rolf Hundsen a descoperit în ghețurile din Groenlanda avangarda unei armate de războinici înghețați în cămășile lor de zale. Din nefericire, tehnicile de conservare din epocă nu i-au permis fericitului om de știință să-și ducă descoperirea în Europa și...

— Aisbergurile formează un puzzle, bombăni mami, cu vocea ei de copac găunos. Fiecare este o formă din necropola ghețurilor, un fragment dintr-un cimitir perfect, inventat până în zilele noastre. Dar tu nu poți înțelege aceste lucruri.

— De ce mă persecutați? murmură Sarah, cu fața roșie din cauza flăcărilor.

— Pentru că nici astăzi nu ne privești în ochi. De mică ai fost așa, falsă, vicleană. Te jucai cu păpușa de porțelan, cu bebelușul de zahăr. Nu puteai trăi în afara ambalajului tău de hârtie de mătase. O, Dumnezeule,

cum mă mai exasperai! Ar trebui să ne mulțumești că am venit după tine. Aisbergul îți oferă o șansă să te răscumperi, să ai din nou conștiința împăcată. Cineva trebuie să plătească pentru Gottherdal. Cineva trebuie să ispășească...

Sarah se ridică brusc. De data asta se uită drept în fața statuilor de lemn putred.

— Și de ce eu? izbucni ea. N-am niciun amestec în povestea asta de naufragiatori. Gravdsen trebuie să plătească, și abia așteaptă!

— Tocmai de aceea, răspunse vocea găunoasă. Nu ne interesează. N-are remușcări, ci doar vanitate. E irecuperabil. Nu merită să fie sacrificat. Moartea lui n-ar rezolva nimic, sângele lui n-are nicio valoare.

— În timp ce eu...

— Încerci să te pedepsești de foarte mult timp. Crezi că nu știm nimic de viața pe care ai dus-o? Despre bărbații aceia cu care te culcai doar ca să te înjosești? Te-am văzut făcând asta. Eram mereu prezenți, în spatele tău, invizibili. Îmi amintesc de ucenicul măcelarului: te întâlneai cu el într-o cameră din Montparnasse și te bătea cu o curea. Te lăsai bătută de bruta aia, plângeai cu capul în pernă. Îmi era rușine pentru tine, fetițo.

Sarah se retrase în umbră, cu obrajii aprinși ca focul, aproape amețită.

— Și acel editor pentru care traduceai, continuă mami, neîndurătoare. Care nu putea să facă amor cu tine decât după ce urina pe fața și pe părul tău... Ne-ai frânt inima de o mie de ori. Și totuși, știu că totul pleca dintr-un sentiment frumos: voiai să te pedepsești, să te înjosești. Voiai să ispășești în felul ăsta. Astăzi îți oferim ocazia să-ți plătești cu adevărat datoria, să te împaci cu tine însăți.

— Ce vreți să fac?

— Să ispășești pentru Gottherdal. Să devii țapul-ispășitor al acestui oraș de asasini. Vei plăti în locul lor pentru că-ți e deja rușine pentru ei. Fă asta, te va ușura!

Te vor crucifica pe catargul de la prora unei epave și vei deveni un chip de proră viu. Vei vedea, va fi o suferință curată care te va elibera.

Sarah se lipise de perete. I se părea că pietrele, încălzite de incendiu, deveneau fierbinți în spatele ei.

— E o adevărată nebunie, zise ea gâfâind. Voi nu existați...

— Ba da, existăm pentru că ne-ai ținut în viață în toți acești ani. Remușcările tale ne împiedică să ne găsim liniștea, iar acum ne aflăm într-un loc de trecere. Dacă ne-ai fi uitat, ne-am fi putut odihni în somnul de veci, dar vinovăția ta ne-a ținut în așteptare... Suntem amândoi obosiți și am vrea să ne dai pace.

— Nu vreau să mor! protestă Sarah.

— Ba da, insistă mami pe un ton dulceag. De mult timp vrei asta. Amintește-ți acele vise pline de suplicii pe care le aveai foarte des. Când erai sfârtecată, când Gestapo-ul te înneca într-o cadă, când...

— Destul! M-ați spionat peste tot? Tot timpul?

— Te urmam. Tu ne țineai înlănțuiți, tu ne forțai să asistăm la toate josniciile. Îmi ziceam: „E copilașul meu, e fetița mea, am ținut-o în brațe, am legănat-o cântându-i când îi era teamă noaptea, și acum uite cum se tăvălește cu bărbații, necunoscuți de-o noapte, cum le cere s-o pălmuiască, cum îi imploră să-i ardă vârful sânilor cu țigara...” Crezi că asta mă făcea fericită?

Chipurile de proră trosneau din cauza căldurii. Un abur umed ieșea încetișor din gura mamei.

— Aisbergul se va topi, murmură ea. Și va lăsa să iasă toți morții din el. Curând îi vei vedea revărsându-se asupra orașului: războinici vikingi, elefanți preistorici... Vor dori să simtă sub picioare uscatul, chiar dacă această escapadă îi va costa privilegiul supraviețuirii. Incendiul înmoaie gheața. Îi aud deja mișcându-se, unghiile lor scârțâie pe chiciură ca să-și croiască drum spre exterior. Vor ieși, cu barba și părul plin de țurțuri. Căldura i-a trezit. Și mai sunt și toți înecații, toți

marinarii morți pe mare. Vor dori să intre în oraș. Fă-le plăcerea și lasă-te prinsă. Lasă-te bătută în cuie pe prora unei nave. La fiecare lovitură de ciocan, la fiecare cui, vei simți cum ți se risipesc remușcările. Sufletul ți se va ușura. Fă-ne plăcerea de a nu ne mai supăra.

— Niciodată! izbucni Sarah, ghemuindu-se în colțul unui zid. Luați-l pe Gravdsen, luați-i pe locuitorii din Gottherdal, luați-i pe descendenții naufragiatorilor...

— Dar au plecat, fetițo. Iar Gravdsen e doar un fanfaron plin de orgoliu. Doar tu ai mai rămas. De altfel, noi te-am recomandat; nu ne dezamăgi și de data asta, ne-am pus cuvântul în joc. Fii la înălțime! Privește cuiele astea înfipte în lemnul nostru. Fiecare corespunde unei dureri de care ești răspunzătoare, unei supărări, unei decepții. Apropie-te, atinge-le! Vei simți cât sunt de lungi și de ruginite, cum ne rănesc corpurile. Acum tu trebuie să le suporți. Apropie-te! Vreau să ne atingi rănile...

Neputând să reziste, Sarah se ridicase. Cu mâinile întinse ca o somnambulă, se apropie de statuile de lemn putrezit. Degetele întâlniră primele cuie oxidate.

— Ăsta a intrat în mine când ți-ai pierdut virginitatea cu un om de nimic, un student întâlnit la o petrecere. Îți amintești? Ți-ai ascuns chiloții pătați de sânge în geantă. Ăstălalt...

— Taci! strigă Sarah.

— Nu, bombăni gura de lemn. Ar fi prea ușor. Ne-ai făcut numai probleme. Trebuie să plătești o dată pentru totdeauna ca să ne putem găsi pacea.

— Vrei să sufăr? strigă Sarah. Da? Ei bine, privește! Privește!

Cu o mișcare bruscă, smulse unul dintre cuiele înfipte în chipul de proră și îl implântă în mijlocul palmei. Chiar în centrul liniei vieții. Din cauza durerii, căzu în genunchi, cu fruntea plină de o sudoare rece. Sângele curgea din palmă pe încheietura mâinii, trasând o linie de un roșu-închis, care se întindea până la cot.

— Vezi, simți ce bine e? întrebă mama ei. N-ai impresia că ai devenit deja *mai bună*?

— Nu! strigă Sarah. Mă doare, atâta tot!

— Minți! bombăni gura de lemn găunos. Iar minți!

Sarah ridică în dreptul ochilor mâna rănită. Cuiul oxidat trecea dintr-o parte în alta.

— Din vina ta ne-am înecat, zise apăsat mami. Tu voiai să te plimbi cu vaporașul acela, *San Marco*, și, în ultimul moment, te-ai îmbolnăvit! Iar!

— De ce n-ați rămas la hotel cu mine?

— Și să pierdem banii pe bilete? Se vede bine că n-a trebuit niciodată să-ți câștigi viața cu sudoarea frunții.

„Acum mă voi trezi, își zise Sarah. Și când voi deschide ochii, nu va mai fi aici nicio statuie de lemn. Voi fi singură, singură și în siguranță."

Durerea din palmă îi împăienjenea ochii. Se simți căzând în față și se lovi cu capul de podeaua de lemn gălbui.

— Vor veni să te ia, murmură vocea îndepărtată a mamei sale. Și vei putea să strigi cât vrei când te vor crucifica la prora corabiei *Saint-Mathieu*.

Dar Sarah nu o mai asculta; căzuse în hăul negru al inconștienței. Când redeschise ochii, o clipă mai târziu, se strâmbă de durere. Sângele îi murdărea palma, dar nu văzu nici urmă de cui. Își trase spre ea mâna rănită.

„Te-ai tăiat când ai căzut, își zise ea, ca să alunge panica. Te-ai lovit cu palma de unul dintre suporturile metalice ale căminului și..."

Tuși. Un fum cenușiu stagna la nivelul podelei și înțelese că locuința luase foc.

— Judith? Judith? strigă ea.

Nu răspunse nimeni. Patul din cămăruță era gol. Judith, victima unei transe provocate de febră, părăsise probabil casa și plecase la întâmplare. Sarah se ridică. Aerul din interiorul casei devenise irespirabil, trebuia să iasă cât mai repede. Alergă până la ușă. În prag, o pocni o pală de funingine. Deasupra orașului, cerul era roșu.

Tânăra femeie o luă la fugă. Fiecare pas îi stârnea junghiuri în palma rănită. Aerul fierbinte era încărcat de efluvii toxice care răneau plămânii și amorțeau creierul. Mergea în zigzag, controlându-și din ce în ce mai greu traiectoria. „Nu trebuie să cedezi, își repeta ea în minte. Nu uita că ești căutată. Ei sunt aici, undeva, în spatele tău, cu ciocanul și cuiele pregătite; au nevoie de tine ca să împodobească *Saint-Mathieu*...”

Simțea că se sufocă și vedea peisajul străduțelor printr-o ceață negricioasă paietată cu scântei.

„O să miros a pui pârlit”, își zise ea, constatând că părul i se înroșise.

Atunci *îi* văzu venind prin ceața negricioasă a incendiului, statui albăstrui cu trupurile încă solidificate. Înaintau greoi, cu mișcări de paralitici lipsiți brusc de cârje. Tot zgâriind gheața ca să scape din închisoarea aisbergului, unii își rupseseră vârful degetelor de la primele falange. Înțelese că nu putuseră să reziste chemării uscatului, mirosului de bitum și de țiglă care venea dinspre oraș. Se „treziseră” în mormântul lor de gheață, zidiți în acel mausoleu plutitor, care plutea în derivă de prea mult timp. Atunci începuseră să zgârie, să muște, să smulgă din aisberg acele așchii tăioase asemenea cristalului lustruit. Săpaseră tuneluri, smulgându-și unghiile, rupându-și degetele, mutilându-se fără să simtă nici cea mai mică durere. Până la urmă, corpurile lor tari, granitice făcuseră gheața să cedeze, să le dea cale liberă, să-i lase să se reverse pe chei. Cadavre de trei ori înghețate, statui cu piele vânătă, fuseseră nevoiți să reînvețe să meargă. Articulațiile protestau, epiderma, mai groasă decât pielea cea mai tare, refuza să se îndoaie. Se clătinau, grotești și jalnici, și fiecare denivelare a pavajului devenea un obstacol greu de trecut.

Da, ieșeau din muntele de gheață, toți, rozând, zgâriind, ca niște cârtițe pe jumătate înviate. Mirosul de pământ îi agita cumplit, le reda o aparență de viață,

aprindea în ei o dorință imprevizibilă. Nostalgia îi trezea din letargia mormântului, doreau brusc să nu mai doarmă între doi pereți de cristal, ca niște morți condamnați să stea veșnic într-o vitrină. Deodată, simțeau o nevoie de întuneric, de pace, de moliciune... și de putreziciune. Tânjeau să se întindă într-o groapă de pământ și să se lase în voia putrefacției, a descompunerii. Îndemnați de o nevoie lăuntrică, părăsiseră fortăreața de gheață plutitoare, care-i ferea totuși de necroză din timpuri imemoriale. Mergeau de bine, de rău, împingând picioarele de piatră unul în fața altuia. Carnea înghețată protesta, se rupea la încheieturi, se fărâmița dintr-o dată. Crăpăturile apăreau la genunchi, la glezne. Totuși, mergeau mai departe, lovindu-se de colțul zidurilor cu zgomotul unei stânci căzute din vârful falezei. Voiau să regăsească o lume după dimensiunile lor, să se reinsereze în cursul timpului, să fugă de paranteza temporală a aisbergului.

Sarah se lipise de una dintre fațade, cu ochii dilatați, cu gura agitată de spasme nervoase, dar morții ieșiți la plimbare treceau fără să o vadă. Asemenea lor, ea era tot o fugară. Carcase congelate cu mers de copil mic. Erau acolo marinari cu mantale impermeabile, dar și bărbați goi, dezbrăcați de violența furtunilor. Niște eschimoși îmbrăcați în blană și foști războinici purtând platoșe ruginite. Treceau prin fața tinerei femei fără să-i acorde nici cea mai mică atenție, preocupați doar să-și păstreze echilibrul. Emanau un frig intens, cumplit. Sarah avu impresia că, dacă unul dintre ei ar fi atins-o doar cu vârful degetului, s-ar fi prăbușit imediat pe pavaj, transformată în statuie de sticlă.

Profitând de ecranul de fum, înaintă până la Canal Grande. Prin volutele de funingine, văzu că aisbergul se topise în parte și că silueta lui se modifica în mod sensibil. Cadavrele prizoniere în masa plutitoare enormă profitaseră de brusca înmuiere a zidului translucid ca să sape tuneluri și să scape. Poate se săturaseră să rămână

intacte în mijlocul sipetului de chiciură, să sfideze timpul și legile naturale ale putrefacției! Poate se săturaseră să stea de pază în mijlocul unei necropole care-i zidea mai sigur decât pe niște prizonieri închiși pe viață! Ascunsă în umbra unei porți mari, pe jumătate asfixiată de fum, Sarah le urmărea fuga jalnică. Îi vedea intrând în case, deschizând ușile cu o lovitură de pumn. Uneori, mâinile li se rupeau din cauza șocului, stârnind o mică jerbă de cioburi de sticlă, dar asta nu-i făcea să renunțe. Atunci pășeau pe lângă cămin, încercând cu stângăcie să pună o cafetieră pe plita unui reșou.

Sarah se deplasa de la o fereastră la alta, observându-i pe acei morți trântindu-se cu stângăcie în fotolii, cu ochii sticloși fixați pe aburul ce ieșea dintr-un ceainic. Erau ca niște statui care se străduiau să bea ceaiul. Și ceștile fragile de porțelan se spărgeau între degetele lor mai tari decât granitul. Unii, care se instalaseră de o vreme lângă foc, începuseră să se dezghețe. Acțiunea descompunerii, întreruptă de ani de zile, se punea brusc în funcțiune, recuperând deceniile de întârziere, și puteai vedea carnea moleșindu-se și mușchii scofâlcindu-se în jurul bastoanelor osoase. Ceștile cu cafea fierbinte scăpau dintre degetele lipsite brusc de rigiditate. Cadavrele își pierdeau demnitatea statuară ca să se îndoaie ca niște păpuși umplute cu câlți... Sarah întoarse capul; nu voia să mai vadă. Întâlni alți marinari, majoritatea ruși, dar și vânători de foci sau de balene prinși în gheață cu harponul în mână. Naufragiații străbăteau strada, poate emigranți, având la brâu un colac de salvare pe care scria numele vasului scufundat... Banchiza îi adunase pe toți, vitrificându-i, îngropându-i în adâncurile ei cristaline. Necropola de gheață îi încarcerase în spatele unor bare de stalactite, reținându-i pe vecie. Mergeau în zigzag și se ciocneau unii de alții.

„În sfârșit, le vezi, își zise tânăra femeie, înfiorându-se, *vezi mișcându-se statuile din Gottherdal*! Sunt aici, te-au

înconjurat...”

Ar fi vrut să se pună la adăpost, dar picioarele nu o mai susțineau. Fiecare fereastră îi prezenta acum spectacolul unui grup de cadavre adunate în jurul unui ceainic. Deja dezghețate, cele mai multe alunecau lent pe covoare, umplând fotoliile cu un clipocit de viscere. Fugind de protecția aisbergului, se întorceau la putreziciune, impregnând covoarele cu scurgerile lor organice.

Sarah făcu câțiva pași pe chei. Aisbergul, topindu-se, luase înfățișarea unui mare pachebot translucid, străbătut de reflexe albăstrui. Din locul unde se afla, vedea clar prora navei, punțile superioare, coșurile mari, toate sculptate în gheață, cu lovituri de daltă dure, care ciopliseră muchii extrem de tăioase. Un presentiment vag o îndemna să nu se apropie mai mult de nava fantasmatică și se repezi pe o străduță transversală, ca să scape de imaginea acelui pachebot de cristal, în interiorul căruia se agitau umbre stranii.

O casă se prăbuși în stânga ei și în jur căzură lemne aprinse. Un cărbune incandescent îi căzu pe obraz, făcând-o să țipe de durere. În timp ce-și freca fața cu o mână de zăpadă murdară, întrezări o formă titanescă strecurându-se printre fațade cu un mers lent și legănat. Era un animal enorm, plin de păr negru, care răsturna zidurile la fiecare pas.

„Un mamut, își zise ea. Un mamut ieșit din banchiză...”

Dar silueta se depărtase, învăluită într-un nor de fum, lăsând în urmă un miros oribil de carne arsă.

„Va lua foc, își zise Sarah. Flăcările se vor răspândi pe blană, și el va continua să înainteze, insensibil, răsturnând fațadele. Căldura îl va dezgheța și va începe să putrezească și el, peste câteva minute.”

— E aici! strigă cineva în spatele ei. De ea aveți nevoie. Pe ea trebuie s-o prindeți!

Tânăra femeie tresări. Barney Wandsworth stătea la capătul străduței, cu degetul îndreptat spre ea. Avea

corpul și jumătate din față îngrozitor de arse și creștetul capului era doar un ghem negricios, fără păr. Barney era urmat de o trupă de războinici vikingi cu platoșe roase de rugină.

— Ea e, repetă el. Trebuie să ispășească pentru Gottherdal. Părinții ei ne-au dat-o nouă, putem să facem ce vrem cu ea!

Sarah vru să protesteze, apoi își dădu seama că ar fi fost o încercare inutilă și o luă la fugă. Intră în volutele de fum, sperând ca norul de funingine să o ascundă urmăritorilor. „Dar nu au ochi, constată ea. Sunt morți... *morți.*"

La o intersecție, câțiva puștani în zdrențe se aruncară la picioarele ei și încercară să o rețină, prinzând-o de haine. Îi recunoscu pe „urlători", iar unul dintre ei o ciupi cu răutate de sânul stâng, strigându-i în față:

— Ți-am spus eu că statuile vor veni să încheie socotelile cu oamenii mari! Te-am prevenit!

Sarah îi respinse cu brutalitate, dar ei se agățau de ea, zgâriindu-i interiorul coapselor. Avea impresia că era atacată de o trupă de pitici cu părul zbârlit, înfuriați de mirosul măcelului.

— E aici! răcneau puștii. E aici, am prins-o!

Se văzu nevoită să scape de ei ajutându-se de pumni și unghii, strivind nasuri și zgâriind urechi. Când reuși, în sfârșit, să alerge din nou, văzu că avea hainele sfâșiate și că pielea începea să i se învinețească.

— E o complice a lui Gravdsen! răsuna prin ceață vocea lui Barney. S-a culcat cu el, mai are încă pântecele plin de sperma lui. I-a inoculat păcatul o dată cu sămânța. Acum de ea avem nevoie, de ea!

— Ea e! repetară „urlătorii", cu voci ascuțite.

Sarah fugea la întâmplare. La fiecare răspântie tremura la gândul că va nimeri sub picioarele mamutului somnambul, al cărui miros îl domina acum pe cel al incendiului. Se temea că în fața ei va apărea acea masă enormă, înconjurată de flăcări, cu burdihanul gata

să plesnească, cu pielea zdrențuită, cu trompa atârnândă.

— Pe-aici! răcnea Barney, cu gura lui cu buze carbonizate.

Era încercuită; singura cale încă liberă ducea la port. Haita o mâna, pe nesimțite, spre pachebotul de gheață. O luă spre Canal Grande. Lumina lunii se revărsa asupra ambarcațiunii enorme.

XXI

Flancul pachebotului acoperea orizontul, zid vitros în interiorul căruia puteai ghici siluete rigide, încremenite de frig și de moarte. Sarah se apropie de scara de bord. Gheața iradia un fel de ceață albastră, a cărei temperatură, incredibil de joasă, făcea să i se încrețească pielea de pe față. Preț de o secundă, avu impresia că obrajii și fruntea se stafidesc ca pulpa unui măr vechi.

„*Vino*, murmură deodată vocea mamei, undeva în mintea tinerei femei. *Urcă*, *te așteptăm*. *Vino să ne faci o vizită*."

Vocea venea de pe puntea superioară. Traversând ceața înghețată, se umpluse de fragmente de gheață, și silabele acelea îi pătrundeau în creier ca o bucată de geam.

„Urcă, șopti iar vocea. Poți să faci și tu un efort pentru bătrânii tăi părinți. De ce trebuie totdeauna să venim doar noi la tine?"

Sarah scutură capul, ca să scape de vocea parazită, dar cuvintele reveneau, se roteau ca niște bondari prinși sub un glob de sticlă.

„Vino..."

Puse piciorul pe prima treaptă a scării de bord. Fiecare muchie era ascuțită ca tăișul unei săbii și simți cum aisbergul îi cresta încălțările. Înțelese că, dacă i-ar fi trecut prin minte să pună mâna pe balustradă, gheața i-ar fi secționat imediat degetele. Fiecare colț, fiecare

muchie căpăta aici înfățișarea unei arme. Nava era doar o îmbinare enormă de lame ascuțite. Trebuia să te deplasezi cu coatele lipite de corp, având grijă să nu atingi nimic și să așezi piciorul doar pe părțile plane ale punții.

Urcă lent. De partea cealaltă a peretelui vitros, distingea urși, rămășițe de epave, butoaie, bucăți din arborada unor ambarcațiuni. Toate zidite în gheață, vitrificate, imposibil de ajuns la ele. Pe puntea de plimbare, siluete se sprijineau de bastingaj. Zăpada le acoperea în parte, și Sarah ghici că era vorba de cadavre încremenite de frig. Nemișcate, înrădăcinate în soclul de gheață al punții, priveau cum ardea orașul, fără ca flăcările incendiului să poată aprinde nici cea mică luminiță în ochii lor morți.

De cât timp erau acolo? Sub stratul pufos, costumele lor aveau un aspect demodat. Stofa, întărită, cădea în cute de marmură. Ici era o capă, colo, o pelerină. Toate mai tari ca piatra.

— Erau la bordul lui *Saint-Mathieu*, îi explică vocea mamei sale. Furtuna i-a împins spre aisberg.

Sarah înainta ca într-un film proiectat cu încetinitorul. Puntea de gheață era un patinoar imens, pe care se străduia din răsputeri să-și păstreze echilibrul. Se uita uluită la șezlonguri, la bărcile de salvare, la toate acele obiecte translucide care făceau corp comun cu aisbergul. Morții jalonau bastingajul, toți încremeniți la fel, cu picioarele înfipte până la glezne în punte.

Își găsi părinții în partea din spate, unul lângă altul. În ciuda frigului intens care sufla dinspre Pol, aveau pe ei doar hainele subțiri purtate în ziua naufragiului, cu douăzeci de ani în urmă. Sarah crezu la început că erau două statui de ceară uitate în ninsoare, apoi vocea mamei răsună în apropiere. Ieșea din gura întredeschisă, fără ca buzele înghețate să se miște. Vocea avea acea sonoritate găunoasă, neplăcută, care o impresionase deja pe Sarah.

— Vezi, zise mami, nu ne-am schimbat. Datorită aisbergului, el ne-a păstrat întregi. Probabil că te așteptai să ne găsești descompuși, într-o stare lamentabilă. Dar nu suntem într-un film de groază, drăguțo. Toți înecații care călătoresc cu această navă și-au păstrat un aspect foarte corect.

— Dar ați naufragiat în Italia, protestă în cele din urmă Sarah. Cum a putut aisbergul...

— Ah! Nu-mi vorbi de apele alea italiene! se răsti mami. Infecte, clocite! Cu un gust josnic de mâl. Știi că fundul mării e acoperit cu deșeuri? Sticle de vin și spaghete! Da, spaghete care pluteau ca niște viermi interminabili. Dacă aisbergul n-ar fi trecut pe-acolo, am fi putrezit în câteva zile. Mai ales tatăl tău, care nu a fost niciodată prea sănătos.

Sarah vru să-și treacă mâna peste față, dar își dădu seama că nu mai simțea nici nasul și nici degetele.

— Mami, zise ea, nu pot să stau prea mult timp, îngheț. E prea frig aici, mult prea frig...

— Ce tot spui? se oțărî mama ei. Temperatura e foarte plăcută. Ne permite să ne păstrăm demnitatea. Ai prefera să ne vezi putrezind și să-ți fie mai puțin frig? Și nu te mai legăna de pe un picior pe altul; s-ar zice că vrei să faci pipi, s-ar crede că ești prost crescută.

— Mi-e frig, răspunse Sarah, aproape gemând. Dacă nu mă mai mișc, o să adorm. Simt cum mă cuprinde toropeala. Pleoapele mi se îngreunează.

— Nu te-ai schimbat, zise cu o voce șuierătoare mami. Te plângi întruna!

Zăpada i se adunase în păr, și Sarah arăta de parcă și-ar fi vârât capul într-o salatieră plină cu frișca. Ar fi vrut să râdă, dar nu-și mai simțea picioarele. Frigul îi agresa gleznele prin tăieturile tălpilor de cauciuc.

— Vino cu noi, murmură mami. *Ne datorezi o croazieră*, *nu*? Aici vei fi fericită, nu vei îmbătrâni. Vei rămâne așa cum ești ani și ani. Nu crezi că e important să oprești timpul în loc? Ia gândește-te! Vei ajunge la o cotitură a

vieții tale: treizeci de ani. Câți ani buni îți mai rămân? Curând vei îmbătrâni, bărbații n-au să se mai uite la tine. Mai rău, nici măcar nu-ți vor mai remarca existența. Rămâi aici, îți vei proteja corpul și fața de trecerea timpului. Te vei sprijini cu coatele de bastingaj și vei privi peisajul. Vino! În mod normal, ar fi trebuit să fii aici de mult timp. De la naufragiul lui *San Marco*. Ca și cum ai fi avut locul rezervat...

Sarah vru să facă un pas înapoi, dar picioarele nu se mișcară, înțelese că tălpile încălțărilor erau pe cale de a se lipi de punte. Soclul de gheață îi prindea picioarele, interzicându-le orice mișcare.

— Nu... nu vă simțiți chiar atât de bine aici! protestă ea, copilărește. I-am văzut pe ceilalți morți fugind, părăsind aisbergul ca să intre în case. Erau sătui de croaziera voastră. Voiau... să moară, așa cred. Să moară, în sfârșit.

— Peste tot există oameni care nu știu ce-i buna-cuviință. Dacă vii cu noi, vom călători împreună tot timpul cât aisbergul va putea să plutească în derivă spre apele calde. Ar putea să-i ia vreo douăzeci de ani, poate mai mult. Vom avea timp să vorbim. Nu prea am avut timp să vorbim, nu-i așa? Și erai și prea mică... Te vei sprijini cu coatele de balustradă, la stânga mea. Îmi vei povesti viața ta și-ți voi spune ce ar fi trebuit să faci în funcție de împrejurări, îți voi corecta greșelile.

— Greșelile?

— Da. Toți facem asta aici. Mărturisim totul în public și fiecare își spune părerea... Facem speculații despre ce s-ar fi putut întâmpla „dacă”...

Sarah se trase brusc înapoi. Tălpile se dezlipiră cu un trosnet sec. „Picioarele mi-au și înghețat, își zise ea, cu un fel de oroare detașată. Nu mai degajă deloc căldură. Va trebui să mi le tai...”

— Când aisbergul se va topi, timpul purgatoriului nostru se va încheia, zise mami. Atunci ne vom cufunda în apele calde, vom putrezi, peștii ne vor mânca și vom

fi, în sfârșit, eliberați de corpurile noastre. E ultima noastră croazieră, Sarah. Fă-o cu noi! *Și tu ar fi trebuit să fii cu noi pe* San Marco. Tot timpul de care te-ai bucurat de atunci l-ai furat în mare parte.

— L-am furat?

— Da. N-ai fost cu adevărat vie. Erai într-un fel *ipotecată*. O parte din tine aparținea deja morții! Trebuie să-ți achiți datoriile. Față de noi, față de destin.

„E grotesc, își zise Sarah. Voi fugi. Peste o secundă, voi întoarce spatele și voi părăsi nava. Peste o secundă.” Dar nu se mișca.

— Sprijină-te cu coatele de bastingaj, îi propuse mami. Și privește cum arde orașul. E un spectacol frumos, nu-i așa?

Sarah se sprijini pe balustrada de gheață. Puterile o părăseau.

— Ți-e somn, zise mami. Închide ochii. Îți voi cânta un cântec de leagăn, ca atunci când erai mică.

Dintre buzele mamei ieși un sunet dogit. Era o melodie pițigăiată, dulceagă, care răsuna: la-la-la...

Sarah simți bărbia atingându-i pieptul. Acum nici măcar nu-i mai era frig. Nu mai avea corp, nu mai suferea de răceala vântului.

— La-la-la...

Nu mai putea rezista. Materialul hainei se lipea de bastingaj. Un strat de chiciură îi acoperea încălțările. Vocea mamei stârnea în mintea ei imagini de demult. Canapeaua din salon. Mami tricota un pulover fără formă, și tinerei femei îi va fi mai târziu rușine să-l poarte, străduindu-se să-l ascundă sub bluza de școală. Tati corecta lucrările, sugând inconștient vârful creionului roșu. Mina udă de salivă îi mânjise gura ca un ruj de buze. Sarah își zise că arăta ca un travestit prost demachiat... Sau ca un petrecăreț care sărutase o femeie pe buzele stacojii și uleioase. Mami asculta muzică de cameră la radio. Bătea ritmul cu piciorul. Dar scena se estompa.

Gesturile personajelor deveneau din ce în ce mai lente, tabloul se întuneca. Cineva, undeva, stinsese lumina. Acum trebuia să doarmă.

— La-la-la...

Și, brusc, când era să se lase în voia somnului, ceva provocă un declic în mintea tinerei femei.

— Melodia asta! izbucni ea. Melodia asta e *Cântecul lui Lolly Pop*! Cântecul de leagăn al vulcanului Krakatoa! Încerci să mă adormi ca să mor de frig!

Se smulse de lângă balustradă, alunecă pe punte și căzu greoi pe un șold.

— E o capcană! strigă ea. Voiai să adorm ca să mă ucidă frigul! Asta e! Asta e, nu-i așa?

Se zbătea, încercând să se ridice. Gheața era îngrozitor de alunecoasă și membrele amorțite nu-i ascultau ordinele.

— Nu vei scăpa! bombăni vocea mamei sale, care acum părea că iese dintr-un tub de orgă sau din țeava unui tun de bronz. Dacă rămâi cu noi, vei muri de frig. Dacă vei coborî pe chei, ceilalți te vor găsi și te vor crucifica la prora unei epave. Oricum, ești pierdută... Trebuie să plătești, Sarah. Nu ai nicio șansă de scăpare!

Tânăra femeie se depărta, agitând brațele, încercând să-și păstreze de bine, de rău echilibrul. În cazul în care cădea peste bord, ar fi ajuns în apa rece ca gheața a portului și ar fi murit în câteva secunde. Se deplasă printre statuile funebre, încremenite. De fiecare dată când se lovea de colțul unui perete, gheața îi tăia hainele. Când ajunse la scara de bord, dădu peste Judith. Bruneta se prăbușise în capătul de sus al scărilor, cu încheietura mâinilor crestată de gheață. Pierdea mult sânge.

— Nu coborî, bâigui ea. Nu coborî pe chei. Te caută...

Sarah o prinse de umeri. Treptele tăioase îi despicaseră adânc hainele, crestându-i coapsele și abdomenul.

— Voiam să te previn, zise ea gemând. Barney...

Barney e cu ei.

— Știu, răspunse Sarah.

Își luă fularul și improviza un garou. Judith părea foarte slăbită.

— Am vrut să urc în fugă, zise ea pe un ton de scuză, și am alunecat. Pasarela asta e o capcană.

— Toată nava e o capcană. Trebuie să plecăm. Sprijină-te de mine, vom încerca să găsim o barcă în port și vom ieși în larg. Vom ocoli partea asta a insulei…

Vorbea ca să se liniștească. I se părea că aisbergul se mișca, de parcă ar fi vrut să se depărteze de chei ca să le țină prizoniere.

— Stai să mori cu noi, auzi vocea aproape imploratoare a mamei sale. Cu mine totul va fi foarte blând, nu vei simți nicio durere. Cei care te așteaptă pe chei îți vor face rău… Rămâi, îți voi cânta și vei adormi.

Sarah trecuse unul dintre brațele lui Judith pe după umărul ei. Clătinându-se, începură să coboare pasarela.

— Aisbergul se mișcă, zise Judith, gâfâind. Se… se trage înapoi… *Ne va lua cu el*!

Sarah încercă să se grăbească, dar îi era frică să nu alunece și să-și taie picioarele de muchia treptelor. Când păși, în sfârșit, pe piatra cheiului, strigătul unui „urlător” o făcu să tresară.

— E aici! răcni copilul. Veniți! Pe-aici!

— O barcă, îi zise Sarah lui Judith. O barcă, oricare. Nu se vor ține după noi, sunt niște înecați, le e teamă de apă…

Nu știa de unde îi venise această idee, dar ceva îi spunea că nu se înșela.

Mergând pe chei, o duse pe Judith până la o barcă mare de pescuit. La vreo sută de metri în spate, hoarda comandată de Barney ieșise din ceața de funingine și scântei. Din fericire, se deplasau lent, cu gesturi de ființe amorțite, nesigure.

— Încearcă să pui picioarele pe trepte! șopti Sarah.

Judith era din ce în ce mai grea. După ce bruneta se

lăsă să cadă în barcă, Sarah sări și ea în grabă. Frânghia, înghețată, nu voia să se desprindă. Se văzu nevoită să o lovească cu o vâslă, și parâma se sparse ca și cum ar fi fost de sticlă. Se așeză la vâsle să pornească și manevră în așa fel ca să se depărteze de chei. Barca pătrunse printre bucățile enorme de gheață care pluteau pe canal.

Sarah trecu pe lângă etrava aisbergului. Era loc exact atât cât să iasă de pe canal. Trase la vâsle din greu, temându-se, tot timpul cât pluti pe lângă aisberg, că acesta se va deplasa ca să le strivească de chei. Dar pachebotului de sticlă părea că nu-i era ușor să se smulgă din mâlul în care intrase.

— Vom trece! strigă tânăra femeie spre Judith. Vom trece!

Barca ocoli digul, se lovi de o bucată de gheață și se îndreptă spre larg. Sarah avu impresia că se cufunda în noaptea cosmosului.

— Vom merge pe lângă coastă, bâigui ea vâslind. N-au să ne mai prindă în veci! În veci...

Lacrimile îi curgeau pe obrajii înghețați, dar nu le simțea. Noaptea înghițise barca, în timp ce incendiul lumina aisbergul ce se desprindea lent de uscat. Imensul munte plutitor se retrăgea, fugea de căldura prea intensă, care îi transforma pereții în niște vitrine pe care apa curgea șiroaie. Flăcările rugului aprindeau irizări incredibile în grosimea zidurilor sale, și Sarah nu putu să nu facă ochii mari în fața unei asemenea frumuseți. Arca morții pleca, se întorcea în larg, plutind spre frig, luând cu ea încărcătura de statui din carne moartă, de înecați înrădăcinați în soclul lui de gheață.

— Pleacă, gemu Sarah. S-a terminat.

Dăduse drumul vâslelor, și barca, împinsă de valuri, revenea lent spre coastă.

— Judith? strigă ea, întinzând mâinile. Judith, te simți bine?

Degetele ei atinseră materialul năclăit al hainelor lui

Judith. O umiditate lipicioasă impregna veșmintele brunetei. O umiditate cu un miros fad, grețos.

— Ajută-mă, murmură Judith. Vreau... să văd cum arde Gottherdalul.

Sarah se lăsă în genunchi în barcă și așeză mâna sub ceafa ei. Sângele continua să-i curgă încetișor, colorându-i mâinile în roșu.

— Nu-i nimic, zise slab Judith. Nu doare deloc. Și în barca asta e ca și cum aș fi într-o cadă! Nu?

Se uita cu încăpățânare spre orașul cuprins de flăcări, ca și cum ar fi putut, captând căldura incendiului, să alunge moartea. Sarah se lipi de ea, încercând s-o încălzească; zadarnic, pentru că și ea era înghețată bocnă. La un moment dat, i se păru că vede silueta enormă a mamutului, care se zbătea în mijlocul ruinelor, cu blana în flăcări, dar vârtejurile de fum învăluiră imediat umbra imensă, făcând-o să devină o simplă fantasmagorie.

— După ce voi muri, șopti Judith, să nu mă arunci în mare... Nu în apă. Nu vreau în apă...

Vocea abia i se mai auzea și răsuflarea ei aproape că nu mai scotea aburi în aerul înghețat al nopții.

„Vom muri, își zise Sarah, fatalistă. Frigul ne va ucide înainte de ivirea zorilor. Am fi putut rămâne și pe aisberg.”

Muntele de gheață dispăruse, înghițit de întuneric. Umbra sa albăstruie nu mai plana asupra Gottherdalului.

— Judith? o chemă încetișor Sarah. Judith, mă auzi?

Dar nimeni nu-i răspunse. O pasăre de mare trecu chiar pe deasupra bărcii, fâlfâind din aripi. A fost ultimul zgomot perceput de Sarah înainte de a-și pierde cunoștința.

„Faci ce vrei”, îi zisese editorul.

I se părea că mai aude și acum vocea răsunându-i în urechi. Se întâmpla tare demult. Se întâmplase într-o

altă viață, pe o altă planetă. Se întâmplase...

„Faci ce vrei. Gottherdalul e Veneția Polului. Scrie-mi ceva romantic, nebunesc. Gândește-te la Mary Shelley: monstrul Frankenstein rătăcind pe banchiză...”

... Blocul de granit, dăltuit grosolan, evoca crucificarea cu cizelări naive. Își amintea perfect de asta. Fusese nevoită să facă un mare efort ca să-și ia privirea de la el.

Sculptura reprezenta un drakkar ivindu-se din clocotul unei mări tumultuoase. Pe cele patru fețe ale piedestalului, frizele în relief reprezentau grozăviile barbarilor veniți de pe mare. Puteai vedea capete tăiate, copilași aruncați în sulițe sau fripți pe un scut de fier transformat în plită...

„Știi că numele insulei, îi spusese direct Barney Wandsworth, Gondjersthöld, înseamnă ceva de genul drumul luat frecvent de ghețuri? Azi i-am putea spune bulevardul banchizelor, e mai modern. Nu?”

Da, așa a spus. Au fost primele lui cuvinte. De atunci a început totul.

„Faci ce vrei”, spusese editorul. I se părea că încă mai aude vocea hârâită de fumul de țigări de foi răsunându-i în urechi.

„Gottherdalul e Veneția ghețurilor...”

„Vei face ce vrei...”

„Ce...”

Fusese instalată într-un cort de supraviețuire. Un fel de iglu pneumatic enorm, echipat cu un sistem de sas, în centrul căruia fusese improvizat un spital de campanie. Se odihnea pe un pat pliant, cu perfuzii la ambele brațe. Din când în când, un medic în bluză albă se apleca asupra ei, ridica o cuvertură și șoptea într-o limbă pe care nu o înțelegea. Mai târziu, o infirmieră de la Crucea Roșie venise la căpătâiul ei. Vorbea o franceză cântată, accentuată destul de ciudat.

— Ai fost găsită pe coastă, explică ea. E o minune că n-ai murit de frig. Ai picioarele și mâna stângă înghețate.

Doctorul Grunsson speră să poată împiedica necrozarea țesuturilor.

— Fe... femeia care era cu mine? întrebă Sarah cu o voce care i se păru străină.

— Îmi pare rău, răspunse femeia. Era moartă când ați fost găsite. Numărul supraviețuitorilor este foarte mic.

Apoi dormi un secol. Când ridică pleoapele, zări ecranul pătrat al unui televizor portabil. În imaginile negricioase care defilau, i se păru că recunoaște scheletul calcinat al Gottherdalului. Camerele de luat vederi se deplasau tresărind printre ruine, zăbovind uneori asupra unui cadavru carbonizat, neidentificabil, neștiind dacă era cu adevărat un om sau o efigie de lavă expulzată de un vulcan.

„E normal, își zise Sarah. Statuile au plecat fără să ia și morții cu ele.”

În ruinele Muzeului Thanercog zăcea scheletul complet și de culoarea cărbunelui al unui mamut de talie impozantă, dar obiectivul alunecă mai departe, fără să se oprească asupra acelei prezențe nepotrivite acolo, ca fiind vorba de o imagine fără importanță.

În sfârșit, Thorn Gravdsen apăru într-o imagine plină de paraziți. Purta o haină groasă de blană, care-i dădea înfățișarea unui play-boy deghizat în vânător de animale cu blană. Vorbea lent, pe față cu o expresie plină de durere. Sarah își reținu un râs sinistru. Dacă ar fi fost destul de aproape de aparat, ar fi scuipat pe ecran.

Puțin mai târziu, infirmiera îi zise, arătându-i dulăpiorul de fier pe rotile, care servea de noptieră:

— Toate lucrurile tale sunt în acest sertar. Actele, pașaportul, cărțile de credit. Și această casetă, pe care am găsit-o în buzunarul tău. Dacă îți face plăcere, îți voi aduce un aparat mic ca să o poți asculta, să mai treacă timpul.

Când fata îi puse căștile la urechi, Sarah auzi o muzică pițigăiată, un refren dulceag...

Era *Cântecul lui Lolly Pop*. Caseta pe care i-o dăduse

Barney Wandsworth, chiar înainte ca forțele tenebrelor să se dezlănțuie asupra Gottherdalului. Acel refren insipid însoțit în mod regulat de o explozie asurzitoare, foarte depărtată, un cântecel de flașnetă decolorată...

A doua zi fu anunțată că, din cauza înaintării rapide a cangrenei, îi vor fi amputate picioarele și mâna stângă, dar acordă acestui diagnostic doar o atenție distrată, pentru că asculta pentru a mia oară explozia vulcanului Krakatoa.

La-la-la...

Opere

Vue en coupe d’une ville malade (1980)

Les Sentinelles d’Almoha (1981)

Aussi lourd que le vent (1981)

Sommeil de sang (1982)

Les Mangeurs de murailles (1982)

Portrait du diable en chapeau melon (1982)

Traque la mort (1982)

Le Nuisible (1982)

À l’image du dragon (1982)

Le Carnaval de fer (1983)

Le Puzzle de chair (1983)

Les Semeurs d’abâmes (1983)

Territoire de fièvre (1983)

Les Lutteurs immobiles (1983)

Les Bêtes enracinées (1983)

Ce qui mordait le ciel… (1984)

Crache-béton (1984)

Les Fœtus d’acier (1984)

La Maison vénéneuse (1984)

Ambulance cannibale non identifiée (1985)

Le Rire du lance-flammes (1985)

Rempart de naufrageurs (1985)

Abattoir-Opéra (1985)

Naufrage sur une chaise électrique (1985)

Enfer vertical en approche rapide (1986)

La Colère des ténèbres (1986)

Danger, parking miné! (1986)

Catacombes (1986) (publicată sub denumirea L’enfer, c’est à quel étage? în 2003)

Docteur Squelette (1986)

Opération „serrures carnivores” (1987)

La Nuit du venin (1987)

Les Animaux funèbres (1987)

Procédure d’évacuation immédiate des musées fantômes (1987)

L’Ombre des gnomes (1987)

Le Château d’encre (1988)

Le Voleur d’icebergs (1988)

Le Tombeau du roi Squelette (1988)

Les Écorcheurs (1988)

Le Dragon du roi Squelette (1989)

La Nuit du bombardier (1989)

Boulevard des banquises (1989)

L’Homme aux yeux de napalm (1989)

Cauchemar à louer (1990)

La Meute (1990)

Le Murmure des loups (1990)

Krucifix (1990)

Les Bêtes (1990)

Les Emmurés (1990)

Les Rêveurs d’ombre (1990)

Les Démoniaques (1991)

Le Vent noir (1991)

Les inhumains (1992)

Le Syndrome du scaphandrier (1992)

3, place de Byzance (1992)

L’Armure maudite (1992)

Rinocerox (1992)

Capitaine suicide (1992)

Abimes (1993)

Hurlemort (1993)

Derelict (1993)

Sécurité absolue (1993)

La Route obscure (1993)

De l’autre côté du mur des ténèbres (1993)

Mange-monde (1993)

Armés et dangereux (1993)

La Maison de l’aigle (1994)

Le visiteur sans visage (1994)

Le Chien de minuit (1994)

Le Sourire noir (1994)

La Moisson d’hiver (1995)

Conan Lord carnets secrets d’un cambrioleur (1995)

Profession: cadavre (1995)

La Main froide (1995)

Conan Lord le pique-nique du crocodile (1995)

La fille de la nuit) (1996)

Ma vie chez les morts (1996)

Promenade du bistouri (1996)

Les Ombres du jardin (1996)

Le Château des poisons (1997)

La Cicatrice du chaos (1997)

Les Enfants du crépuscule (1997)

L’Armure de vengeance (1998)

Le Labyrinthe de Pharaon (1998)

Les Prisonnières de Pharaon (1999)

Le Livre du grand secret (1999)

Baignade accompagnée (1999)

Le Manoir des sortilèges (1999)

La Chambre indienne (2000)

Iceberg Ltd (2000)

Dernières lueurs avant l’aube (2000)

Le labyrinthe de Pharaon (2000)

La Princesse noire (2004)

Les Cavaliers de la pyramide (2004)

La Mélancolie des Sirènes par trente Mètres de Fond (2004)

La Maison des murmures (2005)

La Fille aux cheveux rouges – Le Chemin de cendre (2006)

La Fille aux cheveux rouges – Rivages incertains (2006)

La Fenêtre jaune (2007)

Ceux qui dorment en ces murs (2007)

Le masque d’argile (2008)

Dortoir interdit (2009)

Ceux d’en bas (2010)

Les louvetiers du roi (2010)

Serii

Les aventures de Marion

Pèlerins des ténèbres (2000)

La Captive de l’hiver (2001)

D.E.S.T.R.O.Y.

D.E.S.T.R.O.Y. 1 – L’homme de la banquise (2007)

D.E.S.T.R.O.Y. 2 – La prisonnière du ciel (2008)

D.E.S.T.R.O.Y. 3 – Territoires de fièvre (2008)

Literatură pentru tineret

Peggy Sue et les fantômes

Peggy Sue et les fantômes: Le Jour du chien bleu (2001)

Peggy Sue et les fantômes: Le Sommeil du démon (2001)

Peggy Sue et les fantômes: Le Papillon des abâmes (2002)

Peggy Sue et les fantômes: Le zoo ensorcelé (2003)

Peggy Sue et les fantômes: Le Chateau Noir (2004)

Peggy Sue et les fantômes: La Bête des souterrains (2004)

Peggy Sue et les fantômes: La Révolte des dragons (2005)

Peggy Sue et les fantômes: La Jungle Rouge (2006)

Peggy Sue et les fantômes: La Lumière mystérieuse (2006)

Sigrid et le mondes perdus

Sigrid et le mondes perdus: L'Oeil de la pieuvre (2002)

Sigrid et le mondes perdus: La fiancée du crapaud (2002)

Sigrid et le mondes perdus: le grand serpent (2003)

Sigrid et les mondes perdus: les mangeurs de muraille, 2005

Élodie et le maâtre des rêves

Élodie et le maitre des Rêves (2004)

Nouchka

Nouchka et les géants (2007)

Nouchka et la couronne maudite (2007)

Nouchka et la caverne aux mille secrets (2007)

Sub pseudonimul Zeb Chillicothe

(în colaborare cu Christian Mantey)

Les Hommes tritons (1986)

Les Tourmenteurs (1987)

Les enfants du feu (1987)

Sub pseudonimul Kitty Doom

L’Empire des abâmes (1997)

Les Invisibles (1997)

La Forteresse blanche (1998)

Sub pseudonimul Akira Suzuko

Les Harponneurs d’étoiles (1998)

La Meute hurlante (1998)

Le Fils des loups (1999)

Sub pseudonimul D. Morlok

Le Clan du grand Crâne (1998)

Les Guerriers du grand Crâne (1998)

Les Dieux du grand Crâne (1998)

Traduceri în limba română

(în ordinea cronologică a apariției în România)

Carnavalul de fier, Editura Romcart, 1991

Ira Melanox, Editura Valdo, 1992

Moartea cu Melon, Editura Savas Press s.r.l., 1993

Doctorul schelet, Editura Savas Press s.r.l., 1993

Lacăte carnivore, Editura Savas Press s.r.l., 1994,
Traducere Mihnea Columbeanu

Mâncătorii de ziduri, Editura Aldo Press 1997

Bulevardul Banchizelor, Editura Lucman, 2004

Destroy, Editura Lucman, 2006

Krucifix, Editura Nemira, 2006

Haita (roman), Editura Nemira, 2006

Coșmar de închiriat, Editura Nemira, 2006

Mâna rece, Paralela 45, 2007

Peggy Sue şi fantomele. Somnul demonului, Editura Aramis, 2007

Peggy Sue și fantomele. Ziua câinelui albastru [1], Editura Aramis, 2008